

מבחר עלונים

תרומה
שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:54	06:32	06:13	05:00	ירושלים
06:51	06:29	06:15	05:15	בני ברק
06:52	06:30	06:14	05:05	חיפה
06:51	06:29	06:16	05:16	אשדוד
06:53	06:31	06:14	04:59	בית שמש
06:53	06:31	06:15	05:17	קרית גת
06:52	06:30	06:12	05:08	נוף הגליל

כסףסו ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א-ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

שיחה בשעת התפילה לא מדבר אלי

ומקדשי
תיראו

המתנה המצליחה ביותר לפורים סט "מדות טיש"!! מדות והליכות לאור הפרשה

גיליון מס' 395
שנה 7

פרשת תרומה, ד' באדר תש"פ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויקחולי תרומה מאת בליאיש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)
במסכת בבא בתרא מספר על בנימין הצדיק, שהחיה אשה ושבעה בנים והוסיפו לו מן השמים כ"ב שנה על שנותיו. אמר הגר"א מוילנא שהדבר נעשה בחשבון נפלא. שהרי המפס עני בדברים זוכה ל"א ברכות, ובנימין החיה אשה ושבעה בנים שהם שמונה נפשות, וראוי אפוא ל"8 ברכות, ומכיון שבמסכת סוטה נאמר שעל כל זכות נוספים לאדם שלשה חדשים, יוצא אפוא שעל 88 ברכות זכה ל"264 חדשים שהן 22 שנה...

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח)
בעיר ברוד, עמד קלוז' עתיק יומין, בו ישבו גאוני הדורות ועסקו בתורה בהתמדה נפלאה במשך כל שעות היממה. ביחוד התפרסם הקלוז' בדורו של ה'נוזע ביהודה' רבי יחזקאל לנדא, ויחד עמו ישבו שם גאוני מפרסמים בנגלה ובנסתר, בהם רבי משה מאוסטרקא בעל 'ערוגת הבשמים' ועוד רבים. כדי שלא יפסיקו מלמודם קבלו על עצמם הצדיקים ללמד תורה בלי הפסק, והיו מתחלפים ביניהם בכל שעות היממה, וכאשר אהד פנה לנוח מעט, החל חברו ללמד במקומו וחזרו חלילה. הבעל-שם טוב הקדוש היה משבח מאד את גדלתם של לומדי הקלוז', ואמר שהשכינה שורה בו בלי הפסק, ומדי שנה היה נותן להם סכום נכבד. ברבות הימים התקנא בהם השטן ועלידי מחלוקת נחרב המקום ולא שב לימי זהרו. על-פי מעשה זה, באר רבי אליעזר צבי מקומרנא את הפסוק 'ועשו לי מקדש', כי עלידי שמתקדש המקום בלמוד התורה, אז 'ושכנתי בתוכם'.

בלה מקשה אחת זהב טהור (כה, לו)
רגיל היה רבי יצחק מנשכ"ז לומר בשם אביו, שקשה הדבר להיות "מקשה אחת זהב טהור", שמעותיו יהיו נקיים ומזככים מכל סיג ופגם ובאו אליו בישר גמור, ואם נמצא אדם כזה, הריהו בבחינת מנורה בעולם העליון. פעם התנערו הצדיקים רבי ל"ב שרה"ס, רבי פינחס מקורניץ ורבי יעקב שמשון משפיטובקה, ועסקו במלי דשמאי. אמר אחד מהם: מי שיש"לו כסף פשוט, ירכש בעבור הנאספים משקה כדי לברך עליו לחיים". אמר הרב משפיטובקה: "לי יש כסף פשוט, כי היום קבלתי דמי-פסק על דין-תורה שפסקתי לאמתה של תורה, והרי זכיתי במעות על-פי דין". אמר לו רבי פינחס מקורניץ: "מי אומר שכסף פשוט בתכליתו הרי יתכן שאחד מבעלי הדין לא נתן לך את הכסף בלב שלם, ורק משום שבעל דינו נתן, עשה גם הוא כמוהו, והמשיך ואמר: 'אבל לי יש כסף פשוט, מפני שבא אלי אדם אחד ובקש ממני להתפלל עליו שינשע, והתפלתי והעילה והתקבלה לפני הבורא, וכאשר בא האיש לבשרני על ישועתו העניק לי דמי פדיון, וזכיתי בו אפוא מן הדין'. נענה רבי ל"ב שרה"ס, ואמר: 'גם זה עדין איננו בגדר כסף טהור, שכן יכול להיות שאם האיש ההוא היה מתפלל בעצמו היה נושע, ולא היה זקוק לתת לך את הדמים, או שהיה מבקש מצדיק אחר להתפלל בעבורו. אולם אני יכול להביא כסף נקי ומזוה, שכן לי עצמי אין אפלו פרוטה אחת. אלך ואקח מיהודי אחר בהלואה את המעות, והלואה זו תהיה בכשרות גמורה ואזכה בה בברור ובישור". נמנו כל הצדיקים ונמרו, כי הצדק עם רבי ל"ב שרה"ס.

עקר הלמוד צריך להיות לשם שמים, ורמז לזה כי התבות ויקחו לי תרומה בגימטריה למוד תורה יהיה לה' לבדו. (יסוד האמונה)

סופי התבות אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, בגימטריה השם הקדוש הוי"ה ושם אדוני"ת, כמובא בזהר הקדוש שמי שנותן צדקה הוא מיוחד שמוותיו של הקב"ה. (בני שלמה)

חז"ל אמרו, שתורמת המשכן באה לכפר על עון העגל, ורמז לזה בחבת תרומה שהיא בגימטריה 651, כמנין התבות זה לכפר להם עון העגל, וראשי התבות מאת בליאיש אשר ידבנו, בגימטריה ע"ב כמנין חסד, שחסד גדול עשה עמם ה' ששלח להם. (מאור התורה)

התבות ויקחו לי תרומה הן בגימטריה שפע ברכה והצלחה, כי הנותן צדקה זוכה לברכה, וגם לתורה שהיא נקראת טוב. (ישמח האדם)

ויקחו לי תרומה מאת כל ראשי תבות מלכות, שבצדקה מתעלה מלכות שמים. (אוצרות יעקב)

ספורים בפרשה

ויקחולי תרומה מאת בליאיש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)
במסכת בבא בתרא מספר על בנימין הצדיק, שהחיה אשה ושבעה בנים והוסיפו לו מן השמים כ"ב שנה על שנותיו. אמר הגר"א מוילנא שהדבר נעשה בחשבון נפלא. שהרי המפס עני בדברים זוכה ל"א ברכות, ובנימין החיה אשה ושבעה בנים שהם שמונה נפשות, וראוי אפוא ל"8 ברכות, ומכיון שבמסכת סוטה נאמר שעל כל זכות נוספים לאדם שלשה חדשים, יוצא אפוא שעל 88 ברכות זכה ל"264 חדשים שהן 22 שנה...

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח)
בעיר ברוד, עמד קלוז' עתיק יומין, בו ישבו גאוני הדורות ועסקו בתורה בהתמדה נפלאה במשך כל שעות היממה. ביחוד התפרסם הקלוז' בדורו של ה'נוזע ביהודה' רבי יחזקאל לנדא, ויחד עמו ישבו שם גאוני מפרסמים בנגלה ובנסתר, בהם רבי משה מאוסטרקא בעל 'ערוגת הבשמים' ועוד רבים. כדי שלא יפסיקו מלמודם קבלו על עצמם הצדיקים ללמד תורה בלי הפסק, והיו מתחלפים ביניהם בכל שעות היממה, וכאשר אהד פנה לנוח מעט, החל חברו ללמד במקומו וחזרו חלילה. הבעל-שם טוב הקדוש היה משבח מאד את גדלתם של לומדי הקלוז', ואמר שהשכינה שורה בו בלי הפסק, ומדי שנה היה נותן להם סכום נכבד. ברבות הימים התקנא בהם השטן ועלידי מחלוקת נחרב המקום ולא שב לימי זהרו. על-פי מעשה זה, באר רבי אליעזר צבי מקומרנא את הפסוק 'ועשו לי מקדש', כי עלידי שמתקדש המקום בלמוד התורה, אז 'ושכנתי בתוכם'.

בלה מקשה אחת זהב טהור (כה, לו)
רגיל היה רבי יצחק מנשכ"ז לומר בשם אביו, שקשה הדבר להיות "מקשה אחת זהב טהור", שמעותיו יהיו נקיים ומזככים מכל סיג ופגם ובאו אליו בישר גמור, ואם נמצא אדם כזה, הריהו בבחינת מנורה בעולם העליון. פעם התנערו הצדיקים רבי ל"ב שרה"ס, רבי פינחס מקורניץ ורבי יעקב שמשון משפיטובקה, ועסקו במלי דשמאי. אמר אחד מהם: מי שיש"לו כסף פשוט, ירכש בעבור הנאספים משקה כדי לברך עליו לחיים". אמר הרב משפיטובקה: "לי יש כסף פשוט, כי היום קבלתי דמי-פסק על דין-תורה שפסקתי לאמתה של תורה, והרי זכיתי במעות על-פי דין". אמר לו רבי פינחס מקורניץ: "מי אומר שכסף פשוט בתכליתו הרי יתכן שאחד מבעלי הדין לא נתן לך את הכסף בלב שלם, ורק משום שבעל דינו נתן, עשה גם הוא כמוהו, והמשיך ואמר: 'אבל לי יש כסף פשוט, מפני שבא אלי אדם אחד ובקש ממני להתפלל עליו שינשע, והתפלתי והעילה והתקבלה לפני הבורא, וכאשר בא האיש לבשרני על ישועתו העניק לי דמי פדיון, וזכיתי בו אפוא מן הדין'. נענה רבי ל"ב שרה"ס, ואמר: 'גם זה עדין איננו בגדר כסף טהור, שכן יכול להיות שאם האיש ההוא היה מתפלל בעצמו היה נושע, ולא היה זקוק לתת לך את הדמים, או שהיה מבקש מצדיק אחר להתפלל בעבורו. אולם אני יכול להביא כסף נקי ומזוה, שכן לי עצמי אין אפלו פרוטה אחת. אלך ואקח מיהודי אחר בהלואה את המעות, והלואה זו תהיה בכשרות גמורה ואזכה בה בברור ובישור". נמנו כל הצדיקים ונמרו, כי הצדק עם רבי ל"ב שרה"ס.

היה היה

מאת כלי-איש אשר ידבנו לבו תקחו את-תרומתי

נסים וזולאי, היה איש פשוט וקשה-ימים מתושבי תונים. בעל משפחה ברובה היה, אך ביתו ריקם ופרנסתו דחוקה. מדי פעם, פשה נזקק למעות, היה פונה אל אליהו הנביא. אחד מעשירי העיר, והלה היה מלכה לו בנדיבות-לב את הסכום הנדרש, ומעולם לא היה נושה בו להחזיר את חובו. נסים היה איש ישר, וכאשר היה מרויח מעט יותר מצרכי ביתו, היה ממהר להחזיר למיטיבו ופורע את חובו. יום ששי אחד, כאשר השבת הלכה והתקרבה בצעדי ענק, ועדין פיסו של נסים היה ריקן מפל פרוטה, עלה אל ביתו של הנביא וכהרגלו בקש שוב לטל ממנו הלואה לצרכי השבת. באותה שעה, ישב סוחר יהודי מקומי בביתו של העשיר ושוחח עמו בענייני עסקיו. שיחתם נקטעה כתוצאה מבקורו של נסים שבא לבקש הלואה, והסוחר רמו בחשאי לנביא, כי מוטב לו שלא להלוות לאורח הפורח כסף, אם מבקש הוא לראות את כספו בחזרה. שנה אפוא הנביא את דרכו, ועל-אף לבו הרחום ומנהגו הטוב לסייע תמיד לנסים האביון, השיב הפעם את פניו ריקם והלה יצא מלפניו בשברון-לב, מיאש ונדכה.

בעודו פוסע ברחובות העיר כשבעיניו דמעות וידי ריקות, פגש אותו אחד הרוכלים הערבים ושאלו: "מדוע דמעות עיניך ומה-לך כי נפלו פניך?" ספר לו נסים על השבת הממששת לבוא ועל כי אין ידו משגת לרכש את מאכלי השבת, ועתיד הוא אפוא לעשות שבתו חל. "כמה כסף יש לך בכי-זאת?" שאל הרוכל, ונסים ענה לאחר שפשפש בכיסיו: "אין לי אלא רק שש פרוטות נחשת". על-אתר שלה הרוכל צורו של גרוטאות משקו, מסרו לנביא ויאמר: "הא לך שקיק זה תמורת שש הפרוטות שלך. נסה למכור את החפצים שבו ואולי תצליח להרויח משהו". באין ברחה בצע נסים את עסקת החליפין, ולאחר שהרוכל פנה לדרבו החל לחטט בצורו. לפתע קמו עיניו בתמהון והוא הביט אל תוך הצורו בהשתאות. במעמקי הצורו, בו היו מוטלים בערבוביה חפצים שונים שכבר אבד עליהם הכלח, היה זוג צמידים עשויים זהב טהור ומשפצים באבנים טובות יקרות ערך. מבט חטוף אל השמש המעריבה בהירה לו, כי אין השעה פשרה עתה למכירת הצמידים, שכן רב הסוחרים כבר נעלו את חנייתיהם, והוא מהר לעשות את דרכו בשנית אל ביתו של אליהו העשיר. הפעם היה העשיר לבד בביתו, ונסים שמח לראות כי הסוחר שהתנפל לו עזב כבר את הבית ופנה לדרבו. "אני מבקש שוב הלואה לצרכי שבת", אמר נסים, "ואני מפקיד בידיך צמיד יקר זה כמשכון עד שאחזיר לך את ההלואה בלה". בפליאה הביט העשיר בצמיד היקר שבידי ההלפון שעמד לפניו, ונבצר היה מבינתו להבין כיצד התגלגל תכשיט כזה יקר לידיו של אביון זה. אולם הוא שמר את תהייתו לעצמו, שלף מאוצרו סכום גדול של כמה מאות זהובים ומסרם לידי נסים המאשר. הלה מהר אל השוק, ובמהירות רכש מצרכי מזון מכל הבא ליד והביאם הביתה בקול תרועה. השמחה בביתו הרקיעה שחקים והשבת עברה על בני הבית בשמחה ובטוב לבב.

מים ספורים לאחר השבת, שוב נקלע הסוחר אל ביתו של אליהו העשיר, והפעם התהלך קודר וזעוף פנים. "מה ארע לך?" התענין העשיר כשראה את חברו השפוף, והלה ספר לו בכאב-לב כי לפני שבועות מספר, לוח ממנו אחד משרי המלך סכום גדול, וכערבון הפקיד בידיו זוג צמידים יקרים. הבקר הגיע הלילה לפרע את חובו, אך לצערו לא מצא את הצמידים בבית והוא נאלץ להשיב את פני השר ריקם. "שמא בנתת לצמיד זה?" שאל אליהו העשיר והראה לו את הצמיד שקבל מנסים העני. פניו של הסוחר הסמיקו והחירו חליפות, והוא קם ממקומו בסערה וקרא בתדהמה: "מהיכן התגלגל הצמיד אליך?" והעשיר ספר לו על העני שבא אליו בערב שבת ועל ההלואה שנתן לו תמורת הצמיד. "אין לי ספק, כי נסים הלוח אינו נובל נבזה ונגב שפל, והוא נטל מביתי את זוג הצמידים, בנקמה על שרמזתי לך שלא להעניק לו הלואה".

על-פי דרישתו הנחרצת של הסוחר, הגיעו השנים אל רבי ישעיהו בסיס, רבה הראשי של תונים, ובקשו ממנו לפסוק ביניהם את הדין. האזין הרב לספור הדברים, הקשיב רב קשוב לטענתו של הסוחר כי נסים גנב ממנו את זוג הצמידים, ושמע גם את דבריו של הנתבע שטען כי עלילת שקר הוטלה עליו, והוא רכש את הצמידים בפרוטותיו שהעניק לרוכל הערבי. זמנ-הו ישב הרב כשהוא שקוע בהרהורי, ולבסוף פנה אל הסוחר ואמר: "דע לך, שמדותיהם של בני ישראל הן בישנים, רחמים וגומלי חסדים. ואתה, נכשלת בשלשלתך, ולא רק שאינך גומל חסדים בעצמך, אלא שגם מנעת מאחרים לעשות זאת. ועתה הנה מוסרף חטא על פשע ומעליל עלילה שפלה על איש כשר? דע לך שפספו של האדם נתון לו בערבון פדי שייטיב בו עם הזולת, ומכיון שלא עשית זאת, גלגל הקב"ה שהצמידים יגיעו בדרך לא-דרך לאיש זה". ועתה, סים הרב, "עליך לשלם מפיסך את סכום ההלואה שנטל הנתבע מחברך העשיר, והצמיד הראשון יחזר אליך בתמורת זאת. את הצמיד השני תקבל, כאשר תעניק לו מפיסך עוד סכום דומה לסכום ההלואה שנטל". העסקה התבצעה לעיני הרב, הסוחר יצא עם זוג הצמידים ונסים עם סכום ההלואה הכפול. ומאז, שנה הסוחר את דרכו, החל לגמול חסד עם העניים ולהיטיב עמו, בידיעה כי כספו אינו אלא פקדון מידי הקב"ה. ♦

מאורות

המאמר רב **אליעזר גורדון מטלז** זצ"ל ליום ההולולא די באר-ראי תרע"ו

מגדולי גאוני דורנו, ראש ישיבת טלז ורב העיר. בענייניו למד בישיבתו של רבי ישראל סלנטר בקובנה, והוא מנהו למטר שעורים כבר בגיל ט"ו. לאחר נשואיו, שמש פמורה צדק בקובנה, לאחר מכן התמנה לרבה של סלובודקה ומנה לקלם, בה גם הקים ישיבה לתלמידים. בשנת תרמ"א התמנה לרבה של טלז ועמד בראשות הישיבה שבה, שגדלה תחת הנהגתו והתפתחה מאוד. בשנת תרע"ע נסע ללונדון על-מנת לגסס קספים לישיבה שעתידה בלגות, ושם הלך לעולמו מרב צער. א לפנים חלקו לו כבוד פלוגה, שטרם נראה כמותה בלונדון. בתלמידו של רבי ישראל סלנטר, התמסר כל ימיו למען תנועת המוסר והפיץ את משנתה בעולם התורני. עמד בראש הארגון הגבוה "בנסת ישראל" ופעל רבות למען הכלל והפרט. את שעוריו היה מוסר מתוך התלהבות וקדושה, עד שהיה מטלטל את השלחן שלפניו מתוך רתחא דאורייתא. כל שרעפיו היו שקועים כל העת בתורה, עד שפעם ישב לאכילת פת שחרית, ולפניו היה פרוסת חלה ומעט חמאה, והיה ממעך שעה ארצה בכלי אכילה על הפיוסח פמורה חמאה, מבלי לחוש שקל לא יגע בחמאה מרב שקיעותו בדברי תורה. בתקופה שבה אסרה הממשלה להחזיק ישיבה עם תלמידים בבית, אמר לקב"ה הממשלתי שרצה לסגר את הישיבה, כי גם אם יגלו אותו לסיביר, ימשיך להרביץ תורה, ואלו אותו יכולים לפטר ממשרתו. וכדבריו פו היה, הלה פטר לאחר זמנ-מה והישיבה המשיכה.

יוסיף דעת

בהפטר פרשת תרומה קוראים את הפרק במלכים בו מסופר על בניין בית המקדש הראשון בידי שלמה המלך, ועל הברית שכרת עם חירם מלך צור שסייע לו בעצי ארזים ובושמים. חירם מלך צור הוא אחד מתושבי האנשים המוזכרים במסכת דרך ארץ זוטא, שנכנסו בעודם בחייהם לגן עדן, ובמסכת כלה נאמר שהסיבה לכך היתה בגלל שעשה את המשכן. במסכת בבא בתרא, נאמר שהקב"ה קטם מיתה על אדם הראשון מפני שראה שעתידים ובכונתו צור וחרים מלך צור לעשות עצמם אלהות, ומשמע שבגללו באה מיתה לעולם ואילו הוא עצמו לא מת. בילקוט ממועני מוציא את חירם מלך צור מאותם שעלו בחייהם לגן עדן, ומכניס במקומו את רבי יהושע בן לוי. ומובאת שם בילקוט מחלוקת לגבי זהותו של חירם מלך צור, לפי חכמים הוא חירם העדולמי חותנו של יהודה בן יעקב אבינו, מפני שהיה רגיל לאהוב את שבת יהודה, ולכן נאמר עליו במלכים פרק ה' "כי אהב את חירם בן חזקיהו", ולדעתם היה חי קרוב לאלף ומאתיים שנה. אך לפי רבי יודן בר סימון היה חירם אחר, והיה חי קרוב לחמש מאות שנה. דבר פלא מובא במדרש תלפיות, שחירם מלך צור באמת נכנס לגן עדן בחייו, אלא שלאחר כניסתו התגאה שם ולכן נטרד וגורש משם, ומשמע מאן שם בן עדן יכול אדם לחטוא. על-פי מדרש זה מובנת הסתירה, שתחילה נכנס לגן עדן ולבסוף נטרד. אולם לדעת רב חנון גאון לא חירם מלך צור נכנס לגן עדן, כי היה גוי גמור, אלא חירם מצור, שהיה בן אשה אלמנה מישב נפתלי, ומוזכר במלכים פרק ז' ששלמה המלך מנהו להכין את כלי בית המקדש, ובשכר זאת נכנס לגן עדן. בספר אהל יעקב מביא בשם המדרש, שחירם היה חי במשך חמש מאות שנה, משום שתרם עצים לבניין בית המקדש וכל זמן שגילת המקדש היה קיים לא מת, עד חורבנו בשנת ג'של"ח. האבן עזרא מסביר כפשוטו, שכל מלכי צור היה נקראים בשם 'חירם' כמו פריעה במצרים, ואין הם אחד אלא מלכים אחרים.

לשאת את הארון בהם

פניני אור החיים

מדבר האור החיים הקדוש על הפרשה

ככל אשר וגו' - ובדרך רמז ירמו הכתוב באומרו בסדר זה שהקדים ושכנתי בתוכם קדם אומרו ככל לומר לו ענין גדול כי בחינת הקדשה והדרגותיה, לא כגדר המספר כי גבוה מעל גבוה וגבוהים, והלא תמצא אומנם ז"ל אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה עמו, שנאמר בכל-המקום אשר אוקיר את-שמי ואמרו על שנים ושלושה וחמשה ועשרה וכל אחד כפי הדרגתו, ואמרו עוד שאין השכינה שונה על פחות מששים רבוא כי מטעם זה לא נתנה תורה להאבות עד שהיו הנבים במקסר ששים רבוא, מקאן תקיש ותידין כי הדרגות הקדשה הם מאחד עד ששים רבוא, וזה בבחינת המספר ובחינת האבות כמה הדרגות מאחד לאחד עד אין קץ. וכיון שכן כאשר אמר ה' למשה שישכן בתוכנו לא ידע משה הדרגות של בחינת השוכן כמה שעורה, לזה נתחכם ה' ודבר אליו כדברים האלה ושכנתי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך, סמוך ככל אשר וגו' לשכנתי, לומר כי אותה בחינה המדברת עמו כשעור אותה המרכבה אשר היה מראהו ישכן בתוכם, וכפי זה תהיה נקשרת תבת ככל וגו' עם ושכנתי וגו'.

ועשו ארון - טעם שבארון שנה ה' את דברו הטוב מכל הפלים וכו', אולי שרמז שאין גופה של תורה יכול להתקיים אלא בכללות כל-ישראל, ואין מציאות בעולם יכול עשות כל עקרי התורה, וזה לך האות, אם הוא כהן הרי זה אינו מקים תנינה כ"ד מתנות כהונה ופדיון בכור וכו', ואם הוא ישראל הרי אינו יכול לקיים מצות עשה שבהקנינת הקרבת ודיניהם וכו', ובכללות כל ישראל מקימו כללות עקרי התורה, לזה אמר ועשו לשון רבים, כי לתקן כלי התורה שהם לומדיה ועמליה והקניניה יכולין להתקיים מאדם אחד:

גלות אחר גלות הלכה יהדות תימן העתיקה, ששרשיה עוד מגלות יבנה לפני חרבן בית המקדש הראשון, וכל ימיה היו ימי צער ורדיפות. מעולם לא נתן מנוח לכף רגלי בני תימן והם שתו את כוס התרעלה עד תמה. אולם למרות כל הרדיפות והצרות, שמרו בניה במסירות נפש על גחלת היהדות הצרופה, ובמשך אלפי שנות הגלות שמרו את המסורת העתיקה בדיקנות מפליאה.

לפני פמאטים שנה, בזמן כהנתו של רבי יוסף אלקארה ראב"ד צנעא, שלט בתימן מלך ערץ. שהיה שונא וישראל מבקק. לשוא נסו יהודי תימן לחלות את פניו ולהטות את לבו אליהם, אך כל מאמציהם היו לתהו. המלך רדף אותם עד תרמה, הצר את צעדיהם והגביל את זכויותיהם עד שבמעט הגיעו לפת לחם. שנאתו הגדולה לדת היהודית היתה גדולה, והוא חפש כל העת דרכים ביצד למחוק כל סממן יהודי ומדינתו ולגרם ליהודים שבה להמיר את דתם. יום אחד, החליט המלך כי מקור כחם ועקשנותם של היהודים, הוא ספר התורה שברשותם, אותו הם שומרים כאוצר מנצח בארונות הקדש שבבתי פנסיותיהם, וממנו הם שואבים את כחם לעמוד בגאון נגד כל המבקשים להרע להם. החליט אפוא המלך להתנפל לספרי התורה המקדשים, ועל-אתר הוציא את גזרתו, כי על היהודים להביא אל ארמון המלך את כל ספרי התורה שבבתי הפנסיות הרבים הפזורים ברחבי עיר הביירה צנעא, ואף הודיע מפרשות כי פנתו לאסוף את כל ספרי התורה אל פכר העיר ולהעלותם על המוקד, עד שיהפכו להיות אפר, גוילים נשרפים ואותיות פורחות באויר.

כשנודע דבר הגזרה הנוצרה ליהודי תימן, קמה בהלה גדולה במדינה. אחרים מבני הקהלה הציעו להבריח את ספרי התורה ולהחביאם עד יעבר זעם, אולם היו שטענו שאין לעשות כן מפני שהדבר עלול להגיע לאזני המלך, וחסותו תבער בו שבטעמים. נטלו אפוא יהודי תימן את אמונת אבותיהם בידיהם, התכנסו בבתי הפנסיות והחלו לזעק ולהתפלל לאבינו שבשמים, לבטול הגזרה הנוצרה של שרפת ספרי התורה, שהיא שקולה בשרפת בית אלקינו. המוכיחים בעם הזכירו את הדברים שנאמרו בספר מלכים, אותם אמר פר-הודד מלך ארם לאחאב מלך ישראל: "כי אם-קעת מחר אשלה את-עבדי אליך וחפשו את-ביתך ואת בתי עבדיך והיה כלי-מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו", ופרשהו חז"ל שפונתו היתה לטל את ספר התורה שבמקדש שהוא מכנה 'מחמד עיניך'.

באותה שעה שעמדו יהודי צנעא בתפלה, ירד המלך בעצמו אל רבע היהודים שבעיר, כדי לראות במו עיניו ביצד מתבצעת גזרתו. הוא בקש לראות במפתחם של היהודים שנואי נפשו, ורצה לחזות מתוך הנאה, בעצבונם ושפלות רוחם של היהודים בעת שהוא נוטל מהם את אוצרם היקר. את מסעו עשה המלך יחד עם גדוד חילים, כשפניו מועדות לבית הכנסת 'בית אלאוסטא', אחד מארבעת בתי הפנסיות הגדולים שברחוב היהודים בצנעא. "הוציאו מיד את ספרי התורה שבבית הכנסת", קרא המלך לעבר היהודים המעטים שעמדו שם ובעיניהם תוגה עמקה. "אין לנו רשות להוציאם", אמרו היהודים בקול חלוש אך אמיץ, והמשיכו: "אם תרצה, מוכנים אנו לפתח את בית הכנסת ואת ארון הקדש שבו, אולם להוציא את ספרי התורה כמו דינו, אסור לנו הדבר באסור חמור על-פי חקי דתנו". חמתו של המלך בערה בו עד להשחית, אולם הוא לא רצה להתבזות בעיני חז"ליו כשיראוהו מתמקח ומתופח עם יהודי העיר, ולכן צוה לפתח את שערי בית הכנסת ויחד עם חז"ליו כנגס פנימה בשחצנות וגאון ובראש מורם.

הפרכת נגללה באטיות ודלתותיו של ארון הקדש העתיק נפתחו לרוחה. נשימתם של כל הנזכחים נעתקה אל מול שורת ספרי התורה העתיקים שעמדו בגאון בארון הקדש נשענים זה על זה, ואף החילים עמדו לרגע פעורי פה וחשו את הקדשה היתרה שבמקום. "הוציאו מיד את הספרים", קרא המלך על חז"ליו, והללו נגשו בחסר בררה לבצע את המשימה. וראה זה פלא, לשוא נסו החילים להתיק את ספרי התורה ממקומם, ולמרב פליאתם לא עלה הדבר בידם. הספרים פאלו הדבקו למקומם בחזקה ולא נתן היה להוציאם החוצה. פניו של המלך האדימו והוא גער בחז"ליו על חלשתם, וצוה להביא במקומם חילים איתנים יותר מהם, אלא שגם הללו לא הצליחו להוציא את ספרי התורה מארון הקדש, ואף לא עלה בידם להזיזם במלא הנימה.

פעסו של המלך הלך וגבר, עד שהשבץ פמעט אחז בו מרב רתחה. "תנו לי, ואני בעצמי אוציא את ספרי התורה", קרא מתוך גאון וחרון, אולם גם הוא לא הצליח להניע את הספרים. "מעשה שדים", מלמל המלך כשהוא נבוך בלו, והביט על היהודים שעמדו לידו, שהצליחו בקשי להסתיר את החידו שעל פניהם למראה מפתחו של המלך הערץ. "ביצד אוכל לקיים את שבועתי?" לחש המלך הנבוך, "הרי נשבועתי חמורות שלא אזוז מכאן עד שאשרף את ספרי התורה שלכם, ואיך אוכל לחזר לביתי?" הביט המלך בחסר ישע ביהודים שסביבו, ואחד מהם, איש פקח ותריר-מת, מהר אל מקום הגניזה שביבתי בית המדרש, שלף משם וריעה פטולה שנגנזה זה מכבר, ומסרה למלך. הלה נטל את הריעה בתרועת נצחון, ומהר להשליכה אל תוך המדורה שתלילי הכינו בצעוד מועד. חמתו של המלך שככה, הגזרה התבטלה, והוא שנה את יחסו כלפי יהודי תימן. ♦

דברי הימים

בד' באדר ה'תשכ"ח, הגיע אספטינוס קיסר רומי אל שערי ארץ ישראל, והדרך לכיבושה נפתחה לפניו. בתשעה באב של אותה שנה, נשרף בית מקדשנו ותפארתנו ומחמד עינינו, שייבנה במהרה בימינו.

בד' באדר ה'ס"ט, הובא המהר"ם מרוטנבורג למנוחות עולמים, לאחר שהיה מטול בבדיון במאסרו במשך י"ד שנה מפטירתו. רבי מאיר מרוטנבורג היה מגדולי הראשונים ומאחרוני בעלי התוספות. לאחר שהתגברו רדיפות היהודים בגרמניה, שהיו נחשבים אז כעבדי אוצר המלך ונאסרה הגירתם מהמדינה, ניסה רבי מאיר לברוח מגרמניה, ובעקבות עלילת יהודי מומר נכלא ביום ד' בתמוז ה'מ"ו על-ידי הקיסר רודולף הראשון לבית הבסבורג, במבצר אנוסהיים שבאלזס. הקיסר דרש סכום עצום של עשרים אלף מארק תמורת פדיונו. הרא"ש, תלמיד המהר"ם, אסף את דמי הכופר, אולם רבו אסר עליו לעשות כן, מפני שאין פודים את השבויים יותר מכדי דמיהן מפני תיקון העולם, ושהה בכלאו שבע שנים עד פטירתו. הנגיד ר' אלכסנדר וימפן, תרם את כל רכושו וגאל את גופתו של המהר"ם, ולאחר פטירתו נקבר הנגיד בסמוך לו בוורמייזא העתיקה.

בו' באדר ה'ק"ט, בתקופת המגפה השחורה שפרצה באירופה, נהרגו מאות יהודים בעיר וורמייזא בעלילה שפלה, כאילו הם אשמים בפרוץ המגפה, ורכושם נבזז. המגפה השחורה נחשבת כסיון הדמוגרפי הגדול ביותר שפגע באירופה, והיא כטלה 25 מיליון בני אדם באירופה, וכ-35 מיליון בסין לבדה, בין כרבע לחצי מאוכלוסיית אירופה. האנטישמיים הפיצו שמועה, כי היהודים הרעילו את בארות המים והם הגורמים לפרוץ מגפת הדבר, ובעקבות זאת נערכו פרעות דמים ביהודים, ה"ד.

מטעים

ככל אשר אני מראה אותך (כה, ט)

תבת ככל בטעים רביעי, לרמו על ארבעת הדברים שהקנ"ה הראה למשה מפני שהתקשה בהם, והם מנורה בה נאמר וזה מעשה המנורה, מטבע של מחצית השקל שנאמר זה יהנו, ירח שנאמר החדש הזה לכם ואמרו חז"ל כזה ראה וקדש, ובשרצים שנאמר זאת החיה אשר תאכלו, הראה לו זאת אכל וזאת לא תאכל. (תפוח חיים)

כפתריהם וקנתם ממהם יהיו (כה, לו)

תבת יהיו באותנחתא, והיא מספקת מהמשה התבות של הפסוק בלה מקשה אחת זהב טהור, ומשמע מכאן שאמנם דין מקשה יש רק אם עושים את המנורה מזהב, אולם גם כאשר עושים אותה ממתכות אחרות בעדר זהב, גם כן צריך להכין את הקנים והכפתורים בחלק מהמנורה, ולכן פסק הרמב"ם שכשיעשה את המנורה משאר מתכות, לא יעשה מנורות ושבירים. (אישים ושיטות)

ועשית חמשים קרסי זהב (כה, כו)

תבת ועשית בקוף גדול, ולעמת זאת ביריעות העזים נאמר ועשית קרסי נחשת חמשים בטעים תביר, כי זהב השוב הרבה יותר מהנחשת ולכן בא בטעים זקף גדול, לומר שהוא בוקע ועולה בשיווי, אבל נחשת בתביר שהוא לשון שבייה כי היא פחות בערכה לעמת הזהב. (אור תורה)

מדגש

בפרשת תרומה ישנם צ"ו פסוקים, והסמן בסוף הפרשה הוא יעני, או סלו. העדיפו המסרנים להשתמש בסמן 'יעני', שהיא תבה בפרשה בפסוק 'ועשית סירתי לדשנו ויעני', ויעני בגימטריה צ"ו. לסמן נוסף הזכירו את תבת 'סלו' בגימטריה צ"ו, וכמו כל הסמנים שנתנו למנין פסוקי הפרשות, גם סלו היא תבה בתנ"ך, שם אחד מראשי הכהנים בספר נחמיה פרק י"ב: 'סלו עמוק חלקיה ידעיה אלה ראשי הכהנים', ומפני שהפרשה עוסקת בדיני המשכן והכהנים, מזכירים אחד מראשי הכהנים ששמו כמנין הפסוקים. בשם הקדשת ציון מבובב נוסר, שתבת סלו מרמזת בראשי התבות ס'ירתי ל'דשנו ויעני, והו' נחפרה מהסמן יעני. מעני הוא, שבסוף פרשת צו מובא הסמן צ"ו כשם הפרשה, ומשמע מזה שיש שם צ"ו פסוקים כמו בפרשתנו, אך באמת יש שם צ"ו פסוקים.

ממלכה

רבי אליהו לוינון מקרטננה, זכה לשני שלחנות, תורה ודלה במקום אחד. לצד גדלתו בתורה, היה מקים 'יוקח'וילי תרומה' בהדור, והיה מעניק צדקה בעו יפה לכל פונה, וביחוד למחברי ספרים שהיו נתמכים על-ידיו בתמיכה של ממש להדפסת ספריהם. פעם, עלה אליו אחד מגדולי המשכילים, בידו חבורו הלעגני 'עיש צבוע', ובפיו בקשה לקבל ממנו תמיכה להדפסת הספר. הביט רבי אליהו בספר ובשמו, ואמר למחבר בחייו של לעג: 'נוהג אני לכתב בפנסק את כל מתנותי לצדקה, אמר נא אפוא ביצד יכול אני לכתב יתתי כך וכן לעיש צבוע?'

על הפסוק 'מבית ומחוץ תצננו' שנאמר על ארון העדות, דרשו חז"ל במסכת יומא, כי על האדם להתנהג כלפי חוץ כמו התנהגות הפנימית, ואמר רבא כל תלמיד חכם שאין תוכו כבודו אינו תלמיד חכם, ואב"י אמר שנקרא נחשב. בעל הטורים מצא לכך רמז, שהתבות טהור מבית ומחוץ עם האות ב"ת של זהב, בגימטריה הנה החכם ויהיה תוכו כבודו. וכך היה מפרש רבי אהרן מפילוב, תלמידו של השו"ת מקוצק, את דברי חז"ל שכל תלמיד חכם שאין בו דעה נבלה טובה ממנו. והרי היה צריך לומר 'שאינו לו' דעה, ומדוע נאמר 'שאינו בו'? אלא הכונה שאין בו, שאין תוכו כבודו ומחוץ לא נראית פנימיותו האמתית, ולכן נבלה טובה ממנו.

אל ה'אבני נזר' רבי אברהם מסוקטשוב, הגיעה פעם שמועה על אחד מתלמידיו, ששמש ברבנות קהלה בירשאל, כי הוא נתפס לשיטה שלא היתה רוח חכמים נוחה הימנה והוא פוסח על-שתי הסעפים. שבת אחת, שקה התלמיד אצל רבו בסוקטשוב ושקם הרבי לטל ידיו, פנה אל תלמידו ושאל: 'תמיהה גדולה יש לי על דברי רבי יוחנן בסנהדרין, שאין ברך דוד בא אלא בדור שכלו זכאי או בלו חייב. והרי הדורות הולכים ומתמעטים, הולכים ויוזרים, ואיך יתקדם דור שכלו זכאי? ואם תאמר שהדור בלו ויהיה חייב, והרי כבר מבטחים אנו כי לא תשכח מפי זרעו?' שאל תלמידו והרבי השיב: 'אלא הפרוש הוא, שיהיה פרוז מחלט בעולם ובכל אחד ואחד ידעו אם תוכו כבודו, האם בלו זכאי או בלו חייב'. והיו הדברים נוקבים ותרפים וחודרי לב.

במיו של הרב מברסק, היה סופר אחד שהיה פתח מאמרים נמלצים והרב היה נהנה לקוראם, מפני שהם נכתבו מתוך הנהגה רבה, עמקות המחשבה ובכח הסברה נפלא. פעם הביע הרב את דעתו בפני מקרבו, כי רצונו להכיר את הסופר הלז. הצליח אחד ממקרבו להביא את הסופר אל ביתו של הרב מברסק באמתלה כלשהי, מבלי שידע שהרב מבקש לראותו. הביט בו הרב מבט קצר, ומיד כשיצא אמר שאינו רוצה לקרא יותר את מאמריו, מפני שבאחתה המהירה והנוקבת, עמד על כך שאין תוכו של האיש כבודו. בבטוי נדיר התבטא פעם הרב לאחד מאנשי סודו, כי בראיה אחת הוא מכיר את מצבו הרוחני של כל ילד, וגם כאשר הוא בא פעור ימים מספר והל בו שנוי, הוא מכירו במבט ראשון עד לעמק מעמקיו.

בהנהגתו הנפלאה של הרב מטשביץ עם תלמידיו בשיבה, ידע ביצד לטפח כל אחד ואחד לפי מעלותיו ולהוציא לפעל את הכשרונות הטמונים בו. מדי שבוע, היה עורך מבחנים לתלמידיו ומעמידם על פור המבחן, אלא שהוא היה אומר שיש בוחנים שכל מגמתם להוכיח שהנבחן אינו יודע את תלמודו, ואלו הוא מבקש להוכיח את ההפך, שהנבחן יודע היטב. בחור אחד היה בישיבתו שהתחנך בבטלן ולא יצא, וכאחד שאינו רואה סמן ברך בתלמודו. אביו של הבחור בא פעם אל הרב וסח לפניו את דאגתו על עתידו של בנו, ובמבטן השבועי הקרוב פנה הרב בשאלה אל אותו בחור. האדם הבחור ושאלו, אולם הרב לא הרפה ממנו ואמר: 'אל תתחמק ממני, מפני שבטוחני שיודע אתה את הנלמד וברצוני שתענה'. גלית ברך החל הבחור לענות, והרב נכנס עמו למשא ומתן, עד שעלה בידו לפתח את מציניו של הבחור. התברר, כי הלה היה ענותן ולא היה תוכו כבודו. כלפי חוץ היה נראה כעם הארץ, ולאמתו של דבר הבין היטב את תלמודו, והדבר הפך לשיחת היום. כלם התפעלו מחוכמתו של הרב מטשביץ ומגישתו המיוחדת לתלמידיו, והיה אף ששענו שכל הצלחתו של הבחור היתה בגלל חכמתו היתרה של הרב.

כששהה רבי אהרן מבול בעיר פסט, הזכיר את דברי הגמרא במסכת ברכות שלאחר שמנו את רבי אלעזר ברעזריה על מקומו של רבן גמליאל, סלקו את שומר הפתח ונתנה רשות לכל התלמידים להכנס. מפני שרובן גמליאל היה מכריז ואומר שכל תלמיד שאין תוכו כבודו אל יכנס לבית המדרש. תמה הרבי ושאל: 'ביצד מלא השומר את תפקידו ואיך היה יודע מי מבין הבאים אין תוכו כבודו? וכי שומרי הסף של רבן גמליאל היו בעלי רוח הקדש?' והשיב: 'השומר אמנם לא היה מתיר להכנס, אולם מי שהיה תוכו כבודו ובקש באמת להסתופף במיכלו של רבן גמליאל, היה כבר טורח ומוצא תהבולה כדי להכנס פנימה אל תוך הישיבה.

אחד מבחורי ירושלים, הגיע פעם להפרד מרבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של ירושלים. כמה ממקרבו של הרב שהיו מסבים שם, נטו בבחור עקב כך שהוא שנה את לבושו ואמר לו שאין מתאים לאחד מבני ירושלים הותיקים ללבש מלבושים קצרים. נענה רבי חיים והזכיר את דברי הגמרא שרובן גמליאל הכריז שכל תלמיד שאין תוכו כבודו אל יכנס לבית המדרש, וקמה: 'מדוע מנע מהם רבן גמליאל להכנס? והלא המאור שבתורה

יכול היה לצרף ולזכך גם את תוכם?' אלא שהכונה להפך, אין תוכו כבודו פרושו שהיה נראה מבחוץ לבוש קצרים ותוכו היה כבוש להכניסם עקב אלעזר ברעזריה. ואלו רבי להכניסם, והתוספו ארבע מאות ספקלים בבית המדרש, ואף מאותם תלמידים יצאו גדולי תורה והוראה.

היצירה שמחירה בקוראה מידות טובות

חזק מבית היוצר של רב המנין "שבת טיש"

מידות טובות בראי פרשת השבוע

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה לאור

לחצו בכל תנויות הסרימה והנוחרות

מספר עותקים מוגבל

1240 עותקים

900 עותקים

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה לאור

586777@gmail.com • 02-586777 • אור"י

רגיל היה רבי משה ליב מססוב להזכיר את הפסוק 'ונתת עליהשלהן לחם פנים לפני תמיד', ולפרשו כך: רמז יש כאן לאדם, שעל שלחנו צריך להיות לחם תמיד, והינו שתמיד ימצא בביתו מזון די הצורך כדי להאכיל בו עני ורעב.

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת תרומה תש"פ

© כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

ויקחו לי תרומה (כה, ב)

למה התורה לא ממשיכה מפרשת יתרו לפרשת תרומה? למה התורה "חוצצת" עם פרשת משפטים?

אומר בית הלוי תירוץ נפלא – הקב"ה אמר כאן למשה רבינו יסוד. אתה הולך לקבל תרומות מבני ישראל, תזהיר אותם! אני לא רוצה לקבל תרומות שלא עברו את המסננת של משפט הצדק. לכן שמת את פרשת משפטים בין מעמד הר סיני, לפרשת תרומה.

לפני שאדם מוציא את התרומה מהכיס, תבדוק אם התרומה הזאת נקיה. אם התרומה לא נקיה, אני לא רוצה אותה בתרומת המשכן!

אומר הנביא {ישעיה נו, א} שמרו משפט ועשו צדקה. ישנם הרבה אנשים שנותנים צדקה. הצדקה שלהם באה, כי הכסף שלהם לא כשר. לדוגמא:

יש בן-אדם שמשלם 20 שנה ביטוח על הדירה. כמה עולה ביטוח? 100 ₪ לחודש.

חלפו להם 25 שנים. לילה אחד הוא נסע לחתונה, נכנסו גנבים רח"ל, וגנבו את כל מה שהיה לו בסלון.

מזמינים משטרה... מגיע בבוקר ויקטור השוטר, שם אבקה כדי לבדוק תביעות אצבע... "מה לקחו?"

"לקחו הכל, חוץ מחמותי. לא נישאר לאשתי אפילו עגיל אחד!!!"

ויקטור השוטר כותב הערכת נזק "30,000\$". שולחים לחברת הביטוח... ברוך ה', אחרי 30 יום, הוא מקבל צ'ק מחברת מנורה 186,000 ₪!

ברוך ה', לא הכל שלי... ריבוננו של עולם, מזמן רציתי לתרום לבית הכנסת פרוכת יפה, גם לראש השנה וגם לכיפור, זה עולה 18,000 ₪. הוא רושם על זה "לע"נ זכריה בן שלום, נדבת חברת מנורה".

מנורה תרמה את הפרוכת, זה לא שלו. כי הרי לא גנבו לו את התכשיטים!

מה אתה תורם פרוכת?! זה כסף גנוב! אומר הגאון מוילנה – אמר רשב"י "בואו ונצא החוצה. אני לא יודע ממה נבנה בית הכנסת הזה, ואיזה אנשים בנו אותו".

הולך בן-אדם, ומעכב את שכר הפועלים שלו בשלושה ימים. אומרת התורה {ויקרא יט, יג}... לא תלין פעלת שכיר איתך עד בוקר. אומר בעל הבית: "נשים את ה-300,000\$ משכורות, שלושה ימים בבורסה, נרוויח 4%... מה זה משנה לעובדים?! הם יצליחו לחיות עוד שלושה ימים בלי משכורת".

אה, אבל אתה עובר על {ויקרא יט, יג} לא תלין פעולת שכיר איתך עד בוקר?!

"לא, עזוב... זה בשביל הכולל של אחי... אני נותן את הכסף הזה לצדקה"

הקב"ה לא רוצה את הצדקה הזאת, שנאמר {ישעיה נו, א} שמרו משפט ועשו צדקה...!

אומר הבית הלוי – לכן קדמה פרשת משפטים, לפרשת תרומה. תחילת הציווי על המשכן, מתחיל בפרשת יתרו.

אומר הקב"ה למשה: "תעשה משכן, אבל לפני שאני מצוה אותך להביא תרומות למשכן, תצטרך לעבור קודם את פרשת משפטים, כדי לבדוק אם הכסף הזה כשר או לא".

כסף לא כשר מפריע בעבודת ה'... בבית המדרש. סידור שנעשה שלא בקדושה, התפילות לא מתקבלות מתוכו...

ממילא, באה פרשת משפטים, ו"מעכבת" את התרומה שנעשית שלא בכשרות. לכן באה פרשת משפטים, ומקדימה את פרשת תרומה.

(ברוך שאמר)

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (כה, ב)

התמיהה ידועה, מדוע כתב "ויקחו" ולא כתב "ויתנו", ונראה לבאר באופן פשוט, עפ"י משל לראובן ושמעון שנסעו בדרך ליריד, הנסיעה

היתה ארוכה, ולראובן נגמר האוכל, ביקש ראובן לשמעון שיתן לו מהאוכל שלו, וכשיגיעו למחוז חפצם, יחזיר לו. אחרי ששהו ביריד, פנה שמעון לחזור לביתו, אבל ראובן עדיין רצה להתעכב בדרך, ביקש ראובן לשמעון שיקח לו חלק מחבילותיו בעגלתו, ויתנם לו כשיגיע אל ביתו.

הנה, כשביקש ראובן לשמעון מהאוכל אמר לו: "תן לי מהאוכל שלך", אבל כשביקשו שיוביל את חבילותיו לביתו אמר לו "קח לי את החבילות הללו", כיוון שהחבילות הם הרי של ראובן וכל הבקשה משמעון היא רק להעביר אותם ממקום זה אל מקום זה, ורק כשמעון היה צריך להוציא מהאוכל שלו ולתת לראובן אז שייך לשון של נתינה. ופשוט. ובה מבואר היטיב, כי כאן כשצריך לתרום למלאכת המשכן שהיא דירה לשכינה כביכול, לא שייך לומר "תתנו" תרומה להקב"ה כיוון ש"לי הכסף ולי הזהב נאם ה'", רק שייך שנוביל את הכסף מהבית הפרטי שלנו אל המשכן לכן אמר "ויקחו" לי תרומה".

ועורות תחשים (כה, ה)

ברש"י: תחשים לא היה אלא לשעה והרבה גוונים היו לה לכך מתרגם ססגונא ששש ומתפאר בגווניו שלו וכו' עד כאן. ויש לדקדק מנין לו לרש"י ז"ל שתיבת ססגונא הוא פירוש על תיבת תחש ששש ומתפאר, דלמא שמו כן הוא בלשון ארמי כמו כל שאר מלות. ועוד קשה למה עשה רש"י ז"ל פירוש על התרגום דוקא כאן במלה זו. ויש לבאר דהנה ידוע דלכל הבהמות והחיות היה אדם הראשון קורא להם שמות וכל נפש חיה אשר יקרא לו אדם שם הוא שמו לעולם. ואחר כך בדור הפלגה נתחדשו הרבה לשונות והלשון הארמי גם כן נתחדש באותו הזמן. והנה רש"י ז"ל כתב כאן דתחש לא היה אלא לשעה זו לצורך בנין המשכן. נמצא דבשעת דור הפלגה לא היה תחש בעולם וגם השתא ליכא. אם כן קשה למה קרא אותו התרגום ססגונא מנין לו לחדש שם זה רק הוה ליה לתרגם כמו לשון המקרא. לכך כתב רש"י ז"ל לכך מתרגם ססגונא לפי שמתפאר וכו' אבל באמת אין זה השם של התחש:

שמן למאר (כה, ו)

כתיב 'למאר' חסר, ובפ' ויקהל כתיב למאור מלא, וי"ל ע"פ הגמ' בשבת (פה, א) 'בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ס' רבוא של מלאכי השרת לכאור'א מישראל וקשרו לו ב' כתרים כו' וכיון שחטאו ישראל, ירדו ק"כ רבוא מלאכי חבלה ופירקום כו' וכולן זכה משה ונטלן כו', וכתבו התוס', ששני הכתרים של הוד היו, לפיכך כשנטל משה קרן אור פניו. ומבואר דלפני מעשה העגל ה' כל ישראל קורן עור פניהם כמו של משה, ונמצא שלא הוצרכו למאור כשנכנסו למשכן, שאור פניהם ה' קורן ומאיר, ולכן כתיב למאר חסר. אבל בפ' ויקהל שה' אחר מעשה העגל, שכבר פירקו קרני ההוד, אז היו צריכין למאור ממש, כמ"ש בתנחומא תצוה (ס"ד) "ויקחו אליך בשבילך שאתה רואה להיכן אתה נכנס ויוצא" ולכן כתיב שם למאור מלא. וגם לדעת התוס' בשבת (כב, ב) דכל מ' שנה לא הוצרכו לאור שעמוד הענן ה' מאיר בכל מקום מ"מ הוצרכו בשביל אחר המ' שנה משא"כ לפני מעשה העגל שאלמלי לא חטאו ה' נשאר קירון העור להם ולדורותם.

בטבעת הארץ יהיו הבדים לא יסרו ממנו (כה, טו)

יש להבין הטעם למה נשתנה דינם של בדי הארון מבדי השלחן והמזבח ששם היו קבועים רק בעת מסעם, ואילו כאן היו קבועים תמיד. מתרצים המפרשים (בספר 'משך חכמה' 'אפריון' וכן כתב ה'חפץ חיים' בספרו "שם עולם" (חלק א' פי"ז) וכבר קדמם האלשיך הק') , לפי דברי הגמרא (סוטה לה, א) שהארון היה נושא את נושאו, וכל מה שנצטוו 'בכתף ישאו' היה רק בכדי להראות שיש מצווה לסייע ולהחזיק את הלומדי תורה, שהארון הרי מרמז על כתר תורה. וכשמסייע ומחזיק את התורה, נדמה לו שהוא נושא את הארון – את הלומדי תורה. אבל באמת "הארון נושא את נושאו", ולכן, היו הבדים קבועים בארון להראות לזכרון עולם שהתלמידי חכמים הם הם המחזיקים את בעלי המשא ומתן. ועוד,

כך אילו היו הנשיאים תורמים בראשונה, היה זה כעין כפיה על נדבת המשכן, שהיו ישראל נותנים בלחץ משום שהנשיאים נתנו, וגם זה חסר ב'נדבת הלב', וזה בהגדרת 'באלימותא'. כי יש כמה מיני אלימות, יש כפיה והכאה, ויש תעמולת עסקנים שמתלטים על מח של האדם ע"י פרסומות הבטחות של צדיקי הדור, או מעטשינג ביוזעס, שאני נותן כך וכך רק אם אחרים יתנו בסכום הזה. וכדו'. בוודאי שלגבי צדקה זה כשר וישר, כי ממשכנין על הצדקה, אך תעמולה היא גם כח של אלימות והיא כשרה רק לגבי צדקה ולא לגבי נדבת המשכן, כיון שכאן הולך להיות 'חתונה' בין הקב"ה לכל יחיד מישראל, צריך שיהיה נתינה טהורה בתכלית השלימות, שלא יהיה כמתנה על מנת להחזיר, לכן סילקו את הנשיאים שיתנו באחרונה, כדי שלא תהיה נתינתם כעין כפיה על נדבת לבן של ישראל. שאילו ישמעו שהנשיא נתן נתינה הגונה, תהיה נדבת הלב רק 97 אחוז, ולכסף קדושין צריך מאה אחוז של נתינה טהורה.

ואעפ"כ היה איזה טענה על נשיאי ישראל, כי היו יכולים לתת בהסתר וצנעא, ובכך היו מזדרזים למצוות וגם לא היה כפיה ואלימות ע"י נתינתם. העסקנים שבאים להתרים ומתלווים עם אדם חשוב, הרי הם ככופים בכח, למטרת צדקה מותר, אך לא לנדבת המשכן, לכן לא באו משה ואהרן להתרימים

והוסיף הכתב סופר שכן מדויק מלשון הפסוק 'וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי', וקשה שפתח בלשון 'ויקחו' ולא 'ותקחו', וסיים 'תקחו את תרומתי', ולא 'יקחו את תרומתי'?

ותירץ שכן דרך העסקנים שאם הם צריכים לקבץ נדבות עבור מטרה שאינה חשובה כ"כ בכדי לעורר לב האנשים לנדב להם, אזי הם מתלווים עם אדם חשוב שייראה כאילו המטרה היא חשובה עד מאד. גם זה הוא כעין 'ממשכנין על הצדקה', שאינך יכול להתנגד מול אדם חשוב כזה, הרי זה ממש הפעלה של אלימות. ואין הנותן נותן מנדבת לבו בשלימות. אילו לא היה בא עם אדם חשוב, לא היה נותן כלל או היה נותן מעט. אמנם אף שלגבי צדקה מותר לעשות כן, כשיש מטרה אמיתית, היות וע"פ דין ממשכנין על הצדקה, אך לגבי נדבת המשכן, אילו היו משה ואהרן מסתובבים מאהל לאהל לבקש עבור נדבת המשכן, לא היתה התרומה בלב שלם, שאף שאם לא היה רוצה לתת, יתן לכבוד הצדיקים, ועם נתינות כאלה אי אפשר לבנות משכן להשי"ת. כי רחמנא לבא בעי, לכן אמר ה' שאנשים פשוטים יבואו לגבות, שכשהם באים, יוכל כל אדם לענות בשלילה ולא לתת, ואם יחליט לתת, הרי זו נדבת לב טהורה, המתאמת לקדושין שבין הקב"ה לכנסת ישראל.

ועפ"ז מיישב הכת"ס לשון הכתוב, 'ויקחו לי תרומה', ולא 'ותקחו לי תרומה', שאם משה ואהרן יתרימו את הקהל, לא יהיה זה 'לי לשמי', אלא כמו שנהגו היום שתורמים 'לשמו ולתפארתו של נדיב או רב פלוני', לגבי צדקה זה כשר לתת כיון שהגרח"ק ביקש, שגם זה נכלל בממשכנין על הצדקה. אך למשכן ה' צריך שיהיה נקי לכבוד ה'.

גם סיפורי מופת של שקר, נכלל ב'ממשכנין על הצדקה'

אחד מהקופות צדקה שאלו את הגר"ש אלישיב אם מותר לספר סיפורי שוא ושקר על מופתים שהיו ע"י הבטחה לקופת הצדקה, כדי לשכנע את העם לתת לקופת הצדקה. והשיב שגם זה נכלל בממשכנין על הצדקה. לאחר שהדפיסו את הסיפור, צוו למחוק אותו והתכחשו שלא אמר כן מעולם, אך ביודעי ומכירי מבפנים שהמעשה אמת. כי כל מה שמספרים שהבטיחו לקופה זו ונושעו, אין לזה שייכות לצדקה שהוא נותן, הנה יש כאן משפחה שאין להם על שבת, מעיקר הדין היו צריכים לכפות לתת להם צדקה, יהיה איך שיהיה, לכן מאספים קופת הצדקה אוסף של מעשיות שרובם לא היו ומדפיסים ומחלקים בתיבות דואר, ואנשים מאמינים, כאילו הקב"ה השתדך דווקא עם קופה זו, שזה ממש משחק ילדים, אך כך משכנעים את האדם אולי גם אני אוכל להוושע ע"י הקופה הזו. ומתקשר למספר שלהם ותורם. [ונדמה לו שאילו יתן לשכנו עני, לא יושע כך. דמיונות שוא.]

אף שהגבאים המציאו את המעשיות שלא היו ולא נבראו, והתיר הגר"ש כדון ממשכנין על הצדקה, כמו שמותר להכות במקלות, יותר קל לשמוע ולהאמין במעשה שלא היה ולא נברא. כך זה כשר רק לגבי צדקה, אך בנדבת המשכן שהוא קדושין בין כנסת ישראל להקב"ה צריך שיהיה 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי'. בתחילה נאמר 'ויקחו לי', לא משה ואהרן יתרימו אותם, כדי שתהיה נתינתם לשמה, ואח"כ תקחו אתם את התרומה בסוף. באופן שלא ידעו משה ואהרן כמה נתת, נתן לא לשם משה ולא לשם אהרן, רק לשמו יתברך לבד.

אילו יצטרכו היום לעשות מגבית עבור בית המקדש השלישי, יצטרכו לאסור כל המודעות והפרסומות והתעמולות והפלקטים והבטחות הרבנים וסיפורי המופת והסגולות למיניהם, ה' ירחם. יכול להיות שזו

שאף בעת שאין התלמיד חכם נצרך לסיועו של הנותן, כיוון שנתן לו בעת שנצרך, ממשיך הנותן לקבל בזכותו של התלמיד חכם גם הלאה.

ובזה מבאר ה'חפץ חיים' שם, את לשון הכתוב 'עץ חיים היא למחזיקים בה', ולמה לא כתב 'למחזיקים אותה'?" אלא, יבואר עפ"י משל, שאב ובנו הקט עוברים בדרךם וחוצים נהר שוטף ושוצף אומר הבן לאביו: תחזיק אותי חזק שלא אפול למים! עונה לו אביו: אני מרים אותך, רק תזהר להחזיק בי חזק!. (הנסמך תמיד מחזיק בסומך, ואילו הסומך מחזיק את הנסמך) על זה הדרך נאמר כאן: עץ חיים היא למחזיקים בה" שהתורה היא היא המחזיקה את בעלי הממונ.

בעניין הזה, מספר הרב אליהו דיסקין סיפור נורא: לפני למעלה מארבעים שנה, היה בחור באמריקה שלמד בתיכון, והתחיל גם ללמוד באוניברסיטה כי אבא שלו רצה שיהיה לו "תכלית" שיהיה ע"ד או רופא וכדומ'. הוא רק לא ידע שה"תכלית" זה לימוד התורה... עכ"פ, הבן, חשקה נפשו בתורה. אמר לאביו: אני רוצה ללמוד. אמר לו האב: אני מוכן שנה אחת שתלמד אבל אח"כ תחזור לאוניברסיטה. נסע הבחור לארץ ישראל, וזכה ללמוד אצל הגה"צ רבי אליהו לופייאן בכפר חסידים בשנתו האחרונה. אחרי שנה הוא חזר הביתה, וכמובן שלא רצה לבזבז את שנותיו בלימודי הבל, פנה אל אביו ואמר לו: "הרי עוד מעט כבר אני מגיע לשידוכים, תן לי ללמוד עד החתונה, ואני מוכן ללמוד כאן בלייקווד ולא לנסוע לארץ ישראל", אמר לו אביו שהוא מוכן, אבל בתנאי אחד: שיותר אתה לא מבקש, ואחרי החתונה אתה אכן הולך לאוניברסיטה". הוא הסכים. אחרי כמה חדשים הוא אכן התארס, בין האירוסים לחתונה הוא התחיל לאבד מצב רוח, כיוון שידע שאחרי החתונה אין לו שום ברירה וחייב יהיה להפסיק ללמוד. ומיום ליום ירד לו ה'שמחת חיים'. והאבא רואה ולא יודע מה לעשות, מצד אחד הוא רוצה את טובת בנו שיהיה לו מקצוע ביד, ומצד שני הבן לגמרי מאבד את חדות החיים. כמה שיותר התקרב זמן החתונה שקע הבחור יותר בעצבות. ביום לפני החופה, קרא האב לבנו ואמר לו: "אני יודע בדיוק מה עובר עליך, אני רציתי את האושר שלך אבל אני רואה שאתה לא מאושר מזה, דיברתי עם אמא, והחלטנו שיותר חשוב לנו שתהיה שמח, לכן, חמש שנים אחרי החתונה אתה יכול להמשיך ללמוד כאברך בלייקווד, ואנחנו מפרנסים אותך "קעסט" חמש שנים.

שבועיים אחרי החתונה, האבא קיבל "דום לב", הוא היה במוות קליני, והרופאים לא נתנו לו שום סיכוי, והנה בניסי ניסים חזר לאיתנו עד לתיפקוד מלא. ביום שנגמר החמש שנים מהחתונה, קיבל האב שוב "דום לב", ונסתלק לבית עולמו!

אמרו: אם היה יודע מי מחזיק את מי, היה לוקח על עצמו חמישים שנה! ודבר נוסף, שכל החמש שנים כולם חשבו שהאב מחזיק את בנו, אבל אח"כ נוכחו שהבן הוא הוא החזיק אביו! "עץ חיים היא למחזיקים בה".

עם רעיון זה מסביר ה"פנים יפות" (ועוד הרבה מפרשים) את תחילת הפרשה 'ויקחו לי תרומה' למה לא אמר 'ויתנו'?" כיוון שרק נדמה לנו שאנו "נותנים" בעוד שאנו רק "לוקחים". ומוסיף לבאר את דברי רש"י "לי - לשמי", שאף שע"י התרומה ודאי שתתעשר מזה, ותזכה בחיים, אמנם את התרומה תתן רק "לשמי" לשם מצוה ולא לשם השכר הבא מזה.

(ציוני תורה)

ועשית שנים כרבים זהב (כה, יח)

הכרובים הם מלאכים קדושים (יחזקאל י) ופניהם פני נערים (סוכה ה:): והקשה הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, מדוע פירש רש"י את הכתוב: "ויגרש ה' את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים" - מלאכי חבלה?! ותרץ, שבני הנוער יכולים לגדול ולהיות מלאכים קדושים, או מלאכי חבלה חלילה. תלוי היכן הם שוהים ומבלים! אם על ארון הברית ובקודש הקדשים, אזי יהיו למלאכים קדושים. ואם הם בחוצות, על אם הדרך, יהיו למלאכי חבלה...

(והגדת)

מאוצרות המגידים

מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי

כתב הכתב סופר ללמד זכות על הנשיאים שלא השתתפו בתחילה בנדבת המשכן עם כל ישראל, שגם זה כדי שתהיה הנתינה מנדבת הלב ולא בכפיה, כי אם ישמעו שהצדיקים כבר נתנו, לא נעים שלא לתת. כמנהג הקדום להתרים עבור הדפסת הספר, והיו הולכים לרבנים הגדולים שיתנו דמי קדימה, וכתבו בתחילה שהרבי נתן, וגם הוא יקח ספר כשיצא מהדפוס, וממנו יראו וכן יעשו, אחר שבאים לעשירי בורשה ומראים לו שהאמרי אמת כבר נתן דמי קדימה, איך לא יתן? וגם זה, הוא כעין כפיה.

מעט יותר, וישנם עולשין רקובים מעט, אשר מחירים עולה לכדי חצי ממחיר הטריים. ובכן, איזה מן הסוגים להביא? ושוב הגיעה התשובה המפתיעה: "תביא מהסוג הזול... לא נורא אם יהיו העולשין קצת רקובים! נסתפק בהם!"...

מלכתחילה, כאשר שמעו שני התנאים את שאלתו של הבן אודות סעודת הצהריים, היו הם משוכנעים כי האב יבקש לקנות בשר ודגים עם כל המטעמים, כמנהגם של גבירים. כאשר שמעו את תשובתו של האב - הם סברו כי אולי מקפיד הגביר על תזונה בריאה המבוססת על ירקות בלבד...

אולם כאשר התברר להם כי הגביר מעדיף את הסחורה הישנה והזולה על פני הטריה והיקרה מעט - הם הגיעו למסקנה ברורה על פיה לפניהם עומד קמצן אשר טרם נודע כמותו, קמצן אשר חולי נפשו אינו מאפשר לו אפילו לקנות לביתו את המזון המינימלי ביותר!

"להכנס אל ביתו של קמצן כה נורא, ולבקש ממנו כי יתרום לצדקה - הרי זו בדיחה גרועה!" - הרהרו המתרימים בליבם, והחליטו לפסוח על ביתו של הגביר ולהתחיל את המגבית ממקום אחר... "ובדאי שינה הוא את טעמו מאז הפעם האחרונה בה פקדתי את ביתו, הפעם בה פתח הוא את ידו לרווחה!" - הסביר בודאי רבי עקיבא לעצמו את פשר הנהגתו המזרה של העשיר...

אלא שבסופו של יום, כאשר פנה השמש ושני הצדיקים התפנו לספור את סכום הכסף אשר הספיקו לגייס - גילו הם כי התפוקה דלה למדי... הסכום עדיין היה רחוק מרחק רב מהסכום אותו ביקשו מלכתחילה לאסוף בעיר זו... לפיכך, בלידת ברירה, החליטו לשוב על עקבותיהם ולדפוק על דלתו של העשיר-אוכל-הירקות-הרקובים, כאשר בליבם הם אומרים: "אפילו אם יתן העשיר פרוטות בודדות - הרי זה יותר טוב מכלום!"... וממחשבה - למעשה.

הם דפקו על דלת ביתו של הגביר, ומה רבה הפתעתם כאשר קבלת הפנים לה זכו - שונה היתה לחלוטין מזו לה ציפו...

הם ציפו להתקבל בקרירות ולצאת מן הבית עם נדבה פעוטה של פרוטות מספר, אולם בפועל - קיבלם הגביר בכל הכבוד הראוי לתלמידי חכמים כמותם, בכל האדיבות ובסבר פנים יפות, ומשמע את מטרת הביקור - אף הרים תרומה מכובדת עד מאד: הוא הורה לשני תלמידי החכמים לגשת אל אשתו ולומר לה כי בעלה ציוה ליתן להם מידה שלמה של דינרי זהב! סכום עתק!

שני התנאים נדהמו למשמע הסכום הגבוה, הם חששו פן אשתו של הגביר לא תיאותר כה בקלות להעניק סכום כה גדול, אולם כאשר ניגשו אל האשה - נכונה להם הפתעה נוספת...

"האם בעלי אמר ליתן לכם מידה גדושה של דינרים - או מידה מחוקה?" - שאלה האשה, ומשלא ידעו הם להשיב, והסבירו כי הגביר נקט בלשון: 'מידה' סתם - החליטה האשה להעניק להם מידה גדושה, תוך שהיא מסבירה כי אם זו היתה דעתו של בעלה - מה טוב, ואם לא - הרי שמעניקה היא את הסכום העודף על חשבון כתובתה...

כאשר שב רבי עקיבא עם חבירו אל הגביר, בכדי להודות לו על תרומתו הנדיבה - שאלם העשיר: "אימרו לי, האם נתנה לכם אשתי מידה גדושה - או מדיה מחוקה?", ומשסיפרו לו שני הצדיקים את השתלשלות העניינים - החליט הגביר להביע את הערכתו לשיקול דעתה הנבון ולנדיבות ליבה של אשתו, ובו במקום הכפיל את כתובתה...

בירך איפוא רבי עקיבא את הגביר בחום, נשקו על ראשו וביקש להפטר ולילך לו לדרכו, אלא שבטרם נפרד ממנו הגביר לשום - לא יכול היה להתאפק, ופנה אליו בשאלה: "רבי, מוכרח אני לשאלך... מבין אני כי אל ביתי הגעתם בסופו של יום, לאחר שסובבתם בין בתי העיר כולם. ובכן, מדוע עשיתם זאת? מדוע לא זיכתם אותי להיות ראשון לדבר מצוה כשם שדרכך, רבי עקיבא, לעשות תמיד?" - הקשה העשיר, והכאב ניכר בקולו. "מדוע לא נכנסנו אל ביתך? הבה ואומר לך..." - החל רבי עקיבא מסביר: "למעשה, הגענו אל ביתך בתחילת היום, עם בוקר, והטינו אזונינו לשמוע האם הינך ער והאם רשאים לנו כבר להקיש על דלת ביתך בשעה כה מוקדמת.

"בשלב זה - שמענו את שיחתך עם בינך, שיחה בה הורית לנו לקנות לארוחת הצהריים מן הירקות הזולים ביותר, ושיחה זו הביאה אותנו לכדי מסקנה - אשר התבררה בדיעבד כמוטעית - על פיה יהא זה חסר תועלת לחלוטין לנסות להתרימך לדבר מצוה! לפיכך פסחנו על ביתך, סובבנו ברחבי העיר, ורק בסיום היום, כאשר ראינו כי עיתותינו בידי וזי עדיין זקוקים לנו לכל פרוטה נוספת - החלטנו לנסות את מזלינו ולדפוק על דלתך!" - סיים רבי עקיבא...

אלא שהגביר לא קיבל את הטיעון: "רבי, מה שביני לבין בני - יכול אתה לשמוע. אתה יכול אמנם לעמוד על קמצונתי בענייני שלי מתוך השיחה

הסיבה שבית שלישי יורד משוכלל מן השמים... כנודע שנחלקו בזה רמב"ם ורש"י. להרמב"ם הוא חיוב לבנות בית השלישי, כמו בית הראשון, אמנם גם שלמה המלך כפה עליהם מס לבנין בית המקדש, כמו שכופים לבנות בית הכנסת ומקוה וחידר, א"כ גם לבית השלישי יהיה מותר לתת שלא לשמה, רק במשכן ראשון שהיה מצב של מומרים לא היו יכולים לתת שלא בנדבת לב, או משום שהם מעות קדושים וצריך שיהיה מתנה גמורה שלא על מנת להחזיר, בלי שום סגולה והטבה כלל.

(הגרמ"י רייזמן)

מאת כל איש אשר יבנו לבנו לבנו תקחו את תרומתי (כה, ב) אומר המגיד רבי שבתי יודלביץ: מוצאים אנו, כי יש מן התרומות בהן לא הבדילה התורה בין עני לעשיר, בין קמצן לנדיב לב, אלא חייבה כל אחד ואחד ישראל בסכום קצוב - מבלי להתייחס כלל לאמצעים העומדים לרשותו ולמידת נדיבות ליבו. בתרומת המשכן לעומת זאת - מוצאים אנו כי התורה הניחה לכל איש ישראלי מקום להביא בו את נדיבות ליבו לידי ביטוי, ואפשרה לו לתרום ככל אשר ידבנו ליבו.

והנה, התורה מתייחסת אל ה'מרבה' - ו'הממעט', אל 'נדיב הלב' - ואל זה אשר לא נדבו ליבו, אולם דומה כי כאן המקום לעמוד על סוג שלישי אשר קם בעם ישראל, מי כעמך ישראל, סוג הכורך כאחד את המרבה - עם הממעט... את ה'קמצנות' במיטבה - עם נדיבות הלב שאין למעלה ממנה...

המדובר בדמויות הוד אשר עמדו בעם ישראל וזכרם חקוק לנצח, דמויות הוד של יהודים יקרים ונדיבי לב, אשר ביקשו להקדיש את נדיבותם אך ורק לכבודו יתברך!

ושני סוגים נמצאו באותם נדיבי-אמת:

מהם - אשר הקדישו את נדיבותם אך ורק לכבודו יתברך - ואילו בכל הנוגע להם עצמם נהגו בקמצנות מופלגת... המדובר ביהודים אשר בטבעם קמצנים מופלגים היו, קמצנים אשר קמצנותם מנעה מהם אפילו להיטיב עם עצמם, אולם בכל הנוגע לענייני צדקה ועזרה לזולת - היו הם ראשים וראשונים לכל דבר מצוה!

ומהם - אשר הקדישו את נדיבותם אך ורק לכבודו יתברך - מבלי שלאיש יהיה שמץ של מושג אודות ליבם וידם הפתוחה, יהודים יקרים אשר כלפי חוץ נראו כקמצנים מן השורה הראשונה, קמצנים אשר אינם מסוגלים לפתוח ידם אפילו כהוא-זה, אולם מאחורי מעטה הקמצנות הלזה - שכנה לה נפש רחבה, נפש נדיבה, נפש אשר כל חפצו של בעליה לא היה אלא להיטיב עם זולתו בטובה הגדולה ביותר האפשרית, טובה של מתן בסתר.

אין ספק כי רבים וטובים נמנו על כל אחת משתי הקבוצות הללו, רבים וטובים בתולדות דברי עם ישראל אחזו בידם את מידת הנדיבות ומידת הקמצנות כאחד - והשתמשו בכל אחת מן המידות בשעתה הראויה לה, אולם כאן ברצוננו להתמקד בשני דוגמאות נפלאות ומיוחדות:

האחת - דוגמא ליהודי קמצן בטבעו אשר ליבו פתוח היה כאולם לעזור לכל נזקק - אירעה בימי התנאים הקדושים ומקורה בירושלמי (פסחים פ"ד, ה"ט), ואילו השניה - דוגמא למתן בסתר בדרגתו המשובחת ביותר - אירעה בדורות מאוחרים יותר, בתקופתו של המהרש"א הקדוש.

מה שביני לבין בוראי

ובכן, נפתח בסיפורו של הירושלמי, העוסק במגבית צדקה לטובת לומדי תורה, מגבית אליה יצא התנא הקדוש רבי עקיבא עם אחד מן החכמים ביום מן הימים.

באחד העיירות אותן פקד רבי עקיבא, התגורר אדם בשם 'בן-מביא יין', עשיר גדול, אשר רבי עקיבא ידע מנסיונו כי ידו פתוחה לכל דבר שבקדושה. את סבב ההתרמה - תכנן איפוא רבי עקיבא לפתוח בביתו של אותו עשיר בדוקא, ולהעניק לו את הכבוד להיות ראשון לתורמים.

ואכן, מיד לאחר תפילת שחרית כוונתיקין - ניגש רבי עקיבא עם שותפו אל ביתו של אותו עשיר, אולם מאחר והשעה עדיין היתה מוקדמת למדי - החליטו השניים להטות אזנם מבעד לדלת, בכדי לבדוק אם בעל הבית כבר התעורר משנתו. בודאי ידעו הם את אשר יודע כל משולח מתחיל, כי כשמעירים גביר משנתו - מבטא הוא בדרך כלל את חוסר שביעות רצונו בגודל התרומה...

והנה, עד מהרה התברר לשנים כי הגביר כבר נייעור משנתו, שכן הם שמעו שיחה אשר התנהלה בינו לבין בנו. אולם בה במידה שהתברר להם כי הגביר כבר ער וניתן לדפוק על דלתו - התברר להם גם כי תהיה זו טעות חמורה לעשות כן...

למסקנה זו הם הגיעו מתוך השיחה אשר שמעו, שיחה אשר התנהלה בין הגביר לבין בנו, ובה פנה הבן אל אביו ושאלו מה לקנות בשוק לארוחת הצהריים. "מה לקנות? תקנה עולשין!" - השיב הגביר, והבן הוסיף ושאל: "אבא, בשוק ישנם שני סוגים של עולשין, ישנם עולשין טריים - העולים

אין פלא איפוא, כי כאשר נפטר יעקב הלזה לבית עולמו - לא שררה עצבות רבה בעיירה... ידידים לא נמצאו לו מבין שכניו ומכריו, איש לא יכול היה להצביע על מעשה טוב אשר עשה כלפי אי-מי, אפילו אחד מבני העיירה לא חש כי חב הוא לו הכרת הטוב מסיבה כל שהיא, וכך כשמנין מצומצם של מלויים צועד סביב מיטתו - הובל יעקב אל מנוחתו האחרונה, ועל מצבתו נחקק בהבלטה התואר המוזכר לעיל: "יעקב הקמצן" - למען ישמעו ויראו כל הקמצנים שכמותו...

אלא שלאחר מותו של "יעקב הקמצן" - נראה כי נפל דבר בשגרת שלווה חייה של העיירה קראקא.

כאשר הגיעה שוב האביביות אל הדייג וביקשה דג לשבת - הוא התנה את קבלת הסחורה בתשלום מלא, כאשר היא המשיכה אל חנותו של הקצב - דרש אף הוא מחיר מפולפל, המחזה חזר על עצמו אצל הירקן... התברר, כי "שמעון הגביר", "זלמן העשיר" ו"יוסף הסוחר" - הפסיקו את תמיכתם בעניי העיירה, ומעתה הוטל על כל אחד מהם לדאוג לעצמו לפרנסת בני ביתו...

האביונים המודאגים החליטו לשלוח משלחת אל המהרש"א, רב העיירה, ובעקבות המידע שמסרו - זימן הרב את שלשת הגבירים בכדי לברר מדוע הפסיקו באופן פתאומי את מעשה הנדבה לא היו אחראים שנים כה רבות.

התשובה אשר שמע, הייתה את המהרש"א בתדהמה מוחלטת. שכן כך אמרו לו השלשה:

"רבי, אמנם אנשים אמידים כולנו, אמנם פרנסתנו מצויה לנו ברווח כדי צרכנו ויותר, אבל בשום אופן אין באפשרותנו לפרנס את בני העיירה כולם! במשך כל השנים שחלפו - היה זה 'יעקב הקמצן' אשר העניק לנו מידי שבוע את הסכום הדרוש לשם פרנסת עניי העיירה, והוא היה אף זה אשר ביקש כי איש לא ידע על מעורבותו בדבר מצוה זו! עתה, משנפטר יעקב - אין אנו יכולים שוב לעמוד בהוצאה הכבירה, ובעל כרחנו נאלצנו להורות לבעלי החנויות להפסיק את ההסדר המועיל!"

עוד באותו היום כינס המהרש"א את כל בני קראקא, וסיפר להם על אשר התגלה לו זה עתה. עוד באותו היום צעדו כל בני העיירה אל בית-החיים, וכשדמעות רותחות תלויות בעיניהם - ביקשו מר' יעקב מחילה על שחשדוהו לשוא וכפרו בטובתו. עוד באותו היום התכנסו שבעת טובי העיר והחליטו פה אחד כי יש לשנות את הכיתוב המשפיל החקוק על מצבתו של ר' יעקב, אולם המהרש"א לא הניח להם לעשות זאת...

"לא ולא! קמצן היה יעקב, קמצן בכל הנוגע לכבודו שלו... עבור עצמו - הוא לא ביקש מאומה: לא תהילה ולא כבוד, לא פרסום ולא יוקרה... את כל מעשיו עשה הקמצן הזה אך ורק לשם שמים, אך ורק לכבוד בוראו יתברך, כאשר הוא אוחז בידו את מידת ה'קמצנות' עם מידת ה'נדיבות' - ובשתייהן יחדיו מחולל את מופת הנהגת-חייו.

"קמצן היה יעקב, ותואר זה אות-כבוד הוא לו! אין למחוק את תוארו ממצבתו, אולם זאת אבקש: לעת פטירתו - קברונו נא בסמוך לקברו של 'יעקב הקמצן', והלואי ואזכה להיות במחיצתו אף בעולם שכולו טוב!" - סיים המהרש"א, וכדבריו נעשה כמוכן.

זהו איפוא הסיפור השני, אודות יהודי אשר חיבר בהנהגתו כאמור 'נדיבות' - עם 'קמצנות', את הנהגת 'המרבדה' - עם הנהגת 'הממעט', וכל אשר עשה לא עשה אלא לשם שמים. מי כעמך ישראל אשר נמצאים בו יהודים שכאלו, יהודים אשר כל כולם מסירות לכבודו יתברך, יהודים נדיבי לב אשר העפילו בנדיבותם לפסגות כה נוראות!

(דרשות המגיד)

ויקחו לי תרומה (כה, ב)

ברש"י: לי לשמי. מקשים המפרשים הלא מצינו בחז"ל שאמרו לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ומדוע במצוה זו ציותה התורה דוקא לשמה ו"ל כי אעפ"י שמצוה שלא לשמה גם כן נחשבת מצוה ומקבלים עליה שכר כי אין הקב"ה מקפח שכר אפילו של שיחה נאה, אבל מ"מ מצוה שלא לשמה לא יכולים להתקין מקום השראת השכינה, כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. כדי לבנות מקום להשראת השכינה צריך לעשות לשמה דוקא, בכוונה טהורה ורצויה,

וחז"ל אומרים ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוך כל אחד ואחד, פירוש דעיקר המקדש והשראת השכינה הוא בלב איש הישראלי, כמו שאומר הש"ה דכל צדיק הוא מדור לשכינה, א"כ כמה צריך האדם לטהר ולזכך את לבו שיהיו המעשים לשמה בכוונה טהורה ורצויה, כי השראת השכינה לא תוכל להיות שלא לשמה. חז"ל הקדושים שעבדו את ד' בכל לבבם ונפשם לא הסתפקו בזה וסידרו תפלה וטהרו לבנו לעבדך באמת, כי אין שיעור לטהרת הלב, כמו שאומר המסלת ישירים פרק

שניהלתי עם בני. אולם על המידה בה נוהג אני ביני לבין קוני - על כך לא יכולת לעמוד מתוך אותה שיחה! אמנם קמצן אני, בכל הנוגע להנהגת ביתי - מקמץ אני ככל שניתן, אולם בעניי שמים, בכל הנוגע לצדקה ומעשים טובים - שם אינני מקמץ מאומה, וידי פתוחה לרווחה בכל עת!" - סיים הוא, והדברים מאלפים ביותר.

שכן לפנינו דוגמא לאדם קמצן בטבעו, אדם אשר אוחז במידת הקמצנות בחזקה, וכה כבדה היא קמצנות זו - עד שהיא מונעת אותו מלהנות כהוא-זה מכספו ומעושרו הרב! אולם קמצנותו הנוראה, ואף שליטתה המוחלטת של מידה זו בכל אורחותיו - אינם יכולים לה לנדיבות ליבו, נדיבות-לב לכבודו יתברך בלבד, נדיבות לב למילי דשמיא, לכל דבר טוב וראוי!

אין ספק, כי מעלתו של 'קמצן-נדיב' מעין זה - גדולה היא לאין שיעור ממעלתו של זה אשר הנדיבות טבועה באופיו, ורק בעם ישראל ניתן למצוא דוגמא מעין זו לקמצנות ונדיבות המשמשות בערבוביא זו עם זו! הפלא ופלא!

קמצן קדוש

זהו איפוא הדוגמא הראשונה, העוסקת כאמור ביהודים המשלבים את מידת הקמצנות עם מידת הנדיבות באופן בו כל אחת מהן אחראית על תחום אחר: מידת הקמצנות - שולטת בכל הנוגע לצרכי עצמם, ואילו מידת הנדיבות - משמשת למידי דשמיא...

אולם כאמור, ישנה דרך נוספת בה נכרכות שתי המידות הללו זו בזו, והיו לאחדים בידם של נותני כסתר, אלו אשר כלפי חוץ מציגים הם קמצנות מופלגת, אומץ יד מוחלט, על אף שבסתר משתמשים הם במידת הנדיבות שבלבם - רק לכבודו יתברך, שלא על מנת לקבל פרס או להתכבד במתת-ידם. הסיפור הבא, עוסק ביהודי שכזה.

בבית הקברות של קראקא, עירו של המהרש"א - יכולים המבקרים להבחין כי בסמיכות לקברו של המהרש"א טמון יהודי אשר על מצבתו חקוק התואר הבלתי-מחמיא: "יעקב הקמצן" ... "מה פשר ה'שכנות' הזו?" - שואלים אתם, ואכן השאלה במקומה... אולם בכדי להשיב עליה - מן הראוי להקדים ולספר את סיפורו של אותו 'יעקב הקמצן'... ובכן בעיר קראקא, בתקופתו של המהרש"א - נודעה תופעה מעניינת...

כאשר היתה אחד מנשות האביונים, אשר נמצאו בעיר למכביר, מגיעה אל הדייג ומבקשת כי מכור לה ראש זנב של דג, בטענה כי אינה יכולה להרשות לעצמה את רכישת הדג כולו - הוא היה שוקל לידידה שני דגים שמנים, ומסביר לה כי "שמעון הגביר" החליט להעניק דגים חינם על חשבוננו - לאלו אשר אין ידם משגת לרכשם...

כאשר היתה היא מגיעה אל חנותו של הקצב, ומבקשת מעט עצמות חמין - הוא היה ממנהר לארוז לה שני קילו של בשר שמן, ומשטענה כי אין בידה האמצעים לשלם תמורת המעדן היקר - הוא היה מניח דעתה כי 'זלמן העשיר' ניאות להעניק בשר חינם לכל תושב נזקק, על חשבוננו...

וכך היה חוזר על עצמו המחזה גם בחנותו של הירקן... האביביות היתה מבקשת מעט שאריות, המוכר ממנהר היה להגיש לה פירות וירקות משובחים ביד רחבה - ובנוגע לתשלום - הו... אין מה לדאוג... 'סוף הסוחר' כבר ישלם עבור ירקותיהם של אביוני העיירה...

כך נהנו עניי העיר במשך תקופה ארוכה מארוחות משביעות ומזינות חינם אין כסף, אולם עובדה אחת הציקה להם וטרדה את מנוחתם: ידוע ידעו הם, כי אף ש'שמעון הגביר', 'זלמן העשיר' ואף 'יוסף הסוחר', הינם אנשים אמידים ובעלי ממון - הרי שבפירוש לא ניתן לומר כי הם עשירי העיירה! בעיירה היה עשיר מופלג, גביר אדיר, ממש מליונר - בשם 'יעקב', או ליתר דיוק: 'יעקב הקמצן'...

ולא בכדי זכה 'יעקב' הלזה לתואר המפוקפק... ניתן לומר כי הוא זכה לו בדין ולא בחסד... מעולם הוא לא פתח את ידו אפילו כהוא-זה, ואיש מאביוני העיירה לא יכול היה לדלות מזכרונו מקרה בו נהנה בשוה-פרוטה מממונו של הלזה...

"הרי אין זה הוגן! מדוע על 'יוסף' ו'זלמן' ו'שמעון' מוטל לשאת בעול החזקת עניי העיר?" - התקוממו הכל, "מדוע לא יתרום גם יעקב את חלקו ויריים את תרומתו?" - היו הם מתלוננים מפעם לפעם, אולם דומה כי לאזוני של יעקב לא הגיעו כלל כל אותם דיבורים... הוא לא שינה את הנהגתו, ונמנע באופן עקרוני מלהעניק דבר מה בעל ערך לאי-מי...

כאשר מכלימים היו את פניו של יעקב ברבים, כאשר גוערים היו בו על קמצנותו, כאשר הוכיחוהו וטענו כי נראה שסבור הוא שיוכל לטול עמו את כספו אל קברו - לא היה יעקב משיב מאומה, רק פושט את ידיו לצדדים כביכול מבקש לומר: "צודקים אתם, אולם מה אעשה ואיני יכול? פשוט אינני מסוגל להפרד מכספי וליתנו לאחר זולתי!"...

הידועה: "השואל ושאל בעליה עמה או שכו בעליה עמה פטור שנאמר אם בעליו עמו לא ישלם". א"כ העצה היא, כביכול, להכניס את בורא העולם בשותפות. "ושכנתי בתוכם - בתוך ליבו של כל אחד". ואז כאשר אדם משיג - שהקב"ה ישכון בתוכו - יכול לפטור את נפשו מאונס. כי "בעליו עמו לא ישלם"...

בעל ה"שפת אמת" אומר את הרמז הזה לגבי בלעם הרשע שאמר (בפרשת בלק) "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל" כלומר הקב"ה כביכול לא מסתכל על העבירות של עם ישראל. איך ולמה אינו מסתכל? כי ה' אלוקיו עמו! כפי שאמרנו "בעליו עמו לא ישלם"... הפלא ופלא. ואם כן, נבין גם, את בקשת דוד המלך מהקב"ה "אחת שאלתי מאת ה' שבתו בבית ה' כל ימי חייו", הוא ביקש בקשה אחת גדולה עד מאוד "שבתו בבית ה' כל ימי חייו" ובכך - להיות כביכול שותף עם קב"ה וזו, הוא כבר במילא יקבל את ההגנה מפני הצרות "ביום רעה יסתירונו באתר אהלו" למה? כי בעליו עמו לא ישלם" וימלט מכל המצוקות: "כי יצפנני בסוכה ביום רעה יסתירונו באתר אהלו".

(שמעתי להסביר בנוסח שונה קצת: דוד המלך ביקש דבר אחד "שבתו בבית ה' - בעליו עמו" אך בתוך בקשה גדולה זו נכללים ממילא פרטים רבים נוספים, כי למי שיש את הקב"ה יש לו את הכל... אמר דוד להקב"ה: ממך למדתי שביקשת בקשה אחת גדולה ונשגבה הכוללת פרטים אחרים נוספים, תבעת מאתנו "יראת שמים" - הכוללת הכל. וזו אכן חכמה של דוד המלך ע"ה לדעת לבקש את הבסיס העיקרי שעליו בנויות מעלות רבות - שעמו מרויחים עולם ומלואו).

בעליו עמו / כולם - כהנים

להיות קרוב ממש להקב"ה, זה התפקיד שלנו "בעליו עמו". שמעתי פעם סיפור מרוב פלוני, כי רבאי בבית הכנסת בארה"ב קרה לו מקרה מוזר. ביום סיפור הצטרף למתפללים, כמידי שנה, יהודי המגיע לבית הכנסת פעם אחת בשנה. והנה, לקראת תפילת מוסף פסע האיש אל הרב "כבוד הרב, קח נא ש"ק של חמש מאות דולר - אני רוצה להיות כהן". הרב הביט עליו בתמיהה רבת: "מה?!"

היהודי שהמושגים שלו היו בכסף, והראש שלו היה רק בכסף, הבין שחמש מאות דולר הינם מחיר זול לרב כזה חשוב, ולכן הרב תמיה ושואל "מה?!" מיד הציג: "אני אכתוב ש"ק חדש על אלף דולר, פשוט, אני מעוניין להיות כהן - לפחות ביום כיפור זה. בשנה הבאה כבר נראה". הרב כמובן מילא והוא, במקביל, העלה את המחיר עד שהגיע אלפיים דולר. הרב כבר לא היה מסוגל לשתוק פתח את פיו שנית: לא עולה בדעתי מחשבה, מה יכול להתחרט מאחורי בקשת, מדוע אתה מתעקש ורוצה כל כך להיות כהן, אילו היית בא להתפלל מידי יום ביומו נחא, אבל...?

האיש עם הארץ, השיב: "אגיד לרב את האמת. הסבא שלי היה כהן. גם אבי היה כהן. - רצוני להיות כמותם. גם אני רוצה להיות כהן". חייך הרב ואמר: נו, אם כן, זה יעלה לך רק חמש מאות דולר ותהיה כהן...". לא באנו להגיד בדיחות, אלא ההיפך, לאמר - כי אכן כל אחד יכול להיות כהן ללא כסף.

בפרשת יתרו נאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" נשאלת השאלה, איך אפשר שכולם יהיו כהנים, וכי אפשר לרכוש כהונה בכסף או בכל משהו אחר? התשובה היא: כן.

"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" זו הייתה השיחה השמוע'ס הקצר, שמשה רבנו התבקש לאמר לעם ישראל לפני מתן תורה. מה באמת חשוב כל כך בשמוע'ס זה שהתייחדו כהקדמה למתן תורה, עד שה' אמר למשה רבנו שייגיד את הדברים, ורק את הדברים הללו "לא פחות ולא יותר" מה טמון בהודעה שה' אמר ליהודים "ואתם תהיו לוי ממלכת כהנים וגוי קדוש"?

אנו רגילים להבין לגבי קרבנות שהוקרבו בבית המקדש, כי חלק מהבהמה - מהקרבת עולה למזבח וכביכול נמסר לשמים לשולחן גבוה, והחלק האחר לא נמסר לגבוה אלא נחלק לכהנים, ויש קרבנות מסויימים שגם הבעלים מקבלים בשר מהקרבתן, אך זו טעות.

הגמרא אומרת "כהנים כי קא זכו משולחן גבוה קא זכו" הכהנים אוכלים על יד שולחן של מקום. היינו, שכל הקרבן עולה ונמסר לשולחן גבוה, אלא שאח"כ, הקב"ה נותן קצת לכהנים המסובים על יד שולחן, אבל אופן אישי ופרטי מאום אינו שלהם, אלא הכהנים מקבלים ממנו, מהקב"ה.

רבנות. לקראת מתן תורה, הקב"ה הודיע לנו, תדעו לכם, כי גם אתם אמורים להיות כך, ככהנים!! להתקדש "גוי קדוש" ולאכול משולחן גבוה. תשמרו על התורה כראוי במדויק ותזכו כולם להיות ממלכת כהנים. ועד כדי כך חז"ל אומרים (במקום אחר) איך נראה שולחן של יהודי כשר "פתח הכתוב במזבח וסיים בשולחן, לומר לך כל זמן שבית המקדש קיים המזבח מכפר עליו, אבל אם אין בית המקדש, שולחן של אדם מכפר עליו", השולחן שלי בבית יכול להיות מזבח, הלחם כקרבן והיין כנסכים. היהודים שנהיו "ממלכת כהנים" כל אחד מהם אוכל על שולחן גבוה, ישן בביתו של בורא העולם, הולך בחדריו, ומטייל בגנו, הוא בסך הכל תייר בבית של מישהו אחר... וזה קורה כאשר מקיימים את ה"בעליו עמו" את ה"ושכנתי בתוכם"

ט"ו וז"ל: כי מי שידוע לטהר לבו יותר הוא המתקרב יותר למקום ואהוב אצלו י"ת ע"כ". מרן הסבא מקלם וצ"ל סיפר כי כמה פעמים רצה לעשות איוו פעולה שתמצא חן בעיני רבו הגאון ר' ישראל סלנטר וצ"ל ואף פעם לא קרה שלא ימצא סיבה לבקורת על מעשיו, א"כ אמר כמה קשה לעשות מעשים לפני הקב"ה שיהיו רצויים לפניו, כמו שאומר המסלת ישרים בפרק ט"ו כשם שאין עולה על גבי המזבח שלמטה אלא סלת נקיה מנופה ב"ג נפה שכבר טהור לגמרי מכל סיג, כך אי אפשר לעלות על רצון מזבחו העליון להיות מעבודת הא-ל השלמה והמובחרת אלא המובחר שבמעשים הטהור מכל מיני סיג, וזהו מה שאמרנו, כדי שהלב יהיה מוכן להשראת השכינה דרושים מעשים שטהורים מכל מיני סיג, וזוהי כל העבודה של אדם בכל ימי חייו להשתדל לעשות מעשים שיהיו רק לשם שמים.

מספרים כי בימי הגר"א מוילנא וצוק"ל חי איש שהיה צם משבת לשבת, ובכל ערב שבת היה הולך למקוה, ובאמצע הדרך היה יושב לנוח על גבי אבן אחת, וכל הילדים מוילנא היו מתאספים לראותו, כששמע מזה הגאון מוילנא, ציווה שהילדים לא יתאספו יותר, ומני אז לא היה יכול אותו איש שוב לצום! ואומרים הבעלי מוסר שאין ספק כי האיש הזה היה צדיק גדול וצם לשם שמים ולא בגלל הכבוד הזה שהילדים מתאספים לראותו, אלא בתוך צדקתו התערב שמץ מהכבוד הזה שהילדים חלקו לו, ואעפ"י שהכבוד הזה בטל במיעוטו, בכל זאת כיון שחסר לו הכבוד הזה כבר לא היה מסוגל לצום! מכאן, כמה האדם צריך לדקדק על מעשיו.

הובא בתוס' במסכת חגיגה דף ט"ו בשם הירושלמי, על 'אחר' למה יצא לתרבות רעה, אבוייה היה מגדולי ירושלים, וביום שבא למהלו קרא לכל גדולי ירושלים והושיב בבית אחד ולר"א ולר' יהושע במקום אחד וכו' ישבו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן וכו' אמר כך גדול כחה של תורה אם יתקיים הבן הזה אני מקדישו לתורה! ולפי שלא היתה כוונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו עכ"ל. נורא ואיום הרעיון הזה המגדיר את הכוונה הזו שאינה לכבוד השמים ובשביל זה יצא לתרבות רעה! על זה אמר הסבא וצ"ל מקלם הלא האב לא למד אתו תורה אלא הביאו לבית הספר ובכל זאת אם כוונתו לא היתה טהורה מכל שמץ לשם שמים כבר יצא הבן לתרבות רעה א"כ על אחת כמה וכמה המורה שלומד תורה עם הילד ויש בו איזו פניה שלא לשם שמים עד כמה הוא גורם שהתלמידים יצאו לתרבות רעה!

מורים מחנכים ומדריכים גורל ילדי ישראל עתיד האומה הופקד בידיכם, דעו מה שיש בידכם לתקן במחשבה טהורה לשם שמים ומה שעלולים אתם ח"ו לפגום בשמץ של פניה עצמית וכוונה שלא טהורה.

(אמרי יעקב - להגריי ניימן)

הסוד של תחילת פרשת תרומה

ישנו מדרש פליאה לכאורה, חז"ל במדרש (ילקוט תהילים שמ"ו) כותבים כי הקב"ה בא, כביכול, בטענה לדוד המלך ע"ה.

דוד המלך התחנן להקב"ה "אחת שאלתי מאת השם אותה אבקש שבתו בית ה' כל ימי חייו" אמר לו הקב"ה לדוד, בתחילה אתה אומר "אחת שאלתי מאת ה'" דבר אחד "אחת", והנה לפתע אתה מבקש רשימה ארוכה: שבתו בבית ה' כל ימי חייו, לחזות בנועם ה', ולבקר בהיכלו כי יצפנני בסוכה ביום רעה יסתירוני וכו' אמר דוד: רבון העולמים, ממך למדתי. אני תלמיד טוב. אתה אמרת "מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה", ואח"כ התורה פירטה עוד כמה דברים: "ליראה את ה' אלוקיך ללכת בכל דרכיו ולאבהה אותו ולעבוד את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך", רשימה של מצוות עשה. מדרש פליאה. "אחת" - "שאלתי"

המפרשים שואלים מה הכוונה בלשון הזו "אחת שאלתי" מדוע דוד המלך התבטא בנוסח כזה, והם אומרים כאן גם רמז עמוק מתוק מדבש: "אחת" זו הנשמה. "שאלתי" נהייתי "שואל".

נשמנו של אדם נקראת ארבעה שמות: נפש, רוח, נשמה, יחידה. "אחת" היינו "יחידה": "אחת" שאלתי מאת ה', את ה"אחת" אני שאלתי מאת ה'. כלומר, אינני שומר חינוס, אני לא שומר שכר אלא - שואל.

תאינו. ישנם ארבעה שומרים: שומר חינוס, חייב כאשר פשע בשמירתו ופטור אם התרחשה גניבה או אבידה. שומר שכר - חייב בגניבה ואבידה, ופטור באונסים, שואל, חייב גם באונסין ופטור אם מתה מחמת מלאכה. דינים אלו וודאי אתם יודעים, ולמדתם אותם בבית הספר.

ועתה מורי ורבותי, באותה שעה קשה, כאשר בית דין של מעלה ישאלו את האדם, למה פשעת, למה ציערת את בני ביתך, לא באת לבית הכנסת. מדוע לא למדת תורה - הרי פשעת. הוא יענה: לא. לא פשעתי היה לי אונס "בית הדין, בבקשה תעזבו אותי ואל תתנו רשות למלאכי חבלה להענישני" יצחק "הייתי אנוס!".

אבל מה לעשות, הבעיה שלו תהיה ש"אחת שאלתי מאת ה'" - הוא שואל על הנשמה שלו, ושואל חייב באונסין: "א"כ אין תירוצים!" יאמרו לו בבית דין של מעלה: "תירוץ אונס לא מתקבל כאן". אנו חיים בעולם כ"שואל" שחייב באונסין.

א"כ, איזו חומת הגנה יש בידינו להינצל מעונשי החטאים, מה בכל זאת אפשר לעשות כדי להינצל? ישנו פתח מפלט אחד "בעליו עמו לא ישלם" כי ידוע להלכה - אם הבעלים בתוך העסק - גם השואל פטור, כדברי המשנה

טוב תגיד משהו על תהילים, כי אם אתה לא אומר – אתה מקלקל לנו את כל סעודת השבת".

מכריז רבי זושא: "אתם יודעים מה, אני אגיד משהו על תהילים". נהיה שקט: "הוא הולך להגיד חידוש על תהילים. בא נשמע מה העם הארץ! הזה הולך להגיד".

פתח רבי זושא: "יש לי סתירה מה'הגדה של פסח' על 'תהילים'...". דבר כזה עוד לא שמעו מעולם... הטו אזנם כאפרכסת:

"בהגדה של פסח אומרים 'זכר למקדש כהלל', אם כן זו ראייה מפורשת שהלל היה צדיק. אני לא יודע מי היה הלל, אבל אם לא היה צדיק לא היו עושים זכר... מסמתמא היה צדיק".

"בסדר, היה צדיק, אז מה אתה רוצה?" – שאל אחד האורחים.

- "יש לי סתירה. – בתהילים כתוב מפורש 'כי הלל רשע' (תהילים י). אז מה באמת הוא היה, צדיק או רשע?"

כולם פתחו בצחוק מתגלגל, כזו שאלה גויית לא שמעו מימיהם. ורבי זושא ישב על מקומו ברצינות, עם השאלה שלו.

בעל הבית צחק יותר מכולם. דבר כזה עוד לא שמעו מעולם. לאחר שסיימו לצחוק, שאל אחד הנוכחים בקול: "אולי לתלמיד חכם' הגדול, יש תירוץ על הקושיא...?"

"נו, נו, יש לך תירוץ על הקושיא החזקה הזאת?" – שאלו היושבים את רבי זושא.

- "כן".

ש ש ש... משתיקים את כולם, הקשיבו.

"- התירוץ: הלל מה'הגדה' הוא ודאי צדיק – והראיה, שאמר קודם לכן 'כל דכפין ייתי וייכול', הוא הכניס לביתו כל אחד, לא רק את אלו שלומדים, אם כן הוא באמת צדיק. כוונתו לשם הכנסת אורחים – לשמה.

אבל הלל שבתהילים, הוא רשע מרושע. מדוע? 'כי הלל רשע על תאוות נפשו' – מה שעושה, נעשה רק בשביל הכבוד, בשביל גאוותו. ואם הוא רואה שהאורח לא תלמיד חכם ולא מתאים לכבודו, הוא זורק אותו מהבית.

כל הצחוק התהפך. בעל הבית הבין מה שכולם לא הבינו [ובעיקר, כי לבעל הבית, בנוסף לשמו הידוע בפי כל, קראו לו גם 'הלל']. מיד הביא לאורח בשר ודגים וכל מטעמים, סעודת שבת כראוי.

בעל הבית כבר הבין שלא מדובר כאן באיש פשוט. לאחר ברכת המזון הלך אחריו בשקט לבית המדרש, והתחיל לבכות לו שיסלח לו על מה שעשה, והתנצל כי לא ידע שהוא איש קדוש.

"אבל יש לי שאלה אליך: איך ידעת שקוראים לי הלל? כולם קוראים לי בשמי האחר. האם יש לך רוח הקודש?"

קרא רבי זושא בתמיהה: "וכי לזושא יש רוח הקודש? זושא, ווי זושא! הרי עשית את העבירה הזאת ביום הזה, ואת העבירה הזאת ביום פלוני... החל לפרט כמה עבירות למיניהן, כאילו על עצמו, אך היו אלו עבירות שבעל הבית עשה..."

ראה בעל הבית, שהוא יודע בדיוק אלו עבירות הוא עבר, הבין שבאמת יש לו רוח הקודש. בבכי גדול שאל אותו: "רבי, מאי תקנתא?" – אני רוצה תיקון.

"תיקון זה לא אני. בשביל תיקון תסע לרבי – למגיד הגדול ממעזריטש, הוא יתן לך תיקון".

למדנו מכך, שיכול להיות שאדם עושה מעשי חסד ומצוות, אבל הם 'לתאוות נפשו', וזה לא לשמה כלל.

כבר אמרנו, כי אם מעוניינים לזכות להשראת השכינה, בתוך האדם, יש צורך ב"לשם שמים", כי גם אם חובה לקיים מצוות אף שלא לשמה, כי מתוך שלא לשמה בא לשמה, אבל כדי לזכות להשראת השכינה, זה כבר משהו אחר – לכן יש צורך בעשייה לשם שמים.

(יחי ראובן)

חצי גרם

בתלמוד הירושלמי (ראש השנה פ"א ג) אמרו, בנוהג שבעולם מלך בשר ודם גוזר גזרה, רצה מקיימה רצה [אינה מקיימה אלא] אחרים מקיימים אותה. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא גוזר גזרה ומקיימה תחילה. מנין, שנאמר:

"ושמרו את משמרת, אני ה'" (ויקרא כב, ט), אני הוא שממרת מצוותיה של תורה תחילה. אמר רבי סימון, כתיב: "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקין אני ה'" (יקרא יט, לב), אני הוא שקיימתי עמידת זקן תחילה. ופרש

"במתנות כהונה" (ויקרא רבה לה, ג), שהקדוש ברוך הוא המתין לאברהם אבינו (בראשית רבה מט, ז על פי בראשית יח, כב).

ובמדרש (שמות רבה ל, ט), מעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהלכו לרומי ודרשו שם: "מגיד דברו ליעקב, חקיו ומשפטיו לישראל" (תהלים קמז, יט), אין דרכיו של הקדוש ברוך הוא כבשר

ודם, שהוא גוזר גזרה ואומר לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, והקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא מה שהוא עושה אומר לישראל לשמור ולעשות. היה שם מין אחד. אחר שיצאו אמר להם: אין דבריהם אלא כזב. לא אמרתם

שאלקיים אומר ועושה, למה אינו משמר את השבת [ומוריד גשמים משמים

ואם אתה תייר במלוננו של ה', אתה לא תכניס לחדרים בדירתך דברים האסורים. אם הגוי (או כל מי שאינו שומר תורה ומצוות) ירצה לשווק לך חפצים שאינם לרצון ה', תאמר לו: מה אתה הגוי רוצה ממני, שאכניס לביתי כל מיני 'מחלות' וכי אני בעל הבית כאן? לי, אין בית, כי מה שבטאבו הדירה רשומה על שמי, זה רק לענין מיסים וארנונה... הבית שייך להקב"ה ואין לי אישור יותר מאורח בעלמא, שלא מכניס לביתו של הקב"ה מה שאינו חפץ. (להגיד)

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (כה, ב)

הרבי רבי זושא הגיע פעם לעיר פלונית לשבות את שבתו. לא ידעו מי האיש ובוודאי לא שמעו עדיין את שמעו. חשבו כי הוא אורח שהגיע לעיירה

– ככל עוברי דרך שבאמצע הדרך שובתים בעיר יהודית, ותושבי העירה מקיימים בהם בשמחה מצוות הכנסת אורחים.

מנהג העיר היה, שאחרי מעריב בליל שבת, הגבאי הממונה מסדר לכל אורח את מקומו לפי ראות עיניו – מי יכול להתאים למי, ומי יקרא לשולחנו של מי.

רבי זושא האריך בתפילה בדבקות רבה בצדידי בית הכנסת, ולא שמו לב איליו. הגבאי סיים לחלק את האורחים והם התלוו לבעלי הבתים להתארח על שולחנם. אז סיים רבי זושא את תפילתו, ניגש אל הגבאי ושאל היכן יכול להתארח

אמר לו הגבאי בכאב: "גוט שבת, עכשיו באים?... לא לקחתי אותך בחשבון, עכשיו נזכרת!?"

כיון שמתפקידו של הגבאי לקיים את המצוה בשלימות, התאמץ, חשב ואז אמר: "אתה יודע מה, ראש הקהל שלנו, אצלו הבית פתוח. יושבים אורחים לרוב, שולחן מלא עניים, לשם אפשר ללכת. אבל אגיד לך, יש לי בעיה קטנה. כי יש לו תנאי קודם למעשה. הוא מעוניין שעל שולחנו יסבו רק לומדים תלמידי חכמים. מסתמא אתה תלמיד חכם – -".

אמר רבי זושא: "לא, אינני תלמיד חכם, אינני יודע ללמוד".

- "אם כן, יש כאן בעיה, ראש הקהל לא יקח סתם אנשים".

הגבאי הציץ שוב על פניו של רבי זושא ואמר "אתה וודאי אומר כך מענווה. מנשה בדבורך..."

"מה פתאום, וכי אשקר?! אני לא יודע ללמוד, אף פעם לא למדתי כדבעי".

"אם כן יש לנו בעיה, מה אני עושה איתך? טוב, אתה יודע מה? אני אביא אותך לראש הקהל, תעשה קידוש בשקט, תאכל בצד, לא ישימו לב אליך, ותלך".

הוא הוביל את רבי זושא לבית ראש הקהל, הביא לו יין, הושיב אותו בצד, שלא ישימו לב, והכין אותו לעשות קידוש. רבי זושא נעמד לעשות קידוש, וכי אפשר לא לשים לב? הקירות רעדו בעת שהצדיק קידש על היין בקול רם ונשא: מי זה הצדיק הזה?

הסתיים הקידוש, בעל הבית קם לקראתו והושיט יד לשלום עליכם: "מסתמא אתה תלמיד חכם".

"אני עם הארץ' גדול".

"לא יכול להיות".

"לא קריתי ולא שיתני, הנני כלי ריק".

"אם כן למה אתה כאן? האם לא אמרו לך, כי אצלי בבית אוכלים רק לומדים!?"

שקט השתרר. רבי זושא השפיל את עיניו בדממה.

"שמע, קשה לי להאמין עד כדי כך" – אמר לו בעל הבית – "יש לי הצעה, גם אם אינך תלמיד חכם, די לי אם תגיד איזה חידוש, ומה שתגיד טוב לך".

"אני לא יודע, ואיך אתה יכול לבקש דבר שאיני יכול? מה את רוצה ממני?"

"בכל זאת, תאמר משהו".

"לא יודע כלום".

"במשך השנים בוודאי שמעת משהו דבר תורה, תאמר בשם אחרים".

"איני יודע כלום כלום".

נהיתה במקום מהומה.

בעל הבית הציע באדיבות נוספת: "אז תגיד משהו מהחומש".

והוא השיב: "אבל אני לא יודע כלום!"

בעל הבית שמע את הדברים והבין כי אינו יודע מאומה: "אם ככה! אין לי ברירה. קח את הרגלים ורגי געזונטערהייט – לך לחיים ולשלום..."

הבאלעבוסטע שמעה מה קורה ונתקפה בבהלה: "לא אסכים! לזקור מהבית, מהבית שלי לא יזרקו יהודי! אם הגבאי לא היה מביא אותו – ניחא, אבל הוא כבר כאן, לא יזרקו אותו בשום אופן – הכריזה הגברת.

מה עושה בעל הבית? יש לו גדר שאינו מכניס מי שאינו לומד, והבאלעבוסטע שלו לא נונתנת לסלק אותו – - נהיה בלאגן.

נגש אחד האורחים אל רבי זושא ואמר לו: אתה עושה כאן עוגמת נפש גדולה. אל תהיה שוטה, תפתח חומש תגיד משהו וגמרנו".

"מה אתם רוצים מהחיים שלי, נעבעך אני לא יודע כלום, לא מילה לא פסוק, כלום, רק להתפלל אני יודע ולומר תהילים.

אמת, אבל זאת צריכים אנו להשריש, שאנו כל הזמן לוקחים ולוקחים. מקבלים כסדר, ובשפע, מידו המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה - ונותנים כה מעט!

נראה, שהמעט יהיה, לכל הפחות, "ברצון טוב", בנכונות - נראה, שתהיה לכל הפחות "זהב טהור"!

אבל נשוב לשאלתנו הראשונה, איך מקיים הקדוש ברוך הוא מצות "מתן הסתר". הנה, כך הוא מקימה. שהוא נותן ונותן, ומניח לנו לחשובה שהפשע בא מאלינו, או כתוצאה מפעילותנו, מכוחנו ועוצם ידינו. שהבריאות, מאליה. והחיים, מאליהם. והפרנסה, מיזמתנו וכשורינו. והאוכל, מכספנו. ואיפה הקדוש ברוך הוא בכל אלו? "אכן אתה אל מסתתר" (ישעיה מה, טו). כנדיב המשגר ארגזים מלאי כל טוב למעונו של עני ומסתתר מאחורי החלון, לשמוע מצהלות השמחה -

אבל עלינו מוטלת החובה לגלותו ולהודות לו. כפי שספרו בגמרא (כתובות סז ע"ב) שמר עוקבא היה מניח בכל יום ארבעה זוזים לפני דלתו של אותו עני כדי לתת לו מתן בסתר, ואותו העני ארב לו כדי לגלות מי הוא מייטבו -

נגלה, ונודה. ונדע כמה הרבה מקבלים אנו, וכמה מעט מודים אנו. הלא "אילו פינו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, אין אנחנו מספיקים להודות על אחת מאלף אלפי ארבעים וריב רבבות" -

ונדע כמה מחשיבים במרום כל 'חצי גרם' של הודיה!

(הגדת)

לקח התחש

"ועשית מכה לאהל ערת אילם מאדמים, ומכסה ערת תחשים מלמעלה" (שמות כו, יד). ופרש רש"י (לעיל כה, ה) שהיתה זו חיה שהרבה גונים לה [ולכן תרגומה: ססגונה, ששש ומתפאר בגוניו] ולא היתה אלא לשעה. ויש להבין, שגם אם נבראה לשעתה עבור המשכן, הלא כבר נאמר שאין כל חדש תחת השמש (קהלת א, ט), וכל הנסים שנעשו לישראל לשעתם הוכנו מראש ונבראו בערב שבת בין השמשות, כמו פי הארץ ופי הבאר ופי האתון, והמן והמטה והלוחות (אבות פ"ה מ"ו), וקריעת ים סוף הותנתה מראש (שמות רבה כא, ו) [ויעוין במהר"ל ("דרך חיים", שם, וב'גבורות השם" הקדמה שניה) בענין "יש סדר לנסים"]. ואם כך, מדוע לא נברא גם התחש בערב שבת בין השמשות.

וראיתי רעיון נפלא בספר "היכל ישראל". שידועים דברי הרמב"ן זצ"ל (דברים יח, ט) שכאשר הקדוש ברוך הוא גזור גזרה, יש בה עצמה אמצעים לבטלה אם יצטרכו, [ועל דרך שאמרנו (ראש השנה יז ע"ב) שאם היו ישראל זכאים בראש השנה ונקצבו להם גשמים רבים והרעו מעשיהם, ירדו בים ובמדבר. ואם נקצבו גשמים מעטים והיטיב מעשיהם, ירדו בזמן ובמינון הנכון, וכמו שאמרנו (תענית ד ע"א) שרסיסי גשמים הם הטובים ביותר לכל הגידולים]. ולדוגמה הביא מה שאמרנו ("ספר יצירה" ב, ד): "אין בטובה למעלה מיעג" ואין ברעה למטה מינגע". שבשעת הצורך משנה הקדוש ברוך הוא צרופי האותיות כרצונו יתברך.

וידוע המעשה ("אור מלא", פרשת לך לך, "שיחות חיים" כז ע"ב) שיהודי בא לפני השרף ממגולניצא זצ"ל וספר שיש לו חולה בנוש בתוך ביתו, וכבר אמרו (בבא בתרא קטז ע"ב) שמי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים. בנוסף לכך התמרמר שהוא עני מרוד ואין בביתו לחם לאכול, ומאיפה יהיה לו להוצאות רופא ותרופות.

אמר לו השרף: מעשה כגון זה מצינו בגמרא (תענית ח ע"ב) שהיה מקום בו שרר רעב ופרצה מגפה, ואמרו חכמים: נתפלל שיפסק הרעב, וממילא תפסק המגפה. כי אם נותנים שבע, לחיים נותנים.

בתוך כך ספר שאצל זקנו המגיד הקדוש מקונוניץ זצ"ל היה מעשה כעין זה, שבאו לפניו על רעב ומגפה, ואמר: "רואה אני שנגזרה עליכם גזרת מות". נחרדו מאד. הוסיף ואמר: "מה אעשה, אטול את האות עי"ן ואוסיפה, וה'מות' יהפך ל'מעות'. כך תנצלו משתי הגזרות".

ואמר: "ופסוק מפורש הוא (תהלים לג, יח): 'הנה עין ה' אל יראיו'. ה' נותן ליראיו את האות עין. ועל ידה יפעלו 'להציל ממות נפשם, ולחיותם ברעב'!"... ולענייננו, כשחטאו ישראל בעגל אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "לך רד כי שחת עמך" (שמות לב, ו). התחנן עליהם, ושבו בתשובה, ונצטוו בעשית המשכן לכפר על העגל. שינה הקדוש ברוך הוא אותיות "שחת" וברא על ידן "תחש". ולפי שעה היה, כלומר נברא מהתשובה שעשו וקנו עולמם בשעה אחת. ובמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים (ברכות לד ע"ב), עד שהיתה ששה ומתפארת בגוניה.

וכלפי מה הדברים אומרים, כלפינו - להפוך כל רעה לטובה! ואספר - לעת זקנותו המופלגת התפלל ה"חפץ חיים" במנין שהתקבץ בביתו. כל ימות השבוע הגיעו בחורים מהישיבה, ובשבת התפללו עמו בני המשפחה.

בליל שבת, לאחר התפילה, עברו על פניו להתברך ולברך. עבר נכד עם בנו הקטן, כבן ארבע, אמר האב: "לך לסבא, אמור גוט שבת". צחקק הילד וטמן פניו במעיל אביו בחיבוק עז.

לארץ בשבת], אמרו לו: רשע שבעולם, וכי אין אדם ראוי לטלטל בחצרו בשבת, וכל העולם כולו חצרו של הקדוש ברוך הוא.

וכן אמרו (ברכותו ע"א) שיש בחינת הקדוש ברוך הוא מניח תפילין, ואמרו (שם ז ע"א) שהקדוש ברוך הוא מתפלל. וזהו שכתב "בעל הטורים" (דברים יא, כו): "ראה אנכי", ממני תראו וכן תעשו.

נצטוינו ללכת בדרכי הקדוש ברוך הוא, מה הוא רחום וחנון אף אנו (שבת קלג ע"ב), מה הוא גומל חסדים אף אנו (סוטה יד ע"א). אבל הצדקה המעולה ביותר היא אמתן בסתר, עד שאמרנו (בבא בתרא ט ע"ב) שגדול העושה צדקה וחסד יותר ממשה רבינו, שאילו במשה נאמר: "כי יגרת מפני האף והחמה" (דברים ט, יט), ובמתן בסתר נאמר: "מתן בסתר יכפה אף" (משלי כא, יד). "כגון גדולי החכמים שהיו הולכים בסתר ומשליכים המעות בפתחי העניים (כתובות סז ע"ב), וכזה ראוי לעשות, ומעלה טובה היא" (שלחן ערוך יורה דעה רמט, ח) -

ואם כן, יש להבין איך מקיים הקדוש ברוך הוא מצות נתינת צדקה ב"מתן בסתר", הלא הכל יודעים שהכל מידו יתברך, ואין לנו משל עצמנו כלום! והתשובה כתובה בתחילת הפרשה: "וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי..." (שמות כה, א-ג). והשאלה הראשונה, מהו "ויקחו לי תרומה", "ויתנו לי" מבעי ליה, לקיחה ונתינה הם שני הפכים.

והלאה: "תרומה", פרש רש"י: "הפרשה יפרישו לי ממוןם נדבה". פלא פלאים: אנו, נותנים לקדוש ברוך הוא נדבה! אלמלא רש"י שכתוב, אי אפשר לאמרנו!

והלאה: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו", פרש רש"י שוב, "לשון נדבה, והוא לשון רצון טוב". כמה נדיבים אנו, שמואילים לתת לקדוש ברוך הוא תרומה! מיישהו מבין?!

ואין מדובר בנו - המדובר בבני דור דעה (ויקרא רבה ט, א), "שהקטנה שבנשיהם היתה כחזקאל הנביא, כמו שהזכירו חכמים (מכילתא, השירה ג)" (שמונה פרקים להרמב"ם, פרק ד) -

ואך לפני חצי שנה היו עבדים במצרים, עבדו בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, מררו את חייהם בעבודת פרך. עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם ביד חזקה ובזרוע נטויה באותות ובמופתים והנחילם רכוש גדול, עצום ורב: "שאיין לך כל אחד ואחד מיישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים" (בכורות ה ע"ב). לא זו בלבד, אלא שאמרנו (שיר השירים רבה א, נה. ורש"י שמות טו, כב) על הפסוק: "תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף" (שיר השירים א, יא), כשם שהזהב נחמד ויקר מן הכסף, כך היתה ביזת הים גדולה משל ביזת מצרים.

ועכשיו, נשאל: כמה יהודים יצאו ממצרים? שש מאות אלף, מגיל עשרים עד ששים. ארבעים שנות חיים. נסכים שיש להכפיל את המנין, עבור מספר הגברים. ובנדבת המשכן השתתפו גם הנשים: "ויבאו האנשים, על הנשים" (שמות לה, כב). כמה יש לנו? כשנים וחצי מיליון איש. יפה. וכמה זהב הביאו? "ויהי זהב התנופה תשע ועשרים ככר ושבע מאות ושלושים שקל, בשקל הקדש" (שמות לח, כד). לשיטת רש"י, משקל הככר כארבעים ושנים וחצי קילוגרמים. שלושים ככר, כטון ורבע זהב. לחלק לשנים וחצי מיליון, כל אחד הביא חצי גרם זהב.

חצי גרם, ממשא תשעים חמורים לובים טעונים כסף וזהב - שכל כולו מתנת שמים.

וכשהקדוש ברוך הוא מבקש. ועבורם, כדי להשרות שכינתו ולכפר על חטא העגל הוא מבקש. והם יאותים ברוב טובם, ברצון טוב - ומצוינים לשבח: אח, אלו נדיבים!

מיישהו מבין?!

אבל, אם נתבונן, נמצא שגם אנו כאלו - אמנם, אין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניו יתברך שצדיקים אנחנו ולא חטאנו. ועם כל זאת, בטוחים אנו שמקומנו בגן העדן מובטח לנו. ובדין, שהרי אפילו ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון. אנו, לא כל שכן. אלו מצוות, למשל? ובכן, בראש ובראשונה, מאה ברכות ליום -

טוב, הבנה נתבונן, הקדוש ברוך הוא נתן לנו חיים, ובריאות, ותאבון בריא. השנים טוחנות והלוע בולע והאצטומכא מעכלת ומעבדת המזון למרכיביו ומחיה את הגוף. והקדוש ברוך הוא נתן פרנסה, וקנינו מצרכים והכנו מאכלים ערבים, ומכל זה נתנו לו - ברכה.

ועבורה, מגיע לנו גן עדן. מה היא הברכה מול החיים והבריאות והשפע, אם לא חצי גרם מול תשעים חמורים טעונים [שלא לדבר על הברכה עצמה, איך היא נראית. זהב טהור, אינה] -

ועליה, מצפים אנו לשכר! "נדבה, ברצון טוב"...

זהו שנאמר: "ויקחו לי תרומה". ושאלנו, שהיה ראוי לומר: "ויתנו". לקיחה ונתינה הם שני הפכים -

שמאל מהו שתסיע לימין. על כל פנים, הגביהו מן הקרקע טפח (ברכות נא ע"ב), וברך בכונה עצומה -

וכבר אמרו (חגיגה טו ע"א) שלכל אחד חלק בגן עדן וחלק בגיהנם. זכה צדיק נוטל חלקו וחלקו חברו בגן עדן, נתחבב רשע נוטל חלקו וחלקו חברו בגיהנם. אין לי ספק, שאותו מבורך, שכבר אינו חי, נטל חלק וחלקו חברו בגן עדן. ואין לי ספק, שהמברך נטל בברכה זו שני חלקים בגיהנם!

בשעתו, נשאתי דברים בכינוס תורני בהשתתפות הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל. ספרתי שם, שה"חפץ חיים" זצ"ל נסע לעיר רחוקה, להשתתף בשמחת הנשואין של אחד מתלמידיו בישיבת ראדין. כמנהג אותם ימים, לא נחוגו הנשואין באולם שמחות, אלא נערכו בבית הורי הכלה. בני המשפחה, החתן וחבריו, התכנסו לסעודת המצוה. בחדר המבוא עמד קיטון נטילת הידים. לפני שנטל ידיו, נכנס ה"חפץ חיים" למטבח. המתין כולם מפני הכבוד, הבינו שמבקש הוא לברר אודות הכשות. למהדרין היתה. יצא, ומילא את הספר כדי שלישו, נטל עד פרקי אצבעותיו מרביעית מצומצמת. תמהו, אך לא העזו להדר יותר ממנו.

כשישבו לסעודה, הזכירו כבדרך אגב מימרת רב חסדא (שבת סב ע"ב): אני נוטל במים מלא חפנים, ומשפיעים עלי שפע טובה מלא חפניים...

נענה ה"חפץ חיים" ואמר: "כשנכנסתי קודם למטבח, כסבורים אתם שנכנסתי לברר אודות הכשרות? טעות בידכם, האוכל כאן בחזקת כשרות הוא! נכנסתי לברר האם יש כאן שואב מים שממלא את החבית, והתברר שהעזרת ממונה על כך, ונעזרת בביתה. המשכתי וברתי: העזרת אלמנה וביתה יתומה -

ואני, איני חפץ במלא חפנים טובה, על חשבון אלמנה ויתומה!" זהו מוסר!

נענה הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל ואמר: ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא (תענית ט ע"א) -

בגמרא (בבא מציעא פו ע"ב) מוזכרת תביעה על אברהם אבינו עליו השלום, מדוע הביא לאורחים מים על ידי שליח, כמו שנאמר: "יקח נא מעט מים" (בראשית יח, ד), ולכן גם במדבר ספק הקדוש ברוך הוא מים על ידי שליח, משה רבינו עליו השלום [ועל ידי כך נסבב חטא מי מריבה, ולא נכנס לארץ. ואילו נכנס עמנו היה מלך המשיח (זוהר ח"א רגג, א) והיה בונה את בית המקדש ולא היה חרב (סוטה ט ע"א)]. נורא, מה עלולות להיות תוצאות מעשה שיש עליו תביעה דקה מן הדקה!]

ויש להבין, מדוע לא היתה תביעה רבה יותר. שהרי סוף כל סוף אין הבדל במים אם מביאים בעצמו או על ידי שליח. אבל כשרץ אל הבקר, נתן לכל אחד ואחד לשון שלמה בחרדל, בכזו טובת עין. וכשתנן לפנייהם לחם היה זה משלש סאין קמח סולת. בסאה קמ"ד ביצים, ולשיעור הקטן הוא יותר משמונה קילוגרמים. ורק במים אמר: "יקח נא מעט מים". ובמידה כנגד מידה, היה ראוי שינתנו לעם ישראל במדבר מים במשורה -

ואנו שנינו (תוספתא סוכה ג, ג) שהבאר סבבה את כל מחנה ישראל עד שהיו משיטים בה סירות בשני ערוצים, לימין ולשמאל, הרי שלא היתה על כך כל תביעה.

ומדוע, משום שאמר "יקח נא", על ידי שליח. וכיון שכך אין לו להטריח עליו. שאין לעשות חסד על חשבון הזולת. וכמו שאמרו (בבא בתרא פח ע"ב): "צדק משלך, ותן לו!"

וסיפר לי אברך, שבבחרותו ישן בחדרו של הגאון הצדיק רבי יהודה סגל ממנשטטר זצ"ל, ושם לב שמכין ספל מים בקערה, אך מניחו מחוץ לחדר ובבוקר היה יוצא מהחדר ונוטל ידיו. איני יודע האם היה בהליכה יותר מארבע אמות, שהחמירו בו בזהר הקדוש כל כך, וסמך על דברי הרשב"א שכל הבית כארבע אמות. אבל הרי הזהירו שלא להציג הרגלים על הארץ בלא נטילה ("אגרא דפרקא" אות ט) -

שאלו על כך, ותמה לשאלה: "הלא אני קם בעודך ישן, וקול הנטילה עלול להעירך! אין שעת דחק גדולה מזו, ובשעת הדחק התיירו!..." זה מוסר!

(והגדת)

בדרך הדרוש

דאם נתן ע"מ להחזיר לאדם חשוב לא מהני א"ע דמתנה ע"מ להחזיר שמה מתנה אין הנותן מתחשב בכך ע"ש

וכבר כתבו בתולדות יצחק ואלשיך ויקחו לי תרומה כי ראוי לומר ויתנו וכתבו דבאדם חשוב קבלתו נעתינה והנותן הוא הלוקח כ"ש בבורא ית"ש שנותנים לו כאלו לוקחים ממנו ע"ש והנה בכל המצוות אם אומר הריני נותן פרוטה ע"מ שיחיה בני הרי זה צדיק גמור ומתנתו מתנה ואף שהיא ע"מ להחזיר וה"ה כאן בתרומה אף אם נתן בשביל איהו פרס הוא נתנה אבל עדיין יקשה לנו היה לו לומר ויתנו כמ"ש בתולדות יצחק ואלשיך ולא שייך לתרץ כמ"ש המפרשים דנתניה לאדם חשוב הוא קבלתו כיון שהוא ע"מ להחזיר וכמ"ש הר"ן לכך פירש"י לשני ושלוא ע"מ לקבל פרס ואז שייך ויקחו כ"ל וע"ש בספר קצוה"ח סימן קץ סק"ד. מ"מ דימה כל איש בנפשו כי לא הצדיק עוד כמעשיו עם בוראו ית'. אך יצפה כי יגיע למעלה כאשר נאמר בתחלת האות שאחר זה:

(שב שמתנתא במקדמה)

חייך ה"חפץ חיים" ואמר: "אל תכריחו, בישן הוא. זו מידה טובה שנשתבחו בה ישראל (יבמות עט ע"א)".

המשיכו ועברו, וכנ"ל נוסף עבר עם בנו, רץ הפעוט וניער את ידו של הסב הגדול בצעקת "גוט שבת!" רמה.

הפטיר ה"חפץ חיים": "עז פנים!"

הלם! מי אינו מכיר את הקביעה הנחרצת: "עז פנים לגיהנם!" (אבות פ"ה מ"כ) - ושה"חפץ חיים", השומר פיו ולשונו, יתבטא כך על נינו!

הבחין במבוכה שהשתררה, והסביר: "חלילה, אין כאן שמץ ביקורת ולשון הרע! אבל הצלחת החינוך תלויה בדבר אחד: חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה (משלי כב, ו), ובאבחון טבעו של הנער. יש מי שמוטבעת בו בישנות, ויש מי שנחנך בעזות פנים. ואז, אם יחנכוהו לבישנות יתקומם ויתמרד. עליו נאמר: הוי עז כנמר - לעשות רצון אביך שבשמים (אבות פ"ה מ"ב)! זו מידה חיובית ובונה, אם רותמים אותה לטובה ולעבודת הבורא!" ובענין זה -

בשעתו שכנעתי בחור מתיכון חילוני, שילך לישיבה לשנה אחת. שיכיר את המורשת, שיתחבר לרשיו. שמע לקולי, ויותר לא היה בינינו קשר.

כעבור זמן טסתי לחוץ לארץ. כשחזרתי אמרו לי: יש פה אדם שמתקשר בכל יום, שואל אם חזרת.

מסרו לי את המספר, וטלפנתי. "אדון גלינסקי? מה עשית מהילד שלי?!" זה אביו של אותו בחור.

"מה קרה", שאלתי.

"תראה", הוא אומר לי, "אנחנו משפחה מסורתית, אוכלים רק מצות בפסח. הבן בא הביתה, ורוצה מצות של רבנים לליל הסדר! תבין, אני לא מדבר על הכסף, רק על השגעון!"

מה עונים לאדם כזה?!

אמרתי לו: "תבין. בגמרא כתוב, שלפני שהמשיח יבוא בן קם באביו ובת באמה וכלה בחמותה. זה, נתון.

אתם משפחה מסורתית, אז תחליט בעצמך מה עדיף: שהבן יאכל מצות של רבנים, או שיביא גויה הביתה!"

נו, שוין: "אשתי אמרה לי מראש שאין עם מי לדבר". אמר וטרק את הטלפון...

כיצד מברכין

"ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים" (שמות כו, טו), ואמרו במדרש (שמות רבה לה, ב): לימד הקדוש ברוך הוא דרך ארץ לדורות. שאם יבקש אדם לבנות ביתו מאילן עושה פרות, אומר לו: ומה מלך מלכי המלכים שהכל שלו, כשאמר לעשות משכן אמר: לא תביא אלא מאילן שאינו עושה פרות, אתם על אחת כמה וכמה!

וכאן יש הוראה נצחית: גם כשאתה רוצה לבנות משכן לשכינה ולקדושה, להתקדש ולהתעלות, עליך לראות ולבחון שלא יהיה זה תוך גרימת נזק לחלילה!

משה רבינו זכה למחזה הסנה. הוצע לו להיות גואלם של ישראל ומנחיל התורה. איזו התעלות, לרום המעלה. אבל אם יהא זה על ידי פגיעה עקיפה במעמדו של אהרן שהתנבא במצרים, אם יאפילו עליו וישמו בצל, אזי: "שלח נא ביד תשלח" (שמות ד, יג וברש"י). וסרב, עד שהבטיחו הקדוש ברוך הוא שאהרן ישמח בגדולתו, ונאות!

היה בבני ברק יהודי, איני רוצה להזכיר את שמו. היודע, יודע. נמוך היה, לא הגיע לכתפי. ספרו, איני יודע אם זה נכון, שיהודי ירושלמי ראהו לראשונה, שמח כל כך במצוה שנקרתה לידו. הרי זה דור של אוספי מצוות נדירות. את המצוות והשכיחות, תלמוד תורה וחסד, כבר שבענו. בקש לברך עליו בשם ומלכות ברכת "משונה הבריות", ואף לזכותו בענית אמן.

והרי הלכה מפורשת היא בשלח ערוך (אורח חיים ור, ד): כל דבר שמברך עליו, צריך לאחוז בימינו כשהוא מברך. וזו שאלה בגמרא (ברכות נא ע"א),

ויקחו לי תרומה (כה, ב)

עוד יש לפרש ענין ויקחו לי תרומה שאחז"ל [תנחומא עקב יא] משה שיבר את הלוחות כדי לעשות ישראל כפניה שזנתה, קשה טובא דאם היו הקידושין ע"י הלוחות בשעה שקיבלם בהר כדן שליח קבלה, מאי תועלת בשבירה כיון שכבר נתקדשו, ואם היה כשליח הולכה א"כ אפילו אם לא ישתברו הרי היה הנותן קודם אירוסין: ונראה מזה כדעת המפרשים שהקידושין היה ע"י בית מצרים ובית הים, אלא שהיה בתנאי שקיבלו את התורה וכיון שנשתברו הלוחות בטלו הקידושין עד שנתרצה להם הש"י ע"י בני המשכן, ופירשנו בזה מ"ש אהרן להם בפי' כי תשא [לב, כד] למי זהב ואין הלשון מובן, ותו דהיה להם זהב הרבה מביית הים, כמו שמצינו בבנין המשכן שאמר מרבים העם להביא, אמנם הענין הוא לפי שבית מצרים ובית הים קידושין ע"ת, וכיון שחטאו הרי הקידושין בטלים ואין זהב שלהם, והיינו דאמר להם למי זהב אבל נדרבת המשכן שחזרו הקידושין למקומם וקנו בית הים הרבו להביא, הרי

גליון 402
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליימן על האישור לשריטמש בתמונה

סיפורי חז"ל

טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף
רבי אלעזר בן חרסום ירש מאביו רכוש רב, והיה על כן עשיר מופלג, עיירות רבות וספינות רבות היו לו, ומאות עבדים ופועלים עבדו בכל מפעליו. רבי אלעזר עצמו לא התעניין כלל בכל רכושו ובכל מפעליו, עד כדי כך, שעבדיו ופועליו לא ראו אותו מימיהם, ומה עשה רבי אלעזר? יומם ולילה ישב ושקד על לימוד התורה. מידי יום היה לוקח נאד של קמח ומניחו על כתפו, וכך היה יוצא לדרך אל הישיבה.

באחד הימים, בלכתו בדרך, פגשו בו עבדיו, הללו, כאמור לא הכירוהו וסברו, כי האיש שלפניהם אינו אלא תושב באחד מעיירותיו של אדונם רבי אליעזר, ועליו לשלם שכר תמורת הליכתו, או לעבוד בעבודה כלשהי במקום לשלם. עמדו אפוא בדרכו ונטלוהו עימיהם והכריחו אותו לעבוד, ביקש רבי אלעזר: "אנא, הניחו לי ללכת ללמוד תורה", סרבו העבדים ואמרו: "חיי רבי אלעזר בן חרסום, שאין אנו מניחים אותך". נוכח רבי אלעזר בנחישות דעתם של עבדיו והבין, כי לא בנקל יוכל להשתחרר מהם, על כן נתן בידם סכום כסף הגון, על מנת שיניחו לו ללכת לדרך ולתורתו.

(עפ"י מסכת יומא ל"ה)

פרשת השבוע

קודם צריך לפרוע את החובות ואחר כך אפשר להתנדב.

ועשית מנורת זהב טהור
(כ"ה-ל"א)

מסופר: כאשר ביקר הרה"ק רבי שאול רבי ידידיה ממודז'ץ זיע"א בפעם הראשונה בארץ ישראל, נתקבל לראיון אצל הנציב העליון סיר הרברט סמואל, הנציב ביקש ממנו שישתדל לעשות שלום ואחדות בין המפלגות החרדיות השונות שבישוב, אמר לו הרבי, מובא במדרש רבה (במדבר טו י) כשאמר לו הקב"ה למשה "ועשית מנורת זהב טהור" אמר ליה: ריבוננו של עולם כיצד נעשה אותה, אמר ליה "מקשה תיעשה" ואף על פי כן נתקשה משה, הראה לו למשה, ועוד נתקשה וכו'. ותמוה, תראה מי הוא התלמיד - משה רבנו - ומי מלמדו הקב"ה, ובכל זאת נתקשה משה בהבנת מעשה המנורה, אלא המנורה מרמזת ומסמלת את האחדות "מקשה תיעשה", סוד האחדות, ובוה נתקשה משה, כי לעשות אחדות בישראל אינו מן הדברים הקלים ביותר, סיים הרבי ופנה לנציב ואמר: ומה שהיה קשה למשה הוד מעלתו מבקש ממני?.

מאת כל איש אשר ידבנו ליבו
(כ"ה - ב')

מסופר: כאשר באו פעם שני שלוחי דרבנן מנכבדי הקהל, להיפרד מרבה הרה"ק ה"לב שמחה מגור" זיע"א, בטרם צאתם לחוץ לארץ לגייס כספים להחזקת המוסדות. האציל להם הרבי את ברכת הדרך, איחל להם בהצלחה, והוסיף "ולא באלמותא". את ביאורן של שני המילים התמוהות אשר לא ידעו את פירושו, הלכו השניים לבקש מפיו של הרה"ק ה"פני מנחם" מגור זיע"א. והשיב להם: ולמה לא תדעו? הלא כה מתרגם יונתן בן עוזיאל את הפסוק "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו" "כל דיתרעי לביה ולא באלמותא". כלומר, כל מי שלבו רוצה, ולא בכוח ובעל כרחו.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו
(כ"ה ב')

חסיד אחד נכנס אל הרה"ק מגוסטינין זיע"א ומסר לו פתקה עם פדיון. נזכר הרבי שלא מכבר פשט חסיד זה את הרגל. החזיר לו הרבי את הפדיון ואמר: כתוב "בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם" (שופטים ה' ב')

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 6:13 ת"א: 6:15 ר"ת: 6:51

פרשת תרומה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:00 ת"א: 5:15

כדי לבקר את בתו שחלתה, "גם אדם מן השוק צריכים לדון אותו לכף זכות, ובפרט גאון וצדיק כרבי זרח, ובוודאי אם הוא כ"כ מחפש אחר הכיפה, יש לו וודאי ענין גדול בכך".

שבועיים עברו, אך האבידה לא נמצאה, הכיפה איננה, ורבי זרח מצטער עליה כאילו אבדה לו מרגלית טובה, ראה האברך רבי אברהם יוחנן בלומנטל, שכנו של רבי זרח, את צערו ועגמת נפשו על האבידה, הלך בתומתו וקנה כיפה חדשה אצל הצדקנית מרת שיינדל בלוי שהיתה טווה כיפות כמו ידיה, ועל כל שורה ושורה של סריגה היתה גומרת מזמור בתהלים – והגישה לרבי זרח באמרו: "אין כדאי, שיהודי כמוהו יצער עצמו על ענין כה פעוט". "מתמה אני עליך" – נענה לו רבי זרח – "האומנם סבור אתה, שעל כיפה סתם נתונה דאגתי? וכי אין אתה יודע שבביתי ישנן כיפות למכביר, וכי רק כיפה זו שאבדה לי, אותה אבקש?". הרה"ק רבי דוד'ל בידרמן זיע"א, שהפליא תמיד את רבי זרח על מידת האמת שבו, גם הא נתקלו עיניו בפתקה, שהיתה דבוקה על לוח המודעות של בית מדרשו, הוא קראה ונענה: "מובטחני, שאם רבי זרח מחפש בימים אלה כיפה שאבדה, בוודאי יש ענין בכך, ובוודאי גם תוחזר לו בקרוב".

עברו שבועיים נוספים, וביום אחד לעת ערב מופיע הערבי הנוער בשם "סאלים הסייד" לביתו של רבי זרח, ומגיש לו את הכיפה האבודה, כשהוא מספר בהתנצלות ואגב בקשת סליחה, כי יצרו הסיתו, וכאשר שכרוהו לפני חג הפסח לסייד את הבית, הוא ראה בארון נרתיק נחושת צנוע, וסבור היה כי בוודאי טמון בתוכו מטמון, ולכן גנב את הנרתיק, אך בבואו לביתו נתאכזב, כי לא מצא בתוך הנרתיק כי אם כיפה בלוייה בלבד, ומתוך כעס על עצמו השליך את הנרתיק ואת הכיפה למרתף שבחצר ביתו, עד ששכח את כל הענין. הערבי נשתתק קמעה, ולאחר מכן המשיך לספר:

"היום נקראתי לסייד בביתו של החכם רבי דוד (בידרמן), והנה כאשר עמדתי על הסולם וסיידתי את תקרת החדר, פתאום תפס החכם בסולם, התחיל מטלטלו עד שכמעט נפלתי מעליו לארץ, התחלת לצעוק, ולא הבנתי מה קורה כאן, ואז הרים אלי החכם את עיניו ואמר: 'סאלים! האם לפי מנהגי הדת של המוסלמים מותר לגנוב?'. 'הדברים פילחו את לבי כחץ שנון' – מספר הערבי – 'ראיתי, שהחכם מדבר אלי דברי נבואה ממש, ומיד החלטתי למהר ולהחזיר את הגוילה לבעליה'. הערבי סיים את סיפורו ונסתלק בבושת פנים, ואילו מעיניו של רבי זרח זלגו דמעות של שמחה באותה שעה, והרטיבו את הכיפה הבלוייה.

מה היתה באמת סודה וחשיבותה של כיפה זו, שרבים מגדולי ירושלים עסקו בסוגייתה במשך מספר שבועות, ושרבי זרח הסעיר עליה את כל ירושלים הדווייה?.

כיפה בלוייה של הגאון מבריסק מועילה יותר מכל הרפואות שבעולם

"ירושלים כורעת תחת עול ייסוריה, מחלות משתוללות, חללי רעב גוועים יום יום, עוללים שאלו לחם ופורש אין להם, מגיפת החולירע קוטלת גדולים וקטנים רח"ל, ואין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים." כך תיאר אחד מבני ירושלים את מצב העיר במכתב לבן משפחתו בפולין בשנת תרע"ז. והנה באחד מימים קשים אלה, כאשר כל אחד היה דואג ומיצר איך להשקיט רעבון ביתו ולהמציא איזו כוס מים עכורים למפרפרים בין המוות והחיים, נראה מתרוצץ לו ברחובות העיר העתיקה, החסיד רבי יונה לפקוביץ – מי שהיה תלמידו ונאמן ביתו של הגאון הקדוש רבי משה יוסף מפאפא זיע"א – ובידו חבילה של פתקאות וקופסה עם קמח מבושל לדבק – והוא מדביק על לוחות המודעות אשר בפרוודורי בתי הכנסיות והדישיבות פתקאות קטנות.

הפתקאות לא עוררו תשומת לב, לוחות המודעות היו גדושים מודעות רבות, מהן הקוראות לצניעות, לזהירות לשון הרע, חלק הקוראות לתשובה וכו', כך שהפתקאות הקטנות כלל לא בלטו ובטלו בשישים, אך דבקותו ונאמנותו ודבקותו של רבי יונה בהדבקת המודעות, דוקא המה עוררו תשומת לב. ברור קצר אצל רבי יונה מעלה, כי רבו הגאון רבי זרח ברוורמן הוא אשר מסר לו את התפקיד, האנשים התקהלו לשם קריאת הפתק המעניין, שאחד מגדולי התורה והחסד ציוה להדביקו, ושאחד מנקיי הדעת הדביקה, וזה מה שכתוב בפתקה: "השבת אבידה: אבדה לי כיפה (יארמולקה). סימניה: בלוייה וחורו בשיפולה. כל המוצאה מתבקש בטובו להחזירה לי בהקדם, ויקיים בזה מצות השבת אבידה. נאום הק' זרח בראווערמאן.

ליד לוח המודעות בשער בית החולים "משגב לדרך" עומד לו ר' דן הויכהיזר – אח רחמן, הוא קורא את תוכנו של הפתק הזעיר ומפטיר בתנועת יד: "כל הכיפה אינה שווה עשיריה אחת, תמורתה לא ניתן להשיג אפילו מחצית הכוס מים נקיים, ורבי זרח מתעסק בווטות, האם לא הגענו לכלל זה מחמת הצרות? – מרצינים פניו של רבי דן. כתריאל טויד – שוער בית החולים, שהצטרף בינתיים לקריאת הפתקה, טוען אף הוא: "עם כל זה איני מבין את רבי זרח, הידוע לפיקח ולצדיק, שבימים אלה, כאשר בתי העלמין ממלאים חללי רעב, ובתי החולים מלאים עם חולים קשים, אין לו דאגה אחרת אלא אבידתה של כיפה בלוייה, הלא גם על הפרוטות שהוציא על הפתקאות והדבק צריך אדם לחוס בימים טרופים אלה?".

"הס לכם מלדבר בגנותו של רבי זרח" השתיקם השו"ב דמתא, הג"ר יוסף בנימין שמעונוביץ, שנודמן אותה שעה לבית החולים

משל ונמשל

המחותנים העיקריים

משל לפלוני העשיר, שהיה בעל אחוזות רבות והיו לו שדות וכרמים, וכפריים אריסים היו לו שהיו מעבדים אדמותיו ועושים כל מלאכה בשדה ובכרם. לימים עמד להשיא את בנו ורצה להזמין לחתונה את כל עשירי העיר ונכבדיה, לא ידע האיך ינהג, הפך בענין וחשב מה לעשות, אם יעמוד ויזמין למשתה הנישואין יחד עם נכבדי העיר גם את הכפריים האריסים, סופו שיתבזה בעיני האורחים הנכבדים, כי הכפריים בודאי שישתו לשכרה וישתוללו ועלולים להגיע למעשים לא ראויים ולמהלומות, לבסוף החליט שיוזמן את הכפריים יום אחד לפני החופה, יכבדם בכל מיני מאכל ומשקה ויצא ידי חובה כלפיהם, וכן עשה, יום אחד לפני היום שנקבע לחופה, כינס את כל הכפריים העובדים בשדותיו, ערך לפנייהם שולחנות מלאים מכל טוב, ואילו את כל נכבדי העיר הזמין רק למחרת. ישבו הכפריים והיטיבו לבם במאכל ובמשתה ושמחו שמחה גדולה. עברו שם בני אדם ותמהו תמיהה גדולה, הכיצד? כמה משונות הן הליכותיו של עשיר זה, לכפריים הפשוטים הללו הוא חולק כבוד יותר מאשר לבני העיר המכובדים, שכן הקדים והזמין אותם לחתונה לפני האורחים נשואי הפנים, וערך לפנייהם שולחנות מלאים כל טוב. ברם האנשים החכמים המבינים טעמו של דבר, יודעים כי כל כוונתו של העשיר לא היתה אלא להיפטר מן האורחים הפשוטים, לתת להם את חלקם ולדאוג שלא יהיו בעת השמחה הגדולה, כדי שביום החתונה ממש יוכל ליסב בסעודה רק עם האורחים המכובדים ונשואי הפנים, ולשמוח עמהם שמחת אמת יחד עם החתן והכלה והמחותנים.

והנמשל: כך אנו רואים בעולם הזה, כיצד רשעים מתענגים על כל טוב, אוכלים ושותים ושמחים ורואים עולמם בחייהם, ואילו צדיקים מתענים בעוני ובחוסר כל, והדבר תמוה בעינינו עד מאוד, אולם לאמיתו של דבר אין כאן אלא כענין הכפריים הללו המקבלים את חלקם יום אחד קודם, ואילו ליום השמחה האמיתית יהיו מוזמנים רק הצדיקים ורק הם יהיו בו המחותנים העיקריים.

(בשם הגה"ק ד"חפץ חיים" זיע"א)

שלושים שנה לפני עובדה זו, קרה ופתאום חלה הגאון החסיד רבי לייב חפץ – מתלמידיו הגדולים של הגאון הקדוש מבריסק רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א. הדבר נודע לרבו, ומיד הסיר את כיפתו מעל ראשו ושלח לחובשה לראשו של רבי לייב. השליח היה אז הנער רבי משה בלוי, מי שהיה אחר כך ממנהיגי היהדות החרדית, עד שהגיע נער זה אל הבית, כבר החזיר רבי לייב את נשמתו לשמי רום, הנער, שפיקח היה, סירב לחזור לגאון מבריסק ולבשרו על פטירת תלמידו הגדול, הוא חזר שבור ורצוף לחדר רבו, הגאון רבי אברהם אהרן פראג בתלמוד תורה "שומרי החומות", והכיפה בידו. רבי אברהם שאלו על הכיפה המשונה, והנער סיפר לו בבכי על אשר קרה. "אל תצטער ילדי" נענה רבי אברהם אהרן לתלמידו – "כיפה כזו, שהגאון מבריסק השתמש בה לרפואה, בודאי כוחה עמה לחולל נפלאות, ועוד חזון למועד".

הלווייתו של רבי לייב חפץ התקיימה באותו יום, והגאון מבריסק השתתף בה, לאחר ההלווייה הבין הנער, שעכשיו הוא יכול להחזיר את הכיפה לבעליה, אותה שעה שהנער החזיר את הכיפה, ישב אצל הגאון מבריסק תלמידו רבי זרח ברוורמן. הגאון מבריסק הרים את הכיפה ואמר: "רבי זרח, הרינו מוסר לך כיפה זו למשמרת". רבי זרח קיבל את הכיפה, ולא העז לשאול דבר וחצי דבר לטיבה של משמרת זו, ומאז היתה כיפה זו שמורה אצלו בנרתיק נחושת, ושנים רבות לא הוציאה מנרתיקה. בפרוץ המלחמה העולמית הראשונה חלה הצדיק הקדוש רבי בן ציון שפירא, בנו של הגה"ק רבי צבי מיכל, מחלתו היתה קשה, וכבר נראו בו סימני גסיסה. בני משפחתו אצו רצו לכל גדולי ירושלים בבקשה לעורר רחמים עליו, ואז הוציא רבי זרח כיפה זו מנרתיקה, ירד אל רבי בן ציון, חבשה לראשו, ותוך שעה קלה הוטב מצבו של החולה.

הרופא הצדיק רבי משה וואלך, שעמד למראשותיו של החולה במשך כמה שעות באותו יום, נודעוץ ואמר: "כיפה בלוייה של הגאון מבריסק מועילה יותר מכל הרפואות שבעולם". אכן משום כך גדולה היה עגמת נפשו של רבי זרח על אבדן הכיפה, ורבה היתה שמחתו כאשר נמצאה.

ציון אדם לחברו

זהירות מופלגת

בעיר קובנה היה בית כנסת פרטי שמתו בעליו ונפל בירושה ליתומים קטנים, כשהרה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א היה מתפלל בבית כנסת זה, לא היה נוטל ידיו במים שבכיור, כי אם משפשפן מעט. ופעם הסביר את מנהגו, היות שהבחין שהמים הנשפכים מהכיור נופלים על גבי הקיר וגורמים נזק, ואילו יתומים לאו בני מחילה נינהו.

גמילות חסד בסתר

מסופר: מדי יום ביומו בשעות המוקדמות של שחרית, היה תנור בית המדרש הגדול בבאבוב מוסק ומחומם עבור המתפללים הרבים. אפילו אלו שהשכימו קום בבקרים החורפיים, התפלאו על האדם הטוב והמטיב שקם עוד לפניהם, מחמם ומטיב את התנור, ונעלם כלא היה. תלמידיו וחסידיו של הרה"ק רבי בן ציון זיע"א מבאבוב בעל "קדושת ציון" רצו לעקוב ולהיוודע מי הוא איש מטיבם? אחד הצעירים החליט להתחבא תחת אחד הספסלים ולראות במו עיניו איך יפול דבר. למחרת נדהם הנער ונודעו לראות, כי האיש המנקה את התנור מציתו ומחמם את בית המדרש בסוד סודות, אינו אלא הרבי בכבודו ובעצמו. עודו שרוי בתימהון והנה הספסל ששכב מתחתיו מתהפך, הבין הרבי כי אכן נודע הדבר ומרוב צער, פרץ הרבי בבכי ואמר: מצוה אחת היתה לי שקיימתי בשלמות, הגם את זו תחפוץ לקחת ממני?

תקון חצות של רבי משה לייב

פעם שהה הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א בסאטוב, ורצה לראות את עבודתו הנפלאה של הרה"ק רבי משה לייב זיע"א, בעת "תיקון חצות". הסתתר אפוא בחדר רבו וראה את הרבי לובש בגדי איכרים אחרי חצות. יוצא לחצר המכוסה שלג. מעלה גורי עצים מהמרתף. שם אותם על שכמו ויוצא לרחוב. התגנב רבי צבי הירש אחריו. שרץ רבי משה לייב את רגליו בקור ובשלג והגיע עד לצריף רעוע. נכנס לחדר דל ושומם שתנורו כבוי, במטה שכב יהודי גלמוד וחולה. בדממת הלילה נשמע קולו של הרבי מדבר בשפת האיכרים: "בן אדם, היש את נפשך לקנות חבילת עצים?" אין לי אף פרוטה בבית ענה היהודי, טוב את הפרוטות אקח בפעם אחרת ענה לו, אבל מה אעשה בעצים? גרון אין בבית וכוח אין בידי לבקעם לגורים טען החולה, לכך אדאג אני השיב רבי משה לייב, הוציא רבי משה לייב את העצים החוצה ביקעם לגורים קטנים, וזמזם בשעת מעשה "התנערי מעפר קומי שבי ירושלים", הכניס את הגורים לחדר הסיק את התנור וזמזם בלי הרף, כשהוסק התנור יפה יפה, סיים רבי משה לייב את עבודתו, עזב את החדר וסיים את עריכת ה"תיקון חצות" תקום תרחם ציון תבנה חומות ירושלים וחזר בפסיעות מהירות לביתו.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ד' אדר הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר יוסף (רבי לייב שרה"ס תקנ"א)

יום ראשון ה' אדר

הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארני-אוסטראה ב"ר נפתלי צבי (תקפ"ג) הרה"ק רבי ישעיה מפראגא ב"ר יעקב משה תרכ"ח

יום שני ו' אדר

הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל (תלמיד הבעש"ט - תק"ז)

יום שלישי ז' אדר

משה רבינו בן עמרם (ב"א תפ"ח) הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ב"ר משה יחזקאל (תקפ"א) הרה"ק יעקב יששכר בער מנדבורנה ב"ר חיים מרדכי (תשע"ב)

יום רביעי ח' אדר

הרה"ק רבי אליהו הכהן ב"ר שלמה אברהם (שבת מוסר - תפ"ט) הרה"ק רבי גרשון מלאצק (תלמיד הבעש"ט - תקמ"ה)

יום חמישי ט' אדר

הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד טעעפין (תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן) הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש (צרור החיים - תרל"ה)

יום שישי י' אדר

הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד - תרכ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

ציונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפרום יוסף הירש" על המעשים.

דין מי שהיה ניעור כל הלילה (ב')

א) אם היה ישן ביום שינת קבע על מטתו, ובלילה שלאחריו היה ניעור כל הלילה, לכולי עלמא צריך לברך בבוקר ברכת התורה, ואין ברכת אהבת עולם של ערבית פוטר, אלא אם למד מיד אחרי התפילה. (משנה ברורה סימן מ"ז ס"ק כ"ח)
ב) אם כוון בברכת התורה ביום שלפניו, שמתכוון שלא לפטור בברכת התורה רק עד יום המחרת, אז גם אם היה ער כל הלילה, יוכל לברך למחרת ברכת התורה. (שו"ת קרן לדוד, סימן נ"ט)
ג) הניעור כל הלילה, והלך לישון שינת קבע אחרי עלות השחר, כשקם משנתו, יוכל לברך לכו"ע ברכת התורה, (והיינו כשלא בירך ברכת התורה לפני שהלך לישון.) (פסקי תשובות, סימן תצ"ד, סוף אות ו')

לע"נ

הרה"ק רבי יעקב יששכר בער מנדבורנה
ב"ר חיים מרדכי זיע"א
נלכ"ע ז' אדר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

פני עין חמד

יוצא לאור י"ג בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת תרומה - משכן האמונה

"ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים" (שמות כו, טו)

וכן מצינו בדברי ה'תנא דבי אליהו' (סוף פרק כ"ה): "ומפני מה נטמן המשכן עד היום הזה? מפני שעשאוהו הכשרים בנדבות ליבם. וקשה לפני הקב"ה להפסיד כל מה שעשו הכשרים בנדבות ליבם, ולעתיד לבוא יבוא הקב"ה וישרה בתוכו כמידה הראשונה."

הנה כתוב בחז"ל במפורש, שלעתיד לבוא הקב"ה ישרה את שכנתו במשכן "כמידה הראשונה", ומכאן שצריכים אנו להמתין לא רק לבניין בית המקדש, אלא גם לשובו של המשכן ולשכינה שתשרה בו לעתיד לבוא.

משכן העדות, נקרא כך כי "עדות הוא לכל באי עולם שהקב"ה שוכן במקדשכם" (מדרש תנחומא).

אך במקביל הוא עדות לאותה אמונה פנימית של כלל ישראל, גם בזמן החושך, בגלות, במצב בו העתיד מעורפל, בלתי ידוע, עם זאת כלל ישראל מאמינים כי עתידה השכינה לשוב ולשכון בתוכם, ואמונה זו אינה בטלה לעולם, לכן גם המשכן שכל כולו זועק אמונה, אינו בטל לעולם!

יהי רצון שנזכה לראות במהרה בימינו בבניין בית-מקדשנו ובביאת משיח צדקנו. אמן.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א

חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

שנת לבריית

שעה	כניסת לבריית	צאת לבריית	שם
18:52	18:13	17:01	י-ט
18:49	18:11	17:18	ת"א
18:50	18:11	17:18	מ"ב
18:51	18:13	17:20	כ"ב

הצלחה בגור"ב

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- גלית בת שמדי ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת שמדי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה ניט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה שאול בן סילביה משה בן נימיה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעימה בת שרה בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - קדשת שביעית - חלק ז'

האם מותר לעשות ויטמינים מפירות בעלי קדושת שביעית?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחס', רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':
אסור לעשות ויטמינים מפירות שביעית, מכיוון שמקלקל את האוכל ועושה ממנו דבר, שאינו שווה לכל נפש. **מקורות:** כרם ציון (עמ' נה).

אסור לקלקל פירות שביעית או משקה הקדוש בקדושת שביעית, על ידי עירובו בדבר שטעמו מר, כגון לערב תרופה בין של שביעית או לערב תרופה ברסק העשוי מפירות שביעית. **מקורות:** משפטי ארץ- שביעית (עמוד 159).

עלי גפנים שהכינם למילוי אורז וכדומה, שגדלו בשנת השמיטה בארץ ישראל חל עליהם דיני קדושה. **מקורות:** חזון אי"ש (פי"ד משביעית ה"ג). אולם, אותם המיובאים בקופסאות מחוץ לארץ, מותרים, ואין בהם קדושה.

עלי דפנה, ששמים באוכל על מנת לתת טעם בתבשיל, יש בהם קדושת שביעית.

עלי גת, שאינם לאכילה אלא ללעיסה, קדושת שביעית אינה נוהגת בהם, מכיוון שאינם לאכילה. **מקורות:** ילקוט יוסף- שביעית.

תְּרוּמָה וְשִׁכָּרָה

סיפר הגאון, הרב ליאור גלזר שליט"א: "בעיר חולון יש בית כנסת ובית מדרש בעלי מספר קומות בשם 'אהבה וחסד'. לפני שנים רבות, היה המבנה הזה חדרון קטנטן. הגבאים של המקום, שרצו להגדיל את המקום לרווחת הציבור ולכבוד בית הכנסת רצו לערוך התרמה לכלל הציבור. אולם הם העריכו, שהסכום שיצליחו להתרים, לא יהיה גבוה."

"לאחר מחשבה, עלה בליבם רעיון נפלא: 'הבה ונקרא למרן, רבה של העיר תל אביב דאז, הרה"ג מרן רבינו עובדיה יוסף, שידבר במקום דברי תורה ומכיוון שהתברך במתק שפתיים אנשים רבים יבואו לשמוע אותו, ולאחר מכן נוכל לבקש ממנו, שיבקש שיתרמו למקום על מנת להגדיל אותו'. הם פנו למרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, והרב שמע שיש פה עניין של זיכו- הרבים להגדלת התורה והסכים מיד."

"מודעות ושלטים נתלו בכל העיר חולון, ועשרות אנשים הגיעו מכל עבר. כולם באו לראות ולשמוע את פה קודשו של מרן הרב עובדיה. הרב הגיע למקום ודיבר במעלת התורה והתפילה, ואז ביקש ואמר, כי מי שיעזור להגדלת והרחבת המקום, יתברך בכל מילי דמיטב. אנשים רבים הסכימו לתרום תרומות צנועות ויפות."

"לפתע הגיע אדם מפורסם ועשיר גדול ואמר לרב עובדיה לעיני כולם: 'כבוד הרב, אני לא זכיתי לבנים. יש לי רק בנות בבית. אני מבטיח לרב, שאתרום קיר שלם לבית הכנסת – אם הרב יברך אותי, שאזכה לבן זכר'. רבינו מרן עובדיה יוסף זצ"ל הביט בו ואמר: 'אני מבטיח לך, בעבור שאתה תורם לבית ה', שה' ישיב לך בשנה הבאה בן זכר'."

"העשיר התרגש מאוד מברכת הרב, ואמר: 'אם כך הדבר, אני מקבל על עצמי לתרום כסף לבניית בניין שלם של תורה ותפילה במקום, הכל מחשבוני האישי'. שמע זאת הרב, ומרוב התפעלותו אמר לו: 'אם ככה, בעבור שאתה תורם בניין שלם של תורה ותפילה, אני מבטיח לך, שתזכה לבן ששייב מאות אלפים בתשובה'."

לאחר שנים רבות שלא זכה לבנים, שנה לאחר המעמד זכה לבן זכר, וקרא את שמו בישראל: 'יוסף', על שמו של מרן הרשל"צ הרב עובדיה יוסף זצ"ל, ומברכתו של רבינו לא נפל דבר. הלה גדל, וכיום הוא מזכה הרבים הגדול, הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א, אשר השיב ומשיב אלפים מעוון."

צְדָקָה תַצִּיל מַמּוֹת

אישה צעירה, אם למשפחה ברוכת ילדים חלטה. היא באה לאשתו של מרן הרה"ג חיים קניבסקי שליט"א ושפכה את ליבה לפני הרבנית כי הרופאים לא נותנים לה סיכוי לחיות. "מה אעשה" מיררה בבכי. סיפרה לה הרבנית: "אדם פנה אל בעלי רבי חיים וביכה את צרתו כי הרופאים מעניקים לו חמישה אחוזים של סיכויים להבריאה ממחלתו הקשה. הוא הביע רצון לתרום סכום גדול לצדקה לזכות רפואתו ושאל: "למי לתת?"

ענה לו מרן: "אומנם אין לעשות תנאים עם הקב"ה, אולם טוב יהיה, אם תתרום לקופת הצדקה של העיר". היהודי תרם ומיהר לבית הרפואה בבקשה לערוך בדיקה נוספת והרופאים נדהמו: אין כל זכר לגידול! "אז אתה אישה הצליחה לחסוך במשך השנים סכום כסף שיועד להרחבת דירתם הצפופה, עתה, לאחר ששמעה את הסיפור מפי הרבנית, החליטה עם בעלה לתרום את כל הסכום לקופת הצדקה. לאחר שתרמו פנו לבדיקות חוזרות. לתדהמת הרופאים ההמומים נעלמה המחלה!"

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PNineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב ישראל יצחק הלוי רייזמן זצ"ל

הגאון הרב ישראל יצחק הלוי רייזמן זצ"ל - נולד ב-ל" שבט אדר"ח אדר שנת ה'תרמ"ט (1889) בעיר העתיקה בירושלים בין החומות. נכנס לבריתו של אברהם אבינו ע"ה ב-ז' אדר ונקרא שמו בישראל ישראל יצחק ע"ש זקינו אבי אימו. משחר נעוריו נודע למתמיד עצום, ולמד מתוך יגיעה והבנה גדולה, ודרשת הבר-מצווה שלו היתה כשנבחן בעל פה, על שלושת הבבות-קמא, מציא ובתרא, ומיום ליום עלה והתעלה עד שבגיל שש עשרה ידע את כל השולחן ערוך יורה דעה בעל פה.

לאחר חתונתו התחיל לעסוק גם בתורת הנסתר, והתקבל לחבר מן המניין בישיבת המקובלים 'רחובות הנהר' ומאז לא עבר עליו חצות לילה בשינה והיה קם כארי בחצות לילה ללמוד עד אור הבוקר ולהתפלל תפילת שחרית ותיקין. הרביץ תורה בישיבות 'חיי עולם' ו'תורת חיים' וכן היה ממייסדי ישיבת 'שפת אמת'. האדמו"ר רבי אברהם מרדכי אלטר מגור (בעל האמרי אמת) העמידו בראשות הישיבה הקדושה 'שפת אמת'.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) בערך התקבל לדיין וחבר בבית דין צדק העדה החרדית, בהמלצת הרבנים הגאב"ד רבי יוסף חיים זוננפלד והגאב"ד רבי יוסף צבי דושינסקי והגאב"ד רבי זליג ראובן בנגיס, כשהם מעידים כי פסקיו ודרכי ההוראה שלו עולים על כל הרבנים שבירושלים, ואכן דלתי ביתו לא נסגרו ארבעים שנה ומכל קצווי הארץ שלחו אליו את שאלותיהם בהלכה העמיד וכוון את הכשרות המהודרת של העדה החרדית את כשרות המקוואות והעירובין ועוד. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן. בקיאותו המופלגת הפליאה כאשר הש"ס והשו"ע היו שגורים אצלו בעל-פה.** נפטר ב-ז' אדר ה'תשכ"ט (1969). חי כ-80 שנים. ציונו בהר-הזיתים. בצוואתו ביקש שלא להספידו ולא לכתוב מודעות ולהכריז ברמקולים בעיר, וכן ביקש שלא לכתוב על מצבתו שום תואר.

אביו: החסיד ר' נתנאל מפראגה (נאמן ביתו ואיש אמונו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מגור, בעל ה'חידושי הרי"ם' והיה מבאי ביתו של בעל 'תורת חסד' מלובלין, ושימש את הגר"א מטשבונו, ורבי ישעיה פראגר). **נשותיו:** חתנו של רמ"מ בובוואלד מצאנז (זיווג ראשון- נפטרה בעת הלידה כשנה לאחר נישואיהם), הרבנית מרת חיה שרה ע"ה (זיווג שני- בת הגאון ר' שלום לייב אייזנבאך מח"ס העמוקים 'באר יצחק' על סדר קדשים ו'תכלת מרדכי' על סדר טהרות. מגדולי תלמידי השרף המהרי"ל דיסקין וחתנו של ראב"ד ירושלים הגאון רבי אברהם אבא קוסובסקי).

מרבותיו: הגאונים ר' אהרון אריש אייברשיטץ מראדושיץ ורבי שניאור זלמן (ה'תורת חסד' מלובלין), המקובל ר' חיים שאול הכהן דוויק (השד"ה, מגדולי מקובלי ארם צובא), המקובל ר' שלמה אליעזר אלפנדר (ה'סבא קדישא'), ר' אברהם שמחה הורוויץ מבראנוב, האדמו"ר ר' דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב, ר' שמחה בונם מאטווצק, האדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלטר מגור (בעל 'שפת אמת'), האדמו"ר ר' ישראל אלטר מגור (בעל ה'בית ישראל'). **מתלמידיו:** הגאונים ר' ישראל יעקב פישר (בעל ה'אבן ישראל'), ר' יעקב ישעיה בלוי (בעל ה'פתחי חושן'), ר' מאיר ברנסדופר (בעל ה'קנה בושם'), ר' משה הלברשטאם (בעל ה'דברי משה'), ר' נפתלי פרנקל (בעל האמרי בינה'), ר' מנחם מנדל מנדלסון (רבה של קוממיות), ר' לייב מינצברג (רבה של קהילת המתמידים) ועוד, ולהבחל"ח תלמידו אשר יצק על מים על ידיו נכדו הגדול הגאון המקובל רבי נתנאל סאפרין האדמו"ר מקאמרנא שליט"א. **בתו:** הרבנית מרת גאלדא לאה ע"ה (נישאה לגאון המקובל ר' שלום סאפרין, האדמו"ר מקאמרנא זצ"ל).

במשך כל שנות חייו עסק רבינו במצוות הצדקה. במעשה זה החזיק עוד לפני נישואיו. הוא היה גבאי הצדקה המפורסם של ירושלים, וחילק בכל ערב שבת וחג אלפי חלות לעניי ירושלים, אפילו ביום חתונתו שהייתה ביום שישי כמנהג ירושלים, המשיך במנהגו לחלק חלות באומרו שאין העניים צריכים לסבול מפני שנכנס היום לחופה.

פעם אחת הלך רבינו ברחובות ירושלים, והנה הוא רואה לפניו את אחד מעשירי ירושלים הולך בעיניים עצובות יחד עם בנו. כששאל אותו רבינו להיכן הוא הולך, השיב העשיר שהוא הולך לרופא מכיוון שבנו חולה מספר ימים והוא מאוד חושש למצב בריאותו. שאל אותו רבי ישראל יצחק: "כמה כסף עליך לשלם לרופא?" - "חמש מאות שקל", השיב העשיר. "אם כן, תן לי את הכסף ותחזור לביתך ואני מבטיח לך שהבן יבריא". העשיר שמע בקול רבינו ונתן לו את הכסף לטובת צדקה ולמרבה הפלא בנו קם למחרת בריא ושלם כאילו מעולם לא חלה.

חתנו בזיווג שני הגאון רבי שלום לייב אייזנבאך חיפש חתן ת"ח לבתו היחידה מרת חיה שרה ע"ה, ודיברו בו נכבדות לגבי אחד הבחורים החשובים מירושלים, בדרך כשהוא הלך לפגוש את הבחור, פגש את רבי ישראל יצחק שהיה אלמן צעיר, והתחילו לדבר ולשוחח בדברי תורה, וממש עמדו ברחוב ודיברו ופלפלו כמה שעות יחד, בסוף שאל אותו רבי שלום לייב אם הוא אברך או בחור, ענה לו שהוא אלמן צעיר, אז אמר לו: "אני אקח אותך לחתן לבתי הבחורה כי נראה לי שאין עוד כזה גאון בירושלים", ולא הלך לפגוש כלל את הבחור המדובר, ובתו הסכימה להינשא לו אע"פ שהיה אלמן אחרי שהאמינה לדברי אביה כי הוא גאון העתיד של ירושלים.

לפני שרבינו נפטר, היה שואל את כל המבקרים האם הגיע כבר ז' אדר יום הילולת משה רבינו. לשאלת המבקרים מדוע הוא מחכה לתאריך ז' אדר? ענה כי יום הברית שלו היה ב-ז' אדר, ויום הברית הוא יום ההולדת האמיתי של יהודי. ולכן הוא רוצה להיפטר ביום הולדתו כי הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים, וגם משה רבינו נולד ב-ז' אדר ומכיוון שנולד מהול, לא היה לו ברית לאחר שמונה ימים, ונפטר בז' אדר. **וכן היה עם רבינו, שבתחילת יום ז' אדר נפטר.**

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?!"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

חנוך ותוצאותיו

"מֵרֵן הָרַב מְפוֹנִיבֵז' בִּיקֶשׁ מִמֶּנּוּ לְהַמְתִּין, שֶׁכֵּן חָשַׁשׁ לְהִסְתוּבָב לְבַדּוֹ בְּמִקּוּם כֹּה עֲזוּב וּמוֹזְנַח. נִקֵּשׁ בְּדִלְתָּ וּבַעַל הַבַּיִת נִיֻּצַּב מוּלוֹ. הִיָּה זֶה יְהוּדִי לִיטָאִי נִמּוֹךְ קוֹמָה עִם זְקִנְקוֹ, שֶׁהַכְרִיז בְּקוֹל: 'יְדַעְתִּי, שֶׁתְּבוֹאוּ לִכְאֵן'."

"הַצְדִּיק תָּמָה מְאוּד: 'מִי הוּא זֶה וְאִיזָה הוּא, אִיךָ יָדַע שֶׁאֲבוֹא לְכָאֵן, וּמְדוּעַ אִם הוּא עֹשֶׂי רַב וְתָרַם סְכוּם רַב, מִתְגוֹרֵר בְּצִרְיָ עַץ?' תַּעֲלוּמָה גְדוּלָּה."

"פֶּתַח הַיְהוּדִי וְאָמַר: 'אֲסַבִּיר לְרַב לְמָה הַתְּכוּוֹנָתִי וְהַחֵל לְסַפֵּר אֶת סִיפּוֹר חַיִּיו. אוֹתוֹ וְאֵת שְׁמוֹנֵת אַחִיו הַיְתוּמִים, גִּידְלָה אִימָם הָאֲלֹמָנָה בְּלִיטָא, בְּעִיר סְמוּכָה לְפוֹנִיבֵז'."

"הֵם חֲסוּכֵי לֶחֶם מִפִּיהֶם, עַל מִנְתָּ לְהַאֲכִיל אֶת הָעֶגְלָה הַקְּטָנָה, כְּדֵי שֶׁתִּגְדֵּל וְתִתֵּן חֵלֶב. אֲזִי יוּכְלוּ לְמַכּוֹר אֶת הַחֵלֶב וּבְכֹסֶף שִׁירוּיָחוֹ, חֲשֵׁבָה הָאֲלֹמָנָה, תּוּכַל לְשַׁכּוֹר מִלְּמַד עֹבֵר יְלִידָה, כְּדֵי שֶׁיִּלְמְדוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה."

"בִּינְתִּימִים, לֹא נִתְנָה הָעֶגְלָה חֵלֶב, וְתוֹרָה – מָה תָּהָא עֲלֵיהָ? שִׁכְרָה הָאֲלֹמָנָה מִלְּמַד עַל חֲשַׁבּוֹן הַחֵלֶב הָעֵתִידִי, שְׁבוֹא יָבוֹא. חֲלָף חוֹדֵשׁ וְחֵלֶב אֵין."

"פְּרָצָה הָאֲלֹמָנָה בְּכִי מֵרַ וְהַבְּטִיחָה לְמִלְּמַד, שֶׁהוּא יִהְיֶה הָרֵאשׁוֹן שִׁיִּהְיֶנָּה מִתְּנוּבַת הָעֶגְלָה. חֲלָף חוֹדֵשׁ נֹסֶף, וְהַמְלַמֵּד הוֹדִיעַ שִׁישׁ לוֹ הַצְעַת עֲבוּדָה עִם כֹּסֶף מְזוּמָן, וְלֹא עִם חֵלֶב עֵתִידִי. הוּא הַתְּנַצֵּל וְהַסְבִּיר - גַּם לוֹ יֵשׁ יְלִידִים לְהַאֲכִיל, וְהוּא נֹאֲלֵץ לְהַפְסִיק לְלַמֵּד אֶת הַיְתוּמִים."

"הָאֲלֹמָנָה נִיֻּצְבָה מוּלוֹ רוּעֵדָתָּ, מַעֲיִנָּה זְלִגּוֹ דַּמְעוֹת, וְהַכְרִיזָה בְּקוֹל: 'קָח לָךְ אֶת הָעֶגְלָה, וְתִלְמַד אֶת הַיְלִידִים שְׁלִי תוֹרָה בְּשׁוּוּיָה, וּבַהֲמִשְׁךָ ה' כְּבָר יַעֲזוּר...'. בְּלֵב כְּבֵד נִטַּל הַמְלַמֵּד אֶת הָעֶגְלָה. הָאֲלֹמָנָה וְהַיְתוּמִים נוֹתְרוּ לֵלֵא מִשְׁעָן אֶךְ עִם תּוֹרָה."

"כִּךְ חִינְכָה אוֹתָנוּ אֲמַא", סִיִּים הַיְהוּדִי, "וְכַאֲשֶׁר שִׁמְעַתִּי, שֶׁלְאַחַר הַמִּלְחָמָה קָמְתָם לְהַעֲמִיד מַחֲדָשׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הַחֲלֹטִיתִי לְצַעוּד בְּדַרְכָּהּ. מִכְרַתִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר לִי, רִשְׁמַתִּי אֶת כָּל הַסְּכּוּם עַל הַצֵּיִק וְעֵבְרַתִּי לְהַתְּגוֹרֵר כְּאֵן. בְּשֵׁל הַסְּכּוּם הַגְּדוֹל שֶׁתְּרַמְתִּי, יְדַעְתִּי שֶׁתְּבוֹאוּ הֵנָּה, אֶךְ דַּעוּ לָכֵם, שְׁזוּהִי הַתְּרוּמָה הָאַחֲרוֹנָה שְׁלִי..."

לא בכדי מובא בספרים הקדושים ביאור נפלא לפסוק: "סוף דְּבַר הַכָּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹקִים יִרְא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה כָּל הָאֱדָם" (קהלת יב, ג) - וכך הביאור: סוף המילה דבר - בר (בן - בארמית). הכל נשמע - מספיק להביט בילדים כדי לדעת, כיצד ההורים שימשו דוגמא. "את האלוקים ירא" - הרי הילדים מתנהגים, כפי שהם רואים את ההורים (ירא בהיפוך ראי) והילדים הם השתקפות של ההורים. ואת מצוותיו שמור- (שמור- אותיות רושם). מעשה ההורים נחקק בילדים. כי זה כל האדם - זהו תפקידנו בעולם לשמש דוגמא אישית לילדים.

פעמים רבות האדם אינו מבין, מדוע ילדיו אינם מתנהגים, כפי שהיה רוצה. הוא הוכיח אותם עשרות פעמים, אך ללא הועיל. אולם עליו לזכור, שאם באמת הוא בתמים רוצה לעשות רושם על ילדיו ולהשפיע עליהם לטובה, הרי שעליו לשמש דוגמא אישית, ויהיו מעשיו חקוקים בעצמותיהם.

להלן סיפור מופלא, אותו סיפר הגאון רבי אברהם כהנמן זצ"ל (בנו של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצוק"ל), המעובד מתוך 'מידות והנהגות טובות' של הרה"ג יחיאל מיכל שטרן, על כוח החינוך שאישה אלמנה יכולה להחדיר בבניה, וכך סיפר:

"באחד הערבים נערך דינר עבור ישיבת פוניבז' בעיר יוהנסבורג שבדרום אפריקה. למחרת בצהריים התפנה מרן הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצוק"ל, לפתוח את המעטפות כדי לראות, האם הצליח במשימתו."

"אחת המעטפות הצליחה להפתיע אותו בשל סכום העתק שנכתב על הצ'ק".

"בימים ההם לא נהגו להדפיס את שם בעל החשבון על הצ'קים, ולא ניתן היה לדעת מיהו התורם האלמוני. גם החתימה שהתנוססה על הצ'ק לא שפכה אור על זהותו של התורם האלמוני."

"ביקש מרן הרב מפוניבז' לבקר בביתו של התורם הנכבד ולהודות לו אישית על תרומתו הנשגבה ולהכיר לו תודה על כך. לפיכך ביקש לברר את זהותו של התורם."

"העסקנים פנו לבנק וכעבור שלושה ימים משימתם הוכתרה בהצלחה - הבנק סיפק להם את פרטי התורם ואת כתובתו המדויקת!"

"הסתבר, שהוא מתגורר במרחק של שמונה שעות נסיעה ברכבת מיוהנסבורג! אך לא אדם כמרן הרב מפוניבז' יירתע מכך".

"מרן הרב כהנמן נסע לשם ברכבת. כשהגיע לעיר, ביקש מנהג מונית להסיע אותו לכתובת הרצויה. הנהג החל בנסיעה ועזב את העיר, גם כאשר הגיע לפרברים לא עצר, אלא המשיך והמשיך."

"תמה מרן הרב מפוניבז' באוזני הנהג - לאן הוא לוקח אותו, הרי לא ייתכן, שהגביר הגדול מתגורר באיזה 'חור', אך הנהג טען בתוקף, שהוא מכיר את הדרכים ונוסע לכתובת המדויקת."

"בסופו של דבר, נכנס הנהג לשכונה מוזנחת של פחונים, ושם עצר: 'הנה הבית! אמר והצביע על מבנה עלוב, שלא הזכיר כלל מראה של בית'."

לע"נ		תוצב"ה	
הרב הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבת בן אסתר יא אטון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
הרב מנחם בן יקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זוהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	משה בן רוזה ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותן ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מרים בת בלה ע"ה	נעימה בת גורג'יה ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרוחה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרוחה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חנית ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	שרה בת מורברי רחל ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	דוד יצחק בן פרוחה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל
אברהם בן דינה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	גורג'יה בת נעימה ע"ה	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "תרומה"

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" [כה, ב].

מובא ב"קדושת לוי" להרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב: כי אחרי שחטאו ישראל בעגל, נפסקו מקדושתם וחזרה זוהמתם. היה משה רבנו מפקד לדבר איתם. מה עשה הקב"ה מצווה אותו: "דבר אל בני ישראל" – למרות הכל בניי חביבי הם!! בני אברהם יצחק ויעקב.

ומה לאמר להם "ויקחו לי תרומה" – בניה מחודשת. עשייה נעלה – של משכן האלקים בתוכנו.

כי אחרי השבר הגדול של חטא העגל צריך להסתכל קדימה. "דבר אל בני ישראל" כי יש עתיד לאומה. "ויקחו לי תרומה" צריך להתרומם מהמציאות הקשה. מוכרחים דווקא עכשיו להשקיע בבניית בית המקדש. ודבריו אלו של משה רבינו זיכו את העם להתרומם ולהתקדש בבניין משכן ה'.

פרשת תרומה מנערת אותנו מכל האבק המצטבר בליבנו. השמחה וההתרוממות שפרשת תרומה, מיישרת את גוונו המכופף, את מצחנו החרוש קמטים. ההוראה "ועשו לי מקדש" מעוררת אותנו להתכונן מתוך שמחה והתרגשות לבניין בית המקדש השלישי. על אף שאנחנו שרויים עמוק בגלות, אחרי הכל אנחנו בני ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, ועלינו להתגבר ולהתעלות ולבנות בית לכבודו יתברך...

איך מתכווננים? הבעל שם טוב הקדוש סיפר פעם מעשה במי שחפץ מאוד לראות את פני המלך. אותו פלוני, מתגורר היה באחד מן הכפרים המרוחקים עד מאוד מעיר הבירה. יצא לדרכו כשהוא מצויד במזון ובשתייה. והוא הילך לדרכו בשמחה עצומה. וכי ייקל בעיניכם? עומד הוא לפגוש במלך!

הדרכים כולן פתוחות לפניו. הוא בוחר את הנתיב הקצר והיעיל. עצי היער הנישאים משני צידי הדרך מתנועעים לרוח היום. והוא חש כי שרים הם שיר לכת למצעד הכבוד שלו. דרכו אינה קצרה. הוא חולף בין גינות, פרדסים, גאיות והרים. את קצב ההתקדמות לא רק הוא קובע. מזג האוויר, כוחותיו המאומצים כל אלו חוברים ומצטרפים להספק המיוחל. הזמן המתארך רק משמח אותו. כבר עשה את רוב הדרך ומתקרב הוא ליעדו. התבונן במפות, הסתכל במצפן ומיהר להחיש צעדיו. מתרונן הוא בפסיעותיו. קרוב הוא עד מאוד אל היעד.

והנה, דווקא כשהרגיש כל כך קרוב, הוא רואה עשרות חיילים פזורים בשטח. שומרי-ראש עורכים בדיקות נוקשות. צבא של מאבטחים וכוחות שיטור אשר כולם מפזרים את ההמונים. מה! נשבר ליבו! בדיק עכשיו הגיעו כל אלו להפריעו ממסעו! אוי! כמה שהוא מאוכזב. מה אעשה? חושב. והוא מפנה עורף. שבו נסוב על עקבותיו. מחפש לו נתיב אחר, אולי משם יגיע אל המלך.

לו רק היה מבין אותו פלוני, אמר אז הבעל שם טוב, כי הגיע למקום שליבו חפץ! בדיוק עכשיו הגיע אל, הארמון. בדיוק כאן נמצא המלך.

חיילים יש כאן? כי כאן המלך! שוטרים? משמר כבוד לאומי? כל אלו מאבטחים את האזרח הראשון.

אדרבה. אל תוותר! תתיגע! תמצא עצה איך לעבור דרך המחסומים הללו. כי רק כאן תמצא את שחשקה נפשך. אם תעבור את המחסומים הללו – תגיע אל המלך.

עם ישראל מהלך בגלות כבר אלפיים שנה. הילכנו באלפי מסלולים. היינו בכל הארצות, עברנו בכל הגלויות. הוכפפנו לרוב הממשלות. והקרבתנו. עכשיו, כשאנחנו בפתח הארמון, יושבים בארץ ישראל, עומדים מול חומות הכותל ומתחננים, 'השב שכנתך לציון וסדר העבודה לירושלים', עכשיו אסור לנו לסגת!

לא צריך להיבהל מפלוגות המשמרת החולפת על פנינו. גם לא מחיילים המכתרים את מסלולינו. כי בדיוק זה הסימן שהגענו!! יש מבדקים, ויש אבטחה, בדיוק משום שזה האתר בו חפצנו!

ואיך עוברים את כל המחסומים הללו, האנושיים והלא אנושיים? אומר הבעל שם טוב: בתפילה!

התפילה יכולה להשתחל מבעד לכל החומות והמבצרים. מעבר לכל הפקידים והשוטרים. מעבר לכל הקטרוגים והדיינים. תפילה מעומק הלב מגיעה ישירות אל המלך! והוא בחכמה פותח שערים, ומחליף את הזמנים. מזמן שיעבוד לזמן גאולה. יש שבר עצום? מצב של שברון טוטלי? זה בדיוק הזמן להתחזק. להתרומם. לבנות בית מקדש (נצוצות).

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" [כה, ב].

אמור לבני ישראל שחפצתי שגבאים יגבו בעדי תרומה (ספורנו).

מעשה באיש עסקים מלונדון בשם מיכאל, שבבוקר בהיר אחד עיין בטופס פירוט הצ'קים שנגבו מחשבונו, ולתדהמתו גילה שמחשבונו נגבה צ'ק על סך 5,001 ליש"ט (לירות שטרלינג)! הצ'ק נכתב לטובת מוסד תורני מסויים, ומיכאל הרבה לאמץ את מחשבתו, מתי תרמתי למוסד סכום כה גדול? אני מרבה לתרום סכומים קטנים, 100, 200, מקסימום 360, אך 5,000 מעולם לא תרמתי. ועוד, מהי פשרה של הלירה שטרלינג הנוספת?...!

התקשר אל המוסד, ולאחר שהפנו אותו אל המשולח האוסף כספים עבור המוסד בחוץ לארץ, העניינים התבהרו. האזינו נא לסיפור המעניין שעומד מאחורי גביית הצ'ק החרגי:

לפני מספר חודשים, ביקר המשולח במעונו של מיכאל. המשולח ביקש ממיכאל שיתרום סכום הגון בעין יפה לטובת המוסד שנמצא במצוקה. "אצל שכני, הגביר עמוס, כבר ביקרת?", שאל מיכאל. "לא", השיב המשולח. "אם כן - המשיך מיכאל - הבה יעשה עסקי: אמסור לידך צ'ק פתוח [מבלי לנקוב במחיר] על שם המוסד שלכם, ואתה תלך לגבות צדקה מעמוס. על הסכום שיתן לך עמוס, תוסיף עוד לירה נוספת, ותרשום על הצ'ק שלי. זו תהיה תרומתי!!"

המשולח חשב בליבו 'כפי הנראה עמוס זה הינו קמצן שאינו נודב לצדקה, וכדי להיפטר ממני השתמש מיכאל ב'טריקי' הזה... ואכן, נודע למשולח כי עמוס הוא עשיר קמצן, שגבאי הצדקה כבר התייאשו ממנו ואינם פוקדים כלל את מעונו... המשולח לא אמר נואש. הוא החליט לעשות 'שיעורי בית' ולברר איך וכיצד יוכל לרכך את ליבו של עמוס ולהוציא ממנו כסף לצדקה. לאחר חיטוט בעברו, גילה דבר מעניין; אביו של עמוס עבר את תלאות השואה ונעקד בה על קידוש ה', ואת התקופה הנוראה היא עבר יחד במחנה המוות עם לא אחר מאשר... אביו של המשולח (שלבסוף ניצל מגיא ההריגה, ועודו חי, לאורך ימים ושנים). המשולח הזדרז להתקשר אל אביו, וביקש שיספר לו על אביו של הגביר עמוס. האב סיפר לו דברים מופלאים, ובעיקר הבלית את עובדת היותו אוהב ומכבד תלמידי חכמים. הוא העדיף להישאר רעב, וממש מסר את נפשו בחלקו את לחמו ללומדי התורה...

עם הסיפורים הללו עלה המשולח לביתו של הגביר הקמצן והתדפק על דלתו. כשהלה שמע שמדובר בגבאי צדקה, התנצל והודיע שכעת אין באפשרותו לתרום, וכאן המשולח הודיע: "יש באמתחתי רשמים מרגשים וסיפורים מעניינים על אביך הקדוש, עובדות מתקופת השואה שעבר..."

בעל הבית הזמינו להיכנס אל סלונו, ולספר לו את אשר בפיו. במשך שעה ארוכה ישב המשולח וסיפר את הדברים אשר שמע מאביו. הגביר האזין, כשכולו מסוקרן ומרוגש, ומעיניו נשרו דמעות... במרכז הדברים סיפר המשולח אודות מסירותו של האב ללומדי התורה, איך שנתן בכל יום בתקופת השואה את פתו-שלו לתלמידי החכמים.

"דע לך יקירי - הפטיר המשולח - כי הדברים הללו מחייבים אף אותך, כבנו ממשיך-דרכו של אביך הי"ד. אם אביך התמסר כל כך עבור לומדי התורה, גם אתה צריך ללכת בדרכו..."

"אני מאוד מודה לך. חיממת לי את הלב", אמר הגביר הנרגש. הוא הוציא את פנקס הצ'קים שלו, ורשם עבור המוסד צ'ק על סך 5,000 ליש"ט!... מיד ביציאתו ממעונו של עמוס, רשם המשולח על גבי הצ'ק הפתוח של מיכאל 5,001, כפי שהתנה עמו מיכאל - תוסיף ליש"ט אחת בצ'ק שלי!

עכשיו בא מיכאל וטוען שמעולם לא עלה על דעתו לתרום סכום שכזה. "הלא איני רגיל לתרום אלא סכומים קטנים של מאה ומאתיים, אך לא חמשת אלפים... מסרתי למשולח את הצ'ק רק משום שהייתי בטוח שגם אם עמוס יסכים לתרום, לא יתן אלא סכום מועט...!"

לעומתו טוען המשולח: "ברגע שלקחת את הסיכון ומסרת לידי את הצ'ק, היה עליך לקחת בחשבון כל התרחשות, כי משולח מפולפל להתרים גם כאלו שאינם מרבים לתרום..." עם מי הדין?

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א הציע את השאלה לפני הגאון רבי ניסים קרליץ שליט"א, ותשובתו היתה כדלהלן: בזאת יבחן מיכאל: אם את עסקיו הפרטיים, הוא מנהל באופן שמבצע עסקאות הכרוכות בסיכונים ובהימור על רכוש, כגון בהשקעות עתידיות, מניות ספקולטיביות, שיש לו אפשרות להרוויח על ידן סכומי כסף גדולים, ובמקביל להתרושש מכספו, אם כן, גם כאן, בנוגע לנתינתו לצדקה [שהיא ההשקעה הטובה ביותר], נוכל לומר, שלקח על עצמו את הסיכון וההימור בהפקידו בידי המשולח צ'ק פתוח. ויתכן שהציב אתגר מיוחד בפני המשולח - להוציא מהעשיר הקמצן כספי צדקה, ואם יצליח במשימה, גם הוא מוכן להירתם למגבית ולתרום מכספו. ולכן, גם אם מדובר בסכום גדול, עליו לתנו לצדקה. אמנם, אם בעסקיו הפרטיים הוא אדם זהיר, שקול ויסולדיי, אזי נוכל לומר שזוהי "נתינה בטעות". [ובכל זאת יש לגבות ממנו ממון בשיעור שרגיל ליתן בדרך כלל].

וסיים הגר"נ קרליץ: כך או כך, אם לעצתי ישמע, כדאי לו להציל את נפשו מספיקות, ולהשאיר את ה-5,001 ליש"ט בידי הצדקה! (אחת שאלתי).

"ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד" [כה, ל].

כיון שהשולחן נועד להשפיע פרנסה ושובע על בני ישראל, הצטוו בני ישראל לתת 'לחם פנים לפני תמיד', כדי שמהישי' הזה תחול הברכה והפרנסה. זו הסיבה שגם בברכת המזון צריך לשייר לחם על השולחן.

וכשהקב"ה רוצה להשפיע שפע של ברכה, השפע הזה יחול גם מתוך קלה... כפי שנלמד מהסיפור דלהלן. כשהיודי זכאי לברכה, כל החפצים שבידו הופכים להיות כלי מחזיק ברכה, גם אם הם משמשים בדרך כלל למטרות ההפוכות מברכה. זאת למדנו מסיפור בשם הגר"י מוצפי זצ"ל.

הרב מוצפי היה רגיל לומר דרשות בשכונת הבוכרים, ושמענו סיפור מופלא שנסב על אמה ירושלמית שבנה התינוק לא נרדם בשעות הלילה, אלא צרח וצרח, והעיר את כל בני הבית.

הבעיה העיקרית על האשה, שממש לא ידעה כבר מה לעשות. כל העצות של בעלי המקצוע, וכל האמצעים וניסיונות הסיוע של הרופאים, נתגלו כבלתי-יעילים לחלוטין. התינוק המשיך לצרוח בלילות, ולגרום מועקה רבה לבני הבית.

אי אפשר לתאר את התפילות שהתפללה אשה זו לפני בוראה, כדי שיצילה מהצרה הגדולה שנפלה עליה ועל משפחתה. יום אחד הלכה האשה ברחוב, והנה היא רואה דף של חומש מתגולל לנגד עיניה. היא ביקשה להרימו, ולנשקו, ואז באה רוח והעיפה את הדף. האשה, ביראתה ובצדקותה, לא חסה על עצמה, וירדה אחרי הדף ההוא, עד שהשיגתו, והרימה אותו מהרצפה. אשה זו לא ידעה קרוא-וכתוב, ולכן כאשר הסתכלה בדף לא ידעה בדיוק מה כתוב בו. אבל, היא נשאה עיניה השמימיה, והתפללה להשי"ת בדמעות: 'אנא א-ל רחום וחנון, חוס נא עליי ורפא בזכות הדף הזה שהרמתי מהרצפה את בני התינוק, שלא יצרח יותר בלילה' - - -

האשה הגיעה לביתה, והניחה את דף החומש מתחת למראשותיו של התינוק. והנה, פלא-פלאים. הלילה ההוא, נרשם כלילה הראשון מאז לידתו של התינוק - שעבר עליו בשקט גמור. התינוק ישן כל הלילה.

האב, שהתעורר בבוקר ולא האמין למשמע אוזניו שבנו התינוק איפשר לו לעבור את הלילה במנוחה, שאל את אשתו היאך קרה הדבר. סיפרה לו האשה כל המוצאות אותה, שרדפה אחרי הדף והרימה אותו מהרצפה, והניחה אותו תחת מראשותיו של התינוק. פנה האב למיטת התינוק, הרים את הכר, והוציא את הדף. ומה הוא מגלה? - דף-החומש הזה הכיל, לא פחות ולא יותר, אלא את פרשת הקללות, ובמרכז הפסוק 'והיית משוגע ממראה עיניך', וכו'.

והדף הזה הרגיע את התינוק במשך כל הלילה. מה למדנו? - שכאשר אדם מתמסר למצווה מסוימת, מצווה זו מגנה עליו, גם אם מדובר בחפץ שהוא הפוך מברכה.

כי אם הקב"ה גוזר ברכה על האדם, היא תבוא עליו בכל מקרה, ולא משנה מאיזה כיוון.

אשה זו, בזכות רדיפה אחרי הדף, להצילו מביזיון, הפכה את הדין לרחמים (ברכי נפשי). זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל הזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה הזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

גליון

320

פרשת תרומה תש"פ

אבל המוכרת לא נרמזה ודיברה בטון גבוה במיוחד: "מה פתאום להקפיא? את משלמת עכשיו, או מפרקת את השקיות. אני לא מסכימה שאחר כך תיעלמי ללא שאבחין, ובסוף היום אצטרך לפרק בעצמי את כל מה שאספת", היא נשמעה נרגזת במיוחד.

שיערתי שכנראה היא בעלת ניסיון, וכבר קרו לה מקרים לא נעימים מהסוג שאותו היא תיארה, כך שהלקוחה שלפניה לא מצליחה לקנות את אמונה, על אף שראו על עדינותה שהיא לא תתנהג בצורה כזאת.

בינתיים השיגה הלקוחה את בעלה, והוא ביקש ממנה להמתין מספר דקות עד שהוא יבדוק מדוע הכרטיס לא עובר. המוכרת רטנה לעצמה בכעס והקונים מאחור הגיבו בפרצופים לחוצים. העדינים שבהם רק העיפו מבטים קצרי רוח בשעון, האחרים הביעו דעות לא ממש מחמיאות על התנהלות לא מאוזנת, על חוסר אחריות, ועל זמנם היקר שמתבזבז לריק.

אני, שעמדתי מאחורי אותה לקוחה, ניסיתי להוות חייץ אנושי בין הלקוחות הממורמרים [עדיין בשקט, בשלב זה], לבין הקונה המובכת. עלה בי רצון לעזור לה, לא הייתי מסוגלת לשאת את החרפה שהיתה מנת חלקה. חיפשתי פתרון למצב המביך, ואז נזכרתי שלמרות שבדרך כלל אני משלמת על קניותי במזומן, בכל זאת באותו יום בהשגחה פרטית היה מונח אצלי כרטיס האשראי בארנק. הצעתי לה שאני אשלם על קנייתה, והיא תחזיר לי את הסכום מאוחר יותר. ההקלה והשמחה שעל פניה הראו לי שהצעתי הגיעה במקום המתאים. שילמתי על קנייתה בכרטיס שהיה ברשותי, והמוכרת וכל באי המכולת נשמו אף הם לרווחה.

כשיצאתי מהמכולת ראיתי את אותה אישה ממתנה לי בחוץ. היא הודתה לי פעם נוספת, וביקשה את פרטי חשבון הבנק כדי להפקיד את הסכום המדובר. נתתי לה, והרגעתי אותה שמבחינתי היא יכולה להמתין מספר ימים בהעברת התשלום, הוא לא דחוף בעבורי. נפרדנו לשלום, כשמילות הברכה שבהן היא מברכת אותי, מהדהדות באוזניי.

המשכתי עם ילדיי לכיוון הגינה. נותר לנו רק לחצות את הכביש ולהגיע ליעד המבוקש - הגינה שקורצת לילדיי בשלל צבעיה העליזים. מדובר בכביש ראשי די סואן בשכונתנו.

ויקחו לי תרומה (כה, ב)

התורה אינה אומרת 'ויתנו לי תרומה', אלא 'ויקחו לי תרומה'. כי כאשר יהודי תומך במטרות של בורא עולם, הוא יותר לוקח מאשר נותן, הוא מרוויח הרבה יותר ממה שהשקיע.

מספרת בעלת המעשה: אני אם לשלושה ילדים קטנים, חינוניים ומלאי מרץ. במשך רוב שעות היממה אני עסוקה בשמירה עליהם, בטיפול בהם ובמציאת פתרונות יצירתיים כיצד להעסיק אותם. לרוב, בשעות אחר הצהריים הפרויקט הזה אינו פשוט. מהניסיון שאותו רכשתי עם הזמן, גיליתי שהשהות בגינה השכונתית היא הפתרון המוצלח ביותר מבחינתם ומבחינתי. הם נהנים מהמרחבים ומהמשחקים, ואני פנויה לשחק איתם ולנוח, במינימום מאמץ, להרפות קצת מהמרוץ, ולצבור כוחות לקראת ארוחת הערב וההשכבה. לכן בדרך כלל, כשמזג האוויר מאפשר זאת, אני עושה עם ילדיי את המסלול לכיוון הגינה, לשמחתם הרבה.

באותו יום שבו התרחש סיפורנו, יצאתי עם ילדיי לכיוון הגינה. בדרך עברנו סמוך למכולת השכונתית, ואני נכנסתי כדי לקנות להם לבן לארוחת הערב. לשמחתי, התור לא היה ארוך במיוחד, כך שהילדים היו עדיין רגועים וסבלנים. לפניי בתור עמדה אישה המוכרת לי מהשכונה, היא ערכה קניה לא קטנה, העבירה את המוצרים זה אחר זה, כשבמהלך עריכת החשבון היא אורזת את המצרכים בשקיות... המוכרת סיימה את חשבונה ונקבה בסכום לתשלום. הקונה הגישה לה את כרטיס האשראי תוך שהיא מסיימת את אריזת המוצרים בשקיות, אבל אז עצרה המוכרת את ההתארגנות: "מופיע סירוב", היא הודיעה בקול לא ממש נמוך, כך שכל העומדות בתור [שהתארך בינתיים] היו שותפות, בעל כורחן, להודעה הלא נעימה...

הקונה נעצרה על עומדה סמוקה. היה נראה שהסיטואציה מביכה אותה במיוחד. "רגע" היא ביקשה וחיגה לבעלה, "אני אדאג לכרטיס חילופי", היא הסבירה.

בעלה לא היה זמין, והמוכרת החלה לגלות קוצר רוח בולט. "תקפיאי את החשבון, בינתיים, כדי שלא אפריע, ואני כבר אסדר את העניין", הציעה הלקוחה בקול נמוך.

ביקשתי מהילדים שיאחזו היטב בצידי העגלה כדי שנוכל לחצות את הכביש בבטחה. הילדה בת השלוש וחצי נעמדה הכן בצד ימין, אך בן השנתיים וחצי שקלט את מראה הגינה מן הצד השני של הכביש, וסבלנותו כנראה פגה בעקבות השהות הארוכה במכולת, רץ לפנינו... ועוד לפני שהספקתי לעצור אותו הוא התפרץ לתוך הכביש...

בזווית עיני ראיתי ג'יפ שחור שועט על הכביש, והבנתי שהנהג לא יכול להבחין בבני הקטן והנמוך, כיוון שסמוך למעבר החצייה עמד רכב שעל ידו עמדה אישה לא מוכרת, שהעמיסה שקיות מהקנייה במכולת לתוך תא המטען, הרכב הסתיר לנהג הג'יפ את שדה הראייה.

צעקתי בכל כוחותיי: "לא! לא! לא!" וקפצתי לכביש בעקבות בני. משכתי אותו בכוח לכיוון המדרכה, ועוד הספקתי להרגיש את המגע המתכתי של פח המכונית לפני שהתגלגלנו שנינו אחורנית לכיוון המדרכה...

מצאתי את עצמי על שפת המדרכה. האישה שהיתה עסוקה בהעמסת חבילותיה לתוך הרכב החונה נזעקה לעזרתי, היא סייעה לי להתרומם, אך אני חששתי. לא העזתי לבדוק מה קרה לבני. לפתע שמעתי אותו בוכה, ורווח לי, הוא חי! הילד שלי בוכה! נס!... בינתיים התאספו אנשים ששמעו את צעקותי ההיסטריות ושאלו איזו עזרה להושיט לי. ביקשתי מהם בבכי: "תבדקו מה קרה לילד שלי, תבדקו אם הוא מסוגל ללכת".

"הכל בסדר", הם הרגיעו אותי, "הילד הולך, הוא בריא ושלם". לאט לאט הוא אף נרגע מהבכי ההיסטרי שלו וחזר לעצמו, חי, בריא ושלם.

זמן-רב חלף עד שהייתי מסוגלת להירגע מהחוויה הקשה שעברה עלי. ואז, בתוך ההתאוששות, נזכרתי בחסד שגמלתי דקות ספורות קודם לכן. מדובר בצירוף מקרים בזמן כה קצר, שהעלה בי מיד את המחשבה כי בוודאי זכות הצדקה שעליה כתוב שהיא מצילה ממוות, והרצון למנוע בושמה הזולת, עמדו לנו, וראינו ניסים גדולים, שלא פספסתי בשבריר שניה את בני, וגם שהרכב לא נסע במהירות גבוהה יותר ובכך נמנע אסון, ר"ל.

חזרתי הביתה נרעשת, ויותר מכל רציתי לשתף בסיפורי את האישה שעימה גמלתי חסד. רציתי שתדע שיותר ממה שהיטבתי עמה, היא היטיבה עמי... התקשרתי אליה וסיפרתי לה הכל וביקשתי ממנה שלא תחזיר לי את הכסף ששילמתי עבורה...

המסקנה היא: בחיים אל תחמיצו הזדמנויות להיטיב עם הזולת. אנחנו לא יודעים לאן יתגלגלו הדברים וכמה תועלת הם יביאו לנזקק וגם לנו. כשאנחנו מיטיבים עם הזולת אנחנו משפיעים על עצמנו שפע ברכה ורחמים. "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז, והקרן קיימת לו לעוה"ב... וגמילות חסדים". [מתוך 'בך בטחוני-הרב צבי נקר]

לפני כעשר שנים נפטר בבני ברק באופן פתאומי רבי משה לב ז"ל שהיה אוסף כסף לשיבת 'נתיבות עולם'. ר' משה הזה, חמש עשרה שנה לפני שנפטר היה עדיין חילוני ובאותו הזמן הוא החל לשוב אל כור מחצבתו. היה זה ביום תענית אסתר שנת תשנ"ו, רבי משה שבאותם ימים החל להתחזק לקח עמו חבילה וופלים לעבודה [ר' משה עבד בדוק פיס בצומת הרחובות דיזינגוף-קינג ג'ורג' בתל אביב, היה לו דוכן פיס חשוף שהיה מתנייד בכל פעם למקום אחר], כדי שיוכל לאכול בצאת הצום.

לקראת הערב הגיע אליו עני לדוכן וביקש נדבה. ר' משה רצה להוציא לו כסף אך העני שהיה נראה תשוש מאוד ביקש את חבילת הוופלים. רבי משה לא ידע את נפשו כי מצד אחד אותו עני רעב, ומצד שני זה מה שהוא שומר לסוף הצום, ויהיה לו קשה ללכת בשיא העומס לקניות, כי הוא יפסיד לקוחות. אבל בכ"ז רבי משה התגבר ונתן את כל החבילה של הוופלים לעני והחיה בכך את נפשו.

לקראת סוף הצום עזב ר' משה את דוכן הפיס לקנות לעצמו משהו לאכול בקיוסק הסמוך. באותו הרגע הגיע מחבל עם מטען חבלה גדול ופוצץ עצמו בסמוך לדוכן של ר' משה... התוצאה באותו פיגוע היתה - 13 הרוגים וכ-150 פצועים, ר"ל, והדוכן ניזוק קשות... משמעות הדבר שר' משה ניצל ממוות בטוח.

תמיד כשמרן הרב שטיינמן זצ"ל היה מגיע לשיבת 'נתיבות עולם' לסנדקאות, הוא היה ניגש לר' משה שהיה יושב בכניסה, ומבקש ממנו שיספר לו שוב ושוב את הסיפור הזה.

* * *

ארגון 'מתנת חיים' פועל לאתר תורמי כליה. ארגון זה הוקם ע"י רבי ישעיהו הבר שליט"א. יום אחד הם מקבלים שיחה מיהודי בשם א. שמתגורר בשומרון שמודיע בשמחה שהוא מעוניין לתרום כליה. אותו יהודי שואל מה הפרוצדורה ומה בדיוק צריך לעשות.

השמחה היתה גדולה שעוד יהודי יזכה לצאת מהסבל של הדיאליזה ולחיות חיים רגילים. מיד התחילו בהליך הבדיקות המצריך התאמה רפואית. במהלך התהליך המתקדם הודיע א. שהוא מעוניין שההשתלה תתבצע בהקדם האפשרי, משום שבקרוב בס"ד יתווסף ילד נוסף למשפחתם, והוא מאד רוצה להיות כבר בריא וחזק לאחר הניתוח, כדי שיוכל לעזור לרעייתו.

ואכן בשעה טובה ומוצלחת הגיע לחדר ניתוח התורם והמושלת, ובחסידי שמים זכה יהודי להחלים בעזרת כלייתו של א. ששימחה את לבבות שני הצדדים.

שלושה חודשים לאחר מכן, מתקשר א. לרב הבר ומבשר בהתרגשות 'נולד לנו בן במזל טוב', ואז הוא אומר שיש לו סיפור מיוחד שרוצה לספר: "במשך עשר שנים עשינו הכל כדי לזכות לילד נוסף, אך שום דבר לא עזר. והנה יום אחד,

כשאנחנו בצער, דופקים בדלת, ובפתח עומדת אישה שמבקשת תרומה.

התעניינתי בשביל מה היא צריכה תרומה, והיא הסבירה שהכסף נועד לרכישת מזון. יש לה ארגון שמחלק מזון למשפחות ברוכות ילדים בירושלים. מדובר במשפחות שהאם לא מתפקדת מכל סיבה שהיא, וצריכים ארוחות חמות לילדים. האישה מבשלת ומכינה אוכל במטבח, מעבירה לכלים, ושולחת לאותם בתים, אך אין ביכולתה לממן את מצרכי המזון לבדה.

שאלתי אותה מהיכן עלה בדעתה לעשות כזה דבר? והיא הסבירה שבמשך שנים רבות לא זכתה להיפקד, ופנתה לביתו של רבי **שלמה זלמן אויערבך** זצ"ל ובכתה על מרגולה. הרב אמר לה: 'הקב"ה לא חייב לך ילדים, אבל אם תעשי לאנשים מה שאת לא חייבת לעשות, יעשו מהשמים בעבורך מה שהם לא חייבים לעשות'. האישה עשתה למען הכלל וזכתה בשלושה ילדים.

ממשיך א. ומספר: "תרמתי בעין טובה לארגון. הדברים שאמרה נכנסו לליבי, אבל לא מצאתי שום רעיון שאני יכול לעשות כדי לתרום משלי לאחרים.

והנה, בשבת קודש כשאני יושב בבית הכנסת, אני רואה שמונחת לפני חוברת של ארגון 'מתנת חיים', ושם הם פונים לאנשים שימסרו נפש ויתרמו כליה למען חולי דיאליזה. מיד נזכרתי באותה גברת, ובעצה שנתן לה הרב והחלטתי שאני תורם כליה. גם אשתי הצטרפה להחלטה ובירכה על כך.

לא יאומן, אבל בשבועות שעברתי את בדיקות ההתאמה, נפקדה אשתי, ולכן בקשתי ממך לזרז את התהליך כדי שאהיה בריא וחזק כשיוולד התינוק... וכל זה 'מידה כנגד מידה': תרמתי כליה - מעשה שאני לא חייב לעשות, ומן השמים עשו מה שהם אינם חייבים לעשות. הכל ברחמים, והכל לפני משורת הדין...". [מתוך 'וארטים לפרשת השבוע']

וְעָשׂוּ לִי בִּמְקֹדֶשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכָם (כה, ז)

כי הת"ח הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם, הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש (מס"י פרק כו)

דברים מבהילים כתובים כאן ב'מסילת ישרים'. השראת השכינה כמו במקדש ממש שורה על תלמידי החכמים הקדושים. א"כ גם בדורות האחרונים יכולים אנחנו לזכות להשראת השכינה, אם נשכיל להתדבק באותם ת"ח הקדושים שבדור. אבל מאידך גיסא, היות ומדובר בהשראת השכינה צריך להיזהר הרבה בכבודם, וכמו שמוזהרים אנו על כבוד הקודש והמקדש, כי כבודם הוא כבוד שמים.

מספר הגאון רבי **אליעזר טורק שליט"א**: בשכנותנו בקריית 'זכרון מאיר' בבני-ברק, התגורר בזמנו אדמו"ר חשוב ורם

המעלה, הרבי ממחנבוקא, הגאון הצדיק רבי **אברהם יהושע העשיל טברסקי** זצ"ל. חייו היו מלאי תלאות ויסורים קשים, ורצופים אמונה מופלאה ומסירות נפש לשמירת התורה והמצוות. הוא שתה את כוס התרעלה בשנות השואה בצורה קשה, כשלאחר מכן נשלח על ידי הקומוניסטים לחמש שנות עבודת פרך בגלות סיביר. העילה היתה על כך שלא הסכים להיות רב ראשי מטעמים במוסקבה, ומאז ועד סוף ימיו ידע חולי ומכאוב. אולם למרות זאת היה שקדן עצום שהקדיש את כל עתותיו לעמל התורה ועבודת ה'.

זכרני בבחרותי, כשאושפז בבית החולים, חפצו בני משפחתי כי מורי ורבי, מרן ראש הישיבה **הגרא"מ שך** זצ"ל, יבוא לבקר בחדרו, לעודדו ולחזק את רוחו. הם היו סבורים שבכך יוקל לו מעט מחוליו ומייסוריו הקשים. פנו אז אל אבי מורי שליט"א שיואיל בטובו ללכת אל הרב שך ולשטוח בפניו משאלה זו.

זכיתי אז להתלוות אל אבי בדרכו אל הרב שך. הדרך הקצרה הזו היתה עבורי מוסר השכל חשוב, כיצד מוטל עלינו להיזהר בכבודם וזמנם של גדולי ישראל. כל הדרך היה אבי מהרהר ומפחד איך להציג את הדברים בפני רבן של ישראל. אני כנער צעיר הרגשתי היטב את המתח שאבי שרוי בו, ושאלתי: "אבא! מה ההיסוסים האלו? הרי אנחנו תלמידי הישיבה מרגישים מספיק רגועים לדבר עם הרב שך באופן פתוח, בלי רמזים, בגובה העיניים!?"

אך אבי דחה את הטענות שהשמעתי ואמר: "אתם בחורים צעירים. אין לכם מספיק שכל להבין מיהו הרב שך. אני, שכבר הספקתי להתבגר מעט, אולי יודע קצת יותר טוב מכם מיהו. אך זאת ברור שלא מדברים עם אדם גדול בצורה פשוטה, בלי מחשבה ברורה ונהירה מה מוציאים מהפה כשעומדים בפניו".

וכך המשיך אבי להיות אחוז בהרהורי, עד שנכנסנו בחדרת קודש למעונו של הרב שך, ברחוב ראב"ד בגבעת הישיבה. הרב שך קיבל אותנו בסבר פנים יפות, כשלאחר מן התעניין אצל אבי: "מה הביא אתכם הנה לבקרני?".

אבי עמד לפניו כעבדא קמיה מריה, והשיב במילים מדודות: "יש לי שכן שקדן עצום, שלא פסיק פומיה מגירסא".

הרב שך מיד שאל: "מי? מי?". השיב אבי: "הרבי ממחנבוקא".

אחרי שתיקה של רגעים ספורים, שאל הרב שך את אבי: "אולי כוונתכם שכדאי לבקרו, היות והגיעה לאוזני השמועה כי אינו חש בטוב?". השיב אבי: "זו תהיה מצווה רבה מאד!". כך הסתיימה השיחה.

לא עברה דקה קלה, הרב שך התנער ממקומו בזריזות כנער צעיר, האיץ את פסיעותיו לכיוון המתלה הנעוץ ב'הול', עליו היו תלויים מגבעתו ומעילו העליון. חבש את כובעו,

העטה על גופו הצנום את המעיל, וקרא למשמשו: "רבי יחזקאל (יחזקאל), יורדים לתל השומר", קח מהרב טורק בבקשה את הכתובת המדויקת וניסע לרבי ממחנבוקא..."

הרושם העצום שנחרט בי מאותו ביקור, נתן בי את אותותיו שנים רבות לאחר מכן. כל כך השתוממתי אז, הן מאופן השיחה והן מצורת הפגישה, כולה הביעה הבעת כבוד מופלגת לתלמידי חכמים. למדתי אז מאבי כיצד יש לעמוד, כיצד לדבר כשמצויים בארבע אמותיהם של גדולי ומאורי הדור.

לנגד עיני יישם אבי למעשה את דבריו הנוקבים של הרבנו 'יונה' (בפירושו על אבות פ"ב, י) הכותב כך: 'הוי מתחמם כנגד אורן של תלמידי חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תיכווה'. משל למתחמם נגד האש, אם עמד רחוק כראוי לו - נהנה ואינו נכווה, ואם קרב יותר מדי, נכווה. כך המתחמם כנגד האש של תלמידי חכמים ונהנה מחכמתם, צריך לעמוד לפנייהם באימה ויראה וכובד ראש, ואל ינהג קלות ראש בפניהם, ואל יתקרב אליהם יותר ממה שקירבוהו, שאם ינהג כך יתחייב עונש גדול, עד כאן לשונו.

מקרה נוסף חרוט בזיכרוני מימות בחרותי: היה זה בתקופה בה זכינו לשמוע שיעורי הלכה מדי שבת בשבתו מפי מרן ראש הישיבה הגר"ל שטיינמן זצ"ל, לאחר תפילת שחרית בהיכל כולל פוניבז'. באחד השיעורים הקריא הרב שטיינמן את הגהת רבי עקיבא איגר על ה'שולחן ערוך', בה העתיק את דברי בעל ה'בשמים ראש', אשר כידוע רבים פקפקו באמיתות ספר זה וטענו שהוא מזויף.

הרב שטיינמן הוסיף בפני השומעים ואמר: "מכך שרבי עקיבא איגר העתיק את דברי בעל ה'בשמים ראש' אז רואים ש...". ולא המשיך בדבריו. הוא רצה רק לרמוז בכך, כי אפשר לראות מכאן כי רבי עקיבא איגר סבור שהספר 'בשמים ראש' הוא ספר מוסמך ואמיתי.

לפתע התפרץ אחד השומעים, שהיה תלמיד חכם וידען נכבד, ושאל בצורת ביקורת: "אז רואים שמה?...".

המשיך הרב שטיינמן ואמר: "רואים כי רבי עקיבא איגר התייחס לדברי בעל ה'בשמים ראש' כדברים מוסמכים..."

אולם אותו תלמיד-חכם שאורייתא קא מרתחא ביה, הרהיב עוז ועמד בדעתו: "הרי בסך הכל רואים שה'בשמים ראש' מדבר על זה, אך עדיין אין ראייה מכך שרבי עקיבא איגר סבר כי דבריו מוסמכים..."

הרב שטיינמן ראה בכך זלזול קל שבקל בגאון הדורות רבי עקיבא איגר, והביע זעזוע עמוק שהותיר בשומעים רושם עז. הוא הביט בשואל במראה נזף, שתמונתו עומדת למול עיני עד היום, והתרעם על הדברים: "וכי עולה על דעתך הווה אמינא שרבי עקיבא איגר יביא דברים שאינם נכונים ומוסמכים!?"

וכך במשך דקה ארוכה לא נחה דעתו... ראו במוחש כי הדברים חרו לו.

דוגמא להשראת השכינה על ת"ח הקדושים, וההשפעה שלהם על סביבתם נראה מהמעשה הבא שגם אותו סיפר הגר"א טורק שליט"א: שמעתי מתלמיד חכם חשוב, כי לפני כמה שנים נסע בנו עם משפחתו לפארק גדול במרכז הארץ. באוטובוס בו נסעו, עלתה באחת התחנות אשה עם מספר ילדים קטנים. האשה ביקשה מהנהג להמתין עד שהיא תושיב את הילדים במקומם ומיד תבוא לשלם דמי נסיעה. לאחר כדקה היא שבה אל הנהג בפיק ברכים, והתנצלה כי שכחה בבית את הארנק ובו כרטיסי הרב-קו, והוסיפה כי כנראה אירע הדבר מרוב מהירות ובהילות שלא להפסיד את האוטובוס. אך למעשה כרגע אין לה איך לשלם על הנסיעה, וכבר התכוננה שהנהג יורה לה לרדת.

אלא שכאן קרה דבר בלתי צפוי. הנהג, שהיה נראה רחוק מהדת ומשמירת תורה ומצוות, הגיב בצורה נינוחה ונעימה: "אין לך כלל מה לדאוג. יש מי שישלם עבורך ועבור הילדים..." ובעודה עומדת נדהמת מהתשובה, הוציא הנהג מכיסו הפרטי כרטיסי 'רב קו' הנדרשים לתשלום עבור מבוגרים ונוער, ו... פשוט שילם בעצמו במקומה.

איש שיחנו מספר, שההנהגה המיוחדת הזאת של הנהג הפעימה את רוח בנו. איך יתכן שנהג הלבוש כאדם חילוני, עד שבקושי ניתן לשער אודותיו אם הינו שומר שבת, ינהג במידת חסידות נפלאה שכזאת, והחליט להתחקות אחר סודו. הוא ניגש אל הנהג והתעניין לדעת אצלו מה עומד מאחורי ההנהגה המאלפת הזאת?

הנהג השיב בפשטות, כי בהזדמנות מסוימת עלה בדעתו להחזיק בכיסו כרטיסים אלו, שישמשו כמין גמ"ח למקרים דומים, כאשר אנשים נתקעים מבלי שיש להם מספיק דמי נסיעה.

תמיהתו של הלה רק גברה לשמע דברי הנהג. עד עתה היה סבור שהנהג נהג כן באופן חד פעמי, ואילו כעת שמע שזוהי הנהגה קבועה שלו. הוא לא התאפק ושאל את הנהג: "אשמח אם תגלה לי מהיכן למדת הנהגות טובות כאלה?"

השיב לו הנהג: "תראה, אני תושב רמת-השרון, והרב יעקב אדלשטיין הוא רב העיר".

"מה? הוא המממן של הגמ"ח הזה?" - תמה הלה בפליאה.

"לא! לא!", השיב הנהג בשלילה, "מה פתאום! וכי יעלה על דעתך שאני אלך להטריד את הרב בדברים פעוטים כאלה?", אך אומר לך: כאשר רואים כזה טוב לב כמו של הרב, אי אפשר לנהוג אחרת!..."

מדהים עד כמה הנהגתו של ת"ח קדוש משפיעה גם על הרחוקים משמירת התורה והמצוות, ומשתקפת במעשי הטבה וחסד כאלו. [מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

פרשת תרומה

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאזה ברכות בשנים

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר יבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה ב)

בזהר (מקהל רא) דרשו את תבת 'תרומה' כשתי מלים: "תרי [שנים] ממאה". ומכאן סמך לדברי חכמים ששעור 'תרומה גדולה' לבעל עין ביוגונית הוא אחד מחמשים.

הוסיף ואמר רבי אליעזר הורוביץ משרניגראד כי בדרשת הזר: "תרי ממאה" טמון רמז נוסף: כל אחת ממאה הברכות הנאמרות ביום, צריכה להאמר בשנים - כלומר: בגוף ובנשמה יחדו. ומכאן עלינו ללמד, שלא יברך אדם ברכותיו מן השפה ולחוץ בלא פנות הלב, אלא ישתרף את נשמתו באמירת הברכה בכך שיון פראוי. יסוד זה אף נרמז בהמשך הכתוב: "מאת כל איש אשר יבנו לבו תקחו את תרומתי"; רק המברך ברכותיו בכנות הלב [בתרי - בגוף ובנשמה] זוכה שיתקבלו ברכותיו.

[נתן להוסיף על פי דרכו שבדרשת 'תרי ממאה' אף נרמז ששל כל אחת ממאה הברכות הנאמרות ביום להאמר בשנים - האחד מברך ומשנהו עונה אמן כנגדו. לפי ששענת אמן היא חלק מהברכה (ראה רמ"א א"ח קסו; משנ"ב שם כ).

ועולים הדברים בקנה אחד עם פרושו של הרבי ר' זושא מאניפולי לדברי הגמרא (ברכות מה א): "העונה אמן, לא יגביה קולו יותר מן המברך"; לפי שפנת הלב היא העקר, על פן לא יגביה אדם את קולו יותר ממה שהוא מתלהב בלב.

נעם מגדים; דברי יחזקאל [שינובה] אגדות הש"ס ברכות מה א
בעוסקנו בענין פנות הלב, כאן המקום להזכיר את באורו של המאירי (נור סו ב) למאמר חכמים (שם): "גדול העונה אמן יותר מן המברך"; שלכאורה, הלא המברך עושה את עקר המעשה, ומדוע העונה אמן גדול ממנו? אלא, שהשומע ועונה אמן, מלבד שדינו כמי שברך בעצמו, גדול הוא מהמברך. לפי: "שברב פעמים פנות המטה און לשמע גדולה יותר מהפנת המדבר, ועל סמך זה אמרו גדול העונה יותר מן המברך".

והראנו בבנינו - בהעמדת דלתותיו

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה ח)

"שצונו לבנות בית עבודה, בו יהיה ההקדשה והכשרת האש תמידי, ואליו יהיה ההליכה והעליה לרגל והקבוצ כל שנה... והוא אמרו יתעלה: 'ועשו לי מקדש'" (ספר המצוות לרמב"ם מ"ע כ).

בתפלת מוסף של שלשת הרגלים אנו מבקשים: "בנה ביתך בבתחלה... והראנו בבנינו ושמחנו בתקוננו". ולכאורה יש להבין: הלא בית המקדש השלישי עתיד לרדת מן השמים כשהוא בנוי (רש"י ס"ה מא א), ומדוע אנו מבקשים: "ושמחנו בתקוננו" - וכי לאיזה תקון הוא יהיה זקוק?

בית מקדש מעט

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה ח)

בזהר הקדוש (נשא קכו א) דרשו מכך שנאמר: "ועשו לי מקדש" - סתם, ללמדך שכל בתי הכנסת שבעולם נקראים מקדש. אף בגמרא מוצאים אנו שבית הכנסת נקרא מקדש, וכפי שדרשו חכמים (מגלה כט א) את הפסוק (יחזקאל יא טו): "ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם" - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל". רבי מרדכי הכהן מצפת פאר על פי זאת מדוע נאמר "ועשו לי מקדש" ולא 'משכן' אף כי בעשית המשכן עסקנו, זאת משום שפאמור נרמז כאן צוי לכל הדורות לבנות בתי כנסיות ובתי מדרשות.

ואכן, לכל ארץ שגות הגלות שורה השכינה על עם ישראל בתוך בתי כנסיות ובתי המדרשות. רבי דוד אבוהצירא מתאפיללת אף מצא לכך רמז בפסוק שלפנינו: "ושכנתי בתוכם". בתוכם ראשי תבות: בתי כנסיות ובתי מדרשות.

בנוגע להשראת השכינה בבית הכנסת אמרו חכמים (ברכות ו א): "בשעה שהקדוש ברוך הוא בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה, מיך הוא כועס. שנאמר (ישעיהו ג ב): 'מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה'".

ותמוה, מהיכן לומדת הגמרא שהקדוש ברוך הוא כועס כשאינו מוצא עשרה, הלא הכתוב נקט 'איש בלשון יחיד? תרץ המהרש"ל (שם): 'איש' ראשי תבות: 'אמן' 'הא שמה', והרי ענית 'אמן' 'הא שמה רבה' אינה אלא בעשרה.

הקדשת ציון מבאבוב פאר זאת באופן אחר: 'מדוע באתי ואין איש' - ראשי תבות: 'י' 'שעונים אמן', שכן המלה השכיחה בבית הכנסת היא 'אמן', ואף בני ישראל מכנים בלשון הנביא (ישעיהו כו א): 'גוי צדיק שמר אמונים'.

וכבר כתב החפץ חיים בספרו 'נדחי ישראל' (פ"ה) על תדירות האמן בבית הכנסת:

"אם יתפלל בצבור יתרה לו עוד כמה עשיריות מצוות בכל יום ואמנים שעונה על כל ברכה וברכה ששומע. והם: ט"ז של ברכות השחר, ועוד ד' אמנים עד שמונה עשרה, וי"ט אמנים של חזרת הש"ץ, ועוד כמה וכמה אמנים של הקדישים שיש בכל תפלת צבור... שעולה קרוב לששים אמנים מתפלת שחרית לבד. וגדול זכות השומר לענות אמן על כל ברכה ששומע, כמו שאמרו חז"ל שעבור זה פותחין לו שערי גן עדן..."

שפת פינן; פתח האהל; 'קדשת ציון [באבוב] ח"ב עמ' קח

באר מהר"ל דיקון:

אכן, פיון שבגנית בית המקדש היא אחת מרמ"ח מצוות עשה, בודאי נזקמה אף לעתיד לבא (ראה נדה סא ב), וכיצד? בגמרא (סוטה ט א, ע"פ רש"י שם) מבאר כי זמן מה קדם החרבן שקעו דלתות בית המקדש ונגנזו במעמקי האדמה. ויש לומר כי לאחר שירד בית המקדש השלישי יתגלו שיערים אלו לעינינו, ואנו נקבע אותם במקומם, וכך נזאים את מצות בני המקדש. כפי שאמרת הגמרא (כ"ב ג א) ש"העמדת דלתות" נחשבת כתקון חשוב המועיל לקנות בית בקינן חזקה.

על זאת אנו מבקשים בתפלתנו על בנין בית המקדש: "הראנו בבנינו" - בירידתו בניו מן השמים, ושמחנו בתקוננו - וצנו לתקנו ולהשלימו בקביעת דלתותיו.

מהר"ל דיקון ע"ה, בהעלתך

הציגנו משכ"ו רע'

"ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל פליו וכן תעשו" (כה ט)

פרש הגר"א:

כלי המשכן נרמזו בשמו - 'משכן'; ה'מ"ם' רומזת ל'ארון' המכנה: 'משתו שלשלמה' (שה"ש ג ו, וראה רש"י שם), ה'ש"ן' ל'שלחן', ה'כ"ף' ל'מזבח' המכנה 'פסא ה' (ראה ירמיה יז יב; אבות דר"ו כו ב), וה'נ"ו' ל'מנוחה' שבה היו מדליקים נרות. בעיונותינו פיום רק ה'ארון' קיים בדמות התורה שנתנה בניינו, וכנגד שלשת הפלים החסרים - שלחן, מזבח ומנוחה, תקנו לנו שלוש תפלות ביום.

לכך כונו חכמים באומנם (ברכות כו א): "תפלות כנגד תמידין תקנום", כלומר כנגד שלשת הפלים החסרים שנאמר בהם "תמיד": בשלחן נאמר (שמות כה ל): "לחם פנים לפני תמיד", במזבח (ויקרא ו ו): "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", ובמנוחה (שמות כו א): "להעלת נר תמיד".

כך נתן להסביר אף את אשר אמרו חכמים (ברכות ה א): "כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל - נקרא שכן רע"; מדוע נקטו חכמים כנגדו דוקא לשון זו? משום שראשי תבות של שלשת הפלים שלזכרם נתקנו שלוש התפלות הם 'שכ"ו': שלחן, מזבח [מזבח], נר [מנוחה].

שפת השמיני [מגיד מפאלאצק תלמיד הגר"א ח"ב עמ' תפ

ברכה על עשית הפלים

"ועשית שלחן עצי שטים אמתים ארפו ואמה רחבו ואמה וחיצי קמתו" (כה כ)

חדש רבי מרדכי הכהן מצפת:

"ואפשר שעל כל כלי וכלי שהיו עושין היו מברכין על עשיתו: אשר קדשנו במצותיו וצונו על עשית כלי פלוני".

שפת פינן

כיצד מברכין? בשנים!

כל ברכה הנאמרת במהלך היום

החל מברכות השחר ועד ברכת המפיל

צריכה להאמר בשנים - האחד מברך ומשנהו עונה אמן כנגדו.

לפי שענית אמן היא חלק מהברכה

(ראה: רמ"א א"ח קסו ב; משנ"ב שם כ).

ברכות השחר בחברותא - פי לברכה צריך שנים!

בקשות 'הרחמן' (ד)

ברכה מרבה בבית הזה

בשל מדת הרחמים השורה בשעת אמירת 'הרחמן', אנו מוסיפים ומבקשים מהקדוש ברוך הוא: 'הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בבית הזה ועל שלחן זה שאכלנו עליו' - שישלח ברכה בבית שבו אנו אוכלים וישרה את ברכתו על השלחן שאכלנו עליו, שלעולם לא יחסר מעליו כל טוב.

את הסבה שאנו מדגישים: "הוא ישלח לנו" נתן לברך על פי מה שפרש בספר 'שפתי קהן' (פרשת ויצא) את הסבה שיעקב אבינו הדגיש בבקשתו (בראשית כח כ): "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", כי לעתים יש לאדם מזון ובגדים בשפע, אף אינו יכול להנות מהם מחמת חלי וכוציא בזה. על פן בקש 'לאכל' ו'לבש' דיקא. לפי זה יש לפרש אף כאן, שאנו מבקשים שישלח לנו ה' ברכה מרבה בביתנו - שאנו נוכל להנות מהברכה (לקח רב, ברהמ"ו).

יש אף שפרשו באפן זה את הסבה שאנו כופלים ומבקשים שתחול הברכה גם "על שלחן זה שאכלנו עליו", אף שכבר בקשנו "בבית הזה" והשלחן הוא בכלל הבית. אלא משום שלעתים יש לאדם ברכה בביתו, אף מחמת חלי אין לו אפשרות לאכל על שלחנו, ולכן אנו מבקשים גם "על שלחן זה", שנוכל להנות מהברכה בבריאות ונחת (שארית יהודה עניני נשואים).

בדרך רמז יש שפרשו כי תבות 'בבית הזה' ו'מזון' לשנים עשר שבטי ישראל; 'בית' - הוא בית ישראל, ו'זה' בגימטריה י"ב. לפי זה פרשו שאף תבת 'זה' הנאמרת בבקשת: "ועל שלחן זה שאכלנו עליו", רומזת לשלחן לחם הפנים שעליו ואמר (חוקקאל מא כב): "זה השלחן אשר לפני ה'", והיו מונחות עליו י"ב חלות כמנן זה'.

מהשלחן השפעה הברכה הפרנסת העולם כולו, כנרמז בשלשון הכתוב: "ומציון יסעדה" (תהלים א, ו) ולפיכך נמצא ש'הרחמן' זה אנו מתפללים לפני ה' שיבנה את בית המקדש במהרה וישיב את העבודה לירושלים, ועל די קף לעולם לא תחסר ברכה מישראל (ברית שלום [לר"פ שטיינר] פר' תולדות).

במשנה ברוחה' (קצג ס"ח כז) כתב שהמתארח בבית הגוי יאמר "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בהליכתנו ובישיבתנו עד עולם ויבא צור שלחן ערוך" (פסח ט) "במקום הליכתנו ובמקום ישיבתנו" (וראה 'חשופי חמד' ברכות טו א לענין האוכל במקום פתחו או באורו).

אלהיו הנביא זכור לטוב

ב'הרחמן הוא ישלח לנו את אלהיו הנביא... מבקשים אנו מהקדוש ברוך הוא שיציק בנו במהרה את הבטחתו (מלאכי ג כג): "הנה אנכי שלח לכם את

אלה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא", וישלח לנו את אלהיו הנביא זכור לטוב כדי שיבשרנו על בוא הגאולה.

את הסבה שאנו מוסיפים תמיד לשמו של אלהיו הנביא, שהוא את התאר: 'זכור לטוב' באר הרוקח, שהוא לפי שמאז שספר על בני ישראל במדבר (במדבר כה י, ופינס הוא אלהיה) ועד עצם היום הזה, עומד אלהיו ומכפר את עוונותיהם על ישראל (סדור הרקח).

עוד בארו שהוא לפי שמלבד שאנו זוכרים את הטובות הגדולות שנעשו לישראל בזמנו, עוד ממתינים אנו לטובה הגדולה והעצומה ביותר שעתידה הוא לעשות עמו לעתיד לבא, כאשר יבא ויבשרנו על ביאת המשיח (קץ הגלות, אמן [אוצר התפלות]).

בשורות טובות - בלשון רבים

לפני מה אנו מבקשים: "ויבשר לנו בשורות טובות" - בלשון רבים? אמרו חכמים (פסחים ג א) על ימות המשיח: "לא כעולם הזה העולם הבא; העולם הזה על בשורות טובות אמר: 'ברוך הטוב והמטיב, ועל בשורות רעות אמר: 'ברוך בן האמת'. לעולם הבא כולו הטוב והמטיב". לפי זה יש לומר שאז כוונתנו בבקשת: 'בשורות טובות' - הן על הבשורות שהיו נפרות לנו כטובות והן על אלו שהשבנו נפרות, אף כשיבא אלהיו גם הן יתבררו כטובות (יפה נדרשת נשואים ב' עמ' אצ).

מי שטרך בערב שבת יאכל בשבת...

יש שבארו את הסבה שאנו מבקשים על הברכה בביתנו - 'הרחמן הוא ישלח ברכה מרבה בבית... לפני הבקשה על הגאולה, כי קיימים אנשים שמתעוררים לבקש על בוא הגאולה רק בשעת צרה כדי להגאל ממנה. פן אנו מודימים לבקש: 'ברכה מרבה בבית הזה', ומתוך הברכה והשפע המבטחים לנו אנו מבקשים באמת ובתמים על ביאת המשיח והרמת קרן תורת ישראל (רבי צבי אריה פרויד דומ"ץ מונסי, קנ"ז המאור טו א עמ' כח).

באחד ממכתבי מעורר ה'חפץ חיים': קרוב לאלף פעמים בשנה אנו מבקשים בברכת המזון: 'הרחמן הוא ישלח לנו את אלהיו הנביא, ואם באמת ובתמים אנו מבקשים זאת, אזי כדי שלא נחסנו בושה וכלקמה באותה שעה שתמטלא בקשתנו, עלינו החובה לבדוק בדקי ביתנו ולבער מאתנו את הטמאה והכפירה. כיון שראו כאשר נהיה מובנים ומזומנים לבקש אזי ישלח לנו הקדוש ברוך הוא גואל וצדק במהרה בזמנו, אמן. וחלילה שלא יהא הדבר דומה לאותו אדם שהזמין אורחים רבים לסעודתו, ורק כשכנסו טרחו ובואו, החל להכין גדל הבושה שתיקה לו כשאוחריו יתרעמו בפניו, מדוע הטרחתנו לבא לשלחן ריק... (לקוטי מאמרים ומקבצים מהחפץ חיים עמ' כח)

שדוך שנוצר בהשגחה פרטית

לבקשתם בשמחה. הוא מסר את כתבתו ובקש מהם להתקשר אליו כשיגיעו לאלעד.

כפי שהציע להם יעקב, ירדו הבחורים בצמת שילת מותף תקנה להספיק את האוטובוס הנוסע מירושלים לאלעד. אלא שעם רדתם הספיקו לראות את שכל העשן של האוטובוס שעליו קוו לעלות. האוטובוס האחרון חלף עבר.

בדרך לא דרך הצליחו הבחורים להגיע לאלעד. כמחצית השעה לפני זמן הדלקת הנורת הפקו הבחורים על דלת ביתו של מיטיבם שפסס את צפרניו במתח.

יעקב התגלה כמארמך נפלא ורחב לב. השהיה במחצתו היתה נעימה ולבבית. הם שרו יחדו זמירות שבת, ובין לבין שוחחו בדברי תורה.

לאחר הסעודה הציע המארמך לבחורים להצטרף אליו לבית הפנסים שבו הוא מתפלל, שם מתאספים המתפללים בכל ליל שבת לזיזי' של עגן שבת, פשייה וגדברי תורה.

בהגיעם לבית הכנסת התיישבו יעקב ואורחיו על ספסל אקראי, לצד חברו, איש החנוף ר' משה, שקבל את פני האורחים במאור פנים. להפתעתו הבחין יעקב כי השיחה בין ר' משה לאורחיו מתארכת מאד.

למחרת בבקר נגש יעקב לר' משה ובקש להבין מדוע מצא ענין כה גדול בשיחה עם הבחורים ומדוע התארכה השיחה כל כך? הספור שספר לו ר' משה היה מדהים:

"אחי בקש ממני לברך בעבור ידידו על בחור אמריקאי הולמד בירושלים, וכיון שאין לו דרך לברך עליו השדוך מתעכב. לא היה באפשרותי לסייע לו, ועל פן הצעתי לו לבקש מידידו שיחפזל...

לא ידעתי עד כמה מהר תבא הישועה; לאחר שבילל שבת הושבת את הבחורים לצדי, ברכתי אותם בשלום עליכם, ולאחר מכן שאילתי אותם למקום לפודם. כאשר היה ישיבו לי כי הם לומדים בישיבה פלוגית בירושלים, אכתה אותי התרגשות עצומה. היתה זו הישיבה שבה לומד הבחור המבקש. בהמשך השיחה, כאשר הבחורים הזדהו בפני בשמם התרגשתי עוד יותר; אחד מהם הזדהה בשם המדיק של הבחור שאודותיו בקש ממני לברך...

פתחתי עמו מיד בשיחה ידידותית, מבלי שגליתי לו את מטנתי, ובחסידי ה' מהר מאד נוכחתי לדעת כי מדובר בבחור מצוין, המתאים בדיוק לדרושותיהם של הצד המבכר."

במקרה זה לא יכול היה ר' משה לכבש את התפעלותו ואמר: "הן זו השגחה פרטית ממש! לא יכלתי לנסע לירושלים לברך, וכבת התפלה שלח הקדוש ברוך הוא את הבחור במיוחד אלי, לאלעד, ועוד הושיב אותו לצדי. מי היה מאמין שדבר כזה יכול לקרות?!"

ר' משה הפתע עוד יותר כאשר ספר לו יעקב כי הבחורים כלל לא היו אמורים להגיע לאלעד. צד מלכתחלה הם חשבו לשבת במודיעין עלית, אולם עצת ה' היא מקום ובדרך לא דרך הם התגלגלו לביתו שבאלעד."

כשבועים לאחר מכן, התקשר הבחור ליעקב ואמר לו: "מאל טוב, התאסרתי, ואמה הוא אחד מהמתחמים..."

"מה הפרושה?" עשה עצמו יעקב כאינו מבין, ובבחור ספר:

"הקדוש ברוך הוא סובב שנתארמך אצלך בשבת, ובליל שבת נפגש יהודי שהוא קרוב של מכירי צד לעשות זאת, והגענו אליו בהשגחה פרטית. כבר ביום ראשון שלאחר מכן עליתי על המטוס, ועתה נסגר השדוך למקל טוב."

זי העמודים והשקיהם חלק נו עמ' קטו

את הגרזון, והמשיך ללמד בְּאוֹתָהּ נְעִימָה, כְּאִלוּ מְאוֹם לֹא קָרָה הַלֵּילָה...

לאחר שנים רבות נודע התלמיד כְּרַבִּי צְבִי הֶרֶשׁ מְזִידֵיטְשׁוֹב, שֶׁהִנְהִיג חֲסִידִים רַבִּים. כְּאִשֶׁר הִסֵּב פַּעַם עִם תַּלְמִידָיו, סִפֵּר לָהֶם אֶת סִפּוּרוֹ שֶׁל הַלֵּילָה הַמְּפֹלָא בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה לֵיב מְסַאסוֹב, וְסִיִּים: "עֲלִיו נֶאֱמַר בְּתַהֲלִיִּים: "וּשְׁבִילָךְ בְּמִים רַבִּים וְעִקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ" - לֹא־הִבַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפַּעְמָה בְּלָבוֹ שֶׁל הֶרֶבִּי, לֹא הָיָה שְׁעוֹר וּגְבוּל!"

"שָׁמֶן לְמֹאֵר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה" (כה, ו)

מדוע הזכיר כאן הכתוב רק את הבשמים שנותנים לשמן המשחה, ולא גם את השמן, עבור שמן המשחה? והרי השתמשו בשמן לא רק למאור, אלא גם לשמן המשחה. ומדוע אם כן לא כתב: "שמן למאור ולמשחה"?

ונתן להסביר על פי מה שאמרו חז"ל (פרייתות ה ע"ב), שפמנות השמן שממנו הכין משה את שמן המשחה היה שנים עשר לג, ולא היה בו די בדרה הטבע, כדי לסוּף את המשפן וכליו, ואפלו לבשל את כל הבשמים שמהם נעשה שמן המשחה לא הספיק פמנות השמן, כיון שהיה צריך בדרה הטבע להיבלע בתוך הבשמים. ורק בגס לא נבלע השמן וכלו נשאר. אם כן, נמצא שפמנות הבשמים היתה גדולה בהרבה מהשמן שבה, עד כדי כך שהשמן נחשב למעוט ברוב הבשמים. מספיק זה לא הזכיר כאן הפסוק את אותו שמן, אלא רק את הבשמים.

אמנם, מעשה נסים נעשה בשמן המשחה, ובאפן פלאי הספיק למשיחת כל המשפן וכליו, וגם למשיחת הכהנים, וכלו קיים לעתיד לבוא. על כן לא הזכיר אלא את "הבשמים" לשמן המשחה ולא את השמן.

(אזנים לתורה)

"זֶהב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת" (כה, ג)

במלים אלו רמזים כל הימים שבהם קוראים בתורה בצבור:

ז - יום השביעי, שבת

ה - יום חמישי

ב - יום שני

כ - פורים

ס - סוכות

פ - פורים, פסח

נ - גרות חנכה

ח - חדש - ראש חודש, וראש השנה

ש - שבועות, שמיני עצרת, שמחת תורה

ת - תענית

(חתם סופר)

"מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי... וְעֲצֵי שִׁטִּים" (כה, ב, ה')

השעה קרובה לחצות, ממקום מסתורו עוקב התלמיד אחר למידו המתוק של רבו הנערץ - רבי משה ליב מסאסוב. לפתע פסק הנגון הערב. "מה קרה?" תמה התלמיד בשקט, "מדוע קם הרבי ממקומו בחפזון?"

למרבית תדהמתו של התלמיד המסתתר, ראה הוא את רבו הגדול נגש אל הארון, ושולף מתוכו בגד אפרים מגשם, וכובע שעיר ורחב. הרבי לבש את הבגדים המגשמים, ואף נעל לרגליו מגפים שחורים וגדולים. הרבי קרב אל הפתח, ועטף את זקנו ופאותיו בצעיף עבה, ובידיו אחז הוא גרזון!

בלבוש משנה זה, יצא רבי משה ליב מביתו, והתלמיד אף הוא צעד בעקבותיו, חרישית.

בחשף השורר בחוץ, אין איש אשר יוכל לזהות את הרבי, בלבושו ובמגפיו נראה הוא כאחד האפרים.

רבי משה ליב פסע בדרך החשוכות, עד שהגיע אל היער הסמוך לעיירה. כבקי ורגיל הניף הוא את גרזנו על גזעי העצים. "הרבי חוטב עצים!?" נדהם התלמיד. אף תדהמתו לא ארכה זמן רב. הרבי שלף חבל מכיסו, כרך את ערמת גזרי העצים, ופסע עמם אל מחוץ ליער. והנה עצר הרבי בסמוך לאחד הבתים בפאתי העיירה. היה זה בית דל ומט לנפל. בעדינות נקש הרבי על דלת הבקתה, עד ששמע קול חלוש בוקע מן הבית: "בבקשה להפנס!"

פתח רבי משה ליב את הדלת, ונכנס אל תוך הבקתה הרעועה. מן החלון הציץ התלמיד, ומה שראה בתוך הבית - עורר את רחמיו. העני זעק מפל פנה, הילדים הקפואים שכבו על הרצפה הקרה, ובפנת החדר היתה אשה וילדה תינוק רך בן ימים ספורים. שניהם היו לבושים בבגדים קלים, ורעדו מקור.

אל תוך החדר הדל נכנס רבי משה ליב, הלבוש כאפר גוי. "שלום לכם!" אמר בקול נעים, "התרכזו לקנות ממני גזרי עצים לחמום הבית?"

"רוצים אנו בהחלט", ענתה האם, "אך אין בידי פרוטה לשלם על כך!"

ענה הרבי בדבור מגשם, בסגנון האפיני לחוטבי עצים גויים: "כבדה לי החבילה, אין לי כח לשאת אותה, אשאיר אותה כאן, ופעם אחרת תשלמו לי!"

מיד נגש רבי משה ליב אל התנור, השליך לתוכו את גזרי העצים, והדליק את האש. חמימות נעימה החלה להתפשט ברחבי החדר הקר.

התלמיד שעקב אחרי המתרחש, היה בטוח שפעת ישוב הרבי לביתו, אך טעה. הרבי לא מהר לעזוב את הבית האמלל. הוא נגש אל הכירים, והכין תבשיל חם למען האם וילדיה. רק לאחר ששבעו כלם, פנה לצאת.

במהירות צעד הרבי אל ביתו, פשט מעליו את הבגדים, טמן

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי אליעזר ב"ר אברהם שמואל גורדון ר"י טעלז < יום ש"ק ד' אדר (תר"ע)

רבי ישראל, שהפיר בגדלותו של תלמידו, מינהו למסר שעורים בפני תלמידי הישיבה, ובכך הכשירהו לתפקידו הצפוי לו בשנים שלאחר מכן.

בשנת תרמ"ה התמנה רבי אליעזר לעמוד בראשות ישיבת טעלז. תחת הנהגתו גדלה הישיבה ופרחה, ותלמידים רבים מפל רחבי ליטא הצטרפו לשורותיה.

רבי אליעזר הנהיג בישיבתו שיטה מיוחדת, חדשנית מסוגה בימים ההם, וכיום היא רווחת בכל עולם הישיבות: הוא חלק את הישיבה לחמשה קבוצות - שעורים. אפן החלקה נקבע על פי גלם, ידיעותיהם וכשרונותיהם של התלמידים. בראש כל קבוצה העמד ר"מ (ראש מתיבתא) מיחד שמסר שעורים בפני בני הקבוצה בהתאם לרמתם הלימודית. בין הרמ"ם של הישיבה נמנו באותה תקופה רבי יוסף בלוך ורבי שמעון שקופ ז"ע.

שקיעותו של רבי אליעזר בלמוד התורה הייתה מפלאה. כשמסר שעור בפני תלמידיו, או בעת שכתב חדושי תורה, חי בעולם משלו ולא חש בכל הסובב אותו. בהקשר לכך ספר תלמידו הרב מפוניבז' רבי יוסף שלמה פהנמן ז"ע, שבאחד הימים נכנס לחדרו והנה הוא רואה אותו יושב וכותב חדושי תורה לא על דף או מחברת, כי אם על שלחן העץ עצמו.

"זה עתה התחדש במחי חדוש תורה נפלא", ענה רבי אליעזר לתמיהתו של תלמידו, "התחלתי לכותבו על פסת נייר קטנה שמצאתי על השלחן, ומשנתם המקום על הניר, המשכתי מבלי משים לכתב את דבר החדוש על השלחן עצמו"

בשנת תרס"ח פרצה דליקה גדולה בעיר טלז, ומכנים רבים עלו באש, ביניהם גם בני הישיבה שנשרף כליל. בני הישיבה העבירו את משפנם לבית מדרש ארעי, ורבי אליעזר יצא למסע גיוס כספים באנגליה למען שיקום בגן הישיבה.

עם בואו לאנגליה, קבעו לו ראשי הקהל פגישה עם אחד מגבירי הידועים של לונדון, דמות מרכזית ומשפיעה. אך אותו גביר סרב לתרם למען הישיבה, באומרו לראש הישיבה כי "עניי עירך קודמים" ועוד טענות כיוצא באלה.

דבריו של האיש השפיעו לרעה על רבי אליעזר, וחשש גדול מלא את לבו. שמא זהו היחס שיקבל בכל בתייהם של יהודי אנגליה.

באותו ערב לקה רבי אליעזר בלבו והתמוטט. כל מאמצי הרופאים להשיב את הפרתו עלו בתהו, והוא השיב את נשמתו ליוצרה. היום גדול אחז את הקהלה היהודית באנגליה על דבר פטירתו הפתאומית והטראגית של ראש הישיבה.

בהלוותו שנערכה למחרת בלונדון השתתפו אלפי יהודים, ובראשם כל רבני אנגליה. רבי אליעזר נטמן בבית העלמין היהודי בלונדון. בימי השבעה והשלשים נערכו לזכרו הספדים רבים, וממון רב גייס עבור הצלת ישיבת טעלז, לעלוי נשמתו של ראש הישיבה הנערץ שהלה בחטף לעולמו.

גם מפלא ארע לרבי אליעזר בהיותו בן שמונה ימים.

במקום הולדתו בפפר צ'רניאן שבפולין וילנא, לא היה בנמצא מוהל שיכניסו בבריתו של אברהם אבינו. אשר על כן נאלצו הוריו לקחתו לכפר סוויר הסמוך בכדי לקיים את המצוה. באותם ימים משבשות היו הדרכים, והעגלה הטלטלה אנה ואנה. וכה, בחסות הערפל הכבד ששרר באותה שעה, באחד מעקולי הדרך בואכה סוויר נפל הרוך הנולד מן העגלה, מבלי שהוריו חשו בכך.

רק משהגיעו לסוויר גלו ההורים לחרדתם כי הרוך שעמיד להיות היום נמול לשמונה - איננו. בבהלה גדולה סבו ההורים על עקבותיהם והחלו לחפשו בדרך ממנה הגיעו זה עתה.

לאחר פברת דרך הבחינו מרחוק בדבר מה מנח על אם הדרך, ולצדו בעל חי פלשהו שטרם הצליחו לאמדם את טיבו.

משקרבו למקום גלו לשמחתם כי אותו חפץ המנח על הפרקע הרי הוא בנם הפעוט, בריא ושלם ועטוף בשמיכה, אך אביו! אותו בעל חי העומד לצדו, הנו זאב גדול בעל שנים חדות ומבט מאים במיחד.

הזאב הסתובב סחור סחור סביב התינוק, אך לא נגע בו לרעה. תכף עם הגיעם למקום, סב הזאב על עקבותיו והתרחק מהאזור, כאומר: בזאת תם תפקידי לשמור על הילד מפל מזיק ופגע רע.

רבי אליעזר היה תלמידו המבוקש של רבי ישראל סלנטר ז"ע, ובמשך שנים ארוכות למד בישיבתו בקובנה.

המגילה מספרת לי
כל מהות הפורים המפוזרת וההמונית מלווה באירועים שמחים ומרובים

פורים לגיל הרך
פורים ממש ליל הרך בצורה מסוימת ומרתקת

דיסק mp3 חדש!
לקרא ולמאזין מאת חיים הופקוביץ ומבצעת "ששנתם"

חדש!
ניתן להשיג בציפוי גיילון על כל דף וכריכה חזקה ומיוחדת לעמידות ארוכת שנה

ניתן להשיג גם באידיש ובאנגלית

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם

צדקה אינה צריכה כוונה

דבר אל בני ישראל ויחוו לי תרומה (כה, ט)

יש לבאר את המלה "לשמי", על פי המבאר בשלחן ערוך (סימן ס סעף ד), שמצוות צריכות כוונה, והוא לעכובא, דהיינו שאם אדם קיים מצוה ולא כוון בה - לא יצא ידי חובתו. אולם בצדקה הדיו שונה, ואף אם לא כוון לשם מצות צדקה, יצא ידי חובתו, ויסקל על כף שכו. שונה ומיוחדת היתה נתינת התרומה למשכון, שם הצטוו ישראל להרים תרומה ולכונן בה לשמו יתברך, כפי שאמר הקב"ה למשה: "ויקחו לי תרומה", והכוונה "לי - לשמי", לשם ה'! ונבאר את הדברים.

פזר נתן לאביונים

דוד המלך אמר בתהלים (קיב, ט): "פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד".

"פזר" פירושו שנפל ממנו בלא ידיעתו, התפזר. ואלו "נתן" פרושו שלקח בידו ונתן. אם כן, לכאורה קשה היאך נכתבו שני דברים סותרים אלו יחדיו בפסוק: "פזר נתן לאביונים".

אלא, שבמדורש (ויקרא רבה לה, טו) מספר על רבי שרפון, שבא לרבי עקיבא, ובכיוו הצעה מיוחדת: "קח סכום כסף מכבד, ועשה עמו עסק מניב רווחים, וכך נוכל לשקד על התורה, ועם זאת להתפרנס".

ואכן, נשל רבי עקיבא את כספו של ר' שרפון ועשה עמו עסק, כאשר רבי שרפון אינו יודע מה טיב העסק שעשה רבי עקיבא. מדי פעם היה רבי שרפון מתענן בעסק, ושואל האם מניב הוא רווחים, ורבי עקיבא היה משיב לו בחיוב.

כעבור מספר שנים אמר רבי שרפון לרבי עקיבא, שבדצונו לראות את העסק שקנה, ושאלו היכן הוא ממקם.

אמר לו רבי עקיבא: "בוא ואראך". הלכו יחד עד שהגיעו לבית מדרש, שישבו בו תלמידי חכמים ועסקו בתורה. ראה ר' שרפון שהם מתפלפלים בתורה ומתוכחים בהלכה.

אמר לו רבי עקיבא לרבי שרפון: "מה אתה אומר על הפרדס הנפלא שקניתי לך?"

אמר לו רבי שרפון: "הנני מקפיד עליך, שאבדת את ממוני". לקחו רבי עקיבא, והראה לו את הפסוק הנ"ל מספר התהלים: "פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד".

נשקו רבי שרפון על ראשו, ואמר לו: "אשריך תלמיד, חברי ורבי [בתחלה היה רבי עקיבא תלמידו של רבי שרפון, אחר כך נתעלה ונעשו חברים, ולאחר מכן נתעלה יותר, ונעשה רבו, אלוכו ומידעו], למדת אותי דבר שלא ידעתי, זכיתי במקח הגדול".

במצות הצדקה אין צריך כוונה

על דברי המדרש מתעוררות תמיהות רבות: במה נחלקו שני החכמים? מה חדש רבי עקיבא לרבי שרפון בפסוק זה, הרי

ללא צל של ספק, כל פסוקי התהלים היו שגורים בפיו של רבי שרפון, יחד עם ידיעתו בכל התורה, ומה היה החדוש בדברי רבי עקיבא?

זאת ועוד, איך יתכן שרבי עקיבא מראה לרבי שרפון בית מדרש מלא בתלמידי חכמים, ורבי שרפון משיבו: "אבדת את ממוני", כלום באמת סבר הוא, שהשקעה זו נחשבת אבוד ממון? הרי כסף הולך לצדקה הוא זה הנשאר לאדם מכל רכושו!

מה היתה, אפוא, נקדת הוכוח ביניהם?

רבי עקיבא הראה לרבי שרפון את בית המדרש הגדול שהקים בכספו, אך כיון שמצוות צריכות כוונה, סבר רבי שרפון שהיה עליו לכוון לשם מצות צדקה, ואם לא כוון, הלקה מצותו לאבוד, לפיכך אמר לו: "אבדת את ממוני".

"אלו היית אומר לי, שאתה הולך להקים בכסף בית מדרש, ולהעמיד בו ישיבה ותלמידים, ודאי הייתי נותן לך את הכסף וגם מכון לשם כך, ובכך הייתי מרויח את המצוה. עתה, שלא אמרת לי, ולא כונתי - אבדת את ממוני", כך טען רבי שרפון.

לקחו רבי עקיבא, פתח לפניו ספר תהלים, והראה לו את הפסוק: "פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד". כונתו היתה לחדש, שאמנם כל המצוות צריכות כוונה, אך שונה מהן היא מצות הצדקה, שאפלו כאשר האדם עושה אותה ללא כוונה, זוכה הוא לקיים את המצוה בשלמות.

מצא מעות ממזרות - הרי אלו שלו

זו כונת הפסוק: "פזר נתן לאביונים" - מה פרוש המלה "פזר"? רבותינו אומרים במדורש (ילקוט שמעוני כי תצא רמז תתקלו), שאדם המאבד מטבע, ומצאה עני והתפרנס ממנה - מעלה עליו הכתוב כאילו זכה. כלומר, המאבד מקיים מצות צדקה במטבע זו, על אף העדר מחלט של כוונה.

אם קורה, שיש לאדם חר בכיסו, ובהיותו ברחוב מאבד הוא כמה מטבעות, והעני מצאן, וקנה בהן צרכי שבת - כשמגיע מאבד הכסף לעולם הבא, אומרים לו, שהוא נתן צדקה והחיה משפחה שלמה בשבת קודש.

כל השבת הזו נוקפת לזכותו!

מתפלא אותו אדם: ברור, שאין שכהה מלפני כסא הכבוד, אך הוא אינו מי שנתן את הצדקה הזו?

משיבים לו מלאכי מעלה: "אתה זוכר שנכנסת לביתך וגלית שאבדת כמה מטבעות? ובכן, הכסף הזה הגיע לידי עני שקנה בו את צרכי השבת. בזה קיימת מצות צדקה, הגם שלא כוננת לשם נתינת צדקה, כי בצדקה, אף על פי שלא כוון עולה לו המצוה, וכיון שהעני זכה לכבד את השבת בכסף זה, כל הזכיות של העני ובני ביתו נוקפות לזכותך!"

פעם ארע, שבחור מבני ישיבתנו מצא ליד פח האשפה שטר של חמשים שקלים, הוא נגש אלי ושאל: "כבוד הרב, מצאתי שטר ליד הפח, מה דינו?" הוצרתי לו: "זוהי משנה מפרשת (בבא מציעא כא, א) "מצא... מעות מפזרות... הרי אלו שלו". אם כן

זכית בשטר.

איזו זכות יש לאותו אדם שנפל לו השטר! הלא אלו היה נכרי מוצא את אבדתו, לא היה מרויח כלום, אבל עכשיו מצא את הכסף בן תורה ירא שמים, שישתמש בכסף בקדשה ובטהרה - הוא יברך, יאכל וישתה, או יקנה דבר של תורה. בעל השטר זכה - אף על פי שהצטרע כשנפל לו הכסף, מכל מקום הכסף לא אבד, אלא הלך לצדקה, והמאבד קים בו מצוה. וזה שאומר דוד המלך, "פזר" התפזרו לו מעותיו, נפלו לו מהכיס, ובא עני ומצאן, נחשב לו כאלו "נתן", וזכה בכך ש"צדקתו עמדת לעד".

את זה חדש רבי עקיבא לרבי שרפון. רבי שרפון חשב שאבד ממונו, שהרי לא פנו לשם מצות צדקה, אמר לו רבי עקיבא שאין זה מעבב, ואם נעשה בכספו דבר מצוה - נזקף הכל לזכותו. לכן רבי שרפון שמח שמחה גדולה, ונשק לרבי עקיבא על ראשו, על שזכה אותו בזכות הנפלאה הזאת.

(רבי ראובן אלבן שליט"א - משכני אחריו)

להיות בשמחה תמיד - כיצד?

"משנכנס אדר מרבים בשמחה" (תענית כט ע"א).

לא נאמר 'משנכנס אדר מתחילים לשמח', כי צריך לשמח במשך כל השנה, ולא רק בחדש אדר. משנכנס אדר מרבים בשמחה, יותר מאשר בשאר ימות השנה.

איך אפשר להגיע לשמחה בקיום המצוות?

על ידי אהבת ה' אפשר להגיע לשמחה בעבודת ה', ועל ידי חשיבה נכונה יכול האדם להגיע לאהבת ה'.

ספר לי יהודי תלמיד חכם מבני ברק, שהיה רגיל להתפלל כל בקר בבית הכנסת הגדול ברחוב רבי עקיבא. הותיקים שבינינו זוכרים, מן הסתם, שממש ליד בית הכנסת הגדול שכן בית החרשת לסיגריות, "דובק". בכל בקר - כך ספר - כשהיה בא להתפלל, היה רואה אדם אחד מגיע לבית הכנסת עם שלית ותפלין, אף לפני שנכנס לתפלה היה אותו אדם שם פעמיו תחלה למפעל הסיגריות הסמוך.

"לא יכלתי להבין", אמר בן שיחי. "מה היהודי הזה מחפש שם? אהה מתכוונן לתפלת שחרית, תתעסוף בטלית ותתעטר בתפלין, תאמר את סדר הקרבנות... איזו מין הכנה זו - להכנס למפעל סיגריות? כל כך דחוף לך להכנס לשם לפני התפלה?!"

אותו תלמיד חכם הוסיף ואמר, "הקשיה הזאת הציקה לי מאד, כי לא היה מדבר באיזה ארחי פרחי מהרחוב. ראו עליו שהוא אדם ירא שמים ואוהב את ה' יתברך, ולכן ההנהגה המשונה שלו ממש הציקה לי. למה הוא חיב ללכת למפעל של הסיגריות לפני התפלה?!"

באחד הימים לא הצלחתי לעצור את עצמי. נגשתי אל אותו אדם, ועם הרבה מאד התנצלויות ומתוך כבוד רב, אמרתי לו, "תסלח לי, אתה יודע שלפני התפלה אסור לעשות שום דבר, למה אתה הולך למפעל של הסיגריות?!"

התשובה שלו הפתיעה והפליאה אותי. וכך הוא אמר, "המרכון במפעל הסיגריות 'דובק' הוא, לא עליכם, אדם עור, סומא. במרכוזה התקנו לחצנים בולטים, וכשמתקבלת שיחת שלפון ממשש המרכון את הלחצנים, וכך הוא יכול להעביר את השיחה למקום המתאים - למחלקת יצור, למחלקת שווק או למחלקת הפצה. בכל בקר לפני התפלה, אני נכנס למשרד של הטלפונאי ומסתכל עליו, ואחר כך אני אומר בכונה גדולה ובתודה עצומה, 'ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם פוסח עורים'."

הרי לנו, שעם מחשבה נכונה יכול אדם להגיע לאהבת ה'!

&כשהשמחה גדולה - הצרות מתגמדות

בליל שבועות, בישיבה בקלם, עלה הסבא מקלם על הבימה, ולפני מעריב של ליל שבועות נתן שיחה. השיחה ארכה שתי דקות בלבד, וכך אמר הסבא מול כל התלמידים:

"שייערע קינדערלאך, בני היקרים! הקב"ה ברא עולם כזה גדול. אתם יודעים, שההקף של כדור הארץ הוא יותר מארבעים אלף קילומטר. בינו לבין הכוכבים יש מרחק של שנות אור. מאות מיליוני קילומטרים. המרחב השמימי הוא מעבר לתפיסה האנושית. אי אפשר לתאר כאלה מרחבים. הקב"ה ברא עולם כל כך גדול! והיה כדאי לקב"ה לברא את העולם הגדול הזה - עם כל מה שיש בו - למשך ששת אלפים שנה, כדי שיהודי יאמר פעם אחת 'ברוך הוא וברוך שמו'!"

הוסיף הסבא ואמר: "אלך 'ברוך הוא וברוך שמו' לא מגיעים לאמן אהד, ואלך אמן לא מגיעים ליהא שמיה רבא מברך אהד, ואלך 'יהא שמיה רבא מברך' לא מגיעים לדקה אחת של למוד תורה!" כל כך קל להגיע לשמחה, כשאנחנו יודעים וזוכרים מהו היעוד שלנו, כשאנחנו חושבים על מה שאפשר לחולל בעולמות העליונים. אולי יקום עכשיו מישהו ויאמר: "ודאי, אמן ויהא שמיה רבא וברוך הוא וברוך שמו, זה מאד משמח... וללמד תורה זו שמחה גדולה ועצומה, אבל מה עם הצרות? אתה מתאר גלים של שמחה, אבל איך מתמודדים עם יסורים, כאב וארועים מצערים, לא עלינו?" כדי שאוכל לענות על כך, אבקש מכם דקות ספורות של סבלנות, כי אני רוצה לתאר מצב שעלול להיות מאד מציאותי:

אני עוסק בחנוכה, וכל מי שעוסק בחנוכה יודע שזו עבודה קשה מאד. בשעת צהרים אני מגיע הביתה עייף מאד ורעב מאד. כשאני נכנס הביתה, יש לי בלב תקנה שבסיר יהיה משהו. אבל מספרים לי, שהיתה הפסקת חשמל, התנור לא עבד, ואין ארוחת צהרים. אני נגש למזוזה, לוקח ביגלה, והולך לנוח. מה אני יכול לעשות?

למחרת אני מגיע, ויש לי תקוות, כי לא סביר ששוב היתה הפסקת חשמל. מסבירים לי, שבפעם האחרונה שנגמר הגז, שכחתי להחליף בלון. נגמר הגז, ואין ארוחת צהרים. אתם כבר יודעים מה אני עושה - לוקח ביגלה, והולך לנוח...

אני מגיע ביום השלישי, שלא תדעו מצרות, הארו יצא שרוף, אבל לגמרי. ואין שום דבר אחר. איך אגיב? לפני שאני חושב איך להגיב, הטלפון מצלצל. אני מרים את השפופרת, "שלום, אנחנו ממשרדי הלוטו. יש לך פרטיס מני קבוע, והוא זכה בחמשה מיליון שקלים". מה אני עושה דבר ראשון? אני מברך: "סליחה, זאת איזושהי מתיחה לא מצלחת? מישהו פה עובד עלי?"

"לא, אדוני, זאת לא מתיחה. אני נציג רשמי של הלוטו."

"אתה יודע מה, אני אתקשר אליך."

אני מתקשר, ועונים לי "לוטו, שלום". זה נכון. חמשה מיליון. גמרנו עם המשכנתא, אני יכול ללמד בכולל בשקט, ולהתחיל לחתן את הילדים, ובכלל... חמשה מיליון, אכפת לי שהארז יצא שרוף? לא! ולמה? - כשיש שמחה גדולה, כל הצרות האחרות מתגמדות מולה. כל אחד מאתנו הוא עבד ה' יתברך! כל אחד מאתנו אמור להרגיש שמחה גדולה - רבונו של עולם, נתת לי כמה עשרות שנים בשביל לחיות! אני זוכה להגיד "אמן", ואני אומר גם "יהא שמיה רבא מברך לעולם ולעולמי עלמאי", ואני זוכה ללמד תורה ולעשות את רצונה! זה צריך לגרום לנו לגלים סוערים של שמחה, שכל הצרות מתגמדות לעמתם.

(רבי משה מרידמן שליט"א - דורש טוב פורים)

נר אהרן

מאיר לי את הנשמה!

**פרשת
תרומה**

כניסת השבת: י-ם: 16:56 מרכז: 17:16 נא לשמור על קדושת הגליון. אין לקרוא בשעת התפילה

תגלה את הלב ותגלה את ה'

איך קרה שהם הגיעו לדרגת מלאכים, כידוע, המסר הלבבי שהודיעו למשה: שאנחנו נבטל את רצוננו, ובכל רגע נתון נקיים את רצון בוראנו... [הקדימו נעשה לנשמע] מאיפה שאבו שם את הכוחות? התשובה - יש פה אבא שדאג לכך... מה יש? המ"ט שערי טומאה אטמו את הלב מכל הכיוונים, התוצאה: אנשים הפסיקו להרגיש שיש פה אחד שלא מפסיק לתדלק אותם... פתאום יש חיים עם אלטרנטיבה, ויטמין נגד קרח, ויטמין נגד קורונ... תחושה שכאילו כבר אין אחד שמשחק פה על החוטים... ואז כדי

לשבור את הגאווה יצר בורא העולם **שעבוד ללבנים!** המצרים נשלחו ע"י בורא עולם כדי לשבור ת'גאווה של המ"ט שערי טומאה... והנה יוצאים ממצרים וכבר הלב התרגל לשעבוד, אלא שכעת הוא פודה זאת בתענוג גבוה יותר, תענוג נצחי!! להיות משועבד לרצון הנפלא של בורא העולם להיטיב עמך -

ע"י נתינת ספר הספרים - תורת משה! וואו, וואו, פתאום שפשו שם אנשים ת'עניינים וקלטו - הלבנים במצרים הם שגרמו לנו כעת להגיע לדרגת מלאך. אין כבר גאווה, הלב נקי לקבל את קרבת ה'... הלבנים נהפכו ליהלומים. כעת הזמן **שלנו** להשיב תודה. בואו ונכנס לעולמם של עם הקודש, העם שעד היום ממשיך עם מגמה ברורה - לתת את הנשמה ואת הלב - לתת כשאתה אוהב! נבאר!

היהלומים שיוצאים מהלב לא "סופרים" את יהלומי הבורסה...

בפרשתנו מסבירה התורה מי נמצא אצל בורא העולם במקום הראשון... מבאר **האור החיים הקדוש**: אנחנו רואים שהתורה מסדרת את הדברים הנצרכים לתרומה לפי סדר חשיבותם, קודם כל הזהב, אח"כ כסף, לאחריו הנחושת וכן הלאה, א"כ למה במקום האחרון נמצאים יהלומי החושן - אבני השוהם ואבני המילואים, הרי היהלומים יקרים יותר מהזהב? **ומתריץ**: מובא בגמרא (יומא עה) שאבני השוהם הגיעו בנס ע"י העננים. התורה מחשיבה יותר את מה שהגיע ע"י טירחה עמל והקרבה, היהלומים שהגיעו בלי מאמץ ובלי הקרבה כספית הם האחרונים ברשימה. מבאר **מורנו הרב** בצורה נפלאה, יש כאן יסוד לכל אורך היהדות, הקב"ה מחפש כמה **לב** אנחנו נותנים. גם אם הבאת יהלום, אך בלי הקרבה, טורח ומאמץ, בשמים "תרומתך" נרשמת בתחתית הרשימה... להוציא הסעה

רועי שושן מרגיש שסבתו ע"ה ראויה שיתאמצו עבור עילוי נשמתה. הוא פונה לחברו קובי שאולי, אחד כזה "שאוחר" בענייני דת, "קובי, מה אתה אומר בנוגע לסבתא ע"ה, יש יותר גדול מזיכוי הרבים? בא נארגן שיעור תורה לחברים" "כן, אבל צריך רב שידע לעניין אותם" "את זה תשאיר לי..." רועי מפשיל שרוולים מארגן ומתאמץ להביא ולזכות כמה שיותר חברים. סוחב כסאות, קונה כיבוד, פונה לחמשה רבנים עד שמוצא... השעה 20:00. כולם מוכנים. 30 חברה באו לכבד את המעמד...

והמרצה? מחמת אונס של סגירת כביש לא הגיע... רועי אילתר בן ישיבה שיאמר כמה הלכות, אך בסוף הערב היו פניו נפולות, קובי קולט ופונה אליו "רועי, עם כזאת השקעה וכזה מאמץ, תאמין לי, עצם הלהט הרוחני שלך הדליק לי את הניצוץ וחיבר אותי לתורה יותר מכל דבר אחר, תדע דבר אחד, אני בפנים! קובעים שיעור תורה קבוע, אשריך!"

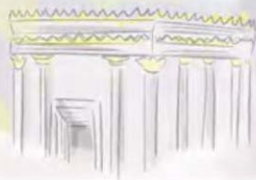
פתאום קלטו שם שהקשר הוא הרבה יותר גבוה ממה שחשבו...

מעמד הר סיני מסתיים, ועם איזו תמונה - "ויראו את אלוקי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר" לבנת ספיר? מה זה...? אומר רש"י: **לבנת הספיר** - היא היתה לפניו בשעת השעבוד לזכור צרתן של ישראל שהיו משועבדים במעשה **לבנים**" וכאן השאלה צועקת: מה פתאום לתזכר לעם שלם ברגע השיא את הימים השפלים מול מכסת הלבנים וברקע מצרי עויין?... מבאר **מורנו ורבנו הרב יוסף מרקוביץ שליט"א במתק לשונו**: יש פה מסר אדיר לדורות! בורא העולם הראה לעם שלם - מה שאתם רואים בתמונה העכשווית למטה זה לא מה שחושבים עליכם בנוגע לתמונה העתידית שם למעלה... לפעמים בנאדם נופל ברשת הגאווה, הוא מתחיל לספור דברים אחרים מאשר לספור את אלוקים... ואז במקום לקבל ניתוק חשמל מיידי הוא קולט להיפך - בורא העולם שולח לו חבל הצלה לשבור לו את הגאווה, וזאת כדי לזכות אותו לתענוג האמיתי - קרבת האלוקים!! והנה עם שלם לא מבין מדוע השעבוד ללבנים נמשך זמן כה ממושך. ואז בסוף מעמד הר סיני הכל נתגלה...

הלבנה המרגיזה יכולה להפוך ליהלום - תלוי בך...
בורא העולם מעביר פה מסר, אומר הרב, עם הנצח פתאום קלט

אלוקים כבר יתן את המקדש...

אתה תתן את הלב

מהעבודה לקברי צדיקים עם ארוחת גורמה בשעה 14:00 כשהשמש זורחת ואתה בשיא העירנות – "אשריך!" אבל אין מה להשוות את זה לתפילה ב 22:45 כשאתה "רואה כוכבים" ופתאום נזכרת "ערבית! לא התפללתי!" בעודך מפוג'ם עם הטרינינג אתה פונה לארון הבגדים, מתלבש מכובד כראוי, פותח את הלב צועד לבית הכנסת ומתפלל! אם אוזניך היו מכילות את עוצמת הרעש שעשית בשמים – לא היית מוותר על תפילה כזאת מהלב – לעולם!! הכנות לשבת! לא תמיד יש את העצבים לחזור על רשימת הקניות, להרים את הבית לשטיפה ולהדיח את ערימת הכלים שהצטברה לה בכיור, לפעמים נופש של סופ"ש נחמד עושה טוב, אשריך, לבריאות, אך אין זה מתקרב "לאור השבת", שנכנס לשכנך שהתאמץ לקבל לבית אורח כבוד – את הקב"ה... שניכם שמרתם את השבת – אבל מי יותר הרעיש עולמות...

פרשת שקלים דווקא בחודש אדר - מדוע?

שני ראשי שנה יש לנו לעם הנצח – הראשון בתשרי – ראש השנה – בשמים פותחים את התיק ומחליטים אם להמשיך להעניק לאדם חיים וכל מה שסביבם. השני חודש ניסן – "החֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשִׁי חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה", ומבאר **מורנו הרב במתק שפתיו** – א' תשרי הוא ראש השנה הכללי, יום הדין לכל העולם, **ההכנה** לו הוא חודש **אלול**, בימי הסליחות והרחמים אנו משכנעים את הבורא ש"משתלם" לו להשקיע בנו – אנחנו נראה אחרת... **ראש השנה השני** הוא חודש ניסן, מדובר בראש השנה רוחני השייך לעם ישראל בלבד "לָכֶם" – לעם ישראל המקדשים את הלבנה, חודש ניסן הוא זמן פריחה, זמן גאולה, בחודש הזה נהפך לעם הנבחר 180 מעלות, מעבדי פרעה – לעבדי ה'! **ההכנה** לחודש ניסן היא **האחדות!** וזמן ההכנה הוא **בחודש אדר!** "בא' באדר משמיעים על השקלים" [משנה] מה פירוש? עם הנצח מתלכד להביא תרומה שבה יקנו את קרבנות התמיד ושאר הקרבנות שבהם מחויבים הציבור – כולם מאוחדים, בכל שנה מחדש כולם משתתפים ומקבלים חלק בקרבנות המוקרבים בבית המקדש. נרתמים ביחד לשווק את האין עוד מלבדו, "ויקחו לי תרומה". וכאן ישאל השואל: "מדהים, אך כל זה שייך לעבר, לתקופת המקדש, ובימינו?"

התשובה:

בימינו שאין בית המקדש, חודש אדר הוא הזמן להתאחד כולנו לעבודת ה' בשמחה, בימינו הוציאו את המושג "אחדות" לסיסמאות פוליטיות... אחדות אמיתית היא לא קבוצת אנשים זהים, אלא דוקא אנשים שונים בעלי תכונות שונות אך לכולם מטרה אחידה – לשמח את האחד, את הריבוננו של עולם! אם כך, אני לא כועס על השכן... כי מטרתי היא לשווק לעולם שלא הוא אשם – יש פה מתכנן אחד, אדרבה אקח אותו בתור פרויקט, אתפלל עליו, אעזור לו להשתקם... הקטרוג של המן

מזרע עמלק כל שנה עולה לו בשמים – "ישנו עם אחד – מפוזר ומפורד" – התגובה – אדר! משנכנס אדר מרבין בשמחה! אדר – א-דר, אם נדע להכניס את "האל"ף" את אלופו של עולם **לדור** אתנו בכל תחומי החיים: במקום עבודתנו, ביחסי שכנים, בכל ה'שוטף' היומיומי שלנו, נתחיל פחות לקנא בשני, לכעוס על השני, "נהפוך הוא" – אני חושב על ההוא, טוב לי כשטוב לו, נתחיל לראות את סובבינו להרגיש ולספור את השני, נשתיק את פי המקטרג ונמצא את עצמנו מרבים בשמחה, משנכנס אדר מרבין בשמחה... הלבנים של ימינו הם לבנות אחד את השני ע"י פרגון ועין טובה, ולא לאבן את ליבנו בהסתכלותנו על עצמנו. אשתך הפתיעה בעוגנת קטנה לכבוד עופר שלה? אל תאכל ת'עוגה ותאכל ת'לב, הפוך – תדלק את הלב, תתן מילה טובה... תכניס את הלב אח"כ... גם לאלוקים יהיה מקום להכנס... ועשו לי מקדש ושכנתי **בתוכם**... אשריך!!

התפילה מצמיחה את הישועה

נחזור לתחילת דברינו – הבית לקב"ה הגיע ממאמץ הירתמות מדהימה של עם הנצח, אלא מה, היהלומים הגיעו ע"י כח התפילה – העננים אכן העניקו את היהלומים, לא ציפו מהשמים שבאמצע המדבר נכרה יהלומים... דבר אחד מבקשים מאיתנו – שנתפלל על זה! לפעמים בחיים אדם מרגיש כאילו "אין סיכוי", בבקשה ממך, אומר ה' – **תתפלל!** את התוצאות תשאיר לי! **ומבאר הרב "מקדש ה' פוננו יְדָה"** רש"י ותוספות [סוכה מה]. שניהם ביחד מפרשים שבית המקדש השלישי יהיה בנוי ע"י ה'! הוא ירד שלם מהשמים! אם כך אז מה מצפים מאתנו? את ה"יהי רצון!" תפילה! "שיבנה" לא שנבנה – בתפילה שלך אתה גורם להוריד שפע מהשמים, יש עדיין כמה אנשים שהולכים ברחוב עם תחושה שהם פה מזיזים ת'עניינים... רחמנא ליבא בעי! ה' רוצה את הלב שלנו – ויחן שם ישראל – כאיש אחד בלב אחד! אם יגלו לבנאדם בסוד, עוד טיפה תלחץ על "גז הלב" ו 30 אלף יהודים מהדרום יזכו לאור גאולתי פנימי – בזכותך, איך תיראה תפילת שמונה עשרה שלי? זאת האמת! תפילה אחת שלך פועלת ומזיזה עניינים הרבה יותר ממה שאתה מתאר, רחמנא ליבא בעי, תפילה לתפילה תצטרף יחדיו ויביאו את הגאולה. שנזכה לקלוט שהלבנים של ימינו שהם מכוונים **לבנות** אחד את השני, מילה טובה פה, פרגון **מכל הלב** שם, "מברוק שכני היקר על **תוספת הבניה**, מגיע לך גם יותר מזה..." כשהלב יתרחב – העולם ירחיב אוטומט את הרצון לחיים מתוקנים יותר, חיים של אמונה באחד שהוא כל יכול... שנזכה!! וע"י כך לבנו הרחב יחיש את הגאולה, אמן.

לע"נ יהונתן בן ציפורה ואורי בן ציפורה

שבת שלום
רן אהרן בן ישעיה

הגדלות - לחשוב על הפרטים הקטנים | **הסיפור המרכזי**

תלמיד שצפה במתרחש פנה בפליאה לרב "למדנו רבנו, למה לא יכל הרב להסתפק בהסבר איך להגיע לרחוב, בשביל מה כל הטרחה?" השיב לו הרב "הבחנתי שהיהודי הזה מגמגם, קשה עליו הדיבור, אם אסביר לו יש סיכוי שהוא שוב לא יסתדר ויצטרך עוד פעם לבקש את עזרת העוברים ושבים, ראיתי שדבר זה קשה עליו מאוד, ולכן החלטתי שעדיף שאלך איתו בעצמי וכך אחסוך לו בושות..."

אשרינו שאלו המנהיגים האמיתיים שלנו, לא חוסכים מאמץ ויגיעה לא רק בתורה, אלא גם בעזרה לזולת...

כמה עוצמה הראו גדולי ישראל בהרגשת השני, כגודל הגדלות כך גודל ההתייחסות וההשתתפות בפרטים הקטנים... הגאון ר' חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל רבה של וילנא הלך ברחוב, ולפתע ניגש אליו יהודי ושאל אותו "סלי...סלי...חה, אי..פה ר..חוב?" הרב התבונן 10 שניות ניכר ששקוע הוא במחשבה לפיצוח סוגיה, ואז השיב לו "תראה, בהסברים אני חלש, אלך איתך ואראה לך בדיוק את הכתובת" כך הלכו יחד במשך זמן רב עד שהגיעו לרחוב הרצוי.

העלון מוקדש לע"נ מר חמי רבי משה אלפסי בן סוליקה

לתרומות, הקדשות, לקבלת העלון במייל וכן לחלוקה באזור המגורים: 052-7680962 neraharon1@gmail.com

מתיקנות הדרך היומית

גליין מס'
6

פרשת תרומה
תש"פ

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

מי מושל בי צדיק...

לרגל יום הארצייט של איש אלוקים קדוש ונורא כ"ק מרן האדמו"ר מנדבורנה בעל ה'באר יעקב' זצוק"ל, נביא סיפור מטלטל שמתפרסם כאן לראשונה, מפי הגאון הדיין הנודע רבי אברהם יצחק פרידמן שליט"א, ששמע מיהודי חסידי לא מאנ"ש. וכך סיפר אותו יהודי:

בקיץ תשע"א הציעו לי שידוך לבתי, בחור טוב וחשוב תלמיד חכם גדול מושלם וכליל המעלות. הצד השני ביקש התחייבות של 450,000 ₪ (ארבע מאות וחמישים אלף שקל). אני אמרתי לשדכן, מה שיש לי לתת זה 120,000 ₪ (מאה ועשרים אלף שקל) שכבר שמתי בצד. מקסימום אני יכול להתאמץ להשיג עוד 30,000 ₪ (שלושים אלף שקל). ביחד 150,000 ₪ (מאה חמישים אלף שקל) ולא יותר. השדכן המשיך ללחוץ עלי (כמו שהשדכנים יודעים...).

נכנסתי לאחד מגדולי ישראל, ופרשתי בפניו את כל הסיפור של הצעת השידוך. אמר לי אותו גדול בישראל לגמור את השידוך ולהתחייב על כל הסכום, ולהתפלל לבורא עולם שיהיה לי סיעתא דשמיא שאשיג את כל הכסף. ואכן השידוך הסתיים בסיומן טוב ובמזל טוב בשעה טובה ומוצלחת.

עברו חודשיים, ליבי לא נתן לי מנוח. לא ידעתי מאיפה אקח את הכסף שהבטחתי. בצר לי פניתי בבכי למנורה הטהורה מנהיג ישראל מרן ה'באר יעקב' מנדבורנה זצוק"ל. היה זה בחודש אלול האחרון לחיי הרבי הק'. הרבי כמו אבא מסור הקשיב לי לכל מילה ומילה, ניסה להרגיע אותי ואמר לי: אני אמנם הייתי נותן תשובה אחרת, אבל ברגע שגדול בישראל כך אמר, וב"ה ששמעתם בקולו, 'וועט מען צי קוועטשן דעם אייבישטער זאל אונז העלפן' (נלחץ לישועה גדולה בשמים. אין לזה תרגום מדויק בעברית...).

אחרי החגים של חודש תשרי תשע"ב, ולצערי הפרטה עדיין לא היתה מצויה בכיסי, נכנסתי שוב לקודש פנימה לאביהם של ישראל להזכיר את עצמי שוב לישועה בנושא הכסף שאני צריך לגייס. חזר מרן הרבי על אותו מטבע לשון 'מען וועט צי קוועטשן דעם אייבישטער זאל אונז העלפן'. סתם ולא פירש, ובירך אותי בחמימות. יצאתי מחוץ ומאושר, כשאני מרגיש שישועתי קרובה מתמיד.

אחרי כמה חודשים התקשר אלי אבי שליט"א ואמר לי: הכנסתי לך לחשבון בבנק סכום כסף עבור החתונה שאתה הולך לחתן. בבוקר של יום ז' אדר תשע"ב הלכתי לבנק לבדוק איזה סכום הוא הכניס לי, ואני רואה שאבא שלי הפקיד לי סכום של 300,000 ₪ (שלוש מאות אלף שקל). בעודי מרוגש מהסכום הגדול שאבא הכניס לי בהפתעה גמורה, המשלים את הסכום שהתחייבתי לשידוך, אני שומע מכוננית עם רמקול עוברת ברחובות בני ברק, ומכריזה על הלוויות של הבוצינא קדישא פועל

בצר לי פניתי בבכי למנורה הטהורה מנהיג ישראל מרן ה'באר יעקב' מנדבורנה זצוק"ל

ישועות בקרב הארץ. מרן הרבי מנדבורנה הלך לשיבה של מעלה.

ואכן רצון יראוי יעשה. התקיימה הברכה במלואה שביך אותי. כך הספיק הרבי בימיו האחרונים עלי אדמות לזאוג ולסדר לי את מה שהוא הבטיח לי.

רבים השיב מעוות

רבנו בעל ה'באר יעקב' זצוק"ל היה מוכן ברוב אהבתו את ישראל, למסור את נפשו ולתת את כל אשר לו כדי להיטיב לכל יהודי. בלהט האהבה שבערה בלבו להשי"ת, מוכן ומזומן היה בכל רגע ורגע למסירות נפש בפועל ממש. בסערת אהבתו לתורה הקדושה, נכון היה להקריב עבודה את כל אשר לו, שכן לא היה בעולם דבר שהחשיב וייקר יותר ממנה. ושלוש האהבות – אהבה אחת הן. אם היו אלו שלוש אהבות נפרדות לא היה מסוגל להכילן בד בבד, שכן כל אחת מילאה את כל מהותן. היתה זו אהבה אחת, הנשענת על השרש הסגולי של 'קודשא בריך הוא אורייתא וישאל חד הוא' (זוה"ק ח"ג דף עג.). מתוך כך, נמזגה אהבתו את השי"ת לאהבתו את התורה, ושתי האהבות נבללו ונכללו באהבתו את ישראל שלא ידעה גבול.

כדברי הרמב"ם (ספר המצוות מצוה ג), שמצות אהבת ה' כוללת "שנהיה קוראים לבני האדם כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו", ראינו ברבנו שמתוך אהבתו ודבקותו בבורא עולם חש בכל עת לקרב יהודים לאביהם שבשמים, להאחיב גם עליהם את השי"ת ולקרנן לתורתו הקדושה.

בכל עת היה מראה כהן כמלאך הניצב בראש דרך, למצוא תועים אשר ירדו ממסילתם ולהשיבם לשרש הווייתם. נפש יהודית אשר שפר גורלה להזדמן למחיצתו, מיד נחתרו לה חתירות מיוחדות של תשובה, ולא היה רבנו מניח ידו הימנה במאמצים בלתי פוסקים לרוממה ולהצית בה ניצוץ שיעשה ללהבה. בכל אדם שפגש, חיפש את הגחל הלוחש שניתן ללבותו ללהבה. בכל שיחה שקשר, תר אחר המסקנה שתגרום לריבוי כבוד שמים. ומנגד, כה רחבה ועמוקה היתה חכמתו הפלאית, כך שברוך כלל לא חשו הבאים במחיצתו כמה ארוכה היא המענית שהוא חורש בלבם. נכנסו כדי לפרוק מצוקה שמטרידה את לבם, ובה בעת שחבש למכאוב הלב שתל בתוכו זרעי התקרבות להשי"ת. באותו נועם שיח שהדריך אנשים לפעולות שיהלצום ממציר, תיבל את אמרו ברעיון חסידי או בעובדא שיש בה לקח מוסרי עצום. ובאותו עניינים מאירות שטוהרן הפיק זיו של רוגע ונוחם, הוסיף קריצה מלאת משמעות לשלוותה – ויש אומרים 'רדפה' – את היוצאים מן הקודש אל חיי היום יום.

ענין התשובה היה אצל רבנו מן הדברים שבנפשו ממש, ובכל עת

וירא בסבלותם

נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם

סיפורים קצרים על מרן ה'באר יעקב' זצוק"ל מתוך שיעורי המג"ש שליט"א

סיפר לי ידידי, אברך שאינו נמנה על חסידי נדבורנה, שהבת שלו בת השלש ל"ע חלתה במחלה בעין, שלא נדע מצרות. "הייתי אצל כולם לברכה ולעצה", הוא מספר, "אך הרבי היחיד שהרגשתי שהוא לקח את הסיפור האישי שלי כאילו זה סיפור אישי שלו - היה אצל הרבי הק' מנדבורנה ז"ע. כמה הרבי בירך. כמה התעניין. נסענו לארה"ב לטיפולים, והרבי ביקש שנעדכן אותו לפני כל פרט ופרט...

(מתוך הפתיחה לשיעור על סוכה דף ד, ז' אדר תשע"ד)

לא אשכח לעולם שהרבי אמר לי פעם כשהייתי בחור: "את התורה בטיש בליל שבת כיוונתי עליך!". מורי ורבותי, האם שמעתם פעם כזה דבר מרבי קדוש!?

פעם נשברה לי היד לצערי, והייתי עם גבס ביד. הרבי ירד מחופה, ואני חיכיתי ליד הרכב להגיד שלום לרבי. והרבי כאשר ישא האומן את היונק כל כך נבהל, כל כך בירך, כל כך הזדהה עם הכאב שאני עם גבס ביד שבורה. היה שווה בשביל זה לשבור את היד...

בסוף ימיו חודש-חודשיים לפני הפטירה הרבי בשארית כוחותיו מגיע לחופה של בן דודי הרה"ח רבי משה שליט"א. כל תזוזה היתה קשה לרבי. עד שהרבי כבר חזר לרכב, והנהג התחיל לנסוע, ולפתע המכונית נעצרה. מחפשים את אחי מגדולי מרביצי התורה שזכה לקשר בלתי יתואר עם הרבי, הגאון רבי משה שליט"א. הרבי רצה להגיד לו מזל טוב. איפה יש בעולם רבי כזה!?

(מתוך הפתיחה לשיעור על קידושין דף ד, ז' אדר תשע"ז)

סיפר לי יהודי שניגש לרבי בשנה האחרונה לפני הפטירה, כשהרבי היה במצב רפואי ממש קשה, ושוחח עם הרבי על בעיותיו. בין הדברים הוא אמר לרבי, שהבן שלו קיבל בבחינה בסדר שלישי בשיבה ציון של מאה אחוז.

"אם כך", אומר לו הרבי, "מה אתה רוצה? אתה העשיר הכי גדול! אם יש לך ילד שבסדר שלישי בשיבה, שזה סדר חלש בדרך כלל, קיבל מאה אחוז, אז אתה היהודי הכי עשיר...". הרבי נתן לאברך להבין מה זה ערך של תורה. שאם יש לו בן שיושב בתורה הוא העשיר הכי גדול. הוא כבר לא זקוק לכלום. הוא קיבל את הדבר הטוב בעולם - בנינים מאירים עוסקים בתורה...

(מתוך הפתיחה לשיעור על שבת דף קלג, ז' אדר תשע"ז)

סיפר לי הגאון הצדיק הנודע, רבי יוסף מוגרבי שליט"א, רבה של שכונת קרית שרת בחולון, וראש ישיבת 'גל יעקב' בחולון, שהפך את העיר חולון למגדלור של רוחניות. רבי יוסף זכה לקירבה יתירה מהרבי הק' ה'באר יעקב' זצוק"ל, קירבה שאף אדם לא זכה בה. וכך אמר לי:

מגנזי החכמה

איתא בתנא דבי אליהו (פרק ז'): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע מיד אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה.

ופירש הגה"ק מרא דארעא דישראל מהרי"ץ דושינסקי זצוק"ל בדרך הלצה, שבעת שאמרו ישראל נעשה ונשמע, נדחקו כל הששים רבוא אנשים לקבל את התורה, עד שנהיה שם דוחק עצום. מיד אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה, שבדאי כשישמעו שצריך לתת כסף כבר לא יהיה דוחק כלל...

מערב בתנועה קלה, מיוצא בזה עזיבת החטא אינה דורשת מן האדם להרחיק נדוד, אלא די בכך שישב פניו ויעזוב את הרע, וכבר הורחקו ממנו פשעיו.

כן היה מרגלא בפומיה, כמעט מדי שנה בשנה, בליל שבתות פרשת נח (אותן קבע רבנו כנסיעה במקלות לאתרא קדישא במיזון), והיה מזכיר בתוך דברי קדשו את לשון הכתוב (בראשית ו, כב) "ויעש נח ככל אשר ציוה אותו אלקים כן עשה", וכך אמר: במשך מאה ועשרים שנה, מדי יום ביומו, היה נח מתחנן בפני עוברים ושבים ומתדפק על הדלתות, כדי לעורר את אנשי דורו לשוב בתשובה. הוא לא נרתע ממצבם השפל כאשר מלאה הארץ חמס, וגם לא נסוג בו לנוכח המדרגות הפחותות שהגיעו אליהם הבריות. הוא המשיך והמשיך, עד שהמבול היה על הארץ והמים דחקוהו להיכנס אל התבה.

מתוך הספר הנפלא 'אביהם של ישראל ח"ב' פרק יב. י"ש"כ למכון 'דבר חיים'

טוב עין הוא יבורך - הגאון ר' אריה לייב אלביום שליט"א ראש כולל אליבא להלכתא בקרית נדבורנה, שהפנה אותו למאמר זה

היה מפציר בשומעי לקחו וצאו עדתו לערוג ולהשתוקק לתשובה שלמה, תשובה מאהבה, לתקן אורחותו בתקון השלם ולהתעלות ממדרגה למדרגה. לנוכח החידוש המופלא שנראה אצל רבנו שהתמסר להרעיף טללי קירוב לחוקים ממש, ובעצמו עסק בהשבתם לכור מחצבתם, יש להדגיש כי יותר מכן היה עוסק בקירוב קרובים, בחיזוק לעשיית תשובה בכל עת. נושא זה בער בעצמותיו, ובנשמת אפו היה משנן ומזרז לקהל עדתו שיתמידו בעשיית תשובה. דבר זה היה חשוב אצלו מאד, ולכן התאמץ והצליח להחזיר בלבבות רבים את ההכרה והידיעה כי **יהודי אינו בר יאוש, וכל אדם מישראל יכול באחת להתהפך לטובה**. באזניהם של מאות ואלפים ציטט מאמרם של צדיקים על הפסוק (תהלים קג, יב) "כרוחק מזרח ממערב הורחיק ממנו את פשעינו", שאין הכוונה למרחק שמקצה העולם ועד קצהו, שהרי לא אמר 'כרוחק מזרח העולם ממערב', ולא בא הכתוב לתאר את ריחוק קצוות העולם שכמותם ירחקו העוונות, אלא בא להמשיך למהירות ולקלות בה יכולים להתחלף רוחות העולם. הלא כאשר אדם עומד ופניו כלפי מזרח, יכול הוא להפוך פניו כלפי

לזכר עולם יהיה צדיק

נעלה את זכרו של האי רעיא מהימנא קדישא

צדיק תמים היה בדורותיו, איש אלוקים קדוש ונורא, שכינה מדברת מגרונו אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור, הרבי של כלל ישראל

כ"ק מרן ה'באר יעקב' רבי יעקב ישכר בער זצוקלה"ה מנדבורנה

בן אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור

כ"ק מרן ה'דבר חיים' רבי חיים מרדכי זצוקלה"ה מנדבורנה

נתבקש למתיבתא דרקינא ואיקטר בחד קטירא לחיי עלמא בהאי רעוא דאיסתליק משה רעיא מהימנא ביום ז' באדר תשע"ב

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

נדבת אב"ד פרנקפורט מקים עולה של תורה הגאון הרב מנחם קליין שליט"א לזכותו ולזכות משפחתו

אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו ישיעיהו ג. י. ובמצודת דוד שם 'שפחו ורממו את הצדיק כי עשה את הטוב.

של הש"ס בהלכות זמן קריאת שמע, ורבינו הקדוש שחיבר את המשנה מליקוט הלכות (יעוין רש"י בבא מציעיא לג ע"ב), ציטט רק את אותם התנאים שעסקו בענין, וביניהם התנא 'רבי אליעזר', וביאור ה"אהלי שם" בא ליתן טעם מדוע בחר בו רבינו הקדוש, ולא לפתוח בשאר התנאים שעוסקים בזה (כמובא בעמוד ב).

ובאותו ענין שמעתי שטין בשם הרבי הקדוש מאוז'רוב זצ"ל שלכך זכה רבי אליעזר לפתוח את הש"ס, "שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו, לעולם" (ימא סו ע"ב), ולכן המשנה שהיא המשך מסירת התורה של "תורה שבעל פה" מרב לתלמיד, נפתחה דוקא ע"י רבי אליעזר שסימל את טהרת מסירת התורה.

ולהוסיף, שבאמת מצינו (סוכה כח ע"א) שזו היתה הנהגת רבן יוחנן בן זכאי רבו של רבי אליעזר, אולם אדרבה בחר רבינו הקדוש לפתוח בתלמיד שמסמל את הדביקות בהנהגותיו של רבו, כי כך היא צורת מסירת התורה.

בברכה עלו והצליחו ועשו חיל ביתר שאת ועוז מוקירו ומכבדו

פינחס משה לנדמן

[מראשי כולל סוכטשוב]

מתגובות הקוראים

בס"ד שבט תש"פ לפ"ק

למכובדי הדגול מזכה הרבים פה מפיק מרגליות הרה"ג מעוז ומגדול רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

בגיליונכם הנפלא "מתיקות הדף היומי" (במדור 'מתגובות הקוראים') הובאה הערה על ה'אהלי שם' שביאר הטעם שזכה התנא רבי אליעזר לפתוח את הש"ס כי לא קידמו אדם בבית המדרש, והעיר הרב שליט"א הרי גם רבן יוחנן בן זכאי (סוכה כח ע"א) נהג כן, וגם רבי פרידא (מגילה כז ע"ב) נהג כן.

הנה עצם השאלה לא הבינותי, הרי רבינו הקדוש בחר לפתוח את המשנה הראשונה

מתוך הפרשה דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.

פירש כ"ק מרן הגה"ק בעל השפע חיים מצאנו צוק"ל, על פי מה שאמרו במס' ברכות (דף כח) שרבן גמליאל היה מכריז ואומר כל תלמיד שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש. ולכאן איך יכול שומר בית המדרש לדעת מי הוא זה שתוכו כברו? אלא על כרחך שמן השמים סייעו לרבן גמליאל, שתלמיד זה שאין תוכו כברו לא יבוא כלל לבית המדרש.

ובדרך זה ביאר גם את הפסוק שלפנינו: ויקחו לי תרומה, פירש רש"י לי לשמי, היינו שיקחו את התרומה רק ממי שנותן באמת צדקה לשמי. אולם איך באמת נדע מי הוא זה אשר נותן צדקה לשם שמיים? על זה אמר להם משה, אתם תלכו ותבקשו מכל אחד, והקב"ה יעזור שתקבלו רק ממי שנותן באמת לשמה. וזהו הכוונה מאת כל איש אשר ידבנו לבו, היינו שיתן נדבת לבו באמת, תקחו את תרומתי...

(עלו דברי תורה - צאנז)

נקודה למחשבה:

"שאינ תפילת החסיד דבר שבמנהג או שבהרגל, כשירת הזריר והתוכי, אלא כל מלה מחשבה עמה וכוונה בה. בדרך זו תהיה שעת התפילה לחסיד - כגרעין הזמן ופרי, ושאר השעות תהיינה לו כדרכים המוליכות אל שעה זו שלבואה הוא מצפה, כי על ידה הוא מדמה אל העצמים הרוחניים ומתרחק מן הבהמיים...; והנה ערך כל אלה לנפש הוא כערך המזון לגוף, שכן תפילת האדם טובה לנפשו כשם שהמזון תועלת לגופו, וכן ברכת כל תפילה שורה על האדם עד שעת תפילה שאחריה, כשם שכוח הסעודה שסעד מתקיים בו עד שייסעד סעודת לילה, אולם ככל אשר תתרחק שעת התפילה תלך הנפש הלך וקודר מטטרדות העולם הבאות עליה...; אך בשעת התפילה מטרה האדם את נפשו מכל מה שעבר עליה בינתיים, ומכין אותה לקראת העתיד."

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

לתגובות הערות: שלח 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:16

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:14

ר"ת: 18:50

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 443 6.3.2020 - י' אדר תש"פ

זה השוער לך צדיקים וביאורו

פְּרִשְׁת - תְּרוּמָה

וּבַמִּנְחָה אַרְבָּעָה גִבְעִים מִשְׁקָדִים כְּפִתְרִיהָ וּפְרֻחֶיהָ (כה,לד)
התורה הקדושה משולה ל'מנחה' אשר מאירה על לומדיה, אשר טועמיה חיים וכו
והלומד בה, צריך ללמוד את כל 'פרדס' התורה, וזהו 'ארבעה גבעים':
פ-שט, ר-מו, ד-רש, ס-וד. ואת התורה צריך ללמוד בשקידה ולעמול עליה וזהו:
'משקדים' ואז יזכה לחדש בה חידושים ולהשתעשע בה וזהו: 'כפתריה ופרחיה'.
(עורך העלון)

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי (כה,ב)
'דבר אל בני ישראל' - החכם דורש, ומבקש מהעם שיתחזק בעבודת ה', מבקש מהם
תנו 'תרומה' מעצמכם לעבוד את הקב"ה.. כי זה בשבילכם, בשביל שתזכו לעולם הבא
שלכם, וזהו שכתוב: 'ויקחו לי תרומה', מה לקחת 'מאת כל איש' - מאת 'כל' יכול, שהוא
הקב"ה, ככתוב(שמות טו,ג): ה' איש מלחמה.. ומובטח שמי שיקח על עצמו להתחזק
'אשר ידבנו לבו' הקב"ה יסייע לו, (ככתוב: 'הבא להיטהר מסייעין לו') וזהו שכתוב 'תקחו
את תרומתי' - אתם תנדבו את ליבכם להתחזק ואני 'אתרום' לכם סייעתא דשמיא.
(עורך העלון)

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי (כה,ב)
בשב"ק פרשת תרומה שנת תשמ"ג אמר הרה"ק ה"לב שמחה" מגור זיע"א בשיחת קודשו:
מובא בספרים כי דרכו של הרבי מקוצק זיע"א היתה להתבודד מבני האדם, ואילו דרכו
של הרבי מוורקא זיע"א, היתה דווקא בחברת בני אדם. כאשר נפגשו פעם יחדיו נענה
הרבי מקוצק ואמר, כי דרכו שלו רמוזה בתורה בריש פרשתנו, שנאמר "ויקחו לי"
ומפרשינו "לשמי" כלומר, מי שרוצה לקחת את עצמו לעבודת ה' באמת ולהיות מיוחד
לשמו יתברך, העצה לזה היא, "תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ" עליו להיות מופרש ומובדל מחברת
בני אדם, "אשר ידבנו לבו" ואפילו מן הטובים. נענה הרבי מוורקא והשיב, אדרבה מאותו
פסוק גופו ישנה ראייה הפוכה, "תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ" צריך לקחת תרומה מכל יהודי
ויהודי, כלומר, להיות בצוותא עם כולם כדי ללמוד מכל אחד ואחד. והוסיף ה"לב
שמחה" ואמר: ידוע מה שאומרים בשם צדיקים, כי ההתבודדות המעולה ביותר, היא
התבודדות בקרב קהל ועדה להימצא בפועל בחברת בני אדם, ואף על פי כן להיות
מבודד במחשבתו ודבוק אך ורק בקב"ה. וגם זה מרומז באותו פסוק "תְרוּמָה מֵאֵת כָּל
אִישׁ" להיות מופרש ומובדל תוך כדי ההימצאות בין כל איש. (עלון 'סיפורי צדיקים')

אֶל אַחֲתָהּ (כו,ג)

סיפר הגאון רבי זלמן סרוצקין זצ"ל: כזה 'ספר תורה' היה לנו בדור הקודם, בעל ה'חפץ חיים' זצ"ל, כאשר בשנת תרע"ג התכנסה בפטרבורג אסיפת רבנים כדי לדון בדרישת הממשלה הרוסית לשלב לימודי חול וספרות חיצונית בישיבות. והגיעה שמועה ל'חפץ חיים', כי בין הרבנים המשתתפים באסיפה יש כמה שנוטים להיכנע לדרישה זו של הממשלה הרוסית, ועל כן לא חסך מעצמו טרחה, קם ונסע לפטרבורג ונכנס לאולם האסיפה, הגם שלא היה מוזמן אליה, מאחר ולא היה בעל תפקיד רשמי של רב.

כשהגיע ה'חפץ חיים' היה הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן בעל ה'אור שמח' זצ"ל תמה על בואו, פנה אליו ושאלו מה שמועה שמע ובא, למרות שלא היה מוזמן?
ענה ה'חפץ חיים' במתק לשונו ואמר: אחותי עוברת היום ניתוח, בפטרבורג, ובגלל זה באתי הנה. וכאשר החלו שואלים אותו באיזה מחלה חלתה, מי הרופא המנתח ומה מצבה הרפואי, ענה בלשון הפסוק (משלי ז,ד) "אִמֹר לַחֲכָמָה אַחֲתִי אֶת" – שמעתי שרוצים לנתח את אחותי ולעשות בה שינויים ולשלב לימודי חול וספרות חיצונית בישיבות הקדושות – כלום לא אסע לפטרבורג לברר את מצבה של אחותי, לשאול לרופא בשלומה ומה הוא רוצה לעשות בה?... וכך הצליח ה'חפץ חיים' לשכנע את כל הנוכחים לקבל החלטה נגד דרישת השלטונות להכניס לימודי חול בישיבות הקדושות..
(עלון 'פחד דוד')

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי (כה,ב)
'רצוני להזמין את כבוד הרב למול את בני' אמר האב הטרי לגאון הגדול רבי צדקה חוצין זיע"א שהיה מגדולי תלמידי רבנו יוסף חיים זיע"א בעל ה'בן איש חי'. 'מתי והיכן תתקיים הברית?' שאל הרב 'בשבת קודש בביתי בשכונת ימין משה לרגלי הר ציון' השיב האב. הרב השיב בחיוב וזאת למרות הקושי הרב בהליכה הארוכה המצפה לו מביתו ברחוב שטראוס סמוך לכיכר השבת ועל אף גילו המופלג. למשמע ההסכמה אורו פני האב, הוא נשק את ידו של הרב והודה לו בהתרגשות. ביום שבת בשעה היעודה יצא הרב צדקה חוצין לדרך הארוכה כשהוא מלווה במשמשו הנאמן, בהגיעם לבית הנימול כבר נאספו כל האורחים והרב הורה להכין ולהביא את התינוק, עוברות כעשרים דקות אך משום מה האב מתמהמה... מדוע ממתנינים? שאל הרב 'האם מחכים למישהו?', האב נראה נבוך מאוד, עיניו התרוצצו לצדדים והוא החל לגמגם 'כבוד הרב... יש בעיה קטנה... הזמנתי מוהל אחר לברית שנמצא כאן ושכחתי להודיע לרב על ביטול ההזמנה'...

'לא נורא' פייסו הצדיק 'אין לי שום הקפדה... בכבוד שיואיל המוהל לקיים את המצווה...' חולפות עוד דקות והנה שוב הברית מתעכבת. מה כעת? מדוע אינכם מקיימים את הברית? שואל הרב 'התעוררה בעיה נוספת' אמר האב בהיסוס 'התברר כי המוהל שכח להביא את כלי המילה מביתו...' 'אין שום בעיה' ענה הרב 'שיואיל המוהל להשתמש בכלי המילה שלי... רק בבקשה לא להתעכב'. סוף סוף נערכה הברית בשמחה מרובה ובסיומה יצאו הרב ומשמשו לדרכם הארוכה חזרה לבית הרב, פני הרב קרנו משמחה אך המשמש רתח מועם... 'רבינו, אין גבול לחוצפה?' זעק 'איך הרב הבליג על ההתנהגות המחפירה של אבי הבן? לא די שהטריח את הרב לצעוד מרחק כה רב, לא די שהזמין מוהל אחר, בנוסף הוא מעז לבקש מהרב את כלי המילה?', 'הירגע בבקשה' אמר רבי צדקה 'תדע לך שזו הייתה ברית המילה המהודרת ביותר שערכתי בכל ימי'. 'כיצד הרב אומר כך? והלא הרב לא ערך את הברית?'.

יש לכבודו טעות' ענה הרב 'חז"ל אמרו (קידושין מ,א): 'חשב אדם לעשות מצווה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה'. בכל הבריתות שערכת עד היום הייתי מקבל דברי שבח והלל מהקהל ובנוסף היו באים אלי לקבל ברכות וממילא היה חסר בהם הלשם שמים' והם גרמו לי לגאווה ולכבוד. אבל את הברית היום לא קיימתי בפועל ולכן לא קיבלתי כבוד כלל מהציבור, אבל כיוון שבשמים מחשיבים לי כאילו קיימתי את הברית בעצמי, לכן הברית הזו היא הברית המהודרת ביותר שקיימתי בכל חיי... (עלון 'מתוק מדבש')

ובס"ד על פי סיפור זה יתבאר הפסוק: **'וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי'**.

'וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה' – לפעמים אדם בא לתת 'תְרוּמָה' לעשות מצווה לזיכוי הרבים, כמו המוהל בסיפור, אבל ממצווה כזאת, **'מֵאֵת כָּל אִישׁ'** – הוא יושב לו כסנדק ועושה 'מי שברך' לכל האנשים באולם, ומקבל כבוד וקצת גאווה נכנסת לליבו, ולכן המצווה לא לשם שמים 100 אחוז.

'אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ' – אבל כאשר בא המוהל לערוך את הברית ומודיעים לו, שקרתה כאן טעות, והבטיחו את המצווה כבר לרב אחר, ולא מספיק אלא גם הרב השני שכח את הכלי המילה, כל אדם היה אומר בליבו, נו לו נותנים למהול? איזה חוסר אחריות, אבל הרב צדקה נידב את ליבו ונתן לו גם את הכלי לערוך את המילה... ואז זכה שכל המצווה תהיה לשם שמים, המהילה, הסנדקאות, כל הכבוד שמקבל הרב השני... יגיע גם לרב... רק בלי הכבוד והגאווה.

'תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי' – לכן מבטיח הקב"ה מי שינדב את ליבו, אני אדאג לו לקבל שכר ישירות ממני... תקחו 'את תְרוּמָתִי' ממני הקב"ה. (עורך העלון)

מַעֲשֵׂה חֶשֶׁב (כח,טו)

את הסיפור המרטיט הזה שמענו לאחרונה מאחד הרבנים – על כ"ק מרן האדמו"ר מויז'ניץ הגה"צ רבי ישראל הגר שליט"א כפי הנהוג בחצרות החסידים, כשזוג נישא בשעה טובה, עורכים את החופה במעונו של האדמו"ר שם יש חצר גדולה ורחבה להכיל את המוני המשתתפים, ולאחר מכן הולכים כולם לאולם השמחות להמשך שמחת החתונה. היתה זו חתונה שהתקיימה לאחרונה, החופה כרגיל בחצרו של הרבי שליט"א, וכשסיימו את החופה בטרם נכנס הרבי למעונו הוא ניגש לאבי החתן ומבקש ממנו בקשה מוזרה: בסוף בסוף כשכל החתונה תיגמר ותגיע הביתה – אני רוצה שתתקשר אלי, גם אם זה יהיה מאוחר מאוד. החסיד לא ידע מה מתכוון האדמו"ר אך כשהרבי מצווה לא שואלים שאלות.

האדמו"ר ביקש מהשמש שלו, שיעיר אותו אם יהיה טלפון אפילו בשעה מאוד מאוחרת, כי זו שיחה חשובה לו מאוד והוא מצפה לה. אכן בשעה שלוש בלילה צלצל הטלפון, השמש מרים השפופרת ושומע, 'אני צריך את הרבי, הוא ביקש שאתקשר. השמש מבקש להמתין, הוא נוקש קלות בדלת חדרו של הרבי, הרבי מיד קם ויוצא אל החדר, השמש מגיש לו קערה לנטילת ידיים, והאדמו"ר מויז'ניץ לוקח את הטלפון ומתחיל בשיחה הכי מוזרה ששמע השמש מעודו: שולם עליכם מזל טוב, נו, איך היתה השמחה? כמה ציבור היה? איך המשפחות? איך היה האוכל? הסלטים היו טריים? איך הייתה המנה הראשונה? מה היה התפריט במנה העיקרית? איך היה הקינוח? איך היתה העריכה? והתזמורת עשתה שמח כמו שצריך? והצלם והרקדנים? ועל הכל האדמו"ר שומע תשובות בסבלנות כאילו לא אחרי שלוש בלילה. לאחר כעשר דקות שיחה מברך הרבי את אב החתן, מזל טוב ולילה טוב, השיחה מסתיימת.

השמש שיודע שלא שואלים את האדמו"ר שאלות, לא יכל להתאפק והעז לשאול. כבוד הרבי, למה הייתי צריך להעיר את הרבי בשביל לדעת על תפריט וכו'? ואם זה היה מחכה למחר בעשר בבוקר, מה היה קורה? השיב לו הרבי הצדיק: היהודי הזה שחיתן הערב את בנו – היה זה בנו האחרון, כל ילדיו התחתנו כבר ברוך ה' וזאת החתונה האחרונה של ילדיו. אך יהודי זה גם התאלמן לפני כשנתיים, ובדרך כלל כשחוזרים הורים מחתונת בנם – הם יושבים לסכם את השמחה, איך היה, את הפרטים הקטנים, את סוגי התפריטים וכו'.

יהודי אלמן זה היה מגיע לבית ריק, ולא היה לו עם מי לדבר על החתונה שהיתה, לא היה לו עם מי לשוחח ולסכם על הפרטים הקטנים, לכן ביקשתי שיתקשר אלי ושוחחתי איתו על החתונה לפרטיה עד שהרגשתי שסיכמ ונהנה ושמח כמו שרצה. כמה מופלא ומרגש לראות את גדולתם של הצדיקים, כמה מחשבה על הזולת, לתת מכל הלב על מנת לרומם נפשו של כל יהודי. (עלון 'שערי העיר')

וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֵׁטִים עֲמֻדִים (כו,טו)

הקשה מרן ה'בעל שם טוב' זיע"א: מדוע בחרה התורה הקדושה לכנות את קרשי המשכן בשם קְרָשִׁים דווקא, ולא בשם עצים או בשם אחר? והשיב: המילה קְרָשִׁים היא אותיות קשרים, ועל כן בחרה התורה הקדושה בשם זה דווקא, לרמוז ולהורות לנו שעל ידי הקרשים הללו, שהם עיקרו של בניין המשכן, נוצרים קשרים וחיבורים בין העולם הגשמי שבו אנו חיים לבין העולמות העליונים, שהם עולמות רוחניים. ומכאן חובה עלינו, שכל פעולה ומעשה גשמיים שנעשה נשתדל לחבר ולקשר אותם אל הרוחניות וליצוק לתוכם מימד רוחני, שיהיה הכול למען שמו יתברך באהבה!

ומעשה ברבינו ה'בעל שם טוב', שפגש באדם ריק ומגושם עד מאוד, ולא זו בלבד, אלא שאיש זה היה גם זולל וסובא... שאל אותו הצדיק: "מדוע אתה שטוף כל כך באכילה גסה?". "שמע נא", השיב הלה, "אבי איש סוחר היה, ופעם אחת תפסו אותו שודדים והוריקו ממנו את כספו, ולאחר מכן הודיעו לו כי ישחררו אותו רק בתנאי שישבע באילל שלהם, אחרת יהרגו אותו... אומנם אבי ברח מהם לבסוף, אלא שמאז החלטתי לאכול ולחזק את גופי, כדי שאם אתפס אוכל להחזיר מלחמה ולא אצטרך להישבע באילילים חלילה!". ענה ה'בעל שם טוב' ואמר: "אשריך, שאכילתך לשם שמיים..." (עלון 'משכן שילה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
 לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
 לפרנסה טובה: שגיאל בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
 לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

תְּרוּמָה

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 568 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 455 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל - כ"ז שבט - א' שבט תש"פ

999 ה'תשפ"ב

תְּרוּמָה - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' לקחת מאת בני ישראל י"ג סוגי חומרי גלם כתרומה לצורך בניית המשכן (כה, א-ט).
- ב. מצות עשיית ארון העדות ובדיו (לנשיאתו), ועליו הכפורת שעל גבה הכרובים.
- ג. ציווי עשיית השולחן וכליו - קערות לאפיית לחם הפנים, כפות ללבונה, עמודים, ומקלות בין הלחמים (כה, כג-ל).
- ד. ציווי עשיית המנורה וכליה (נרות, מלקחיים, ומחתה).
- ה. ציווי עשיית האוהל שעל גבי המשכן, המורכב משלוש שכבות של כיסויים: מצמר - 10 יריעות מחוברות זו לזו שאורכן יחד 40 אמה, מעיזים - 11 יריעות משיער עזים, שאורכן יחד 44 אמה ומעל שתיהן מכסה של עורות אילים ועורות תחשים (כו, א-ד).
- ו. מצות עשיית 48 קרשי המשכן (המשמשים כקירות למשכן) והעמדתם מלמטה על אדני כסף, טבעות לחיזוק מלמעלה, ובתווך נוסף חיזוק ע"י הבריחים (כו, טו-ל).
- ז. מצות עשיית הפרוכת להבדיל בין הקודש לבין קודש הקודשים, וסדר העמדת כלי המשכן ומסך לפתח האוהל.
- ח. ציווי עשיית מזבח מנחושת לקרבנות (בחצר המשכן) (כז).
- ט. הוראות על עשיית חצר מסביב למשכן; מוקפת קלעים מפשתן, על עמודי כסף, ואדני נחושת. אורך החצר מאה אמה, ורוחב חמישים אמה, ומסך לפתח חצר המשכן.

יְזֵאת הַתְּרוּמָה... (כה, ג)

מדוע נסמכה פרשת משפטים לפרשת תרומה? כדי לרמוז לאדם שבשביל לתת תרומה ולתת צדקה צריך קודם שהכסף יהיה נקי שהגיע ביושר ולא דרך גניבה וכדו'. וזהו מה שאנו קוראים בהפטרה של תענית ציבור: "שמרו משפט ועשו צדקה" ובעזרת ה' יתקיים גם המשך הפסוק "כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות".

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה... (כה, ב)

הדא הוא דכתיב: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" (ע"פ מדרש פליאה) והוא תמוה? וביאר רבי נתן אדלר: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" מרמז על מנין הקרואים לעליות ספר תורה במהלך השנה באופן הבא:
"שמע" ג' אותיות כנגד ג' עולים לתורה בימות החול.
"ישראל" ה' אותיות כנגד ה' עולים לתורה בימים טובים.
"הויה" ד' אותיות כנגד ד' עולים לתורה בראשי חודשים וימי חול המועד.
"אלוקנו" ו' אותיות כנגד ו' עולים לתורה ביום הכיפורים.
"הויה אחד" ז' אותיות כנגד ז' עולים לתורה ביום שבת.
והנה בעל הטורים כותב שאותיות "תרומה" זה מ' תורה (רמז לתורה שניתנה למ' יום) - ובא לרמז כאן למנין הקרואים לספר תורה.

פרשת תרומה עוסקת בתרומות בני ישראל להקמת המשכן. פותחת הפרשה: "ויקחו לי תרומה". מדוע נאמר ויקחו לי תרומה ולא ויתנו לי תרומה? אמר ר' אבהו: אם ראית אדם מפזר מעותיו לצדקה, הוי יודע שנוסף לו שהוא מוסף, שנאמר: "יש מפזר ונוסף עוד" (מדרש משלי יא, כד).

ה'מגיד מדובנא', רבי יעקב קראנץ זצ"ל, המשיל משל על מעלת הצדקה: משל לאדם שהלך בשוק, ואיבד ארנק עם מאה זהובים. למחרת הלך בשוק ומצא ארנק ובו מאתיים זהובים. והאיש הזה, הגם שיתנחם על אבדתו, בכל זאת אין תנחומיו שלמים, כי הלא יחשוב בכל עת, כי אם לא היה מאבד את המאה זהובים, היו לו עתה שלוש מאות זהובים. אך היה אדם אחר, שהולך תבואה ממקום למקום, ועבר בשדה ונפתח לו שקו, והתפזרה התבואה מעט מעט, ובא ריקם לביתו. לאחר זמן עבר בדרך הזו, וראה כי צמחה האדמה, ויצאה ברכה מתבואתו ואסף את התבואה עשרת מונים. איש זה השיג נחמה שלמה על אבדתו. הוא לא יכול לומר, אם לא אבדתי היה לי יותר. כי שקר הדברים, שהרי אם לא היה מאבד התבואה, לא היה לו עתה מאומה. והנמשל: "נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו". אל תאמר, אם לא נתת צדקה לעני היה לך יותר. לא כן הדברים, "כי בגלל הדבר הזה, יברכה ה' אלוקיך". כל העושר הבא לידך לא בא אלא בגלל הדבר הזה שנתת לאחיק האביון. וכמאמר חז"ל (תענית ה.) "עשר - בשביל שתתעשר".

ולכן מדקדק הפסוק שאומר "ויקחו" כי מהנתינה לצדקה מתברך האדם עשרת מונים ויותר, וכפי שאמרו רבותנו הנותן מעות לעני מתברך ב-שש ברכות והמפייסו מתברך ב-11 ברכות, מכאן שזה לקיחה יותר מאשר נתינה. מובא ב"נפלאותיך אשיחה" סיפור הנותן מבט מעניין על נתינת הצדקה: יהודי אחד בבגדד שבעיראק היה ידוע בכח זכרונו המופלא. היה הוא אמנם עני בממון, אך עשיר בדעת. בכל פעם שהיו צריכים באי בית המדרש למצוא איזה מקור בגמרא או בתורה, היו באים אליו, שואלים אותו, היה עונה להם ומקבל מטבע נחושת על עזרתו אשר ממנה היה מתפרנס. פעם אחת שאל רבנו יוסף חיים זצ"ל, בעל ה'בן איש חי' את החכם העני, האם יכול כבודו להגיד לנו את כל האותיות הכפולות בתורה, לפי סדר הא-ב, כמו "לבבך", שזה פעמיים 'ב' צמודות. חשב העני לרגע וענה: יש בתורה את כולם חוץ מהאות "עין" (ע') שהיא מופיעה רק בנביאים ובכתובים אך לא בתורה. אמר לו ה'בן איש חי' אם תגיד את כולם תקבל מג'די (מטבע) זהב.

התחיל אותו חכם לומר: "ומקללך אאר", "בכל לבבך", "מעקה לגגך", "או דדו או בן דדו יגאלנו", "ההוא אמר ולא יעשה", "ווי העמודים", "מזזת ביתך", "חח ונזם", "לסטפת בין עיניך", "ישתו יין נסיכם", "ככל אשר צוה", "ללאת תכלת", "לממשלת היום", "הנני מביא את המבול", "ואת רעמסס", "ר'עה ה'ת'ר'ע'עה ה'א'ר'ץ" (ישעיה כד, ט), "חפף עליו כל היום", "ויתרוצצו הבנים בקרבה", "במחקק במשענותם", "רד בשרו את זובר", "ושש משזר"...

כאן עצר העני ואמר ל'בן איש חי': כבודו אמר שיתן לי מג'די, יתן כעת ואומר לו את האחרון. לאחר שנתן הרב, שאלו: מדוע כתוב בפרשת צדקה "נתון נתן לו"? שאם נתת פעם אחת, אל תחשוב שיצאת בזה ידי חובת צדקה. אם צריך עוד פעם - תחזור ותתן. הבין רבנו יוסף חיים זצ"ל בחכמתו שעני זה נצרך מאוד וזקוק לפרנסה, ונתן לו עוד מג'די אחד של זהב.

"ויקחו לי תרומה..." (כה, ב)

במדרש (רבה לג, א) דרשו על הפסוק "ויקחו לי תרומה": וכי יש חפץ שהמוכר נמכר עמו? אמר הקב"ה: מכרתי לכם את תורתך - כביכול נמכרתי עמה! שנאמר: "ויקחו לי תרומה" - כאילו כתוב "ויקחו אותי"! משל למה הדבר דומה: למלך, שהיתה לו בת יחידה. בא אחד המלכים, ונשא אותה לאשה. ביקש המלך, החתן, ליקח את אשתו לארצו. אמר לו חותנו המלך: בתי שנתתי לך - יחידה היא. ועל כן, מחד גיסא - אינני יכול לומר לך שלא תיקח אותה, שהרי היא אשתך. אבל מאידך גיסא - אינני יכול לפרוש ממנה. אלא, זו טובה שתעשה עימי: עשה לי קיטון אחד סמוך לפלטרין שלכם, כדי שאוכל להיות סמוך אליה. כך הנמשל: אמר הקב"ה לבני ישראל: נתתי לכם את התורה; לפרוש הימנה - אינני יכול. ולומר לכם אל תיטלוה - גם כן אינני יכול. אלא, לכל מקום שאתם הולכים - עשו לי בית לידה, וזה המשכן, שנאמר: "ועשו לי משכן ושכנתי בתוכם". ובמדרש תנחומא מבואר, שעזב הקב"ה את בית המקדש שנמצא למעלה בשביל חיבתו לעמו וחיבת התורה, ובא לשכון עמם במשכן למטה. וקודם שיבואר עומק דברי המדרש, יש להתבונן בדברי האלשיך שהקשה: מדוע לא נאמר "ושכנתי בתוכו"? אלא, עיקר כוונת הקב"ה לשכון בלב כל אחד ואחד - "ושכנתי בתוכם"!

וזהו כוונת האלשיך (בדברי המדרש) שאמר הקב"ה: "ושכנתי בתוכם" - אין הכוונה רק להשראת השכינה בביהמ"ק, אלא גם לשכינה שתשרה בלב כל אחד. ובעיקר - בלב חכמי ישראל! אמר הקב"ה: לא די שיהיו חכמים בתורה, נבונים ובקיאיים בשכל בלבד, אלא צריך שיתנו לי מקום בלב שלהם - יראת שמים. וזהו "ושכנתי בתוכם" - מקום קטן בלב.

והיאך יזכו חכמי ישראל לכוון לאמת? ע"י "ושכנתי בתוכם" - בתוך הלב, ע"י יראת שמים יכוונו לאמת.

וזכינו בכל דור ודור, שעיינינו רואות את יראת השמים של גדולי הדור, את הענווה היתירה, את הפחד מהבורא יתברך - שיראתם קודמת לחכמתם - וכך מכוונים לאמת. ואף אם לא תהא אמת שמימית, שהרי אנו בגלות, כבולים בשרשראות היצר הרע ורדופים ע"י שבעים אומות העולם - אעפ"כ תהיה אמת לאמיתה! שכן, הקב"ה בעצמו שוכן בליבותיהם של חכמינו, וממילא ההוראה היא תורת אמת! ומעתה יאירו דברי המדרש תנחומא (ט): כיון ששמעו מלאכי השרת, שרוצה הקב"ה לירד למשכן, שאלו: "רבונו של עולם, למה אתה מניח לעליונים ויורד לתחתונים - ה' אדונינו, מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תנה הודך על השמים?" אמר להם הקב"ה: "חייכם, אעשה כדבריכם".

והקשה ה"בן איש חי" (אדרת אליהו): פלא עצום! הקב"ה אמר למלאכים שיעשה כדבריהם, כלומר שלא יעשה מקדש למטה, ואילו בפועל כן ציווה לעשות משכן? מבאר ה"בן איש חי" ביאור נפלא: המלאכים טענו, כמו על התורה - גם על השראת השכינה: כיצד ישרה הקב"ה שכינתו על משכן שעשוי מדברים גשמיים - זהב, כסף ונחושת? וכי זה כבודו? השיב הקב"ה: אעשה כדבריכם, כי האמת היא שהשראת השכינה היא בעצם בדבר רוחני - בלבו של הצדיק, כי הצדיק - הוא המרכבה לשכינה, וזהו העומק בפסוק: "ושכנתי בתוכם" - אף על פי שמצוים היו על עשיית המשכן, אין המטרה שהקב"ה ישכון בבית גשמי. שכן בוודאי אין מן הראוי שהקב"ה ישרה שכינתו במשכן שעשוי זהב וכסף, כיון

ש"מלוא כל הארץ כבודו", ועיקר מושבו במשכן למעלה - הרוחני, ליד המלאכים, אלא המטרה היא אחרת: "ושכנתי בתוכם" - בלב הצדיקים, תלמידי החכמים, ורק אז ישרה שכינתו גם במשכן - לכלל עם ישראל.

אם כן מבואר באופן נפלא, שהקב"ה השיב למלאכים תשובה אחת ויחידה על שתי הטענות גם יחד: היינו, המלאכים מחו בכפליים - על נתינת התורה לשוכני עפר ועל השראת השכינה אצל בני האדם. השיב להם הקב"ה תשובה ניצחת: שוכן הוא בלב הצדיק, שנהיה קודש קדשים, מרכבה לשכינה, וע"י אותה קדושה יכוון הצדיק לפסוק הלכות אמת בתורה שניתנה לו במתנה. כלומר, גם השכינה והתורה שוכנים במקום טהור - "ושכנתי בתוכם" - בלבו הטהור של הצדיק! על פי זה תבוארנה קושיות הרמב"ן: מדוע נצטוו לבנות ארון תחילה, ומדוע נקרא המשכן "משכן העדות"? וביאר הרמב"ן: כיון שעיקר מטרת המשכן - עבור לוחות העדות, ומשום לוחות העדות שבתוכו, נקרא "משכן העדות". וזו הסיבה שנבנה הארון תחילה: שעיקר השראת השכינה היא ע"י בתו של הקב"ה שניתנה לנו - כלומר התורה, שחכמי ישראל הם הבעלים עליה, וזאת בתנאי שיתנו להקב"ה מקום גְּלוּבוֹתֵיהֶם - "ושכנתי בתוכם"!

[תורת חסד]

"ועשו ארון..." (כה, ז) - כתר תורה

כתב ה"כלי יקר": בכל הכלים כתוב "ועשית", וכאן כתיב "ועשו". אמרה התורה שהכל יבואו ויתעסקו בארון, כדי שיהיה לכולם חלק בתורה, כי כתר תורה הפקר הוא לכל. וכן מובא ב"ספר הפרשיות": אמר רב יהודה ב"ר שלום, א"ל הקב"ה, יבואו הכל ויעסקו בארון כדי שיזכו כולם לתורה. להורות שהתורה מונחת לכל באי העולם וכל הרוצה ליטול את השם, יבוא ויטול לפי שלכולם חלק שווה בה אם ירצו. לרמז שגופה של תורה אין יכול להתקיים אלא בכללות ישראל. שיש מצוות הנוהגות רק בכהנים, וכן בלוויים, בשופטים וכו' וכשעושים כולם יחד, מקיימים את כולה.

עוד כתב ה"כלי יקר": לפי שנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה", "ללומדים בה" לא נאמר, אלא 'למחזיקים בה', רמז למחזיקי ידי לומדי תורה, דלא כל אחד מוכן לתלמוד תורה, אך גם אלו שאינם פנויים לעסוק רוב זמנם בתורה, יכול להיות להם חלק מלא בתורה בכך שיחזיקו בממונם את לומדיה, ויחשב להם כאילו הם לומדים, כיששכר וזבולון. וחלקם של המחזיקים בתורה נחוץ וחיוני, שהרי אמרו (עירובין נה). על הפסוק "לא מעבר לים היא" - שלא תמצא התורה לא בסחרנים ולא בתגרים. עוד אמרו (אבות ד, ה): "ולא כל המרבה בסחורה מחכים", נמצא שהסוחרים הטרודים בעסקם אינם יכולים כל כך לקנות שלימות בתורה, אלא רק תלמידי החכמים אשר תורתם אומנותם, ורוב זמנם עוסקים בתורה - הם הקונים שלימות בתורה. אמנם כיון שאינם עוסקים במשא ומתן, הרי אין להם במה לפרנס עצמם, ואם אין קמח אין תורה. על כן צריכים תלמידי החכמים ובעלי הבתים לעשות שותפות זה עם זה, כפי שעשו יששכר וזבולון, ובעלי הבתים יספקו צרכי תלמידי החכמים, ותלמידי החכמים יהיו פנויים לישיב על התורה ועל העבודה, ומשניהם תצא תורה, וייחשב ששניהם לומדים. וזה שנאמר "ועשו ארון" בלשון רבים, שהתורה מתקיימת דווקא ע"י רבים, וכולם צריכים ליטול חלק בה...

לקט פירושים מתוך "אלקטה באמרים":

* "הזכיר זהב בראש התרומה, לרמוז שנמחל להם עוון העגל, שהיה של זהב" (רבנו בחיי שמות כה, ו).

* הנשים הקדימו לגברים בהבאת צורכי המשכן, לתקן חטא חוה שפיתתה את אדם הראשון לחטא (שפתי כהן' לה, כב).

* את נדבת הערב רב לא קיבלו למשכן, וכדי שלא יהיה הפסד להקדש, נתנו בני ישראל תרומה נוספת כנגד כל מה שרצו הערב רב לתת (תפארת יהונתן שמות לה, כט).

* **בצלאל ועשייתו:** א. המשכן נבנה ע"י בצלאל משבט יהודה, החשוב שבשבטים, יחד עם אהליאב משבט דן, הפחות שבשבטים, כדי שלא תהיה רוחו של בצלאל גסה עליו, "שגדול וקטן שווין לפני הקב"ה" (תנחומא כי תשא אות י"ג).

ב. "בשעה שעשו ישראל העגל, עמד חור ונתן נפשו על הקב"ה. אמר לו (הקב"ה), חייך, כל בנים היוצאים ממך אני מגדלם שם טוב בעולם". לכן זכה הוא שבצלאל, עושה המשכן, יצא ממנו (שמו"ר מח, ג).

ג. "לפיכך קראו בצלאל, שעשה צילו של הקב"ה בין שני הכרובים" (תנחומא פרשת ויקהל אות ז).

* "כל מי שעסק במלאכת המשכן, נתן בהם הקב"ה חכמה ודעת ובינה... ולא תאמר (דוקא) בבני אדם, אלא אפילו בחיה ובבהמה נתן בהם הקב"ה חכמה... ומכולם לא נתפרסם אלא בצלאל" (תנחומא פר' ויקהל אות ד').

* בצלאל היה בן י"ג שנה כשבנה את המשכן (מדרש ילקוט שמעוני ויקהל רמז תי"ג).

* השפעת המשכן על העולם - השכינה שרתה בעולם ביום שהוקם המשכן (מדרש שיר השירים רבה ג', ט"ז-א').

* עד שלא היה המשכן, היו המזיקין מתגרין לבריות. משהוקם המשכן - "ונגע לא יקרב באהלך" (מדרש שוחר טוב תהילים צ"א).

* "עד שלא הוקם המשכן היתה נבואה מצויה בעובדי כוכבים, משהוקם המשכן נסתלקה מהם" (ילקוט שמעוני שה"ש תתקפ"ו).

* **הכפרה שבמשכן:** א. "אמר הקב"ה, יבוא זהב המשכן ויכפר על זהב העגל" (שמו"ר נ"א ח').

ב. עצי השיטים שבמשכן באים לכפר על עוון העגל (תנחומא פר' תרומה אות י').

ג. "אהל מועד שעשה משה במדבר (מכוון) כנגד מעשה בראשית. יריעות כנגד שמים וארץ. כיור וכנו כנגד ששת ימי המעשה. חמש היריעות מכוונות כנגד חמישה חומשי תורה, ושש היריעות מכוונות כנגד ששה סדרי משנה (תרגום יונתן בן עוזיאל שמות כו, ט).

ד. "כשעלה משה למרום פתח הקב"ה שבעה רקיעים, והראהו בית המקדש של מעלה. והראהו ד' צבעונים שעשה מהם משכן. אמר לפניו: רבנו של עולם, איני יודע דמות ד' צבעונים. אמר לו (הקב"ה): חזור לימינך. חזר וראה גדוד מלאכים שלובשים לבוש דומה לים. א"ל: זו היא תכלת. א"ל: חזור לשמאלך. חזר וראה אנשים לובשים לבוש אדום. א"ל: מה אתה רואה? א"ל אנשים לובשים לבוש אדום. א"ל: היא ארגמן. חזר לאחוריו וראה גדוד שלובשים לבושים לא אדום ולא ירוק. א"ל: זו היא תולעת שני. חזר לפניו וראה לפניו גדודים שלבושים לבוש לבן, זו היא שש משזר" (פסיקתא רבתי פ"כ).

ה. התחש היה קיים במדבר, ויש אומרים שהוא נברא לשעה, לצורך עשיית המשכן, ונגנז (תנחומא אות ו').

* **המשכן:** א. לשון שכינה... משכן לשון המשכה, לפי שהמשכן וכליו ציורים ודוגמא למקדש של מעלה. כי בית המקדש של מטה מושך כח ממקדש של מעלה.

ב. "אלה פקודי המשכן משכן". מדוע 'משכן משכן' פעמיים? - שבית המקדש עתיד להתמשכן שתי פעמים" (רבנו בחיי לח, כא).

ג. המשכן הוקם בששה ימי עבודה, רק ביום (רבנו אפרים במדבר ז, א).

ד. כנגד מאת האדנים שהיו במשכן, תיקנו חז"ל מאה ברכות בכל יום (בעל הטורים לח, כז).

ו. "מיד כשהיו הנשים לוקחות את התכלת לטוות היה סיוע אלוקי, שהיה נטווה מאליו והם מוצאים טווי, לבד שהיו נותנין ידיהן" (שפתי כהן שמות לה, כה).

ז. "במשכן היה 100 לולאות, ו-148 קרשים כמניין רמ"ח, וכן רמ"ח ציורים במלאכת המשכן, וזה שאמר "ככל אשר אני מראה אותך" - רוצה לומר כמו שיש רמ"ח איברים, כן תעשה המשכן. וכן יש רמ"ח מצוות עשה, וזה שכתוב "וכן תעשו" (ילקוט גרשוני).

* **המנורה:** א. משה רבינו התקשה בעשיית המנורה, ולבסוף ירדה מוכנה מהשמים (במדבר טו, י).

ב. משה רבינו התקשה בעשיית המנורה, ולכן חקק הקב"ה את צורתה על כף ידו. כיון שעדיין התקשה, א"ל הקב"ה שישליך את הזהב לאש, והיא תצא מעצמה (תנחומא שמיני ח).

ג. "מה עשה משה, נטל הככר והשליכו לאור. אמר משה: ריבונו של עולם, הרי הכיכר נשלך באש, כשם שאתה רוצה תעשה לפניך. מיד יצאת המנורה עשויה כתיקונה" (תנחומא בהעלותך ג).

* **הארון:** א. "חביב הארון מכלי המשכן".

ב. "חביב מעשה הארון ככיסא הכבוד של מעלה.

ג. הארון מכון כנגד כיסא הכבוד של מעלה" (תנחומא ויקהל ז).

ד. "נקרא ארון מלשון אורה, שהתורה שבתוכו נקראת אור" (רבנו בחיי כה, י).

* **הכפורת** נקראת כך על שם שמכפרת על עם ישראל (שמות רבה ג, ד).

* **"פורשי כנפיים"** - ולא פרושי כנפיים - אמרו בזוהר: לא בכל שעה היו כנפי הכרובים פרושות, אלא מעשה ניסים היה בכרובים שהיו פורשים וסוככים על הכפורת, ושוב מקפלים אותן ומדביקים אותן לגופיהם, כך שלוש פעמים בכל יום. לפיכך כתוב 'פורשים', 'סוככים', שמשמע כל שעה שצריכים - הם פורשים וסוככים. שלוש פעמים ביום בשעה שנגלית עליהן קדושת מלכו של עולם, הכרובים בעצמם מעלים כנפיהם ופורשים אותן וסוככים על הכפורת.

לאחר מכן קומטים כנפיהם ונאחזות בגופיהם, ובזאת הם עומדים ושמחים בשכינה. וכשנכנס כהן גדול ביום הכיפורים ענן היה יורד עמו, וכשירד, הגיע על הכפורת, אז נעורו כנפי הכרובים ומתחו אותן ואמרו שירה: "כי גדול ה' ומהולל מאד ונורא הוא על כל אלוקים" (תהילים צ"ו) - כשהעלו כנפיהם כך, ובשעה שפורשים אותן אמרו "כי כל אלוהי העמים אלילים, וה' שמים עשה". כשהן סוככות על הכפורת אמרו: "לפני ה' כי בא כי בא לשפוט הארץ ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים". והכהן היה שומע את קולם בְּקֶדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, ואז הוא נותן הקטורת במקומה (ספר פרישיות).

* בכרובים היו אחד כצורת אדם גדול, והשני כצורת ילד קטן, כעניין שראה יחזקאל פני אחד פני כרוב, והשני פני אדם. ודרשו חכמינו: היינו כרוב - היינו אדם (ילקוט גרשוני).

"אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוּ" (כה, ב)

"לבו" - זה הקב"ה (הזוהר מביא על כך פסוקים "לך אמר לבי", "צור לבי" ועוד). אצל האיש הזה שהקב"ה מחבבו, ממנו תקחו תרומה למשכן. סיפר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: שמעתי את דברי הזוהר הללו כמה פעמים מרבי עזרא ברזל זצ"ל, שאיש כזה המתגבר על היצר הרע - "ידבנו לבו" - הקב"ה חפץ בו ושוכן בקרבו. שואל הזוהר: איך יכולים לדעת ממי הקב"ה מרוצה והוא שוכן בתוכו, אומר הזוהר: כאשר אנו מבחינים שאדם רודף ומשתדל בלבו, בנפשו ובחשקו "אחרי הקב"ה" - אחר התורה והמצוות - ודאי שם שורה השכינה. ואם אתה רואה אדם כזה, כדאי לך לרכוש את קרבתו בכסף מלא, וע"כ אמרו הקדמונים "וקנה לך חבר". מי שבוערים בקרבו תורה ומעשים טובים - שם נמצא הקב"ה! פלאי פלאים! "ושכנתי בתוכם" - הוא נהיה מדור לשכינה.

"וְעֲשִׂיתָ שְׁנַיִם פְּרָבִים זָהָב... " (כה, יא)

שני הכרובים שהיו על הארון בבית המקדש, אחד סימל את הקב"ה, והשני את עם ישראל. והכרובים היו שווים, ובמדרש (שה"ש ה, ב) על הפסוק "אחותי יונתי תמתי" דרשו: אל תקרי 'תמתי', אלא 'תאומתי', כביכול לא אני גדולה ממנה, ולא היא גדולה ממני. והמחבר ביניהם זו האהבה בין הקב"ה לעם ישראל.

**בברכת התורה
רון ברינה**

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רזה : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רזה בת שמשון מרים בת עויה : נוראני בת מרים ורבי : כתון בת חביבה : האובה (דייץ) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הגון - זהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה : עדינה בת שמחה : אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אברהם בן חנה : יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולטי בת חנה דוד בן שמחה : מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה : לילך בת מרגלית מרים קרן בת רבקה : אילה בת ציפורה שרה בת רבקה : שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט : פיבי בת חביבה בן חמו מרית בת רחל : רחל בת נארה : גלית בת רות

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה מיטל בת לולו : ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית הודיה בת ציפורה : רחל בת חיה עדי בת מזל

"וְעֲשִׂיתָ עָלָיו זָר זָהָב סָבִיב" (כה, יא) - סיפור

וברש"י: סימן הוא לכתר מלכות. בעיר איזמיר היתה צדקת אחת ישישה ושמה שרה, שהיתה מחזרת על משענתה על פתחי נדיבים, אוספת תרומות ומחלקת אותן לנצרכים ולנוזקקים. הכל הכירו את האלמנה הצדקת, והעניקו לה ביד נדיבה. יום אחד פגע בה נוכרי מתושבי המקום, ביקש להתקלס (להתל) בה, ועשה עצמו כמבקש לתת לה נדבה. עצרה האישה ופשטה ידה, מיד גחן, הרים חופן אבני חצץ ונתן בידה. לא כעסה, אף חייכה, ואמרה לו: "נתת לי אבנים כצדקה, והריני מברכת אותך שכאשר תפשוט אתה יד, יתנו לך היהודים מעות, ולא אבנים". חוורו פניו, וקילל הוא אותה, אבל היא אמרה בנועם: "יכולה הייתי להשיב בקללה, אבל הואיל ועתיד אתה להיות ליהודי צדיק, הריני מבליגה"... חרק שיניו, והמשיך בדרכו...

מאותו יום שלטה מארה בעסקיו והלכו הלך וחסור, עד שכעבור חמש שנים איבד כל הונו ונאלץ לחזור על הפתחים לבקש אוכל להחיות נפשו. בני עמו קפצו ידם, ויום חמישי אחד מצא המון עניים יהודים משתרכים בתור ארוך. שאל לפשר דבר, ואמרו לו שגבאי הצדקה מחלק לכל העניים מצרכי שבת ביד נדיבה. תמה ועמד בתור. הגיע אל הגבאי וביקש לחם להחיות נפשו. אמר לו הגבאי: "איני רשאי לתת מקצבת העניים, אבל אתן לך מכיס"..." שב העני לביתו וערך חשבון נפשו: אם זה היחס של היהודים לענייהם, לעומת הניכור של בני עמו לאביוניהם - כדאי להתגייר!

בא לפני הרב, וביקשו שיאות להכניסו תחת כנפי השכינה. סירב הרב, כי היה הדבר אסור באיסור חמור בחוקי המדינה. בתוך כך נכנסה שרה הישישה כדי למסור לידי הרב את הכסף שאספה. כשראתה אותו, אמרה: "ברוך השם, הגיעה עת נבואתי להתגשם". אמר: "כן, אבל הרב מעכב". אמרה שרה הישישה אל הרב: "גיירהו, כי ברכה בו"! שמע לקולה וגיירו, ומסר לו רב שילמדו תורה. שנתיים שקד על תלמודו, ועשה חייל בדיעותיו.

כעבור שנתיים יצא מחוץ לעיר, ומצא אוצר טמון, כד מלא דינרי זהב. נסע לעיר קושטא, ובכסף שמצא פתח בית מסחר לאריגים. פעם מכר לסוחר 1,000 אמות בד משי, וקיבל מחירם. כעבור שעה החזיר הסוחר את הסחורה, וטען שחסרו בה 50 אמות. תבע את כספו, וזימן את הגר לדין בפני רבה של קושטא, הגאון הקדוש רבינו אליהו מזרחי זצ"ל. כשהגר נכנס לבית הדין, קם הרב בחרדה וכיבדו כבוד גדול. קרא התובע: "רבי, אדם זה רימני ב-50 אמה בד"!

מיד שלח הרב את שוטרי בית הדין לחנותו של התובע, ומצאו בה את האריג שגזר לפני שהחזיר את גליל המשי, חמישים אמה... קנסו הרב, ושילחו בנזיפה. הכניס הרב את גר הצדק לחדר פנימי ואמר לו: "רואה אני כתר אורה מתנוסס על ראשך, אמור לי מה מעשיך"! פתח וסיפר כי גר צדק הוא, וכל מעשיו באמונה. ומרבה הוא ליתן צדקה, כי כל מעשה גיורו התגלגל בגין צדקתה של אותה אלמנה, ומעשי הצדקה של הקהילה עם ענייה. קרבו הרב וכיבדו לעין כל, והיה לאחד מנכבדי הקהילה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה וצדקה. בסיפור זה מצינו את המושג: "כתר אורה". מובן, שכתר זה וכתרים אלו לא ככתרי מלכים הם, שמונחים על הראש "עטרותיהם בראשיהם", כביכול חלק מן הראש הם, שייכים הם לאדם במהותו! כי בן תורה, הרי כתר התורה הוא מעצמותו! בעל צדקה - הצדקה חלק מישותו! הבה נבחן עצמו, איזה כתר בראשינו? מה גודלו ומה חוזק קישורו?!... [מעין השבוע]

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מאוצרות הפרשה

של מלאכי השרת לכאו"א מישראל וקשרו לו ב' כתרין וכו' וכיון שחטאו ישראל, ירדו ק"כ רבוא מלאכי חבלה ופירקום וכו' וכולן זכה משה ונטלן וכו'", וכתבו התוס', ששני הכתרים של הוד היו, לפיכך כשנטל משה קרן אור פניו. ומבואר דלפני מעשה העגל הי' כל ישראל קורן עור פניהם כמו של משה, ונמצא שלא הוצרכו למאור כשנכנסו למשכן, שאור פניהם הי' קורן ומאיר, ולכך כתיב למאר חסר. אבל בפ' ויקהל שהי' אחר מעשה העגל, שכבר פירקו קרני ההוד, אז היו צריכין למאור ממש, כמ"ש בתנחומא תצוה (סי' ד') "ויקחו אליך בשבילך שאתה רואה להיכן אתה נכנס ויוצא" ולכן כתיב שם למאור מלא. וגם לדעת התוס' בשבת (כב:) דכל מ' שנה לא הוצרכו לאור שעמוד הענן היה מאיר בכל מקום מ"מ הוצרכו בשביל אחר המ' שנה משא"כ לפני מעשה העגל שאלמלי לא חטאו היה נשאר קירון העור להם ולדורותם. (טעמא דקרא)

ועשית שלחן עצי שיטים אמתיים ארכו (כה, כג)

בפסחים ק"ט: איתא שולחן של מקדש של פרקים הוה – היינו שיכולים לפרקו דאי ס"ד הדוקי מהדק איך מטבילים אותו במקווה במקדש שהיה רחבו רק אמה. וקשה למה לא שאלו זאת על שאר הכלים? ועו"ק האם חסר מקוואות בירושלים שהיו גדולים פי כמה? וי"ל, אומר ההפלאה, שאת כל הכלים היו יכולים להטביל בכל המקוואות הגדולים שהיו בירושלים לכן לא שאלו עליהם, משא"כ שולחן איתא במנחות צ"ט: שהזמן היחיד שאפשר להטבילו, הוא בין הזמן שמחליפים בו את הלחם הישן בחדש, והזמן הזה הוא רק בשבת בין הבוקר לשקיעה, ומכיון שההלכה שלא גזרו שבות במקדש היא רק במקדש עצמו אפילו בדברים שהם צורך המקדש, א"כ אי אפשר להטביל את השולחן בשלמותו מחוץ למקדש משום שבות. וממילא מובן למה רק את השולחן, שהיו מוכרחים לטבול בשבת במקדש עצמו, היו צריכים לפרק כדי שאפשר יהיה להטבילו במקווה המצומצם שהיה במקדש, משא"כ בשאר דברים אפשר להטבילם ביום חול במקוואות הגדולים שהיו בירושלים.

ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד (כה, ל) במסכת חגיגה (כו, ב) מבואר, שבימי הרגלים היו הכהנים מגביהים את השולחן כדי שיראו עולי הרגל את לחם הפנים שעליו, והיו אומרים להם: "ראו חבתכם לפני המקום" – שגם לאחר שחלפו שמונה ימים, מסדרו ועד סילוקו, נותר הלחם חם כאילו נאפה כעת. כיצד מוכיחה עובדה זו על חבתם של ישראל לפני המקום? באר רבי נפתלי כ"ץ רבה של פרנקפורט: בגמרא (יומא ע"ו.) הובא שאמר רבי שמעון בר יוחאי שני טעמים לכך שהוריד ה' לישראל את המן בכל יום ולא הורידו אחת לשנה בכמות שתספיק לשנה שלמה, כתבואה הנקצרת פעם אחת בשנה בעבור כל השנה: א. חפץ ה' בתפילותיהם של ישראל, ואילו היה המן יורד להם פעם אחת בשנה, לא היו צריכים להתפלל על פרנסתם במשך כל השנה. ב. המן היה נאכל כשהוא חם, ואילו היה יורד פעם אחת בשנה – לא היה חומו נשמר. בהגבהת השולחן כונו הכהנים לרמוז לישראל, כי כפי שלחם הפנים נשמר בחומו למשך שמונה ימים, כך בודאי יכול היה ה' לשמור את המן בחומו למשך השנה כולה. ואם כן נמצא שעיקר הטעם לכך שירד המן בכל יום, הוא מפני שחביבה תפלתם של ישראל לפני המקום, וזהו: "ראו חבתכם לפני המקום". (עדות ביוסף)

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו (כה, ב)
כתב בעל הטורים, פתח "דבר אל בני ישראל", לשון פיוס, כמו "דברו על לב ירושלים", בשביל שהיה בו חסרון כיס, פייסם. ולכאורה צריך ביאור למה צריך לפייס את עם ישראל, הלא עם ישראל לפני חצי שנה היו עניים מרודים, ולא היה להם כלום, והקב"ה עשה להם נס ונתעשרו, כדי לקיים את ההבטחה וגם את הגוי אשר יעבודו הן אנכי, ויצאו משם ברכוש גדול, תשעים חמורים נושאים וכו', ביזת מצרים וביזת הים, נהפכו מדלי דלים לעשירים מופלגים. ולא עוד אלא שלא היה להם הוצאות כלל במדבר, ולא עוד אלא שגם עם המן היו יורדים אבנים טובות ומרגליות. הרי לנו שהקב"ה נתן להם עשירות מופלגת, הון רב לכל אחד. א"כ עתה שהקב"ה בא לבקש לבנות משכן, בשביל מה צריך לפייסם, איך צריך הקב"ה לפייס אותנו על קצת ארגמן לאחר שנתן לנו מליארדים לכל ואחד?? ולא עוד אלא שהרי המשכן בא לכפר העוון, זה שנתן לי את המעות, הוא עצמו מבקש כמה פרוטות מהרכוש שלי, ולא עוד אלא שמבטיח לנו שהשכינה תשרה בתוכנו. איך יש לנו עדיין יצר הרע כדי לתת או לא לתת? וביאר המהר"ל שזהו כוחו של יצר הרע, נורא מאוד, שברגע שהממון נמצא בכיס של האדם, הוא שוכח לגמרי מי נתן לו את זה. הקב"ה מבין את היצר הרע שלנו. כשמבקשים ממישהו ממון, צריך לדבר איתו יפה בדרך פיוס, אף שהקב"ה לבדו נתן לו כל מה שיש לו. זהו כחו של יצר הרע שהוא גדול יותר מכל הסברות הפשוטות שיש בעולם. אבל באמת זה גם תוכחה מגולה עבורנו, הם ראו בעיניהם איך שהקב"ה נותן להם את כל רכושם, ואנו מבינים שאין כל כך צריך לפייסם, ולמה כשאדם יש לו כסף בחשבון הבנק שלו, צריך להרבות בו בפיוסים שיתרום, וכי אינו מאמין שהקב"ה נתן לו הכל, שהכל משלך, ומידך נתנו. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

ועורות תחשים (כה, ה)

מין חיה, לא היתה אלא לשעה והרבה גוונים היו לה, לכן מתרגם ססגונא, שש ומתפאר בגוונים שלו (רש"י). שואל רבי יהושע לייב דיסקין, מה ראה רש"י להתעכב דווקא כאן על פירושה של מילה ארמית המופיעה בתרגום אונקלוס? ועוד קשה, מהיכן לרש"י לפרש כי מקורה של המילה ססגונא הוא משום ש"ש ומתפאר בגוונים שלו", ואולי זהו תרגומה של המילה "תחש" בארמית ללא כל פירוש ומשמעות מילולית? מסביר ר' יהושע לייב, כאשר קרא האדם הראשון שמות לבעלי החיים, קרא להם בלשון הקודש. אכ"כ בדור הפלגה נוצרו לשונות, וממילא קיבל כל אחד מבעלי החיים שמות שונים ובשפות שונות. אבל התחש לא היה אלא לשעה, והתחש לא היה לא בימי דור הפלגה וגם לא בימי של אונקלוס, וא"כ מהיכן התרגום למילה תחש? שאלה זו היתה קשה לרש"י, לכן רש"י מפרש שבאמת אין המילה "ססגונא" תרגום של המילה "תחש", אלא "כינור" אשר בו כינו את התחש בגלל תכונותיו הטבעיות "שש ומתפאר בגוונים שלו". (דשן ביתך)

שמן למאור (כה, ו)

כתיב 'למאור' חסר, ובפ' ויקהל כתיב למאור מלא, וי"ל ע"פ הגמ' בשבת (פה.) "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ס' רבוא

"נעשו לי מקדש ושכתי בתוכם"
תפילה עם קולות זרים לא נקלטת!

הרה"ג יהודה אריה דינר שליט"א: זכור לי שכשבעל השבט הלוי זצ"ל הביא את דברי מרן החתם סופר שכתב שלפעמים כולם מתפללים טוב ושני אנשים בצד מדברים זה יכול לעכב את כל התפילות, ולא לחינם [מי יודע] שיש כל כך הרבה תפילות על בני בית המקדש שעדיין לא התקבלו והתקיימו, עצם דיבור בשעת התפילה זה מפריע. בכדי שהציבור יבין מה הסיבה שהתפילות לא מתקבלות כשיש אפילו שתיים שמדברים בבית הכנסת, אספר את מה שרבי שלמה לווינשטיין שליט"א סיפר, על יהודי שחלה וב"ה התרפא לאחר זמן מה, וביום הגדול והמרגש בו חזר היהודי מבית החולים לביתו, הגיעו כל בני משפחתו לקחת את אביהם הביתה. באמצע הדרך שאל הבן את אביו ברוב תמימות "אבי היקר, הרי מאז ומעולם אינך מדבר בעת התפילה וקריאת התורה, ואם כן מדוע רק כאשר אחרים קיבלו על עצמם קבלה זו נושעת, ולא בזכות עצמך?". השאלה היתה נוקבת, והאב שקל בדעתו כיצד לענות לילד. בינתיים, שאל הנהג את האב היושב לצידו "אולי אתה יודע מהי הדרך הטובה להגיע עכשיו באמצע היום לבני ברק, בלי להיתקל בפקקים?". ענה לו האב "אינני בקי כל כך בדרכים, הרי יש לך מכשיר וויז, תפעיל אותו ותגיד את השם 'בני ברק' והמכשיר ידריך אותנו בדרך הקלה והטובה ביותר". הנהג הפעיל את המכשיר והכריז "בני ברק" אבל בדיוק אז צעק איזה ילד מאחור והשם לא נקלט. שוב ניסה הנהג לומר "בני ברק" אך בדיוק אז נזכר ילד אחר להכריז משהו. לאחר כמה ניסיונות ביקש הנהג שיהיה שקט מוחלט, כי הקולות מפריעים למכשיר לקלוט מה שאומרים. כולם השתתקו לחלוטין, כשהנהג הכריז שוב את השם "בני ברק" המכשיר סוף סוף קלט את היעד המבוקש. אז התנער האב מהרהוריו, התפעל מההשגחה הפרטית שזימנה לו תשובה מדויקת לשאלת בנו ופנה אליו ואמר "בני יקר, הרי לך תשובה על שאלתך, הרי בעיניך ראית, שכאשר הנהג אמר דבר מסוים דיבוריו לא נקלטו במכשיר כי היו שם דיבורים זרים שהפריעו למכשיר לקלוט את מה שאמר, כך הדבר גם בתפילה! שהרי כתבו החתם סופר והמגיד מקאזניץ זצ"ל שבית הכנסת שמדברים בו בשעת התפילה, הדיבורים מונעים את התפילות מלעלות, כי בשמים מצפים לשמוע תפילה זכה, ללא שום תערובת של קולות אחרים. לכן, על אף שאני לכשעצמי הייתי נזהר מלדבר בעת התפילה, בכל זאת, למרבה הצער הדיבורים שדיברו אחרים מנעו גם את תפילתי מלעלות. וכעת, כשכל המתפללים קיבלו עליהם לשתוק, עלו כל התפילות. (דברי שירה)

פינת ההלכה

לעשות צורות שונות עם חוט [סבתא סורגת] בשבת

שאלה: לאחרונה נכנס מאוד חזק לשוק משחק של חוט שאפשר לעשות בו צורות שונות ומשונות ויש ילדים מומחים היכולים לעשות סולמות מגדלים וכדו', ומעבירים את החוט מיד ליד, וכל אחד עושה צורות שונות אחרות, והמומחים יכולים לעשות צורות שונות ומיוחדות, סולם יעקב, מגדל אייפל, מכנסיים, נעליים, קרניים, בקבוק, ומכונה בשם סבתא סורגת. לאור זאת נסתפקו הלומדים אם יש בזה איסור לעשותו בשבת, כיון שאין לעשות צורות בשבת, או שמא כיון שהוא דבר שאינו מתקיים, אין בזה איסור?

תשובת הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מעיקר הדין אי אפשר לומר שזה אסור, אבל בכל זאת אין זה ראוי למשחק לילדים שהגיעו לחינוך, כי אין זה כבוד השבת לשחק בעשיית צורות. **מקורות ונימוקים:** כתב בשו"ע (או"ח סי' ש"מ ס"ד) יש לזהר שלא לכתוב באצבעו במשקין על השלחן או באפר. והוא הדין עשיית צורה, וכתב במשנה ברורה (ס"ק יח"ט) אף דמדאורייתא אין איסור אלא בכותב בדבר המתקיים, אפילו הכא מדרבנן אסור אף באינו מתקיים, וכתבו האחרונים דאפילו אם כתב בהמשקין על דבר שאינו מתקיים, כגון על עלה ירקות וכיוצא"ב אפילו הכא מדרבנן אסור. והוסיף (ס"ק"ב) וכן אסור לרשום כמין אותיות על החלזון זכוכית בימי הקור שהם לחים מן הקור. וכתב במקור חיים (קיצור הלכות סי' ש"מ ס"ד) אסור לעשות תמונה בחוט על השולחן או באצבעות ידיו, שעושים הנערים כמה מיני תמונות מיד ליד. אמנם לכאורה יש לחלק, שהתם הצורה מתקיימת קצת, וגם דברי המקור חיים אמורים כאשר עושה על השולחן, ויכול להתקיים קצת מצד עצמו, אבל הכא אינו מתקיים כלל, אלא אם כן מחזיקו בידי, אבל כשעזב את ידיו הצורה מתפרקת, ונמצא שזה כעין כתיבה אותיות באויר, שהרמ"א התיר לכתבו. ודוגמא לכך מפריסת טלית שכתב בתהלה לדוד (סי' שט"ז ס"ק"ט) שאם אינו מתקיים אלא ע"י שאוחזין אותה בידים אינו חשיב אוהל, אפילו אם עושין כן כדי להגן בפני הגשם. ובשמירת שבת כהלכתה (פרק ט"ז הערה נז) כתב בשם מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל לגבי עשיית צורות מאבני פלא, שרגילין לעשות בהן צורות שונות, וכיון שאין האבנים מחוברות זו לזו אפשר דחשיב כל פעם כעושה דבר חדש, אך מ"מ עכ"פ לקטן שלא הגיע למצוות אין לחוש. ויש להוסיף מה שכתב במקור חיים, בנין של הבל שעושים הילדים מתפוח ואגסים, דמות מגדל ובור, או כדמות כל דבר יש למחות ממה שכתב בשו"ע סי' ש"מ ס"ד. לאור זאת נראה שאמנם מעיקר הדין אי אפשר לאסור לעשות את צורות אלו, כיון שהוא צורה שאינה מתקיימת, אבל בכל זאת אין זה משחק הראוי בשבת לעשות צורות למרות שאינם מתקיימת.

הגר"ש גלבר שליט"א בעל מחבר ספר ארחות שבת השיב: לענ"ד אין לאסור זאת משום עשיית צורות, דכיון שהצורה עצמה אינה קיימת אלא כשמחזיקים את החוט ביד, ואם מרפים את היד ממנו הכל מתפרק – לא מצינו בכה"ג איסור של כתב או צורה שאינם מתקיימים. ומה שהביא הגר"י זילברשטיין שליט"א מספר מקור חיים דאסור לעשות צורה באצבעות ידיו, לכאורה לא נהגו איסור בזה, ומצוי שילדים משחקים בכתב אצבעות ועושים באצבעותיהם צורות המסמלות אותיות – אף כשהצורה דומה לאות, כגון עשיית עיגול באצבעות מציינת אות פ', ולא שמענו אוסרים בזה. ונראה לענ"ד שאין לחלק בין עשיית צורות באצבעות עצמן או בחוט המוחזק ע"י אצבעות. (ווי העמודים)

חידה שבועית

מחפשים יושבים עליו והתערה אכילס אתו. מהו?

תשובה לחידה פ"ש: סנדלר שמשתמש במרצע. תשובה לחידה השבועית: מספר הבין הוא 48 מניתוח חלקו השני של המשפט שאמר ירידה עולה, שהספרה האחרונה גדולה מהספרה הראשונה פי 2 - מה שמצמצם את האפשרויות לארבע כלבר: 12, 24, 36, 48. ומכיון שעל פי דברי ירידה הראשונים מתחלק סכום הספרות לארבע, נותרת אפשרות אחת כלבר ריאלית - 48. שם הוזכרה: משה פוזילוב נ"י

מזל טוב

מרבץ העיר: משפחות אורי כהן להולדת הבן הנכד
 משפחות שרטל לנשואי הבת
 משפחות אהרן לנשואי הבת
 משפחות איליורה לנשואי הבן
 משפחות קרוד להולדת הבת
 משפחות צויבל לאירוסי הבת
 משפחות פליישמן לאירוסי הבת
 משפחות בורנשטיין לנשואי הבן
 משפחות קרישבסקי לנשואי הבן
 משפחות ורטהיימר - בנעט לנשואי הבן הנכד
 משפחות יעקבסון לאירוסי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל
 רמי גרינברג, ראש העיר

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר השבתורי

שבת אורה

תרומה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים.

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

פעם שאל אחד לאדמו"ר רבי יואל מסאטמר, למה הוא מדבר סרה על בני ישראל שאינם כהונג, ואינו מתנהג כתלמידי הבעש"ט הראשונים שהיו מלומדים זכות על ישראל. השיב לו הרבי: על מי מתלמידי הבעש"ט כוונתך? ויאמר הלה: הרבי מברדיטשוב בעל "קדושת לוי", כידוע המעשה שפעם ראה איש אחד שהיה מושח את אופני מרכבתו באמצע תפילת מנחה, ונשא עיניו למרום ואמר: רבנו של עולם, הבט נא וראה איזה עם קדוש יש לך, שאפילו באמצע משיחת האופנים הם מתפללים. והשיב לו הרבי מסאטמאר: השמע לאונך מה שאתה מוציא מפך. האם אתה חושב שהרבי מברדיטשוב אמר לאותו העגלון "יפה עשית שמשחת הגלגלים באמצע התפילה, וכן תמשיך בדרכך זו?" חס ושלום! הלא יש חיוב של "הוכח תוכיח", ואין מחזיקין יד עוברי עבירה. אלא שרק להקב"ה אמר כן, להמליץ יושר על בני ישראל. וסיים לאמר: כן גם אנכי מתנהג. כשאני מדבר אל הקב"ה, אני מליץ יושר על כלל ישראל, אבל לבני ישראל אני מוכיח שיתקנו ארחותיהם, ולפעמים גם בדברים כדרבנות.. (גשמי ברכה)

ראשית גדלותו של רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, טמונה בהתעוררות מתוך שמיעת שיחה אחת של רבי ירוחם ליוואוויץ זצ"ל, המשגיח של ישיבת מיר. היה זה כאשר הגיע רבי ירוחם, לשמש כמנהלה הרוחני של ישיבת ראדין, שיחתו הראשונה היתה בעניני אמונה, בתוך דבריו עמד גם על מה שאמרו חז"ל, שציצית עשויה תכלת כיוון שתכלת דומה לים, וים לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד, ואמר: "הנה אנשים לובשים ציצית, רואים את התכלת ואת הרקיע, ועדיין אינם מתעוררים מזה," רבי ירוחם המשיך: שזהו משום שמבלי לימוד המוסר, לא תתכן שום התעוררות. רבי יחזקאל שהיה בין הנוכחים שם, הושפע מאוד מן הדברים, עד שהעיד לאחר שנים בפני רבי ברוך רוזנברג זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא מתלמידיו, בתקופת שנחאי, אחרי ששמעתי את המאמר הרגשתי כי אמונתי אינה אמונה אמיתית כמו שצריך להיות, ומאז הקדשתי את כל חיי לקנין אמונה אמיתית. (הארס ביקר)

פעם נסע מרן ה"חפץ חיים" בעגלה עם סוחרים בהמות וסוסים. בכל הדרך שוחחו הסוחרים על שוורים, פרות, סוסים וכדו'. החפץ חיים ישב שקוע במחשבותיו ולא שם לבו לשיחותיהם. פתאום העלה אחד האנשים שיחה על סוחרים אחרים והתחיל ללעוג עליהם. החפץ חיים כאילו הקיץ משנתו, והעיד להם בנחת: "אחים! עד כה עסקתם בשיחה נאה על הסוסים והשוורים הנוגעת לפרנסתכם, אבל למה עברתם לשוחח בעסקי הבריות? הרי יש בזה עבירות חמורות של לשון הרע ורכילות". שכניו בעגלה, שהיו אנשים פשוטים, חשבו אותו להלך או ל"משולח" והגיבו בדברי לעג ובוז על אשר הוא מתערב בעניניהם ומטיף להם דברי תוכחה. החפץ חיים לא השיב לגידופיהם והיה נראה כאילו הוא נהנה מכך שהם הפסיקו בינתיים את שיחותיהם בעניני לשון הרע. לאחר שגמרו ללעוג לו, הם המשיכו לספר על חבריהם. החפץ חיים העיד להם שוב והתחנן לפניהם שידברו על סוסיהם ופרותיהם ולא על חבריהם. כשלא הועילו דבריו הוא ביקש מהעגלון שיוודי אותו מהעגלה. מוטב לו להשאיר באמצע הדרך מלשבת בחבורת לצים ולהקשיב לדברי לשון הרע ורכילות. (המאורות הגדולים)

רבי אליהו לאפיאן זצ"ל שהה פעם בארה"ב לדגל חתונה של אחד מנכדיו. כאשר הגיע לישיבת לייקווד ואמר שיחה מוסרית לפני התלמידים, נגשו אליו לאחר השיחה כמה בחורים ובקשו ממנו שילמד אותם כיצד לומדים מוסר. הוא התחיל ללמוד מוסר כדרכו בקודש בקול רם וברעש גדול, וחזר הרבה פעמים על מאמר חז"ל (ב"ב ע"ט): כל הפורש מדברי תורה אש אוכלתו וכו' וכו', וגעו כולם בבכיה. בין הנוכחים היה בחור אחד שהחליט לצאת מהישיבה ולהכנס ללמוד חכמות חיצוניות בקולג'. גם הבחור התעורר מאד, שב בתשובה שלימה ונשאיר בישיבה. וכעת הוא אחד מגדולי ראשי הישיבות בארה"ב. (הקדמה לספר "לב אליהו")

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וזאת התורה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת: כולם באו בנדרה איש איש מה שנדרו לבו חוץ מן הכסף שבא בשוה מחצית השקל לכל אחד ואחד. (רש"י) לא לכולם היתה יד פתוחה בנתינת הצדקה, חלקם נתנו זהב ומהם כסף ויש שנתנו נחשת. כל זה מרומז במילים של זהב וכסף ונחשת יש אדם שהוא כזהב ראשי תיבות זה הנותן בריא, - גם כשהוא בריא ללא שום חולי נותן בנדרת לבו לקדוש ברוך הוא. יש אדם שהוא ככסף ראשי תיבות כשיש סכנה פתח - כשבני ביתו בסכנה אז פותח ידו לתת צדקה בכדי לבטל מעליו הגזירה הרעה שבאה עליו, ובלאו הכי לא יתן צדקה. ויש סוג שלישי שהוא כנחושת ראשי תיבות נתינת חולה שאמר תנו, כלומר כשנמצא בסכנת מות אז בלידת ברירה הוא נותן צדקה. (ויקהל משה)

וצפית אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליי זר זהב סביב: ראו היה הארון להיות כולו זהב, אלא לפי שהיה נישא על הכתף, כדי שלא יכביד יותר מדי, היה תוכו מעץ ומבחוץ מצופה זהב, ואף על גב שהיה נושא את נושאינו נושא לפי שעה היה (דעת זקנים מבעלי התוס'). ונשאלת השאלה מדוע בעצם, עם ישראל נצטוו לצפות את הארון אשר בו לוחות הברית מזהב, הלא הארון מסמל לשיא הרוחניות ואילו הזהב הוא סמל לשיא הגשמיות? ברם הביאור הוא כי בורא עולם יתברך, רצה ללמדנו שאת הדבר הגשמי ביותר בעולם הזה אפשר להפוך לשיא הרוחניות, ולכן הזהב למרות שלפני כן היה דבר חולני מכל מקום כעת נהפך להיות לדבר קדוש. כמו כן ספר תורה נכתב על קלף בעוד שאמם היה בסך הכל עור של בהמה, ובזמן קצר נהפך לדבר הקדוש ביותר. (עוד יוסף חי - לבוש יוסף)

ועשית מגרת זהב טהור מקשה תעשה המגרה וגו': א"ל הקב"ה למשה ועשית מגרות זהב טהור, א"ל משה, כיצד נעשה אותה וכו' ואעפ"כ נתקשה משה וכו' עד שנטל מטבע של אש והראה לו עשייתה, ואעפ"כ נתקשה משה. א"ל הקב"ה לך אצל בצלאל והוא יעשה אותה, ואמר לבצלאל מיד עשאה (ב"ר). הכיבוד זה משה רבינו, ארון הנביאים, התקשה בעשיית המגורה, עד שבא בצלאל ועשאה מיד. האדמו"ר הוקן מגור העיד על עצמו, כי במשך ארבעים שנה התקשה בדברי המדרש הללו ולא מצא להם פתרון, עד שהגיע מעשה לידיו. חתנו של האדמו"ר נאלץ לעבור ניתוח ואושפז בבית חולים בורשא. לאחר שחלה הסתככות בניתוח סר האדמו"ר לבית החולים לבקר את חתנו. התעניין האדמו"ר לשלומו אצל הרופא המנתח. השיב הרופא: למה הדבר דומה, למלך גדול, שהיתה נגודה באוצרותיו אבן טובה, שערכה לא יסולא בפז, אך היה בה כתם קטן. כל המומחים שהתבקשו להסיר את הכתם מן האבן נמנעו מליטול על עצמם את האחריות, כי חששו שמא האבן תפגע ותיזק על ידם. מה עשו, מסרו את האבן לבעל מלאכה פשוט, אשר לא ידע מי הם בעליה של האבן, ועשה את מלאכתו בלי כל חשש ומורא, ועלה בידו להסיר את הכתם מן האבן לשיבועת רצון המלך. המשיך הרופא: כבר היו דברים מעולם. אשת המלך נפוליאון הקשתה לזדה וכל המיילדות נמנעו מלסייע לה בלידתה, כי חששו פן לא יצליחו בתפקידן. מה עשו, קראו למיילדת כפרית אשר לא ידעה כלל מיהי האשה הכורעת לזדה, ואכן יילדה אותה בנקל. אף במקרה הזה, סיים הרופא את תשובתו אל האדמו"ר, בדרך כלל זהו ניתוח קל אשר אני מורגל בו מימים ימימה. אך כיון שנודע לי כי מדובר בחתנו של האדמו"ר, אחזה אותי התרגשות גדולה, עד שהתקשיתי בביצוע הניתוח כראוי, וכתוצאה מכך חלה הסתככות, לימים סיפר האדמו"ר, כי באותה שעה נתבהרו לו דברי המדרש התמוהים. משה רבינו, יותר מכל אדם אחר, ידע את עמקי סודותיה וגודל קדושתה של המגורה, ידכה וקנה, גביעיה וכפתוריה ופרחיה. לכן, דווקא משום כך, נתקשה בעשייתה. לא כן בצלאל, אשר לא הגיע לדרגתו של משה, על כן לא נתקשה בה ועשאה מיד. (שליל אורות בשם ליקוטי יחודה)

סיפור מההפטרה

אם תלך בקהתי ואת משפטי תעשה ושמרת את כל מצותי ללכת בהם והקמתי את דברי אתך: בימי ה'חתם סופר" יצאה גזירה מאת שר החינוך ההונגרי ולפיה חל איסור על לימוד תורה בישיבות. לכולם היה ברור שאם לא יצליחו לשכנע את השר לבטל את הגזירה, ייסגרו היכלי התורה על מסגרי ובריה. ראש הקהל, ועימו נכבדי העדה, ביקשו להפגש איתו, אך זה סירב לקבלם, כי שונא יהודים ורשע מרושע היה מיום עומדו על דעתו. לבסוף, לאחר השתדלות מרובה, נאות השר לקבלם בביתו, בתנאי שהפגישה תיערך בשעת ארוחת הבוקר שלו. בכך רצה להשפילם ולבוותם; שיישבו מולו, ויראו כיצד הוא אוכל לפני צאתם של חברי המשלחת לפגישה הגורלית, התדפקו על דלת ביתו של ה'חתם סופר" ונכנסו אל הקודש פנימה, כדי לבקש ממנו שיאציל עליהם מברכותיו ועצותיו. ראש גולת הונגריה בידכם בחוס רב, ולבסוף הזהידם לבל ישלכו בשום איסור, וישמרו על דיני התורה בכל מחיר. חברי המשלחת התפלאו על דבריו אלה של ה'חתם סופר". וכי הם מתכוננים לעבור על איסור כלשהו? מה פשר הציווי הזה? ברם, כיוון שיצאו הדברים מפה קדוש, שמרו חברי המשלחת את הדברים בליבם. והנה, הם מגיעים לבית השר והאיש מצוה את משרתיו לכבדם בספל קפה עם חלב. לכששמעו שהכיבוד כולל חלב, (האיסור בשתייה בביתו של גוי, מדין חלב עכו"ם), חלפה תזוית-שלי-רעד בליבם. דברי הנבואה של ה'חתם סופר", כחכם עדיף מנביא, עלו ובאו בזכרונם, ועתה ידועי-דעו שרבים צפה את ההתרחשויות מראש, והאיסור שהטיל עליהם חיזק את לבבם לקראת הבאות. היהודים מתנצלים בפני השר על שהם מגועים מלהתכבד בספלי הקפה, בשל האיסור לשתות חלב עכו"ם. השר מגלה עניין בנושא ושואל מדוע חלב עכו"ם אסר בשתייה, וחברי המשלחת משיבים לו שהסיבה היא משום שחכמינו חששו שמא נתערבב שם בטעות חלב טמא. ארשת-ניצחון ניראתה על פני המארח. חשש זה שהעליתם בדבריכם קיים רק בגוי המחזיק במינים רבים של בהמות, אולם בחווה שלי יש רק פרות, ואם כן אין לכם כל מגיעה שלא לשתות מהחלב שהגשתי בפניכם, אמר. לאור מאמצי-השכנוע של השר הנוי, נברה עוד יותר התחושה בליבם של חברי המשלחת שבדיוק לקטע זה התכוון מורם ורבים כאשר ציווה עליהם שלא להכנע באיסור כלשהו. הם מחליטים לעמוד על דעתם בעקשות, ומנסים להסביר לשר שחלב של נוכרי יש בו איסור בכל מקרה, ולכן אין הם רוצים לטעום מהכיבוד. עכשיו רתח כבר דמו של השר; בקיצוץ כי רב, הוא מצוה להביא לפניו את המשרתת. "אמרי נא לי, מאיזו בהמה הבאת את החלב הזה?" לפליאתו של בעל-הבית, ולתדהמתו, מתחילה המשרתת לגמגם... "החלב הוא של פרה, אבל יש כאן גם..." מה יש כאן גם? אימרי מיד! צווח השר. המשרתת נפלה ארצה בפיך ברכיים, ובשל הפחד שהשתרר עליה נקשו איבריה לזה. אספר לך מה קרה, ואל תקצוץ עליי ארוני השר, אמרה בקול רועד. 'כאשר הודעת לי לפני שעה על האורחים המגיעים אליך לארוחת הבוקר, וביקשת שאחלוב במהירות את אחת הפרות ואכין ספלי קפה, עשיתי ככל אשר ציוויתני, ואף מזגתי כבר את החלב לתוך הקנקן שהיה אמור לעלות על שלחנך. ובדיוק אז, דקות ספורות לפני תחילת הסעודה, נשפך מרוב החפזון מעט מן החלב שבקנקן. הייתי אובדת עצות, ולא ידעתי מה לעשות. לפתע עלה בליבי רעיון. רצתי במהירות לביתו של סגנך המתגורר מולו, והמחזיק בחווה של גמלים, וביקשתי ממנו שימלא את הכר בחלב של גמלה... אני מתחננת על נפשי ומבקשת שתחום עליי, ארוני השר, כי אלמלא הייתי בטוחה שחלב גמלה טעים יותר מחלב פרה, לא הייתי עושה מה שעשיתי. וכיוון שידעתי שיש לך אורחים חשובים, לא היססתי מלערבב את החלב המשובח בתוך החלב שהינך רגיל לשתות מדי בוקר... מששמע השר את דברי המשרתת לא יכול היה שלא להביע את התפעלותו מחוכמתה של תורת ישראל, והודיע לחברי המשלחת ששליחותם הוכתרה בהצלחה... עתה נוכחתי לדעת שמשא אמת, ותורתו אמת, ואני מבטל את הגזירה. הלקח מהסיפור הזה ברור עד מאוד. כאשר עם ישראל שומר על התורה במסירות, משיבה לו התורה ב'שמירה" מפני כל צרה וזמקוקה. (עלינו לשבח)

ועל הכל...

"פרפראות"

בין הזקנים, במושב זקנים שעל ידי ישיבת קישניוב ברוסיה, היה זקן עם הארץ. פעם נפטר זקן אחד במושב זקנים, וכל הכוהנים יצאו מהבנין, אותו זקן עם הארץ, יצא גם הוא, אפילו שלא היה כהן, וכששאלו אותו "למה אתה יוצא הלוא אינך כהן?" ענה להם: הרבה פעמים בבית הכנסת, בשלא היה כהן, קראו לי לעלות לתורה "יעמוד... במקום כהן". (ישיבת קישניוב)

"ענין של טעם"

הטעם שתקנו קריאת המגילה בשני הימים שונים, לפרזים ולמוקפים, מכיוון שלא רצו מרדכי ואסתר שיהיה יום אחד, אשר כל ישראל אוכלים ושותים ואין מתעסקים בתורה כבשאר ימים בגלל מצוות היום, ולכן תקנו שני ימים, כאשר ה"פרזים" מקיימים את יום י"ד, וה"מוקפים" חומה יושבים ולומדים וכן להיפך. (החם סופר)

"מפי כתבם"

ובענין המחלוקת נראה לבאר כך: עד התקופה של בית שמאי ובית הלל לא היתה מחלוקת בעם ישראל. המחלוקת הראשונה היתה בין ר' יוסי בן יעזר איש צרידה לבין ר' יוסי בן יוחנן איש ירושלים (שבת יד ע"ב). היתה ביניהם מחלוקת על שלושה עניינים. אחד כך בית שמאי ובית הלל, שנחלקו על הרבה עניינים. באותה תקופה כלל ישראל היו מודאגים מאוד שיאבדו את אמיתת התורה כיוון שישנן כ"כ הרבה מחלוקות. יצאה בתקול מן השמים ואמרה: "אלו ואלו דברי אלקים חיים הן והלכה כבית הלל" (עירובין יג ע"ב). ההלכה צריכה הכרעה והיא לפי הלל, אך כל דברי התורה הם דברי אלקים חיים והענין יתבאר על פי מעשה שהיה. לפני עשרים שנה בנינו בית-כנסת חדש באופקים. לקחנו אומן מקצועי שיקשש את בית הכנסת, ליד ארון הקודש רצינו לעשות שני עמודי שיש. כיוון ששיש הוא דבר יקר מאוד, החלטנו לעשות את העמודים מצינורות פלסטיק, ולצפות אותם בשיש. האומן הורה לקבלן להביא לו שני צינורות בקוטר עשר ס"מ. למחרת הוא הביא את שני הצינורות, והנה אני רואה ששניהם רבים וצועקים אחד על השני. מה קרה? הקבלן הבין שעשר ס"מ הכוונה לשטח שבפנים, ואילו האומן התכוון שעובי הצינור בכללותו יהיה עשר ס"מ. "בקשתי ממך עשר ס"מ והבאת לי שש-עשרה" - טוען האומן כלפי הקבלן, ואילו הקבלן לא תופס מה הוא בדיוק רוצה ממנו... מי צודק? שניהם צודקים. כל אחד לפי המקצוע שלו. זהו סיפור נפלא. כל אחד רואה את העולם בזווית ראייה אחרת. וזהי כוונת דברי הבתקול "אלו ואלו דברי אלקים חיים" - שניכם צודקים ונכון, בנוגע להלכה למעשה ישנם כללים כיצד לפסוק, אך בכל מחלוקת יש לשתי הדעות תוקף של דבר ה' וזהי ההבטחה שקבלנו מהשי"ת, שהתורה שלנו היא תורתו ית', והוא יודע עד סוף כל הדורות שכל דברי התורה יהיו נכונים. לכן עלינו להקפיד על כל מנהג ועל כל הלכה שנמסרו לנו מחכמים, כי כולם דבר ה' אמת. (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן, יום, שנהוגים בו מקצת שמחה, זכר לנס, ואינו נוהג בכל שנה?

תשובה: פורים קטן, נוהג רק בשנה מעוברת, שיש בו שני אדרים, ונוהג באדר ראשון.

מפתגמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הלשון קלה בפעולתה, וחמורה בתוצאותיה. (מהר"ל)

חייב אדם לשמר עצמו יותר, שלא יזיק משלא יזוק. (ר' משה רזונשטיין)

מי שמביא עצמו לידי חשד אל יאשים מי שחושב עליו רע. (ר' שלמה אבן גבירול)

אור האמונה

פרשת תרומה

שבת קודש ❖ ד' אדר, תש"פ

גיליון מס. 723

פסוק

כל מטרתנו בהפצת העלון היא זיכוי הרבים.

קחו חלק בהפצה ותזכו למתנות הנפלאות
שמבטיחים חכמנו זכרונם לברכה:

"כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו"
(פירקי אבות)

"כל המזכה לאחרים, אותה הזכות עומדת לו
ואינה סרה ממנו" (הזהר הקדוש)

מותר להדפיס, לצלם, לשכפל ולהפיץ את העלון כנאמר:

"אין חפץ ה' כי אם במי שמזכה את הבריות"
(חסד לאברהם)

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" (כה, ב)

"ויקחו לי תרומה" - מהו לי? אמר הקב"ה לישראל, התנדבו ועשו המשכן ואל תאמרו שמכיסכם אתם נותנים דבר, כי משלי הוא הכל, כמו שנאמר "לי הכסף ולי הזהב נאום ה' צבאות" (חגי ב, ח). לפיכך אמר: "ויקחו לי - משלי". (מדרש אנדה)

מְסַכֵּן בְּלֵב

בפרשת השבוע מבקשת התורה הקדושה מבני ישראל להשתתף בהקמת המשכן ולתת תרומה. איזו תרומה מבקשים? כזו שבאה רק מתוך נדיבות לב "כל איש אשר ידבנו לבו". לא כולם חייבים להביא תרומה למשכן. רק מי שיש לו רצון מלא, רצון זך ונקי רק מכאלה מבקשים תרומה. הרי סוף סוף בונים משכן, מקום בו תישרה השכינה, מקום שכל מי שיבוא אליו יתעורר לבו בגעגועים וכיסופים ורצונות אין סופיים לה' יתברך, אז חייבים לבנות מקום כזה מחומרים מושלמים, מרצונות אמיתיים וטהורים.

עם ישראל קדושים, תוך יומיים הרימו את תרומותיהם בשיא ההתלהבות, בשיא השמחה, הרבה יותר ממה שהיה דרוש ולכן נאלצו להודיע להם להפסיק. לא צריך יותר תרומות. אומרים חז"ל המשכן לא נחרב, הוא נטמן, הוא קיים עד היום הזה, הוא נמצא. אי אפשר להפסיק דבר שנעשה בנדבה, בטהרת הלב, כל זה יוצר מציאות שאי אפשר להפסיקה.

כל העניין שלנו בחיים זה לבנות בלב משכן להשראת השכינה. כשזוכים לרגעים האלה שבהם כבוד השם שורה על האדם, הנפש מתמלאת אז בחיות ונעימות מופלאה ומבינים אז שעבור המטרה הזו ממש נברא העולם. מכאן שואב האדם כוח וגבורה לעמול ולהתייגע בעבודת השם, מכאן הוא שואב את היכולת לעמוד כנגד תאוות ויצרים, חלישות הדעת ועייפות.

מה בדיוק מבקשים מבני ישראל לתת? זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן... זהב וכסף ונחושת מרמזים על נקודות הטובות שיש בכל אחד מישראל. בכל אחד, אפילו בפחותים שבהם, אפילו בגרוע שבגרועים, אין דבר כזה ששם ישראל נקרא עליו ואין בו לפחות נקודה טובה אחת. אם לא זהב אז כסף, ואם לא כסף אז נחושת, אבל משהו טוב אפשר למצוא בכל אחד. בזכות זה נבנה המשכן. במהלך יומו של כל יהודי אפשר למצוא נקודות של אור שהן מחשבות טובות, הרהורי תשובה, התגברות על היצר, כל נקודה כזו היא תרומה נפלאה לבניין המשכן, הן זה הכללי, והן הפרטי, בתוך פנימה. "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה, ח). בתוכו לא נאמר אלא בתוכם. בתוך כל אחד ואחד. יהודי, כפי טהרת וזכות לבו, כך הוא מכין מקום לשכינה לשכון בתוכו, כך הוא זוכה להרגיש את הנועם של ה'. "לחצות בנועם ה' ולבקר בהיכלו" סופי תיבות תרומה.

משכן בונים כשלומדים לוותר. אתה קצת מוותר, אתה זוכה שאור אלוקי חודר אליך. שלושה מוחלים להם על כל עוונותיהם: חתן – שמשעבד עצמו לאשה, גר – שמשעבד עצמו לעם היהודי ושעולה לגדולה שמשעבד עצמו לציבור. רות מוותרת על הכל, הולכת בעיניים עצומות אחרי נעמי וזוכה להיות הסבתא של מלך המשיח. רחל מוותרת על הזיווג שלה כדי לשמור על כבוד אחותה זוכה להיות האמא של כולנו, אמא רחל.

ויתור זה קדושה, זה להקדיש לה', זה לעשות לשם שמים. "ויקחו לי

תרומה", לי - לשמי (רש"י). שהתרומה תהיה לכבודי, לא לכבודכם, אומנם כל המצוות צריכות להיות לשם שמים, אבל בעניין הצדקה יש יצר רע מיוחד לתת אותה לכבוד עצמנו. לכן דווקא כאן, בענין הצדקה, נאמר לשמי.

מי שרוצה שה' ישכון לו בלבו, מי שרוצה את הלמעלה, לא יכול להתעלם מהאחים שלו. "והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה... ופניהם איש אל אחיו" (מ"ג, כ). השמחה שיש בנתינה, אין שמחה גדולה ממנה. אנחנו מבקשים מה' שפע, כדי שנוכל לתת לילדים, לשכנים, לחברים, לכל מי שצריך. אין מתחילה פרשת תרומה? "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (כה"ב). תרומה לוקחים? תרומה נותנים! אלא חסד עשה עמנו ה' יתברך, שכל מי שנותן מקבל שפע, על ידי נתינתו מתרבים נכסיו ומתברכים. נעשה שהוא לוקח ולא נותן. כשנותנים מיד מקבלים בחזרה. מה מקבלים? קירבת ה'. תרומה מרוממת, מרימה את היהודי למעלה, מעל האדמה, מעל הארציות, מרחיקה אותו מהרצון לקבל רק לעצמו.

כדי לבנות משכן צריך ללמוד לברוח ממחשבה רעה למחשבה טובה. זה כל רגע מלחמה מחדש, כל רגע מבחן מחדש, "לרגעים תבחננו". אתה רואה מישהו שעושה איזה דבר, ואפשר לפרש את מעשיו שהוא התכוון לטוב, ואפשר לפרש שהוא התכוון לרע, אתה חייב לחשוב שכנראה הוא התכוון לטוב שזה בעצם לדון את חברך לכף זכות. נכשלת וחשבת שהתכוון לרע? תעשה תשובה ותהפוך את המחשבה שלך. כי אם אתה חושב רע על השני, אין תקיים את מצוות "ואהבת לרעך כמוך"?

אסור לך להרגיש שאתה לא סובל מישהו ולא רוצה קשר איתו. יש לך כלפיו איזה טענה? אתה לא רוצה למחול לו על זה? צריך להגיד לו. החפץ חיים אמר שמי שנמנע מלדבר עם מישהו במשך שלושה ימים בגלל שהוא כועס עליו, הוא נחשב שהוא שונא אותו והוא עובר על "לא תשנא". מישהו יכול היה אך לא רצה לעזור לך, אסור לשמור את זה בלב, בטח לא להחזיר לו באותה מטבע. צריך לוותר, לשכוח.

הצדקה והחסד מניעים את גלגלי העולם. אין נותנים? בנדיבות לב, נותנים ברוחב לב וה' מחזיר פי שניים. יש בשמים היכל ידוע שם מלאכים ממונים לקבל גמילות חסדים שאדם עושה בעולם הזה, וכאשר מידת הדין מקטרגת על ישראל, מיד אותם המלאכים מראים את החסד ההוא, והקב"ה מרחם על ישראל מפני שחפץ חסד הוא ואף שהם חייבים, אם הם גומלים חסד זה לזה, הוא מרחם וסולח (תומר דבורה א).

עולם חסד יבנה, אין העולם מתקיים כי אם על ידי עשיית חסד שבני אדם עושים זה עם זה. בזכות זה מחדש הקב"ה בכל יום בטובו מעשה בראשית. אסור שיעבור יום בלי שעשית איזה חסד עם הזולת. יום שיהודי לא עושה בו איזה טובה ליהודי, אינו נחשב ליום בחיים. אפילו טובה קטנה, כמו שאתה מכין כוס תה לשני אפילו שהוא יכול לעשות את זה בעצמו. לפעמים מציעים לך משהו ואתה באופן ספונטני משיב "לא תודה", כי אין לך עין טובה ולכן אתה מסרב לקבל את טובתו של האחר. תתגרבו! תקבל ממנו את טובתו בשמחה! לזה קוראים החסד שבקבלת החסד. לפעמים זה החסד הכי גדול.

אדם צריך להתפלל כל יום: "רבונו של עולם, אני רוצה לעבור את החיים האלה בלי לפגוע בשום בריה, אפילו מי שפגע בי, אני לא אפגע בו ולא אצער אותו, אדרבא, אסלח ואמחל לו". הצרה הכי גדולה שלנו שאנחנו לא יכולים לחייך לאנשים. שאנחנו מקפידים. האדם יודע מה האמת, הוא יודע שצריך להיות סלחן, וטוב לב, ולהאיר פנים, ולוותר, אך הוא לא יכול לזכות לאמת הזאת.

אנחנו כל כך אוהבים את ה', שנדמה לנו שכל הסיפור של התשובה שלנו זה אני וה'. אך אם מתחילים לפנות קצת מקום לשני, ולאהוב אותו, ולהגיד לו מילה טובה. או לפחות לחשוב עליו מחשבה טובה, אז פתאום מרגישים שאוהבים את ה' יותר. אתה לא יודע מה עבר ועובר על השני. אל תשפוט אותו, אתה לא יודע מה יקרה איתך מחר ואיזה נסיבות אתה תצטרך לעבור. אתה לעולם לא יכול להיות בטוח שמה שאתה חושב על השני זו האמת. מנין לך לדעת? רק ה' יודע לבבות וקורא מחשבות. הדלק של הנשמה זה מילה טובה של הערכה, של עידוד, של הכרת הטוב. מי שנמנע "מלתדלק" את הזולת מונע ממנו חיים, שמחה, כבוד. צריך להרבות במילים טובות.

ה' אומר לנו: אתם באמת אוהבים אותי? אז קודם כל אני רוצה מכם שתאהבו את החברים שלכם. עד שתאהבו אותי, שאני שמה למעלה בשמים, יש לך פה חבר, ופה אח, ופה בן משפחה, ופה בן זוג, ופה שכן ופה זה וזה כולם הם חלקים אלו מאלו. אז קודם כל תאהב את הילדים שלי. בוא נראה אותך בנסיבות הפשוטים. לפני שאתה מגיע למדרגות. אתה יודע שכל יהודי הוא חלק אלו מאלו, תתחיל לאהוב אותו. לא אהבת אותו, לא הצלחת לאהוב אותו, תבקש, תתפלל, אנה ה' תעזור לי שאני ארגיש את השני, שיהיה לי תענוג להתפלל על השני, שאני לא אוהב רק את עצמי. אתה רוצה השגות, אתה צריך כלי בשביל להשיג השגות. מה זה הכלים? הכלים זה הלב, אתה צריך לב, ואת זה אתה לא יכול לקבל לבד, רק עם החברים שלך.

צריך להכניס הרבה לב לחיים שלנו, הרבה אהבה, הרבה עידוד ותמיכה. ילד צריך לשמוע הרבה: אתה ילד מוצלח. לשבח אותו, אבל על דברים נכונים. ילדים תופסים מהר את הזיוף, גערות והערות זה יותר כדי לפרוק את הכעס מלבו של ההורה, זה לא באמת לחשוב על טובתו של הילד. כשיש בעיה קשה עם ילד, צריך שההורה יעשה מסירות נפש, יתאמץ במיוחד, ירבה בתפילות מעומק הלב, הילד רואה ומרגיש מה שההורה עושה למענו וזה נותן לו הרגשה שהוא לא לבד, שההורים איתו, שהם לא רק מדברים, הם גם מוכנים למאמץ גדול ועצום עבורו וזה נותן לו כוח ורצון להתאמץ בעצמו.

צריך להכניס הרבה לב לחיים שלנו, לב זה חיבור, לב זה אהבה, לב זה שמחה, לב זה משהו עליון. רבינו אומר שמי שיש לו לב, אז אין אצלו בכלל ענין של מקום, כי אם יש לך לב אז בכל מקום בעולם אתה מחובר. כי הלב הוא מעל המקום. לב זה התענוג הזה שאתה מחובר אל ה', שאתה אוהב את ה' ואתה יודע שגם ה' אוהב אותך, וגם כשאתה לא מצליח ואתה מרגיש רחוק מה', לפחות שיכאב לך. כשאתה מרגיש שהוא רחוק, שהוא נפרד מה', הדקירה הזו בלב על זה שהוא כך כל רחוק זה בעצמו מקרב אותו.

את הלב שלכם אני רוצה, את הפנימיות, את החמימות לדבר מצוה, את השמחה של מצוה. התרגלתם לחושך, אתם כבר לא מבקשים את האור, הקב"ה רוצה שנתפתח את הלב בכל דבר שיוצא מפיו. כשמשבח את הבורא ישבח עם כל הלב, כשמבקש איזה בקשה, יבקש אותה עם כל הלב, הרי ה' נמצא איתך, הוא מקשיב לכל דבר שיוצא מפיו.

משכנס אדר מרבין בשמחה. הנה מגיע חודש שלם שכל עניינו שמחה, משכן בונים רק עם שמחה. לראות את כל הטוב שיש לנו וכל הזמן להודות. אתה כל כך טוב אלי אבא שאין לי מילים. וגם שיש יסורים, אדם יכול לזכות לקירבה עצומה ונפלאה להשי"ת אם ימצא בתוך היסורים את הרחמים של ה'. דוד המלך היה מהלל ומשבח את בוראו לא רק בימים של שמחה וישועה, אלא גם בימים של צר ומצוק בעת שעברו עליו גלים ומשברים קשים, תמיד

הרבה בשבחו של מקום. "צרה יוגן אמצא ובשם ה' אקרא" תמיד עיניו אל אבא שבשמים שיושיעו, וגם אם אינו רואה מייד את הישועה, מייחל ומצפה כי יודע שרק ביד ה' להושיע.

תרומה נותנים רק עם לב, כמו בסיפור הבא:

יששכר נשמתו

בצלאל מזרחי הוא איש עסקים חסר נשימה, המנהל קרבות צפופים לרכוש עסקים ולבצע עסקאות. במונחים בני ברקיים, מזרחי הוא סיפור הצלחה בהחלט מרשים. יש לו שתי דירות, שלוש מכוניות, קופות גמל עסיסיות ואשראי בנקאי שמנמן למדי. מזרחי בנעוריו היה תלמיד מבריק, שקדן ותוסס. עקב בצד אגודל עם בצלאל מזרחי למד בחור השקט והחרישי פנחס יוחנן שעיבי. הפער ברמת הלימוד בין מזרחי לשעיבי היה בלתי נתפש. די אם נאמר, שלפחות שלוש פעמים ביום ניגש שעיבי בביישנות למזרחי וביקש שיסביר לו את החילוק שבין רבנו חננאל לתוספות, והתחנן בפניו שיחזור על עיקרי השיעור היומי של ראש הישיבה.

גלגל טוב בעולם. בגיל 21 נישא בצלאל מזרחי לדרורה, בתו של הגביר הנודע שמשון גבריאל יעקובי, ששאף להשיא את בכורתו לעילוי של הישיבה המפורסמת. שאיפתו עלתה בידו, ואכן האברך מזרחי שקד 5 שנים על תלמודו בכלל, אך נשאב אט אט לעסקיו של חותנו. ואתם יודעים איך זה מתחיל, פה שעה, שם שעה, ולבסוף בגיל 30 מצא עצמו מזרחי שקוע עד צוואר בעסקים. בגיל 45 וחדשיים לקה מזרחי מיועדו בלב, ואושפז במחלקה הקרדיולוגית.

הצינטור לא אחר להגיע ובין בדיקה לתרופה התעשת הסוחר מזרחי ומשך באוזניו כלא מאמין: "15 שנים אני מחוץ לעולם התורה, חוטף בקושי מנחה מעריב במניין, שחרית זריזה, אך קביעת עיתים לתורה?" ובעוד הרהורי תשובה מנקרים חולפים במוחו, הוא הבחין לפתע במסדרון המחלקה יהודי תמיר ונאה, שזקנו יורד על פי מידותיו וסביבו כשתילי זיתים 6-7 ילדים קטנים המצחקים בעליזות. "שעיבי!?" חירחר מזרחי לעבר האיש. "שעיבי, אני לא טועה, פנחס יוחנן ידידי בוא היכנס לחדר 17". "הו, ידידי ורעי הנפלא, רבי בצלאל מזרחי, מה שלום כבודו" האיר שעיבי פניו לעבר ידידו משכבר הימים, תוך לחיצות ידיים חמימות. שעיבי רכן לעבר ידידו, חיבק אותו בחמימות ולחש לאוזנו: "בצלאל ידידי כמעט 20 שנה לא נפגשנו... וזו אשמתי. יש לי חוב מוסרי וערכי עצום כלפיך. אם יש בי תורה - היא בזכותך. אם יש בי דרך ארץ - זה בזכותך. אתה בצלאל, היית עמוד האש שלי, עמוד האור. אתה היית היחיד שהבין את ניסוחי וסברותי של ראש הישיבה, הסברת לי אותן בטוב טעם שיחדרו למוחי וללבי. בזכותך, ורק בזכותך, הצלחתי לצלוח את העולם הישיבות. כיום ידידי, זיכוני מן השמים, לעמוד בראש כולל ובו 40 אברכים שקדנים, ואני בבערותי ובעונוני מעביר שיעור או שניים מידי יום, הספקתי להוציא לאור ששה ספרים בהלכה שקיבלו הסכמתם של גדולי הדור. וכל מה שיש לי, שלך הוא. ושיעמוד לך לרפואה שלמה ובריאות איתנה. אגב, אבי מאושפז כאן במחלקה בחדר הסמוך ובאנו לבקר".

בצלאל מזרחי לא האמין למשמע אוזניו. הבחור פנחס יוחנן שעיבי ראש כולל!!!!!! מוציא לאור ספרי הלכה! ואני, בצלאל מזרחי, העילוי הגדול, מצונטר ועוסק במסחר ומקבל ממנו, מן הגאון הזה, כבוד, כאילו עולם התורה נשען עלי. לא יאומן!

שבועיים אחרי. חצות לילה. נקישה בדלת. הרב שעיבי פותח דלת. למולו

בצלאל מזרחי. "ברוך הבא ידידי", מאיר שעיבי פניו. "פנחס יוחנן באתי אליך בעניין רציני, ואני מבקש תהיה קשוב לדבריי. קשה לי לחזור היום לאוהלה של תורה, ורק אתה יכול להציל אותי, ואתה גם חייב להציל אותי. בדקתי ומצאתי שברוך השם נולדו לך 10 ילדים כן ירבו, עיניי רואות שאתה מתגורר בדירה של 2.5 חדרים". הסוחר מזרחי הכניס ידו לכיסו הימני ושלף משם 12,000 ש"ח במזומן: "כל ראש חודש, אם ירצה השם, אגיע אליך בחצות לילה ואשלשל לידך 1,000 ש"ח על כל נפש. כמו כן, כבר מחר אשכור דירה בת 5 חדרים, שתתגוררו ברווחה. אני מתחנן לפניך תהיה אתה יששכר שלי, ואני אהיה הזבולון שלך". הדברים שיצאו מלב מורתח ואוהב נכנסו אל לבו העדין של ראש הכולל הרב פנחס יוחנן שעיבי אשר בביישנות רבה הסכים לעיסקה. הסכם יששכר וזבולון נחתם בין שני הידידים הוותיקים ויצא לדרך.

הו, הו, היו אלה ימים יפים וגדושי תופינים ומעדנים, עופות, דגים ובשר שמן עבור משפחת שעיבי, שהמקרה שלהם מעולם לא הכיר שפע כזה. "שלא יהיו לך שום נקיפות מצפון". היה הסוחר מזרחי לוחש מפעם לפעם לאוזני ידידו ראש הכולל, "אני לא טיפש, אני צריך אותך יותר ממה שאתה צריך אותי... תודה לקב"ה שהביא לי את הלחצים בלב, את האשפוז הכפוי, ועל ידי כך זכיתי לראותך במסדרון בית החולים, אתה ידידי, אתה יששכר נשמת".

במשך חמש שנים התנהל לו הסכם יששכר וזבולון בין השניים, כאשר מזרחי נוחת כל ראש חודש אצל שעיבי כמו שעון שוויצרי, הם לומדים בצוותא סוגיה קטנה ונפרדים בחיבוק חברי אוהב. אחרי חמש שנים, סמוך ונראה לערב ראש השנה, שומע הרב שעיבי שיחת סוחרים אקראית על מדרכה ברחוב רבי עקיבא. הנה ציטוט חלקי: "שמעתי שבצלאל מזרחי פושט רגל. הבנק עיקל לו שתי מכוניות ואת שתי דירותיו, ועכשיו גם החסכונות שלו בסכנה".

יומיים אחר כך כשהגיע מזרחי עם השטרות המרשרשים, הבחין שעיבי בזיק של מתח המשוך בין עפעפיו של הזבולון שלו. "מזרחי, תהיה הוגן כלפי, ואל תסתיר ממני דבר. שמעתי שנקלעת לקשיים". נסיונות הטיוח של מזרחי עלו בתוהו. לאחר שתיים שלוש דקות של דחיות דיפלומטיות, התרצה מזרחי: "מה לעשות נפלתי בגדול, אני לא סוחר גדול, אני כבר תרנגול מרוט... אבל אני בהסכם שלי עומד... שכח מלשכנע אותי לפרוש מן ההסכם, אני חוסך מן הפה שלי וכל גרוש שארויח אני מעביר אליך. אל תדאג שעיבי. אשתי מודעת להסכם, והיא מסכימה. למרות הכל, אני לא רעב ללחם. "בשום אופן לא", היה הרב שעיבי נחרץ "אין דוחין נפש מפני נפש. הפיות של הילדים שלך קודמים לפיות של ילדי. אם הבנקים עיקלו את רכושך, לא יעלה על הדעת שתממן אותי. זה איסור מוחלט". מזרחי: אתה יודע מה, אני מוכן לפשרה. תן לי לממן לך לפחות את כל צרכי השבת, תעשה חשבון כמה עולה לך שבת, עם כל המעדנים והמצרכים, ואני משלם. אל תחסוך. זה יפחית מעלי מעט את הנטל, אבל ישמור אותך מאושר". הרב שעיבי הפך לחומה בצורה: "לא לא. אני לא אהיה מסוגל לאכול בשבת את המעדנים שתרכוש לי מהאין כסף שלך. זה יפגום לי בעונג שבת שלי. תתחשב בי. מזרחי לא נכנע: "רב שעיבי, והשבת שלי - מה היא עליה?"

לקראת שלהי הויכוח מצאו השניים את עצמם מול דלתו של אחד מפוסקי הדור. הלה האזין בקשב רב לטענותיהם: כן עונג שבת, לא עונג שבת. עיניו הבריקו מאושר או מדמע. לאחר כשעה הוא פסק: "אתם אנשים נפלאים, ממש עמודי עולם, אתם סנגורים מושלמים על עם ישראל... אבל לאחר שעיינתי ארוכות בנושא הנני פוסק שהרב שעיבי, שהוא היששכר

לאחר שעה ארוכה של תפילות ותחנונות, פנה מזרחי לידידו ואמר: "ידיד נפשי, בוא נעשה פשרה. קבל ממני במשך שלושה חודשים את הוצאות צרכי השבת שלך, והיה אם עסקיי יחזרו למסלולם נמשיך בעיסקת השבת. אם בחסדי השם הם ישובו יפרחו, נחזור לעיסקות ישכר וזבולון שלנו, ואם חלילה..." הרב שעייבי נרגש עד דמעות, חיבק ארוכות את מיטיבו ידידו, הנהן בראשו ולחש על אוזנו "בצלאל יקירי, אתה איש גדול ובעל חסד שאין כמותך בעולם. אני מוכן להסכם הפשרה שהצעת... כי אני מעריץ מוחלט של טוהר לבך וכוונותיך". "אתה זבולון הכי ענק בעולם" "ואתה יששכר נשמת", חתם הסוחר מזרחי את השיחה.

השנים צעדו לעבר המכוננית, וצמרות הצאלון נעו זעו בהתרגשות, הרבה מעבר לעוצמת הרוח.

(מתוך סידרת ספריו של הרב יעקב (קובי) לוי.)

מביניכם, צודק. הסוחר מזרחי לא אמר נואש, הוא אחז בידו של הרב שעייבי ויחד צעדו לביתו של אחד מראשי הישיבות. הלה פער עיניו בתדהמה, והרהר בלבו: ראה אבא שבשמים, אלו יהודים צדיקים יש לך בעולמך... לאחר שעייב בטענותיהם פסק הראש ישיבה: "אני פוסק לטובתו של זבולון. הבן ידידי הרב שעייבי, הזבולון שלך מר מזרחי, נותן לך בעצם צדקה לצרכי שבת, וצדקה זו לעולם חוזרת.

הרב שעייבי והסוחר מזרחי יצאו באותו לילה בני ברק לבית העלמין וניצבו מול ציונו של ה'חזון איש' זצ"ל. אהבה ענקית הדביקה בין השניים. הכרת הטוב שאין לה קץ חיברה בין הדבקים, ורצון להיטיב איש עם זולתו חפף על ראשיהם. הם הדליקו נר נשמה והניחו מצחם על השיש הקר. "אנא ריבוננו של עולם", הם התחננו, "בזכות הצדיק מאורם של ישראל, האר עינינו שנמצא פתרון שיניח את דעת שנינו"

תפלה

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם!

תעזור לי לשים את כולם לפני, לחשוב איך אני יכול לעזור להם, שהמחשבה שלי תהיה איך אני משמח את כולם, אך אני מנקה את עצמי מהאני אני אני ונהפך ל- אתה ואתה ואתה. איך אני מחפש את התועלת של השני לפני התועלת שלי, איך אני נותן לו את הנשמה בלי

שאף אחד בעולם ידע מזה רק אתה.

ריבוננו של עולם, תעזור לי לעשות למען הזולת בלי מחיאות כפיים, בלי טפחות על השכם, לתת צדקה בסתר ולא לרצות שבסוף יגלו מי נתן, כמו שקורה לפעמים. שאני תמיד אזכור את הסטוטוסקופ שלך אבא, שאתה שם לי אותו על החזה ושומע הכל ויודע הכל, יודע

בדיוק מה יש לי בתוך הלב.

ריבוננו של עולם, תעזור שאני אעשה כל דבר בלי אינטרסים, בלי נגיעות, 6 שהכל יהיה לשם שמים, להיות ממש כמון, שאתה רק נותן ונותן, שיהיה לי רק אינטרס אחד, לעשות לך טוב אבא'ה, ולשמח את בריותך.

שמח שלום והחיים!
מנחם אזולאי

בכל נושא אישי - ניתן לפנות לכותב העלון בפקס. 02-6242148

בכל נושא אחר - ניתן לפנות לטלפון 050-4178148

העלון טעון גניזה

להורדת העלון: מאתר "אור האמונה" - ohrhaemuna.com

מאתר "לדעת" - <http://ladaat.info/gilyonot.aspx>

להצטרפות לרשימת התפוצה: r.m.azolai@gmail.com

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

א ווארט אויף די פרשה

הקב"ה הקדים לישראל רפואה למכה - בזכות שהקדימו נעשה לנשמע

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כה, ח).

ב"תנא דבי אליהו" (פרק יז): "וכיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו (שמות כד, ז) 'כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע', מיד אמר הקב"ה למשה שיאמר לישראל שיעשו משכן, שנאמר (שמות כה, ב-ח) 'דבר אל בני ישראל... ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'."

יתבאר על פי דברי **כ"ק מרן מהר"י זי"ע** על מאמר הגמרא (שבת פה, א) "מאי דכתיב (שיר השירים ג, ג) 'כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים', למה נמשלו ישראל לתפוח, לומר לך, מה תפוח זה פריז קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע", והקשו התוספות (ד"ה פריז) על לשון הגמרא "נמשלו ישראל לתפוח", הרי בפסוק נאמר "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים", והרי שהקב"ה נמשל לתפוח ולא בני ישראל.

ותירץ כ"ק מרן זי"ע, שכונת הכתוב היא, שבשכר שבני ישראל הקדימו נעשה לנשמע, מתנהג עמהם גם הקב"ה בדרך זו, והוא ממלא את משאלות לבם קודם שיבקשו בפועל, בבחינת "והיה טרם יקראו ואני אענה", וזהו: "כתפוח בעצי היער", מאחר שבני ישראל נמשלו לתפוח והקדימו נעשה לנשמע, על ידי זה "כן דודי בין הבנים", גם הקב"ה מתנהג עמהם בדרך זו, ועונה לעמו ישראל "טרם יקראו". ע"כ.

והנה, הרמב"ן (ריש פר' תרומה) כתב שהציווי על מלאכת המשכן היה קודם מעשה העגל, ובוזה הקדים להם הקב"ה רפואה למכתם, והכין להם כפרה לחטא העגל, כלשון המדרש לקח טוב (תשא קה, א): "היטיב להם הקב"ה והקדים צרי למכתם וציוה את משה להזהירם על עשיית המשכן וכל כליו לכפר על מעשה העגל".

ויש לומר בזה כדברי מרן זי"ע דלעיל, שעל ידי הקדמת נעשה לנשמע, פעלו בני ישראל שגם הקב"ה יתנהג עמהם בדרך זו, ויקדים להם רפואה עוד בטרם תבוא עליהם המכה.

זהו פירוש המדרש: "וכיון שקבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", בזה פעלו שגם הקב"ה יתנהג עמהם בדרך זו, ו"מיד" - עוד קודם שחטאו בעגל - "אמר הקב"ה למשה שיאמר לישראל שיעשו משכן", כדי להכין להם כפרה ורפואה על חטא העגל.

(סעודה ב' תש"ן)

עבודת ה' באש ההתלהבות - כדי להנחיל רגשי קדושה לדורות הבאים

וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מְרָאָה בהר (שמות כה, מ).

פירש רש"י: "אילו היה נקוד מְרָאָה בפת"ח, היה פתרונו אתה מראה לאחרים, עכשיו שנקוד בחט"ף קמ"ץ, פתרונו, 'דאת מתחז'ל, שאחרים מראים לך". ויש להבין, מדוע כתבה התורה תיבה זו באופן שניתן לפרשו בשני אופנים (א. מְרָאָה - "אתה מראה לאחרים". ב. מְרָאָה - "אחרים מראים לך"), ולא כתבה כמו להלן (כו, ל) "אשר הראית בהר", שהוא לשון מבורר יותר.

ויש לומר בהקדם קושיא נוספת, דהנה רש"י מפרש: "וראה ועשה בתבניתם" - ראה כאן בהר תבנית שאני מראה אותך, מגיד שנתקשה משה במעשה המנורה עד שהראה לו הקב"ה מנורה של אש, ולכאורה צריך להבין, מדוע הראה לו הקב"ה "מנורה של אש" כדי לסייע לו בעשייתה, הרי סוף סוף המנורה נעשתה מאליה, כפירוש רש"י לעיל (כה, לא): "לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה, השלך את הככר לאור, והיא נעשית מאליה".

וצריך לומר, שבדויד לא נתקשה משה בגוף עשייתה שעל כך נאמר לו להדיא "השלך את הככר לאור" וכו', אלא נתקשה באופן עשייתה, שהרי נלוו לעשייה זו רגשי אהבה ויראה ושמחה והתלהבות דקדושה, ומשה רבינו היה מסופק האם דברים פנימיים אלו צריכים להיות בפנימיות ובהצנע, או שמא גם הם צריכים לפרוץ החוצה כדי שילמדו הדורות הבאים איך צריכים לקיים את רצון השי"ת.

על כך "הראה לו הקב"ה מנורה של אש", שאדברה העשייה צריכה להיות עם אש התלהבות דקדושה הניכרת כלפי חוץ, כדי להנחיל התשוקה וההתלהבות לדורות הבאים.

לכן נאמר "וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר", בלשון המשתמע לתרי אנפין, כי רצה הקב"ה להורות לו שני דברים: א. כפשוטו, "וראה עשה בתבניתם אשר אתה מְרָאָה בהר", כפי שמראים לך בהר. ב. "וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מְרָאָה בהר" - אתה מראה לאחרים, שתעשה אותם עם התלהבות ואש דקדושה, באופן שתנחיל רגשי קדושה אלו לאחרים.

(קידושא רבה תשנו)

ניצול ימי הבחורות לתורה לפני שיצטרך לדאוג לפרנסתו

ועשו ארון עצי שטים... ועשית שלחן עצי שטים...

ועשית מנורת זהב טהור וגו' (שמות כה, י; כג: לא).

הנה, הארון הוא התורה הקדושה, השולחן מורה על פרנסה, והמנורה רומזת לחכמת התורה, כאמרם ז"ל (בבא בתרא כה, ב): "הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין, וסימנך, שולחן בצפון ומנורה בדרום".

והנה, מהקדמת הארון לשולחן רואים שעסק התורה קודם לעסק הפרנסה, ומאיך, מהקדמת השולחן למנורה רואים שעסק הפרנסה קודם לעסק התורה.

אמנם הביאור בזה הוא על פי דברי הגמרא (קידושין כט, ב): "הלכה, נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה, רבי יוחנן אמר, ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה?", והרי דרבי יוחנן סובר שלאחר הנישואין יש לדאוג לפרנסה, ונמצא כי רק לאחר שתהא פרנסתו מצויה, יוכל ללמוד תורה.

והנה, על הארון היו הכרובים, שפניהם היו כפני תינוק, כאמרם ז"ל (סוכה ה, ב) "מאי כרוב... כרביא, שכן בבבל קורין לינוקא רביא", והיינו שהארון עם הכרובים מרמז על תורתם של תינוקות של בית רבן שעדיין לא יצאו מרשות אביהם לרשות עצמם. ממילא מובן היטב, ששנות הילדות והבחורות צריכים להיות מוקדשים אך ורק לתורה הקדושה ("ועשו ארון"), ולאחר הנישואין צריכים לדאוג תחלה לפרנסה ("ועשית שולחן"), ואחר כך יוכל לשוב לחכמת התורה כמו בימי קדם ("ועשית מנורת זהב").

(סעודה ב' תשסב)

תודותינו וברכותינו לאלו שתרמו להוצאת הגליון

הרה"ח ר' ישראל ברשא פרידמן שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו למז"ט ובשעט"מ יום ג אולם "ישמח משה" - לונדון	הרה"ח ר' נחמן ברי"י זיגלמן שליט"א לרגל שמחת נישואי בתו למז"ט ובשעט"מ יום ב אולם "אחות פרידמן" - אשדוד	הרה"ח ר' סיני הירש שליט"א לרגל שמחת הבר מצווה לנכדו שיחי למז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' משה רוזנגרטן שליט"א לרגל שמחת הברית לבנו שיחי למז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' לייבוש קרניאל שליט"א ראש כולל עיון לרגל שמחת נישואי בנו למז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' אהרן איינהורן שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו למז"ט ובשעט"מ יום ב אולם "אחות פרידמן" - אשדוד	הרה"ח ר' יונה פרידמן שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו למז"ט ובשעט"מ	ברכת מזל טוב לידידנו הרה"ח ר' פנחס טייכמן שליט"א לרגל שמחת לידת הבת למז"ט ובשעט"מ המברכים י"ג מ"א י"פ
יום א אולם "אחות פרידמן" - אשדוד	הרה"ח ר' יהושע פאליק ווייס שליט"א לרגל שמחת נישואי בתו למז"ט ובשעט"מ יום ב אולם "נחלת יהודה" - ירושלים עיה"ק	הרה"ח ר' אהרן ברי"ה גרינבוים שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו למז"ט ובשעט"מ	הרה"ח ר' משה חיים טכובר שליט"א לרגל שמחת הבר מצווה לבנו למז"ט ובשעט"מ

צדקה מביאה לידי תורה ותורה מביאה לידי דביקות

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (שמות כה, ב).

במדרש: "הדא הוא דכתיב (משלי ד, ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו', אל תעזובו את המקח שנתתי לכם".

יש לפרש בהקדם דברי ה"בני יששכר" (סיון ה, יד) בביאור העובדא המובאת בגמרא (ברכות כח, א): "רבי זירא כי הוה חליש מגירסיה, הוה אזיל ויתבי אפתחא דבי רבי נתן בר טובי, אמר, כי חלפי רבנן אז איקום מקמייהו ואקבל אגרא", ולכאורה איך יתכן שיקיים רבי זירא מצות "והדרת פני זקן" על מנת לקבל פרס?!

וביאר, ששכר המצוה הזאת היא יראה, כמו שכתוב (ויקרא יט, לב): "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך", וממילא אף שבדרך כלל אין לקיים מצוה על מנת לקבל פרס, אבל כשהשכר הוא יראה, מותר לקיים המצוה על מנת לקבל שכר, וכנרמז בלשון המשנה (אבות פ"א מ"א): "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס... והיה מורא שמים עליכם", שכאשר השכר הוא "מורא שמים" אז מותר לעשות המצוה על מנת לקבל פרס.

והנה, היראה היא הקדמה לתורה, כאמרם ז"ל (שמות רבה א, טז): "וייטב אלקים למילדות" (שמות א, ט)... מהו שכר היראה, תורה, לפי שיראה יוכבד מפני הקב"ה העמיד ממנה משה שכתוב בו (שמות ב, א) 'כי טוב הוא', ונתנה התורה על ידו שנקראת 'לקח טוב' (משלי ד, ב).

על כן רבי זירא כד הוה חליש מגירסא ולא היה יכול ללמוד תורה, אזי פשפש במעשיו אפשר הוא מחמת שאין יראתו שלמה כל כך, על כן אין התורה מחזרת, על כן אמר 'איקום מקמי רבנן ואקבל אגרא', אשר שכרה של זאת המצוה היא 'יראת מאלהיך', וכיון שאהיה שלם ביראה הנה שוב שכר היראה תורה, ויהיה לו כח ואומץ ללמוד תורה ולא יעף ולא יגע".

ומוסיף ה"בני יששכר", דבזה מיושב מה שאמרו רז"ל (שבט ק"ט, א) על מצות צדקה ומעשר, "עשר בשביל שתתעשר", דלכאורה איך מותר לקיים המצוה על מנת לקבל פרס. ולפי האמור יונה, כי העשירות הנמשכת על ידי מצוה זו היא עשירות רוחנית של יראת שמים, כמפורש בפסוק (דברים יח, כב-כג): "עשר תעשר... למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים", וכשהשכר הוא יראה שפיר מותר לקיים המצוה עבור קבלת שכרה. ע"כ.

והנה, הקב"ה נתן התורה לישראל, אולם, לצורך כך הוצרך הקב"ה להשפיע עליהם יראה, כדי שיהיה להם כח ואומץ ללמוד התורה, ותהא התורה מתקיימת בידם, ולכן אמר להם הקב"ה "ויקחו לי תרומה", ששכרה של מצוה זו היא יראה, ועל ידי היראה יזכו ל"כי לקח טוב נתתי לכם תורתך אל תעזובו", שתהא התורה מתקיימת בידם, ולא יתפרו ולא יתשלשו הימנה.

יתר על כן, עצם התורה הוא בבחינת "מקח", ודמי המקח הם היראה שאנו יראים מהקב"ה, שהיא ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם (אבות פ"ו מ"ד).

אולם, כל הקונה "מקח" זה הריהו מקבל "מתנה" בנוסף ל"מקח" שלקה, והוא, שעל ידי התורה הוא זוכה להדבק בהקב"ה בקשר איתן, ודביקות זו היא ה"מתנה" הניתנת לכל אחד שלקה את ה"מקח" ששמו תורה.

זהו דיוק לשון הפסוק: "כי לקח טוב נתתי לכם", התורה עצמה היא בבחינת "לקח", והדביקות הנמשכת על ידה היא בבחינת "נתתי" - מתנה.

ובקשת הקב"ה מאתנו היא "אל תעזבו את המקח שנתתי לכם", הן על ה"מקח" - שהיא התורה עצמה - מבקש הקב"ה "אל תעזובו", והן על ה"נתתי" - שהיא הדביקות הנמשכת על ידי התורה - מבקש הקב"ה "אל תעזובו", כי זוהי תכלית הבריאה, ובזה מקבל הקב"ה שעשועים ותענוגים לאין קץ.

המורם מן האמור:

- א. אף שאין לקיים מצוות על מנת לקבל פרס. עם זאת, כשהשכר הוא יראה מותר לקיים המצוה עבורה, ולכן מותר לקיים מצות "והדרת פני זקן" ומצוות צדקה ומעשר על מנת לקבל פרס, כי הפרס על מצוות אלו הוא יראה.
- ב. היראה היא הכנה לתורה, ולכן כשאדם מרגיש רפיון בתורה, יתחזק במצוות המביאות לידי יראה, ועל ידי יקבל כח ואומץ ללמוד כדבעי.
- ג. לכן צוה הקב"ה "ויקחו לי תרומה", כדי שמצוה זו תביא לידי יראה, ועל ידי היראה תשתמר התורה בקרבם, ולא יעזבוה לעולם.
- ד. לימוד התורה מתוך יראה מביא בעקבותיה דביקות בהקב"ה באופן נעלה ביותר, וזוהי ה"מתנה" הניתנת לכל אלו שלקחו את ה"מקח" ששמו תורה, ועל כך מבקש הקב"ה מאתנו: "אל תעזובו את המקח שנתתי לכם".

על פרשת השבוע

ויקחו לי תרומה (שמות כה, ב).

במכתב שכתב הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע אל הרה"ק מאפטא זי"ע, כתב לו בתוך הדברים, שפעם ראה דנינים על כלל ישראל, וחיפש להם זכיות ומצוות, ולא עלה בידו, כי השטן פסל הכל בתירוצים ואתמלאות שונות.

אז גמר ואמר בנפשו להעלות את הסעודות שבני ישראל אוכלים בצוותא באחדות הלבבות, וכן את הפעולות שבני ישראל עושים ומכתמים רגליהם פאר יודעניס וועגן, שסעודות ופעולות אלו אינן נחשבו בעיני השטן כזכיות, וגלל כן לא עיכב את עלייתם לעילא, ובכך פעל להמתיק הדינים.

ועשו ארון עצי שטים (שמות כה, י).

באתת העיירות הסמוכות לבעלזא, כיהן כרב תלמיד חכם גדול שהיה גם עני מרוד, והיו לו כמה בנות שהגיעו לפרקן, ולא היה בידו פרוטה לפרטה לצרכי נישואיהן.

פעם ישב במושב בית-דין יחד עם דיינים נוספים, ואחד הדיינים הבחין שפניו אינם כתמול שלשום. לשאלתו לפשר מועקתו, השיב, כי אין בידו מאומה לנישואי בנותיו. הדיין הלז פנה אל ראשי הקהילה, והללו השיבו לו, שהם משלמים לו משכורת מדי חודש בחדשו "כדי חייו", ואינם יכולים לעזור לו מעבר לכך, ולכן הם מציעים שילך מעיר לעיר לגייס כסף עבור הוצאות נישואי בנותיו.

בלית ברירה החל הרב לנדוד מעיר לעיר, ואולם, ההצלחה לא האירה לו פנים, כי לא הורגל בכגון דא. בדרכו חזרה לעיירתו, נסע דרך בעלזא, ונכנס אל כ"ק מרן המהר"ד זי"ע להתאונן על מצבו הדחוק.

כ"ק מרן זי"ע הורה לקרוא לראשי הקהילה, ופסק להם, שאין זה יאה שהרב עצמו יכתת רגליו לגייס כסף לנישואי בנותיו, אלא הם עצמם צריכים לכתת רגליהם ולגייס כסף עבור מטרה זו.

לאחר שיצאו אמר כ"ק מרן זי"ע:

איתא בגמרא (יומא עב, ב): "רבי יוחנן רמי, כתיב (דברים י, א) 'ועשית לך ארון עץ, וכתביב (שמות כה, י) 'ועשו ארון עצי שטים', מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו", והיניי, שהפסוק "ועשו ארון" קודם לפסוק "ועשית לך ארון עץ", וילפינן מזה, שבני העיר מצווים לעשות את מלאכתו של התלמיד חכם (ולכן נאמר "ועשית", כי המלאכה מוטלת עליו "ועשית"), אולם, הם מצווים לעשות לו מלאכתו "ועשית").

והקשה המהרש"א שתי קושיות: א. הרי הפסוק "ועשית לך ארון עץ" מיירי מהארון שעשה משה כשעלה להר סיני לקבל הלוחות (ולכן נאמר "ועשית"), ולא מהארון שעשה בצלאל ושאר חכמי הלב בעת הקמת המשכן (שעליו נאמר "ועשית"), ואם כן אין כל סתירה בין שני הפסוקים. ב. הרי הגמרא יכולה לדרוש זאת משינויי הלשונות בפרשיות תרומה-ויקהל, שבפרשת תרומה - בו נצטוו על מלאכת המשכן - נאמר (שמות כה-כו) "ועשית", ומשמע שהציווי הוא על משה עצמו, ובפרשת ויקהל - בו הוקם המשכן - נאמר (לוי, א) "ועשה בצלאל ואהליאב וכל חכמי לב", ומשמע שהציווי הוא על חכמי הלב, ומזה היה ניתן לדרוש "מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו".

והנה את הקושיא הראשונה יש ליישב, דיש ללמוד זה מזה, דכמו שבארון שעשה משה נאמר "ועשית", כך הארון של המשכן היה מוטל על משה לעשותו, וכיון שנאמר "ועשו", ילפינן מזה ש"בני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו".

אבל על הקושיא השניה צריך למצוא ישוב הולם.

ואמר מרן זי"ע ליישב, דאם היתה הגמרא לומדת זאת מהפסוק "ועשה בצלאל ואהליאב", היה אפשר לומר, שרק חכמי הלב - שהם במדרגה גבוהה ונעלית - מצווים לעשות מלאכתו של התלמיד חכם, אבל סתם בני אדם - שאינם במדרגה זו - מאן יימר שהם מצווים לעשות מלאכתו?! ולכן, למדה הגמרא ענין זה דייקא מהפסוק "ועשו ארון" - שפסוק זה מוסב על כלל ישראל - ללמדנו שכל אחד ואחד מצווה לדאוג לעשות מלאכתו של התלמיד חכם.

"אם כן" - הפטיר מרן זי"ע - "אתם וכל בני עירכם מצווים לעשות מלאכתו של התלמיד חכם, הרב דמתא, ולדאוג לו למעות עבור נישואי בנותיו".

(סעודה ב' תשלח)

תודותינו וברכתנו לאלו שתרמו להוצאת הגיליון

Table with 4 columns and 3 rows listing donors and their contributions to the publication. Columns include names like 'הרה"ח ר' אברהם כהן שליט"א' and 'הרה"ח ר' שמואל גרוסמן שליט"א'. Row 1 lists donations for printing. Row 2 lists donations for postage. Row 3 lists donations for administrative costs.

פרשת תרומה

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ד' אדר התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:21	18:12	18:52
17:18	18:10	18:49
17:18	18:10	18:50
17:20	18:12	18:51

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

כשמדובר היה בתלמידיו המקורבים, הידר רבי **חיים סוואני** זצ"ל להצמיד את ראש התלמיד אל ראשו, מצה נגד מצה, ובהיותם צמודים הרעיף עליו ברכות לרפואה והצלחה וכדו'... כוננתו בזה היתה להמשיך שפע אלוקי לתלמיד, שהרי כלל נקוט הוא בדינו- ליד הצדיק עובר השפע, וככל שזוכה האדם להתקרב יותר לצדיק, לשהות במחיצתו ולדבקה בו, הריהו מושך לעצמו יותר **שפע רוחני וגשמי** מהמצוי אצל הצדיק. לפעמים נהג רבי חיים לשים את עשר אצבעותיו על ראש המתברך ולהזיזו אנה ואנה, או ללטף **בידיו הקדושות** את כף ידו תוך שהוא מעיף מבט בתווי הידיים. לפרקים נתן למתברך טפיחה קלה על הגב והכתף או משש את עמוד השדרה מכיוון מטה ללמעלה, עד שהגיע לעורף, ולעיתים נגע במצחו או בורעותיו. תנועות אלו שלכאורה נרו כמבלי משים היו למעשה מכוונות מלכתחילה

שלמה המלך אומר: הבל את ההבלים. אם אתה משתמש בעולם הזה במטרה לה נברא העולם זה משמש לך **צידה לעולם הבא** ואם אינך משתמש בעולם הזה במטרה בה נברא העולם הכל-הבל

אליהו יום טוב, משכונת התקווה בתל אביב, סיפר על הקשר שלו ושל אחיו עם הרב **משה בן טוב** זצ"ל: הקשר של אחי ושלי עם הרב הוא קשר ארוך ומיוחד במינו, וזאת אף על פי שאנו ממוצא פרסי, והרב ממוצא מרוקאי. לפני שנים רבות (אולי היה זה בשנת 1977) ירדנו - אני, אחי והאמא - אל הרב **לבאר שבע**. ישבנו עם עוד אנשים מחוץ לביתו והמתנו שהרב יגיע מן החנות. כשהגיע, הביט עלינו ומיד אמר לאשתו שתכניס אותנו לביתו - כי עמו נאכל ארוחת צהריים. אמי הביאה איתה אוכל מתל אביב, פתחה את הקופסאות ושמה על השולחן. כך סעדנו עם הרב, ולאחר מכן קיבל אותנו ללא תור. בתוך הדברים אמר לנו **דבר מעניין** שהסביר את התנהגותו כלפינו במשך שנים רבות: "יש לי ולכם אותו שורש נשמה!" כל ראש חודש היה הרב עורך סעודת ראש חודש. אני ואחי אברהם היינו מגיעים לכל הילולא.

שאלו את הגאון רבי **מיכל יהודה לפקוביץ** זצ"ל אם זכה לראות את פניו של הגאון רבי **ישראל מאיר** מראדין, 'החפץ חיים' זיע"א. משהשיב הרב בשלילה, תהו השואלים, שהרי מבחינת הזמן והמקום היה באפשרותו לראותו. השיב הרב: "פעם אחת הודיעו בישיבה שבה למדתי, שהחפץ חיים **מגיע לעיר**. כל בני הישיבה שמחו מאוד, והלכו לראות את פניו של גדול הדור. אך אני 'התעצלתי'... תמהו השואלים מה פשר עצלות זאת, והרב הסביר: "גם אני רצייתי מאוד לראות את פניו של החפץ חיים, אבל יותר מכל רצייתי **לשבת וללמוד** דף גמרא נוסף."

יסודה של מידת הביטחון הוא שכלי והגיזוני.

כשם שהגן יכול לסבול שפרצונו של חברו אינו דומה לשלך, כך תסבול שדעותיו של חברו אינן לדעותך

שח אברך חשוב, כי פעם התבטא הרב **זאב בנימין חשין** זצ"ל, כי יש צדיקים השורה עליהם רוח הקודש לעיתים, ויש השורה בעירם זמן מסוים ונפסק, ולאחר זמן טוב, ויש השורה עליהם רוח הקודש מידי פעם. אולם, סיים הרב ואמר, על הצדיק הקדוש רבנו **ישראל אבוחצירא** זצ"ל שורה רוח הקודש עשרים וארבע שעות ללא הפסקה.

צדיקים לינם ברשותם- טבעם ברשותם, שולטים ויכולים לפעול נגדו.

מי שנמצא בחושך - רואה מה שבאור. מי שנמצא באור - אינו רואה מה שבחושך

מכבד התורה ולומדיה רבינו **יהודה צדקה** זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף ה יח מחבב מאוד את **לומדי התורה** וסיפר תלמידו שפעם הלכו ביחד ועברו ליד בית המדרש סאטמר ברחוב יואל בי-ם שהיתה מול ביתו וראה שם מודעה נגד מרן **מאור ישראל** זצ"ל בעל היבי"ע מיד קרע רבינו את המודעה לעיני כל האנשים שהיו שם ואמר לתלמידו בזה הלשון מצאו על חכם עובדיה איזה שטות מיד מפרסמים עליו מודעות ולא רואים את עמלו ואת גדולתו שלמד **בצער ובדחוק** ופעם אמר לתלמידו מוטב לאדם שיהיה גורף ביבין ואל ידבר על תלמידי חכמים.

נקודת פרושה
לאישה סינית מבוגרת היו שני כדים גדולים, כל אחד תלוי על קצה מוט ארוך שהיא נשאה על צווארה. לאחד הכדים היה סדק, הכד השני היה שלם ומושלם ותמיד סיפק מנה שלמה של מים. בסיום הליכה ארוכה מהנהר עד לבית, הכד הסדוק הגיע מלא רק עד חציו. כך **במשך שנתיים** תמימים. מדי יום הגיעה האשה הביתה עם כד וחצי מים בלבד. כמובן שהכד המושלם היה מאד גאה בעצמו ובהישגיו. הכד הסדוק המסכן התבייש במומו והרגיש אומלל על שהצליח לעשות רק חצי מתפקידו המיועד. לאחר שנתיים של כשלון צרוב מבחינתו, יום אחד, ליד הנהר, פתח הכד את פיו ואמר לאשה: "אני מתבייש בעצמי בגלל שהסדק שבצידי גורם לדליפת מים ממני, כל הדרך לביתך". הזקנה חיככה, "שמת לב, כד יקר, **שישנם פרחים** בצד שלך של השביל ואילו בצד של הכד השני יש רק שממה? אין זה בחינם. הייתי מודעת תמיד לחסרונו ועל כן זרעתי זרעי פרחים בצד שלך של השביל. כל יום כשאנו חוזרים מהנהר אתה משקה אותם!" במשך שנתיים אני נהנית מהפרחים המרהיבים המקשטים את ביתי שאותם אני קוטפת מצד השביל. אילו לא היית בדיוק כפי שאתה, כל היופי הזה היה חסר מן העולם.
לכל אחד מאתנו החסרון הייחודי שלו....
חינו המשותפים כל כך מעניינים וכדאיים. דוקא בזכות הסדקים והחסרונות שיש לכל אחד. צריך רק לקבל כל אדם כפי שהוא **ולחפש בו את הטוב** לכל ידיו הסדוקים. שיהיה לכם יום נפלא. ותיזכרו להריח את הפרחים שבצד השביל שלכם (העורך)

היופי הוא כל דבר שאנו מתבוננים בו באהבה

כמה זמן עבר?

הנה מעיקרי עניני ראש השנה הוא שחייב האדם לבקש חיים מאת השי"ת, ואף לבקשה זו חייב הוא לעמוד ולהתנגע ובפשטות ללא יגיעה בזה איננו מבקש כלל חיים...

כי כן הוא טבע האדם שסבור כי החיים מונחים לו באמתתו **ובטוח הוא בחייו**. וצריך לעמוד כדי להגיע להכרה שחייב הוא בבקשת החיים. ולא יזהה חיים חייב הוא לבקש, אמרינן בתפילה "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלוקים חיים" וביאור הדברים – יכול הוא לזכות לחיים וחיים אלו **אינם עברו השי"ת**, אלא רק עבור האדם.

"אין מה לפחד אלא מהפחד עצמו"

רבי מאיר גראסמן זצ"ל

שימש בירושלים עיה"ק כמלמד דרדקי בת"ת.

התלמידים בת"ת יודעים היו כי יש לו ארון מיוחד בו איחסן מדי יום לחם ומגרינה **והיה נותן לילדים** שלא הביאו מבתים לאכול, עלב המחסור הגדול שהיה באותן שנים.

הנא להיטהר מסייעין
לו- רק אם מוונתו
לשאוף לטהרה

רבי יצחק לוריא אשכנזי

(מכונה האר"י הקדוש או האר"י) ל [האר"י=האלוקי רבי יצחק], היה מגדולי המקובלים בדורות האחרונים. ומייסד שיטה מרכזית בתורת הקבלה. חי ופעל בצפת לפני כחמש מאות שנה. קיבץ סביבות חבריה של תלמידים מבוחרים, המכונים "גורי האר"י".

גדל במצרים, למשפחה ממוצא אשכנזי. למד מרבי **בצלאל אשכנזי**, בעל ה"שיטה מקובצת". בעקבות חלום עלה לארץ ישראל והתיישב בצפת, שם למד מפי רבי **משה קורדובירו**-מגדולי המקובלים. הרמ"ק ציווה כי יעמוד אחריו בראשות הישיבה מי שידע איפה לקברו. האר"י ראה עמוד אש הולך לפני הארון ונעצר במקום כלשהו, ובעקבות כך נקבע מקום קברו של הרמ"ק שם, ונתמנה לראש הישיבה תחתיו.

חי בתקופתו של רבי **יוסף קארו**, מחבר השולחן ערוך, ובנו של רבי יוסף קארו היה נשוי לבתו של האר"י.

כשביקר רבי חיים קייבסקי זצ"ל

אצל אחד מנכדיו, (רבי חיים נוהג כמנהג אביו לבקר אחר התנהגות כל נכד שמתחתן) ראה שיש לו הול ארוך, איך שנכנס, אמר לו יהיה לך עבודה קשה בבדיקת חמץ, (הביקור היה בתחילת החורף), חכן ראה את הוטרנה (והיא תיבה מצופה בפנים עם מראה ומיועדת לכלי כסף) שאל מה זה הארנו עם כל השמאטעס **האלה?** כשהיה לך עוד ספרים תוציא את השמאטעס ותניח בפנים ספרים.

וכן בכל ביקור כזה כשמגיע רבנו השיחה נסובה בענייני תורה, וההלכה שנוגע לבית, כגון מזוזה וכדו'... וכן אם הניחו בכל חדר אמה על אמה בלי סיד, זכר לחורבן.

צריך אדם להתבונן בכל זמן חייו חייב שלא ילך זמן חייו לבטלה.

זוג חוגג את ליל הסדר

וזמן מתמזג עם חגיגת ליל הסדר וזמין את כל המשפחה להעביר איתם את החג. המשפחה מתמיישת והכלה מסדרת את חמותה לשבת בראש השולחן כשמאחוריה שעות הקיר המשפחתי הגדול שעובר בירושה.

מספר שניות לאחר שהחמה קמה לשטוף את הכלים, נופל השעון על הכיסא שלה ומתנפץ לרסיסים. פתאום נשמעת הכלה רוטנת: "אוף... **השעון הזה תמיד מאחר**."

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבו שליט"א**

גאיות אדם תשפילנו

לַיִשָׁא בְּעַל הַכָּלָל וְאֵלֶּה הַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר לִפְנֵיהֶם (כא, א).

נֶאֱמַר בְּמִדְרָשׁ תְּנֻחֹמָא: "וְאֵלֶּה הַמְשַׁפְּטִים" – זֶה שְׁאֹמֵר הַכְּתוּב (מִשְׁלֵי כט, ד): "מִלְךָ בַּמִּשְׁפָּט יַעֲמִיד אֲרִיז וְאִישׁ תְּרוּמֹת יִהְרֹסְנָה". מִלְכָּה שֶׁל תּוֹרָה, בַּמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מִעֲמִיד אֶת הָאָרֶץ. "וְאִישׁ תְּרוּמֹת יִהְרֹסְנָה" – אִם מְשִׁים אֶדָם עֵצְמוֹ בְּתְרוּמָה חִזּוֹ שֶׁמְשַׁלְכֵת בְּזוּת הַבַּיִת וְאוֹמֵר: 'מָה לִּי בְּטִרְחַ הַצְּבוּר, מָה לִּי בְּדִינֵיהֶם, מָה לִּי לְשִׁמְעַ קוֹלָם, שְׁלֹם עַלְיָךְ נִפְשִׁי' – הַרִי זֶה מִחַרִּיב אֶת הָעוֹלָם.

מְשִׁיחַ הַמִּדְרָשׁ וּמִסְפָּר: "מִעֲשֶׂה בְּרַבִּי אָסִי כִּשְׁהֵיחַ מִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, נִכְנָס בְּן אֶחָתוֹ אֶעֱלוֹ, מֵצְאוּ בּוֹכָה. אָמַר לֹא: רַבִּי, מִפְּנֵי מָה אֲתָה בּוֹכָה, יֵשׁ תּוֹרָה שֶׁלֹּא לְמִדַּת וְלִמְדַת? הָרִי תִלְמִידֶיךָ יוֹשְׁבִים לְפָנֶיךָ. יֵשׁ גְּמִילוּת חֶסֶדִים שֶׁלֹּא עֲשִׂיתָ? וְעַל כֵּל מַדּוֹת שֶׁהָיוּ בְּךָ הָיִיתָ מִתְרַחֵק מִן הַדִּינִי, וְלֹא נָתַתָּ רִשּׁוֹת עַל עַצְמְךָ לְהַתְמַנּוֹת עַל צִרְכֵי צְבוּר. אָמַר לֹא: בְּנִי, עַלְיָךְ אֲנִי בּוֹכָה, שֶׁמָּא אַתָּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל שְׁהִייתִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת דִּינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל."

הַמִּדְרָשׁ הַזֶּה צִרְיָךְ לַעֲזֹעַ כָּל נֶפֶשׁ. לַעֲתִים אָדָם חוֹשֵׁב לַעֲצֹמוֹ, כִּי טוֹב הַדָּבָר שֶׁהוּא מִתְרַחֵק מִלַּעֲסֵק בְּעֵינָיו צְבוּר. אַדְרָבָה, הוּא צְבוּר שִׁזּוֹ מַעֲלָה שְׂאִין הוּא עוֹסֵק בְּכֹף, שֶׁהָרִי לַעֲסֵק בְּצִרְכֵי צְבוּר זֶה דְּבָר קָשֶׁה בִּיחְוּת, שֶׁהָרִי כְּמֹעַט וּבְלִחְוֵי אֲפִשְׁרֵי לַרְעוּת אֶת כְּלָם, לְכַל אֶחָד הַרְעוּנֹת שֶׁלוֹ וְהַמְחַשְׁבוֹת שֶׁלוֹ, וּמִי שֶׁצִּרְיָךְ לְהַתְעַסֵּק עִם הַצְּבוּר, הַרִי זֶה "כְּאֵב רֵאשׁ" גָּדוֹל בִּיחְוּת.

מִלְּמַד אוֹתְנֵנו הַמִּדְרָשׁ, כִּי אָדָם שֶׁיְכֻל לַעֲסֵק בְּעֵינָיו הַצְּבוּר, וּמִרְחִיק עֵצְמוֹ מִכֹּף, הַרִי הוּא בְּגָדֵר "וְאִישׁ תְּרוּמֹת יִהְרֹסְנָה", הַרִי זֶה מִחַרִּיב אֶת הָעוֹלָם!

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

רבי שלום שרעבי

(רש"ש) מגדולי המקובלים במאה ה-18. נולד בשרעב שבתים, וחי בבירה צנעא. בצעירותו עלה לארץ ישראל, והתקבל כשמש לישיבת המקובלים בית אל בירושלים, בראשות רבי **גדליה חיון** זצ"ל. בני הישיבה לא ידעו את גדולתו בתחילה, אולם בדרך מקרה ראה אחד מהם פתקים ובהם חיזושים בקבלה שכתב רבי שלום, והם קבלוהו ליישיבה והחשיבוהו ביותר.

בשנת תקי"א נפטר הרב חיון, ורבי שלום התמנה לכהן כראש ישיבה תחתיו.

כמהרה נחשב לאחד מחשובי רבני ירושלים, ושמו **התפרסם במהרה** בכל רחבי ארץ ישראל. נפטר ב' שבט תקמ"ב (ולפי גרסא אחרת תקל"ט), ונקבר בבית הלעמין על הר הזיתים. אחד מגדולי המקובלים התבטא: "לכל מי שלומד דברי הרב בעל עץ חיים מבלי שלמד בנהר שלום והקדמותיו, ימשש כעיוור באפלה... צוללים במים אדירים ולא מצאו ידם... עד אשר יעברו את הנהר."

כאשר שאלו את רבי שמעון שקאפ

זצ"ל מה ראה לקבל על עצמו לעת זקנה עול כבד כזה על כל טרדותיו ודאגותיו,

השיב: מבואר בגמרא (יומא לח:): שבזמן הבית היה כהן שידע לכתוב את השם **בחמש אצבעות בבת אחת**, ושמו נשאר לדראון עולם בקורות האומה על שלא מסר את סודו לאחרים. "כוחי כמתנך וראש ישיבה **מחייבים אותי**, ומפחד אני להיות נמנה בין אלה ששמרו הסוד לעצמם."

בימי חולו של מועד

היה רבי שמעון קרליץ זצ"ל הולך ל"ביקור חג" אצל קרוב כשהוא אינו חש בפחיתות כבוד גם מלבקר את אחייניו הצעירים, שכן הללו נעשו על ידו באופן טבעי ופשוט.

ומה גם, כאשר הקדימו אחייניו שמעתה כבר חש רבי **שמעון קרליץ** זצ"ל "חובב" גדול להשיב להם ביקור, "כגמולם הטוב". נוהג היה בימי חול המועד להקביל פניו של דודו ואולפו, מרן הגאון **ישראל קייבסקי** זצ"ל, ברם, עם היותו מתנהג כלפיו ביחס של **הערצה**, הרי שהרגיש בחיוב זה של הקבלת פני מרן זצ"ל, אחת עם הרגשיו בחובתו כלפי אחייניו, עד ששמעוהו אומר: "צריך ללכת לבקר אצל הסטייפֶלר ואצל אחד האחיינים הצעירים". כי על כן, הרגיש רבי שמעון קרליץ את חובו **לפני וולתו**, במידה שווה כלפי כולם - קטן כגדול, דל כעשיר.

לעילוי נשמת:

ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולוה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזרה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריט, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב ירום אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, ואסתינה בת גוריה חלפון, שמואל בן בצהק זכאי רחל רשל בת קלרה, חסכ יהודה בן חנה פתייא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

{ אז נדברו }

פרשת תרומה תש"פ | חודש טוב ☺!!!! | עלון מספר: 455 | לסדר: "ושכנתי בתוכם"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ענה בכינות: מתי אתה מרגיש יותר התעלות? באלול או בערב פורים?

הייתי נוכח באיזה חידון מסוג של טריוויה שנעשה לבחורים באחד מאיגודי בני הישיבות... שאלו שם שאלות אמריקאיות וכל הבחורים היו צריכים לענות... ואחת השאלות הייתה: באיזה יום בשנה אתה מרגיש הכי הרבה קרבת אלוקים והתעלות? ? שלוש תשובות: א. יום כיפור!! ב. תחילת זמן. ג. סעודת פורים... יותר משמונים אחוז מהבחורים ענו **סעודת פורים!!!!**

האנשים מבחוץ שעמדו שם מהצד היו בטוחים שהבחורים האלו עשו צחוק... היה אפילו יהודי מבוגר אחד שהדזעזע כל כולו מהרמה היורדה של הבחורי ישיבות בדורנו. אבל לא!!! הם לא התבדחו!!! הם צדקו!!! ואני לא מתבייש להודות שגם אני עניתי את אותה תשובה... כן... אני מרגיש בימים של פורים התעלות והתרוממות עוד יותר גדולה מעשרת ימי תשובה...

אה... מה אתה אומר עלי?? אתה בהלם ממני ומהבחורי ישיבות של היום... אתה בטח חושב שאני ליצן עם אף אדום עגול... **אז אני אוכיח לך מינייה וביה עד כמה אני צודק...**

יש לי שאלה: מתי נראה לך יותר חשוב לתת צדקה?? האם בעשרת ימי תשובה או בערב פורים?? **ברור שבעשרת ימי תשובה!!! ללא ספק!!!** בעש"ת כתוב בגמ' להדיא: שתשובה ותפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה!! אנחנו מכריזים את זה בשאגות ב"נתנה תוקף..." כולנו מפחדים מיום הדין... וכולנו רוצים לסדר את עצמנו... וחז"ל מודיעים לנו בצורה מפורשת שצדקה זה אחד משלושת הדברים שמסדרים אותך ליום הדין...

ואני שואל אותך כעת נתונים יבשים: בקופות הצדקה... תנחש: מתי נכנס יותר תרומות?? בימים הנוראים או בפורים?? **אז זהו!!! שלא תאמין!!!** אבל בפורים נכנסים כמויות הרבה יותר גדולות של צדקה מאשר בימים הנוראים!!! **כן... זה נתונים יבשים שמגיעים מהחפ"ק...**

איך אתה מסביר את זה??? זה הרי היה אמור להיות בדיוק הפוך!!! בערב פורים... שכל האוירה פורימית והכל צחוקים... אף אחד לא מבוהל ולא חרד מכלום... אז אין שום דחף ושום סיבה מיוחדת לתת צדקה... ואילו בימים הנוראים שזוחלים ורועדים מיום בואך... היו אמורים לתת כמויות הרבה יותר גדולות של צדקה?? נ... אז איך אתה מסביר את התופעה הזו שזה בדיוק הפוך?? דווקא בפורים כלל ישראל נותנים הרבה יותר צדקה מימים הנוראים?? **נו... מה טמון בזה?? מה רואים מכאן??**

שבסופו של דבר אין תחליף לכח של שמחה!!!! אין תחליף ללב שנפתח מתוך שמחה!!! הכח שיש לשמחה של פורים להרחיב את הלב... הוא כח ששווה עשרת מניית יותר מאימת הדין של ימים הנוראים... זה עובדה!!! הוכחתי לך את זה מנתון עובדתי מקצועי!!!

אז אותו דבר בדיוק לגבי עבודת ה'... כן... יש לנו את חודש אלול... שבחודש אלול אנחנו מתחזקים בתורה ובעבודת ה' מתוך אימת הדין... אבל בחודש אדר?? מי שתופס את אדר בצורה הנכונה... מי שלוקח את ההצנה של השמחה והטוב לבב של ה"משנכנס אדר..." ומגייס את זה לעבודת ה'... הוא יכול לנסוג ולהתעלות לחיזוק הרבה יותר ממה שהיה לו בחודש אלול מתוך אימת דין... ואם נראה לך שזה לעצמנו שמתאמים למהורן מברסלב זיע"א... אז תתפלא לשמוע שגם הוילנא גאון זיע"א אומר את המשפטים האלו ממש על שמחת תורה... **וצריך לדעת את זה!!! ולאמץ את זה בחודש אדר שנכנס כעת!!!**

עכשיו חכה!!! כאן מגיע ההסתייגות!!! לא לא להתבלבל ולא להפוך את הקערה על פיה!!! באופן טבעי חודש אדר הוא חודש של ריפיון!!! **באופן טבעי** השמחה והעליצות של פורים בדרך כלל לא לוקחת אותנו למקום טוב... כי... כי... אל תשכח שהיצר הרע גם רוקד לצלילי המוזיקה הקצבית... והוא דווקא יודע משתלב הרבה יותר בקלות באוירה של שמחה מאשר באוירה של רצינות... כך שגם לא להפוך את הקערה על פיה!!! מה שאמרת לך פה שחודש אדר הוא חודש התעלות יותר מחודש אלול... זה רק למי שתפס את המושכות חזק חזק... כי מי שלא... ? אז באופן טבעי זה בדיוק הפוך...

זו הסיבה שבחודש אלול אנחנו בוחרים להיות רציניים... כי... כי לכאורה לפי הנתונים שהבאתי לך מקודם שהוכח מדעית שההישגים שלנו בפורים יותר גדולים מאשר בחודש אלול... אז לכאורה בא נחליף דיסק... נתחיל להשתכר ולהתחפש בחודש אלול...?? אז זהו שלא!!! בדרך כלל כשאנחנו מקבלים את **המעלית** לו שקוראים לה שמחה וששון... הנטייה הטבעית שלנו להשתמש במעלית הזו רק לכיוון מטה... ולא לכיוון מעלה... ולכן בחודש אלול זה מלחיץ וגורלי מידי בשביל לקחת את ההימור הזה... אבל בחודש אדר... אנחנו כן מאפשרים לעצמנו לקחת את ההימור... נכנסים לטורבו של שמחה... וכאן!!! כאן הבחירה ביך והמושכות לגמרי בידיים שלך... לאן!!! לאן לקחת את השמחה של הימים הבאים... לטוב או למוטב...

כן... משנכנס אדר יש בעולם כח סגולי של שמחה!!! יש כח סגולי של הילוך מהיר יותר... ואתה תחליט לאן לקחת את זה. האם לקחת את זה לעוד כמה סיגוריות ששם תתחיל ההתמכרות שלך... האם לקחת את זה להתפרקות ולחיסול חשבונות עם כל מיני אנשים... או!!! או לקחת את זה לזעקה אמיתית קלי קלי למה עזבתני... וקפיצה בבת אחת לרמפה רוחנית שיכולה להביא אותך לקנה מידה אחר ברוחנית... מושגים אחרים בלימוד התורה... מושגים חדשים במשטר עצמי מול החברה הרדודה וחסרת הרסן בימים אלו... הרי שלך לפניך!!! זה בידך!!! זכור: משנכנס אדר מרבים בשמחה זה לא סיסמא!!!

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

גובה הראש!!!

כל שופא

לכח המצק אר

ידינו...

66

למה את אחשוורוש עדיין לא תלו על שום עץ...???

במגילת אסתר אנחנו פוגשים שני שונאי ישראל מושבעים!!! שני רשעים ארורים שתכננו בצורה הכי זדונית ומרושעת להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים... **לרשע הראשון קראו המון!!!** ואכן הקב"ה העניש אותו בגדול ו"בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל" והוא ובניו נתלו על העץ... כן יאבדו כל אויביו ה'... **אבל רגע רגע... מה עם הרשע השני???**

הרי היה פה עוד מישהו בסיפור... היה פה את אחשוורוש... שחז"ל מדגישים לנו שאחשוורוש רצה להשמיד את היהודים **עוד יותר** מהמון... וכשהמון הציע לו עשרת אלפים כיכר כסף הוא ויתר באדיבות... קח... הכסף נתון לך... העיקר תהרוג לי אותם... ואל תשכח שבסופו של דבר המלך פה זה אחשוורוש ולא המון... כמה שהמון רוצה להרוג את היהודים... עדיין אחשוורוש הוא פה המילה האחרונה... וממילא אם מגיע פה עונש למישהו... אז לאחשוורוש מגיע עונש לא פחות מהמון אם לא יותר... **אז למה לא מצינו שאחשוורוש נענש???** אנחנו רק יודעים שהמון נענש... אנחנו רק רואים את המון תלוי על העץ... ואילו אחשוורוש?? אחשוורוש ממשיך לטייל לו שם בגינת הביתן עם שרביט הזהב בידו... **למה?? איפה העץ שלו?? למה הוא עדיין לא תלוי על העץ???**

זו הרי שאלה עצומה!!!! נו... מה אתה אומר???

אז לא יודע... אפשר לומר כמה תירוצים... (בפרט לקראת פורים שרווחא לבסומי שכיח... יש אפשרות להכיל כמה וכמה מהלכים שונים...) אבל תרשה לי לומר פשוט: **תנוח דעתך... אחשוורוש גם נענש!!!!** רק מה?? אחשוורוש בשביל להיענש לא צריך להיתלות על עץ!!! העונש הכי גדול בשביל אחשוורוש זה להישאר בחיים!!! אחשוורוש היה סוג של אישיות כ"כ בלתי נסבלת לעצמו **שהוא יודע להעניש את עצמו לבד!** הוא לא צריך עזרה מבחוץ...

אל תשכח: הרי חז"ל אומרים שהסיבה שקראו לו אחשוורוש זה בגלל שכל מי שנזכר בו אומר **אח לראשון**... בקיצור: אחשוורוש היה אישיות שמעוררת כאב ראש... אז בשלמא אני... לי אין בעיה... אם התחלתי את הבוקר על רגל ימין ופתאום באמצע היום עשיתי טעות ונזכרתי באחשוורוש... ונהיה לי מזה כאב ראש וכל המצב רוח שלי ירד... אז לא נורא!!! אני בסה"כ צריך להסיח את דעתי ולשכוח מאחשוורוש... זהו... הכאב ראש חלף... עבר... אני כבר רגוע... **אבל אחשוורוש בעצמו?? מה הוא יעשה???** וכי הוא יכול לשכוח מעצמו?? לא!!! הוא עשירים וארבע שעות- שבע!!! חי עם הכאב ראש הזה שקוראים לו אחש-וורוש... והוא לא יכול לברוח מזה... לאיפה שהוא הולך... הכאב ראש הזה הולך אחריו כמו דחפור...

נו... כזה אדם צריך לתלות על עץ???

מה פתאום!! שישאר בחיים!!!! הוא מעניש את עצמו כשהוא חי הרבה יותר מאשר שהוא תלוי!!! הוא כמות שהוא אחשוורוש... עם כל התפאורה... הוא העונש הכי גדול בשביל עצמו... **זו הסיבה שלא**

מצינו שהוא נענש!!!! לא מצינו שתלו אותו על עץ... ולמה?? כי את מי צריך לתלות על עץ?? מי שטוב לו לחיות... אז העונש שלו למות... אבל מי שהחיים שלו זה סבל אחד ומתמשך... אז לא צריך להרוג אותו... צריך בסה"כ להשאיר אותו ככה... להשאיר אותו בחיים... שיחיה ויסבול...

מה באמת הפשט בזה?? למה אחשוורוש היה אדם כזה מסכן?? הרי בסה"כ הנתונים שלו היו הכי מושלמים בעולם!! הוא היה מושל בכיפה... והמגילה לא חוסכת בדיו ומתארת לנו את כל עושר כבוד מלכותו ואת כל יקר תפארת גדולתו... זה בן אדם שעשה מה שבא לו ומתי שבא לו ואיך שבא לו... ממילא היה אדם שנמצא בפסגת הפסגות של מנעמי העולם מכל הסיבות שבעולם... **אז בדיוק עליו לומר שהוא היה אדם מסכן???** בדיוק עליו להגיד שהיה לו כאב ראש כל היום? ממה בדיוק?? לא היה לו חובות ולא טרדות... הוא לא פחד מאף אחד... לא היה לו שום מלחמות ושום מאבקים... אז למה דווקא הוא כל הזמן חש בראשו???

מה התשובה?? תקשיב טוב טוב!!! מאוד מאוד חשוב!!!

לשם השוואה... בא נעמיד את אחשוורוש מול המון!!! בא ננסה להשוות ביניהם... המון!!! מדובר בן אדם שמגיע מרקע פשוט... ולאט לאט הוא התחיל להמריא ולהגיע לפסגות... להמון יש המון אתגרים בחיים!!! יש לו לאן לטפס... והוא כל הזמן מטפס... הוא כובש עוד יעד ועוד פסגה... והוא כל הזמן מתקדם ומצליח וממילא אין מאושר יותר ממנו... מה הפלא שנאמר עליו "יוצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב..." אדם שיש לו יעדים והוא מצליח להשיג אותם אחד אחרי השני... זה באמת בן אדם מאושר ושמח ומלא סיפוק ושמחת חיים... (ואם מגיע לו עונש... אז העונש שלו זה פשוט לעצור את השמחה הגדולה הזו... ולהפיל אותו עד שאול)

אבל אחשוורוש?? אחשוורוש זה סיפור הפוך ב-180 מעלות...

אחשוורוש מהיום הראשון שולט בכיפה!!! אין לו אתגרים!!! אין לו לאן לשאוף!!! כי הכל יש לו!!! תבין: מילא אם הוא היה מושל רק על מאה עשרים מדינות... והיו עוד שבע מדינות שהוא עדיין לא כבש אותם...

נו... לפחות יש לו בשביל מה לקום בבוקר... הוא קם כל בוקר עם כל האימביציה... יוצאים למלחמת עולם על השבע מדינות שעוד נותר לי לכבוש... **דא עקא!!! שלא!!!** הוא לא קיבל את הפריבילגיה הזו... הקב"ה נתן לו על מגש של כסף את ההכל... אין לך לאן להתקדם... יש לך הכל הכל הכל!!! מהרגע הראשון מולך מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה... **אבל!!! עדיין!!!** יש אתגר אחד ויחיד שעדיין נותר לאותו אחשוורוש... יש לו חסר אחד שעדיין נותן לו סיבה לקום בבוקר... מה זה?? שלפי חישובים מסוימים (שהתבררו מוטעים) יוצא שעם ישראל אמורים לסיים את גלות בבל ולחזור ולבנות את בית

המקדש... אוהו... יופי!!! יש לי פה איזשהו אתגר... אז הנה!!! אני אראה להם מי פה הבעל הבית... אני לא אתן להם לבנות את בית המקדש... במשך השלוש שנים האלו אחשוורוש רגוע... יש לו לפחות את עם ישראל שקצת מאתגרים אותו וקצת מטרידים אותו והם על הכוונת... ואז!!! בשנת שלוש למלכו... זהו!!! למרבה ה"צער" מתברר שלא!!! עם ישראל מצידם לא מביעים שום תכנית לעלות כעת ולבנות את בית המקדש... אין פה בכלל מול מי להיאבק... אין פה שום אתגר... זהו!!! אחשוורוש כעת לגמרי לגמרי משועמם!! כעת כבר לגמרי לגמרי אין לו בשביל מה לקום בבוקר!!! **ונראה לך שזה בדיחה!!! אין לך מושג עד כמה שזה ככה!!!** כפשוטו ממש!!!! בחור צעיר שאין לו חשק לעשות כלום ואין לו סיבה לקום בבוקר ו- אחשוורוש שמולך על מאה עשרים ושבע מדינות ואין לו סיבה לקום בבוקר... **התחושה שלהם זיהה לגמרי לגמרי לגמרי!!!** (ההבדל היחיד שבכל זאת יש ביניהם... שלבחר יש עדיין אתגר... הוא חולם להרויח קצת כסף... הוא חולם אולי לדפוק איזה מישהו... אבל לאחשוורוש גם את התענוג הזה אין!!! כי אין לו שום יעד לכבוש!! שום!!! שום כלום!!! דכאון טוטאלי!!!) **ושוב: חשוב לחזור ולהבהיר:** אברך שלא מסודר בחיים מבחינה כלכלית או כל אחד אחר שיש לו התמודדויות בחיים והוא משווע לקרטוב של שגרה... כשהוא קורא את המשפטים האלו... הוא בטוח שזה סוג של אפליה מתקנת... הוא חושב לעצמו: נו נו... הלוואי עלי כאלו צרות... הלוואי עלי שיהיו לי בוחטות של כסף... ואני אהיה מתוסכל מרוב שיעמום שיש לי הכל... **ותדע לך שזה לא נכון!!!** אדם שיש לו הכל הוא באמת מתוסכל יותר ממך!!! זה לגמרי לגמרי ככה... בלי שום התבדחויות... **זה היה אחשוורוש!!!**

כל מי שנזכר בו אומר אח לראשון... אחשוורוש היה מסתובב כל היום בארמון שלו כארי בסוגר **ודופק את הראש בקיר**... מה אני עושה עם עצמי?? לאן?? **נו... אז מה באמת???** אז הנה... בשנת שלוש למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו... **שמונים ומאת יום!!!** בן אדם שעושה סעודה שנמשכת מאה שמונים יום... אתה יודע מה זה?? **זה בן אדם שלגמרי מת משיעמום!!!** והוא פשוט נאלץ לצאת לשיקום של 180 יום שיפיקו את החוסר מעש שלו... דא עקא שגם 180 יום זה משהו שנגמר יום אחד... נו... מה יהיה ביום למחרת? כן... בדיוק כמו להבדיל אשת אברך שעובדת במילוי מקום במשך ארבעה חודשים... והנה... מגיע השבוע האחרון... והיא מוטרדת מה יהיה בשבוע הבא? מאיפה אביא פרנסה הבייתה?? ואז ברגע האחרון מגיעה ישועת ה'... ומתפנה עוד איזה מילוי מקום...

אז להבדיל: אותו דבר אצל אחשוורוש... יש לו כעת מילוי מקום של תעסוקה במשך 180 יום של סעודה... אבל עוד כמה ימים ה-180 יום האלו מסתיימים... נו... ומה אני אעשה מחר עם הראש שלי? **אני שוב אתחיל לדפוק את הראש בקיר??** אז אותו רבש"ע שדואג לקרני ראמים- לאותה אשת אברך למצא מילוי מקום!! אותו רבש"ע דואג גם לבצי כינים... הוא דואג גם לתעסוקה של אחשוורוש... ובדיוק ביום האחרון... **בום טראח!!!** היה איזה אי הבנה והדברים יצאו מהקשרם **ואחשוורוש הורג את ושתיו**... ואז הוא נכנס לדרמה

לאן לחתור!!!! יש לנו כזה שפע רוחני וגשמי שאין!!!! אין לנו לאן להתקדם עם זה... לפחות הייתי צריך להילחם על כזית מצה... לפחות הייתי צריך להילחם על השמירת שבת שלי כמו באמריקה של פעם... לפחות הייתי צריך להיאבק להיות בחור ישיבה שרעב ללחם ואוכל ימים אצל בעלי בתים... אבל כלום!!!! הכל נותנים לך על מגש של כסף עם כל החומרות וההידורים והכל באותו מחיר!!!! נו... לאן יש להתקדם???

אבל לא!!! תנוח דעתך... גם בתוך הארמון של אחשוורוש... יש!!! אוהו... יש המון המון עבודה!!! רק לאחשוורוש משעמם כ"כ בארמון שלו... אבל יש עוד מישהו שנמצא בארמון אחשוורוש והוא בכלל לא משעמם... תנחש מי? אסתר המלכה!!! אסתר המלכה גם נמצאת באותו ארמון מפואר ודווקא לה לא משעמם בכלל!!! **אתה יודע למה?? כי אסתר המלכה...** מאז שהיא נכנסה לארמון אחשוורוש יש לה יעדים כבירים שהיא צריכה לכבוש אותם!!! **מה היעדים של אסתר המלכה?? בחיות בתוך כל העולם הנהנתני הזה... ו... ולסרב באדיבות!!!** לעמוד מול כל השפע האדיר שהעולם החומרי שלנו מציע ולסובב את הראש ולהגיד לא תודה!!!

כן... כככל אשר תאמר יתן לה לבא עמה... מה שתבקש... מה שרק תרצה... **ולא!!! אני מוותר!!! אני מוותר על הנהנתנות הזו!!!**

וכאן מגיע הבחור ישיבה הקלאסי של דורנו ושואל ולא מבין:

מה יש??? מה רע בזה? למה לא ליהנות??? וכי יש עניין לסבול בכח???

מה עונה לו אסתר המלכה??? אדוני היקר... אתה מדבר על סבל???

בא תראה מי פה הסובל הגדול... בא תראה מי פה כל היום דופק את הראש בקיר... מי?? מרדכי או אחשוורוש???

מרדכי הגלותי יושב בבית המדרש ופניו מאירות כאור החמה... ואחשוורוש דופק את הראש בתוך החור כרפס ותכלת... אחשוורוש מורט את ראשו מחוסר עניין... אחשוורוש חי בתוך כלוב מזהב... ו... והוא בתוכו!! בתוך הכלוב!!!!

הנהנתנות היא שלילית לא בגלל שיהודי צריך לסבול... אלא בגלל שלעם היהודי יש את שלמה המלך שגם לו היה נתונים דומים כמו להבדיל לאחשוורוש... גם הוא עשה לעצמו שרים ושרות... ותענוגות בני אדם שידה ושידות... ובסוף פניתי אני בכל מעשי... והנה הכל הבל ורעות רוח (קהלת ב'... מומלץ ללמוד פרק זה) ובסוף בסוף החכם מכל אדם מגיע למסקנה שסוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם!!!

יהודי הוא בסה"כ אינטלגנט שיש לו תקשורת עם בעל הבירה והוא יודע סודות מהחדר ומבין איך המערכת עובדת... והוא יודע כמה עשרות צעדים קדימה... ויהודי מבין שנהנתנות לא באמת מביאה אותך לאן שחלמת להגיע... כי הדבר היחיד שיכול למלאות את הנפש שלנו זה רק **"סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם!!!** תאמין לאסתר המלכה... היא רואה את זה מקרוב...

כלפי מה הדברים אמורים???

הדמות של אחשוורוש היא דמות שמאוד נחוצה לנו בדור האחרון!! זה מצד אחד דמות שעדיין מזכרת בתנ"ך... אבל מצד שני זה כבר דמות עדכנית שמוכרת לנו מהחיים שלנו... של דור 2020... **שתבין:** אנחנו לא יכולים להיכנס לראש של נבוכדנצר וסנחריב... אחרי הכל זה אנשים ששייכים למושגים של ע"ז... זה סוג של ריגושים ומשאלות לב שאנחנו לא מבינים אותם בכלל... (גם אחרי שמונחים את סנחריב... הוא עדיין משתחוה לע"ז... יש לו איזה פלחן מסוים שעדיין ממלא את האישיות שלו... בקיצור: זה מושגים אחרים...)

אבל אחשוורוש??? הוא כבר שייך ל**שטיבלאך שלנו!!!** אנחנו נמצאים בדור שהנושא שהכי מעסיק אותנו זה הנהנתנות!!! היום כל אחד שיוצא מהבית... מאחלים לו מכל הלב: **תהנה!!!** וכשהוא חוזר הבייתה שואלים אותו בדאגה: **נהנית??** כל אחד שרוצה להסביר את עצמו עד כמה המצב שלו בלתי נסבל... הוא מסביר: ש... ש... **שאני בכלל לא נהנה**... אם אני לא נהנה אז... אז למה לי חיים?? **זה היום המדד!!!** אנחנו צריכים ליהנות... זה ערך חדש מהעשרים שלושים שנה האחרונות... נהנית או לא נהנית?? הכל תלוי בהנאות... כמה כיף להיות מאמין בה'... ואיזה הנאה לשמור שבת... וכמה זה משתלם ששתיים כפול שתיים זה ארבע...

אז זהו!!! שהאישיות של אחשוורוש!!! הוא הדמות האידיאלית בדורנו!!!

אחשוורוש הוא הסמל והדוגמא לפסגת הנהנתנות!!!!

וממילא אגרת הפורים הזאת... שבכל דור ודור היא הייתה עדכנית מהמקום של להודיע שכל קוין לא יבוש וכו'... הרי בדור שלנו היא עדכנית **מעוד זית נוספת!!!** מהזית של הנהנתנות של אחשוורוש!!!

אז הנה... אתה רואה מה הסוף של הנהנתנות של אחשוורוש???

אתה רואה מה קרה לאחשוורוש שכל הזמן רצה ליהנות???

נו... מה קרה לו?? תלו אותו על עץ?? לא!!! הרבה יותר גרוע מזה... הוא ממשיך להסתובב סביב הזנב של עצמו כארי בסוגר ודופק את הראש בקיר... ומי כמוך מבין אותו???

כן... לפני הטיסה לחו"ל לא דפקת את הראש בקיר... היה לך עוד איזה יעד... רצית לנסוע לחו"ל... אז נסעת... איכשהו זה עבר... ואז חזרת הבייתה... ומה עשית אז?? **דפקת את הראש בקיר!!!** ואז סו"ס מצאת עוד איזה יעד חדש... לשדרג עוד איזה משהו באיכות חיים... וליהנות עוד קצת... וב"ה סו"ס סימנת וי... עשית את זה!!! נו... ו...?? עכשיו לא נותר לך אלא שוב לדפוק את הראש בקיר!!! **בדורות הקודמים אחזי**

הדכאון היו אפסיים לעומת היום!!! ולמה?? כי הדור הקודם היה הדור של מרדכי ואסתר... יהודים גלותיים עם עיניים יוקדות ונחושות שנלחמו לשרוד!! נלחמו לחיות כמו יהודים וזה לא היה מובן מאליה... ולכן היה להם אור בעיניים... **אבל אנחנו???** אנחנו לא שייכים לדור של מרדכי ואסתר... אנחנו כבר נולדנו לתוך הארמון של אחשוורוש הנהנתני... הכל מגיע לך עם כפית של זהב בתוך הפה... ואתה מסתובב כארי בסוגר... ולא טוב לך.. למה? כי אין לי

חדשה... עכשיו הוא צריך לחפש שידוך... זהו... כעת הסעודה באמת יכולה להסתיים... כי מצאנו תעסוקה חדשה למלך המשועמם... ועכשיו שוב: במשך חמש שנים הוא משגע את העולם... כל העולם אומר אח לראש... בשביל מה?? בשביל שאחשוורוש לא ידפוק את הראש בקיר מרוב שעמום! ואפשר להמשיך לתאר אבל אכמ"ל...

בקיצור: היסוד והמבנה של הנפש שלנו עובד ככה:

בן אדם שחסר לו כל מיני משאלות לב בחיים!!! זה בן אדם **שיש לו** צבע בלחיים... **יש לו** יעדים לכבוש... יש לו בשביל מה לקום בבוקר! ויש לו סיפוק בחיים!!! כל זמן שיש לו יעדים שהוא צריך לכבוש... הוא מלא חיוניות ושמחת חיים... **זה האדם!!! כל אדם לעמל נברא!**

אבל!!! בן אדם שיש לו הכל הכל!!! הוא אדם אומלל! שמחוסר ברירה!!! בשביל לשרוד את החיים **הוא מוכרח לייצר לעצמו בעיות חומות** בשביל שיהיה לו מה לתקן!!! אחשוורוש מוכרח להרוג את אשתו בשביל **לייצר לעצמו** אתגר לחפש אישה חדשה... הוא מוכרח **לייצר לעצמו** בכח תסבוכות יזומות בחיים... בשביל שיהיה לו תעסוקה איך לפתור אותם ולהתגבר עליהם... **זה בדיוק אבל בדיוק!!!** כמו ילד קטן שמשחק בלגו ו... וסוף סוף הוא בנה עם כל החלקים בית מאוד גדול ויפה... דא עקא שברגע שהבנין באמת בנוי לגמרי לגמרי!!! זהו!!! כבר אין לו מה לשחק בלגו!!! ואז מה עושים?? אין ברירה... אמא עוזרת לו לפרק את הבנין כדי שיהיה לו מה לבנות ולשחק שוב... נכון???

זה בדיוק הסיפור עם אחשוורוש!!! היות ולאחשוורוש יש הכל בכל מכל!!! אז הוא פשוט חש בראשו!!! הוא דופק את הראש בקיר... מה אני עושה עם עצמי... ולכן אין לו ברירה אלא ללכת ברוורס... לשבור וליצור לעצמו בעיות חדשות בחיים... בשביל שיהיה לו מה לתקן...

נו... תגיד לי: כזה בן אדם צריך להעניש??? אין צורך!!! הוא מעניש את עצמו לבד!!! הוא יוצר לעצמו את הבעיות בחיים בלי שתעזור לו!!! הוא תמיד מסתובב סביב הזנב שלו **ומתוסבך כל הזמן ממה נפשך!!!** כי הרי כשיש לו הכל... אז הוא חש בראשו... הוא דופק את הראש בקיר מחוסר מעש... ואם הוא כבר הצליח לייצר לעצמו בעיות חדשות בחיים... אז כעת הוא סתם מסכן שאשתו מתה ויש לו רשימה של בעיות שהוא הזמין לעצמו... ועכשיו צריך לחפש אישה חדשה... וכשהוא סו"ס מוצא את אותה אשה חדשה... ויש כבר סיבה לשמוח... אז הוא שוב חוזר לברוררר שלו... לחוסר מעש שלו... אז אף פעם לא טוב לו... בן אדם כזה... מה שיהיה לו... לא יהיה לו טוב... בן אדם כזה עצם מבנה ומעגל צורת החיים שלו כמות שהיא זה העונש הכי גדול שהוא יכול להעניש את עצמו!!! אין צורך לתלות אותו על עץ!!! הוא תלוי ועומד כשהוא חי!!!

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק י"ח "חכם עדיף מנביא"

תקציר: לפני הקמת המדינה היו נפילות רבות בקרב בני ירושלים, בחורים רבים נמשכו לארגוני המחתרות ויצאו רח'ל לחלוטין מהמסגרת הנכונה, ארגון שומרי החומות שם לו כמטרה ללחום בתופעה המבישה, אבל הם נוקטים בצעדים שלא הכל חלק בהם, קבוצת אנשים יושבת במחסן שמשמש כמפקדה, הם ממתינים עד בוש, ליו"ר הארגון לייבל ווערקער שאינו מדווח על צעדיו ומותיר אותם שעות בלי מענה, אחד מחברי הארגון מעלה תהיות קשות בעניין, דבר שגורר ויכוחים קשים.

נחצה ברמן הוא שנה ופירש ומשמש כצייד נשמות לטובת המחתרות הוא צד בחורים קלי דעת שנמשכים לצאת החוצה, יש לו שותף בשם יונטי פרגר בחור שבא ממשפחה קנאית, הוא מוסר לו תמורת בצע כסף שמות והלה מתחקה אחריהם, אלא שהוא משמש כ"סוכן כפול" ומוסר גם ליו"ר הארגון על הקרבנות כדי שיציל אותם, גם זה תמורת כסף. הוא מוסר כעת ללייבל על הקרבן החדש, הלה תמה מאד אבל לאחר שיונטי מעיד בפניו כי תפס את הלה להלך פעמיים למקומות הטמאים החליט לעקוב אחריו, הוא אכן מצליח לעלות על הבחור שמסתיר עצמו, הוא עוקב אחריו עד למקום הנסתר ומחליט לעשות בעניין.

רוח חורפית קרירה מאד (אמצע חודש שבט) נשבה ברחובות ירושלים והצינה אחזה ברב משה יוסף שמיהר לביתו החמים שברחוב מלכי ישראל 36, דירה מרווחת ומרחיבה דעתו של כל אדם, הוא התקרב אל פתח ביתו במהירות, כדי להימלט מהקור לפתע ראה יצור מוזר ועלום יוצא בחטף כנגב מגינת ביתו, הלה הילך שפוף מאד עד שכמעט גחן לרצפה (שייף עייל שייף נפיק), מנסה לחמוק מעיניו הבוחנות אותו בקפידה.

אם לא היה זה בחצר ביתו, היה רב משה יוסף היוזמן צוחק כהוגן מהמחזה הגרוטסקי (מגוחך) אבל הפעם זה הכעיסו מאד, ניכר על אותו יצור אלמוני שרדע לפני כן עשה ביקור קטנצ'יק אצלו בבית או בתיבת הדואר, מי יודע מה עולל. במבט החטוף שהצליח לתת על אותו היצור האלמוני נראה היה לו כי הוא אחד מגדולי קנאי ירושלים שעושה רבות בתחום, בלי לבחול באמצעים, יש לו אפילו חשד מי הוא, למרות שהצליח להרכין את ראשו כלפי מטה להסתיר את פניו, אך תלבושתו הססגונית (זברה מפוספסת) שייכה אותו לחוג מסוים שמשום מה לא חיבב במיוחד.

מה הוא חיפש אצלי בבית? תמה לעצמו מי יודע, מה הוא עולל?

הוא ניגש את תיבת הדואר ושלה משם מספר מכתבים שהיו ממוענים עבורו, בין המכתבים מצא פתק מגולגל, שלא היה לו כל ספק כי בא מאותו יצור עלום.

המכתב היה כתוב באידיש בכתב יד חפז מאד וזה לשונו.

"זייער ויכטיג! מ'בעט "זייער אכטונג געבן" אויפ דעם מעלדונג וואס מ'זועט איבערגעבן דאן.

מארגן ארום 4 אזייער, פאר טאג'ס, שטעה אין מאה שערים גאס, נומער 5 ווארט דארטין אופ, אינ דער זייט [אין אייניקל דו זאלסט נישט זיין אויפגעדעקט] סיא ווארט דיר אופ דארט'ן זייער אגריסען איבעראשונג, נאך יענעמס ארויסגעהן פון שטוב [ווען דו וועסט זעהן דעם ארויסגעהר!] געה איהם נאך, ביז וואו ער וועט זיך אפשטעלן, קוק איהם גוט נאך, און שטעה "אויפ דעם וואק" פון דאנט און ווייטער. ביטע, מאכ זיך ויסענדיג, און נעם דאס האן גאר ערנסט, ווייל דאס איז אנלעבנס געפאר, טאמער דו וועסט דאס נישט נעמען אין אכט.

(הודעה חשובה ביותר, אנו מבקשים, לתת את מלוא תשומת הלב להודעה שנמסרת כאן. מחר בבוקר בשעה 4 לפנות בקר, תעמוד ברחוב מאה שערים 5, המתן שם בפינה נסתרת כדי שלא יבחינו בך, ממתינה לך הפתעה עצומה כשתראה את היוצא מהבית, ראה להלך אחריו בזהירות עד למקום בו יתעכב, עמוד על המשמר מכאן והילך. אנא בבקשה ממך, אל תנסה להתעלם ממכתב זה, קח זאת במלוא הרצינות, כי אם לא כן, מאיימת עליך סכנת חיים).

רב משה יוסף חש איך גופו מתאבן לחלוטין מרוב חרדה וחמה, מה רוצה ממנו אותו יהודי מרושע? למה הוא יורד לחייו? איזו הפתעה עומדת להתגלות בפניו בשעת בקר מוקדמת זו? את רחוב מאה שערים 5 מכיר הוא היטב, בבית זה מתגוררת משפחת פינקלשטיין המחוחתנים שלו, הרמז שקוף למדי, בשעה 4 לפנות בוקר ייצא חתנו לעתיד חיים שלום מביתו לאן שהו, מה עושה אדם כזה ברחוב משוטט ברחוב שעה לא שעה כשכולם נמים את שנתם (ותיקין עוד לא מתחיל ביום חורפי כזה) הוא חשוד אצלנו שהוא עושה שטויות.

מספורי המגיד

רשעים אלו אינם רוצים לחשוב שהלה הולך ללמוד "תורת חיים" יש משהו יותר טהור מזה בשעה כה מוקדמת? נראה את הצדיק הזה יושב ולומד לעצמו דף גמרא אפילו רק עם רש"י בצורה הכי קלילה, אם ילמד לא יהיה לו זמן להטריד ולמרר חיי אנשים תמימים.

הוא מסתכל בפתק שוב ושוב ומוחו אינו קולט את המידע המשוונה, שחיים שלום שלו יקום כל כך מוקדם? זה משהו חריג ביותר. עד כמה שיזזע לו הוא הולך ללמוד בשעה 9 בבוקר, לא לפני כן, גם כך לומד הוא עד לשעות הערב ברצף אחד, לאחר מיכן יש לו סדר לימוד עם אפרים זלמן בבתי וורשא עד לשעת חצות, למה שיקום כל כך מוקדם, הרי לא יהיה לו כוח מרוב עומס?

אבל אולי, צריך הוא לשנן את המסכתות הקשות זבחים ובכורות, לאחרונה עומס הלימודים רציני למדי, אך בכל זאת, למה לקום כל כך מוקדם? באמשינוב כך נהגו, אבל בירושלים ת"ו מי יוצא כל כך מוקדם ללמוד?! לא, באמת הוא לא קם כ"כ מוקדם, יש כאן מעשה הטרדה של אדם רע, הוא רוצה לרמז לו שהוא משוך את דרכיו ועושה מעשה לא ראויים, לפיכך הוא קם בשעת בקר מוקדמת, כדי שאיש לא ידע על החיים הכפולים שמנהל.

אבל אלו הם דברים בטלים ומבוטלים, חיים שלום הוא בחור יציב ביותר, ירא שמים בתכלית, חוץ מתורה וחסידות אין לו במוחו דבר נוסף. אלא מאי? הוא עילוי נדיר שגורם לכל העולם לצאת מהכלים, הם לא מסוגלים לקלוט שבחור הגיע כעת מפולין ושם את כל למדני ירושלים בכיס הקטן. איך מתנקמים בו? מטילים חייץ בינו לבין חמיו, כדי לפרק את השידוך.

"זברה מחוצפת, רשע מרשע, כך שוחטים בן אדם בלי חלף" עוברים בראשו הרהורי איבה.

מרגע לרגע כעסו גובר בקרבו: משהו מנסה להכפיש את חתני האהוב, בדיוק בעת שאני רוצה לעשות "עת דודים" מנסים לרמוז לי לעקוב אחריו, כאילו הוא מסתיר מאחוריו קופה של שרצים, נורא ואיום.

הוא מנסה להעלות את הדמות המסתורית שחמקה מביתו בתודעתו, נראה לו שהוא יצור ערמומי מאד שמחפש לעשות צרות (יש בכל מקום כאלו שנקראים "לייבקה גפרור" עליו דיבר הח"ח) מאיך, יש באזהרה זו מילים שמפחידות אותנו ביותר, הוא מזהר שאם יתעלם עלול הוא להסתכן מאד, אין לו מושג על איזו סכנה מדובר, סכנה גשמית או רוחנית. שניהם מסוכנים מאד, אבל... למה הוא בא בשעות הלילה ומסתיר את פניו כגולן?! האם צריכים לעשות עניין מאיזה פאשקוויל (כתב פלסתר)

אבל אולי... יתכן שאדם זה מתכוון לטובתו הוא רוצה לפקוח את עיניו מסכנה עלומה שעלולה לרחף מחתנו או על חתנו, האם זה נכון להעלים את הראש מתחת לשמיכה ולומר לא ראיתי ולא שמעתי? האם נכון למחות "אזהרה חמורה" שניתנה אמנם בדרך לא מקובלת מהתודעה לחלוטין, כבת היענה? מה עושים? להתעלם, או לעשות כפי שאותו יצור מציע לו??

לאחר מספר רגעים החליט: כפי שעלתה בדעתי לשאול את מו"ר הגה"צ ר' וועלוויל שליט"א על עצם הנישואין, כן אעלה בפניו את האזהרה האלמונית שניתנה לו עתה, אך לא אדחה זאת למחר כפי שחשבתי קודם, אלא תיכף לאחר ארוחת הערב.

כלל ברזל "כל הנוטל עצה מן הזקנים לעולם אינו נכשל" בריך רחמנא שמסר את עולמו לשומרים.

לאחר כזה סיפור נכנס לביתו חמוץ פנים כלימו, המכתב בכיסו שורף אותו מבפנים, הוא חושב שכרגע עליו להעלים את המידע מאשתו, כמה שפחות שתדע בריא יותר לשידוך בקושי השלימה עם המציאות הזאת הוא לא שכח את אמירתה הקשה עוד נאכל ממנו קש וגבהה, והנה עומדת להתקיים נבואתה, אבל זו בעצם לא נבואה, חלילה וחס לומר שטעה בהחלטה שעשה, חתנו נקי וזך כשלג, אין להאמין לשמץ דבא רעה על חתנו האהוב חיים שלום, רק אתמול אמר לו פלפול עצום ליישב קושיית מהר"ט אלגאזי בכורות בשלושה דרכים, כמה בחורים בני גילו יודעים בכלל את דברי המהר"ט אלגאזי (אם בכלל למדו את המסכת) לא כ"ש ליישב את דבריו בג' דרכים, אם הוא אינו שקוע בלימוד בעומק העיון הוא לא יוכל לומר לו כאלו מהלכים נפלאים, ואת רב משה יוסף הויזמן אי אפשר למרוח עם מיישעלאך.

ב"ה הוא עצמו סיים כמה וכמה פעמים את הש"ס ונהירים לו האותיות הקטנות היטב, יש לו יד ורגל בחוכמת הפלפול, כיאה לבוגר הקלויז הגדול של רדומסק, בנעוריו היה בכיר החבורה והתחרה עם גדולי העילויים שם בהצלחה מרובה, בשל חושו המתמטי הוכנס לעסקים של חמיו ולאחר מיכן של אשתו, אבל תמיד אהב את הלימוד יותר, רק שכעת הוא בתהליך בניית הפרנסה של שתי משפחות ולכן הוא נאלץ להיות שעות רבות בבית העסק אבל לבו ומוחו בבית המדרש.

שכלו אומר לו שאחרי כאלו פלפולים אי אפשר להטיל "מום בקדשים" רוצה הוא להסיר מעליו את המחשבות הטורדניות, אבל הוא מגלה שהדבר אינו אפשרי, תולעת הספק מנקרת בתוכו ללא הרף, מה יש לבן אדם (ויהיה קנאי גדול) להטיל

מספורי המגיד

בבחור שלו שיקוצים?! האם יש לו סכסוך אישי עם מישהו שאינו יכול לראות באושרו? עם מי הוא בכלל מתעסק, חוץ מאפרים זלמן ורב משה? הם יושבים להם בבית הכנסת של בתי וורשה שאינו הומה אדם ולומדים, אז מי כן?

ו...אולי יש לחיים שלום חתנו רח"ל נגיעה קלה ב'תולעת הפזילה' למחוזות איומים, בימים טרופים אלו שומעים מפעם לפעם על קרבן חדש מהישוב הישן שנפל בידי הסטרא אחרא שמנסה לכבוש חלקות טובות מבין בחוריה המצוינים של ירושלים ת"ו ומי חסין מפניהם? האם אין שמועות חזקות על עשרות בחורים משיבות 'עץ חיים' ו'חיי עולם' שערקו לצד הנגדי רח"ל? מהו עדיף עליהם? ואם תקשה מהיכן נתפס, איזו זו קושיא. הוא מתחכם עם עשרות מבחורי ירושלים בשיעור של המו"צ רבי וועוויל, מי יודע אולי אחד אין תוכו כברו והוא החדיר במוחו רעיונות מסוכנים? עדיף לתפוס את התולעת הזו ולסלקה בהתחלה לפני שנגעה בפרי וחדרה לעומק.

הוא התנצל בפני רעייתו שהייתה דאוגה מפניו הזעופות, כי עליו למהר לדבר עם המו"צ שלהם הגה"צ רבי וועלוועל מינצברג שליט"א, בעניין קביעת זמן השמחה שלהם, הוא סיפר לה על הביקורת העצומה שהביע בפניו החברותא ר' אלימלך פישמן, על קביעת חתונה בשעה טרופה זו, כשיתכן שמשרפות הכבשנים כבר עובדות בתפוקה מלאה (היו שמועות לא בדוקות בנושא).

"איך ימלא לבך לאכול את העוף הצלוי שלך, שעה שאחך הקדושים ה"ד מתאדים בכבשנים (שנקראו בשם קרימיטוריום)?" "כך הציג בפני את השאלה הנוראה בצורה הכי מחודדת שרק ניתן להעלות, בקך הוציא לי את כל החשק לערוך את השמחה בימים טרופים אלו" שח לרעייתו בצער רב.

ציפורה התמלאה בזעם רב: "קל לצדיק שלך לדבר, האם היה מוכן לעכב כל כך הרבה זמן מועד נישואים כפי שעשינו אנו? הבת הגדולה שלו בלהה כעת רק בת 12 אין הוא חש בצער של מי שכבר מקושר בקשרי שיזוכים זמן כה רב, מצב לא בריא לכל הדעות, צארטיל שלנו כלה זה 4 שנים, היכן נשמע כדבר הזה? אמת עברנו באמצע דירה, עזבנו את אמשינוב בשל המלחמה העולמית שעמדה בפתח, אבל ב"ה אנו כבר מתגוררים בירושלים מספר שנים, צארטיל גדלה מאז בעוד מספר שנים, בלי עין הרע היא פורחת ובשלה לחלוטין כיום לנהל בית יהודי כשר, למה שימנעו מאתנו לחוג את שמחתנו?!"

"חלילה וחס לחשוד ברב אלימלך החברותא היקרה שלי שאינו מפרגן לנו שמחה, הוא העלה שאלה ברמה העקרונית: "האם מן הראוי לעשות שמחה בשעה טרופה כל כך, כשעשרות אלפי יהודים מתאדים מדי יום במחנות ההשמדה, סכום הנפטרים בשנה אחת בפולין כולה לפני שפרצה המלחמה פחות בהרבה מהנספים ביום אחד במחנות אושוויץ מיידאנק ובירקנאו וכו'".

ענתה הצליחה ציפורה לקלוט את עומק הבעיה והסכימה בלב שלם כי זוהי שאלה טובה שצריכים להפנות אל רבם המו"צ שבקי ומחודד בעניינים כאלו. בס"ד יתן להם הדרכה והנחייה נכונה, מה שלא יאמר יתן להם פתחון פה ומענה לשון לכל המתעניינים.

"מתי אתה מתכוון לצאת?" שאלה את בעלה שמיהר מאד באכילת הארוחה.

"אני יוצא ממש כעת, חשובה לי תשובתו המהירה" ענה לה, משתדל להסתיר את דפיקות לבו שפעם בעוצמה של עשרה תופי טמטם רעשניים.

"מה בוער לך ללכת עד "בתי מחסה" הרחוקה מאתנו מהלך חצי שעה, הליכה בסמטאות חשוכות בעיר מלאה בערבים שונאי ישראל, להלך בסמטאות הללו ביום לא קל, על אחת כמה וכמה בשעה כה מאוחרת, אולי לבד, אפשר להמתין עם השאלה עד מחר בבוקר.

אל תשכח, שהוא אלמן וגר בבית לבד, יתכן שהלך לישון מוקדם, אף אחד לא ישמע אותך ונמצאת הולך לחינם מרחק כל כך גדול...ומחכה לך דרך חזור בין פראי אדם, בשביל מה כל זה?" הפצירה בבעלה לשנות את החלטתו, כשעיניה מלאות דמעות. למרות שהכירה את החלטותיו הנחושות, עד שאפילו פטיש לא יבקע אותן, אבל...האם שאלה כזו כל כך קריטית, עד כדי סיכון החיים? תהתה בקול רם כאילו לעצמה.

"עדיין לא שעת חצות, השעה כעת 10:30 המרחק הוא בערך חצי שעה, אני מגיע לשם בסביבות השעה 11, כפי ששמעתי הוא לא הולך לנוח על יצועו לפני השעה ואחר חצות, אני לא דואג מי יפתח לי, נמצא איתנו בתמידות אחד התלמידים המסורים שלו שלא עוזב את הבית עד שהרב לא מכין עצמו לשינה. לשאלתך מה הדחיפות? ובכן...המתח של השאלה מציק לי, עד שלא אוכל לישן בלילה, אני לא אוהב 'ספיקות' אין שמחה כהתרת הספיקות"

מספורי המגיד

"אם כן, גם אני לא אקך לישון עד שלא אראה אותך בבית, בינתיים אומר את פרקי התהילים של היום ואולי אוסיף עליהם" השיבה ציפורה וסימנה לו שהיא עומדת מאחוריו בכל פעולה שנוטל על עצמו.

הדרך לקחה לרב משה יוסף יותר מששעור, הסמטאות החשוכות כמעט לחלוטין, הטילו עליו לא מעט פחד, כל ערבי שהלך ברחוב נדמה לו כגורם עוין שחפץ ליטול את נשמתו, הוא השתדל לשמור על קור רוח, לא להפגין את פחדיו כלפי חוץ, שפתותיו רחשו עשרות פרקי תהילים להצלחת העניין ולחזור בשלום ללא כל פגע.

כשדפק על הדלת היה כבר קרוב לשעה 11:30 סמוך לבית ראה שישינה תכונה ליד הדלת, לכל הפחות חמישה בני אדם עמדו סמוך לבית מחכים שאלו שנמצאים בפנים יצאו ויוכלו להיכנס. רק לאחר חצות הצליח להתקבל אצל הרב, למרות שישותו לא ניכרה עליו העייפות, הוא היה מלא רוח חיים כאדם בן 50 באמצע היום.

כשעמד לפניו היה נבוך כולו מילד קטן שבא בפעם הראשונה לשאול את הרב. הוא לא ידע במה לפתוח תחילה? הוא חק זמן רב במה להתחיל, בעריכת החתונה, או אולי להתחיל עם הפתק המוזר ששורף את לבו כל העת, הוא חייב להירגע לדעת שהכל לזות שפתיים של איזה בטלן מושחת שאינו יכול לישון רגוע כשטוב לשני.

לאחר היסוסים רבים סיפר לרב על הפתק המקומם שמצא בתיבת הדואר, הוא הראה לו את הפתק כשידיו רותתות מרוב זעם, רב וועלוויל בדק את הפתק בעיון וחשב על כך מספר דקות. לאחר מיכן שאל אותו: "נראה שבאת אלי בשביל דבר נוסף, האם אני צודק?"

"אכן כן, יש לי עוד שאלה מאד חשובה, רק התלבטתי על סדר המקרים, לבסוף החלטתי ללכת מהסוף אל ההתחלה".

"הבה נשמע את שאלתך השניה, אולי מכוחה נדע לשפוט על הראשונה"

רב משה יוסף סיפר לו על רצונו העז לחתן את בתו הבכירה צארטיל עם חתנו העילוי חיים שלום פינקלשטיין שכבר מאורס לה זה ארבע שנים עוד מאמשינו בתחילת שנת תר"צ, באותם ימים היו שניהם צעירים מאד, אלא שהיה לו עניין גדול לקשור את גורל בתו עם העילוי המיוחד שהיה מקורב אליו ורצה בו עד מאד, כעת הגיעו שניהם לבגרות, בתו מתקרבת לשנת ה-19 ואילו הבחור כבר בן 18 ומחצה ובחוגים החסידיים זה הגיל המתאים. אלא שחברו רב אלימלך פישמן העלה בפניו שאלה קשה: "האם בימים טרופים כאלו מותר לבנות בנין של שמחה?"

עתה ששמע רב וועלוויל את שתי השאלות שלמעשה כרוכות זו בזו, הסתובב בחדרו כרבע שעה, הוא פסע את ד' אמות החדד אין ספור פעמים, כשידו הימנית אוחזת בקצה זקנו ההדור, שקוע בעומק העיון, לאחר רבע שעה אמר לרב משה יוסף.

"תשמע לעצתי היטב, אם לא היית מזדרז לחתן את בתך, הייתי אומר לך להסיח מעט דעתך מהפתק הפשקווילי, מהסיבה הפשוטה, מי שכונותיו טהורות לחלוטין אינו "מכה רעהו בסתר" לא מתגנב באישון לילה, ואינו מסתיר את פניו ומגניב פתק שלא חותמים עליו שם, כך נוהג גנב שבא לחתור באפילה וכונותיו אינן טהורות, אדם יר"ש שיש לו לעורר במקום שיש לעורר, עליו לאזור עוז ואומץ, לבוא אל מי שצריך לעוררו ולדבר עמו גליות בצורה עדינה, לא להנחית עליו מכה אנושה בלי הכנות, עצם הגישה לדעתי פסולה לחלוטין ומעידה על כוונות לא טהורות.

מלבד זאת יש לי עוד מספר תמיהות על הסיפור, אבל לא כעת נדון בהם. ברם עתה, שהיך מעוניין לחתן את בתך זה קובע לדורי דורות, כשיש ריגון כל שהוא, חשוב לך לדעת בדיוק מי הוא חתנך, למרות שהייתה לו עד עתה חזקת כשרות ואני רוצה להאמין שעדיין עומד בחזקתו "אך למיחש מיבעי!" לפיכך לפני שאתה קובע מועד ותוהה אם נכון מבחינה מוסרית ואנושית לערוך חתונה בזמן כה טרוף, עליך לדעת, עם מי אתה הולך לשולחן."

"האם זה אומר שעלי לעקוב אחרי חתני האהוב, ירחם ה'" רטטו כתפיו של רב משה יוסף מבכי שעצר בכל כוחותיו שלא יפרוץ החוצה.

"עדיף לעקוב כעת מאשר להתעלם, מי ידע אם לא תמרוט את שערוותך אח"כ, עליך לעשות זאת בזהירות מרבית, שלא יחוש כלל בכך, כך תוכל לדעת, אם יש אמת בדבר, או שאלו טענות של איזה שונא שאינו יכול לפרגן כפי שהעלית בדעתך ואל תאמר דבר לאשתך בקשר לעניין, עדיף שלא תדע מאומה".

רב משה יצא מבית רב וועלוויל בלב כבד מאד, לא לפני שקיבל ממנו ברכה חמה, שבעזרת ה' תצא האמת לחוץ והיא תהיה טובה לכולם.

בשבוע הבא לא יהיה הסיפור עקב חג הפורים, הגיליון הבא מוקדש לענייני הפורים והסיפור מיוחד לזה.

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

בס"ד גיליון מס' 69 אדר התש"פ
נא לשמור על קדושת הגליון

מאמר של הודיה

פנינים של הודיה

הרב יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל היה מזהיר את בני משפחתו לא לשכוח את החסדים המרובים של השי"ת איתם. אחד מנכדיו מספר שסבו הזכיר לו פעם מחלה מסוימת שהיתה לו: "האם אתה זוכר שלפני כמה זמן היה לך כאב בעיניים, והצטרכת טיפול, וה' עזר לך והתאוששת וזה נעלם לגמרי?... חשוב לא לשכוח דברים כאלו ולזכור להודות לה' תמיד על כל חסדיו בעבר ובהווה!" המשך ואמר: "אני בעצמי עברתי הרבה תלאות בחיים שה' הציל אותי מהם, ואת כולם אני משתדל לא לשכוח ולהודות לה' עליהם תמיד".

כתב הרה"ק מאפטא זי"ע בספרו "אוהב ישראל" (פר' יתרו): "הנה כל אדם אשר עיני שכל לו, הוא מבין מדעתו, שאינו מגיע לו שום שכר מאיתו ויתברך, כי הוא נער ורוק מכל טוב, ואין בידו שום תורה ומצוות דמגיני עליו, רק כל הטוב הוא אשר הטיב ה' ויתברך עמו, הוא בדרך צדקה וחסד, וכאשר נותן על זה שבח והודאה לה' ויתברך, שגמלו רב טוב ברב רחמיו וחסדיו, אז הוא גורם גודל התענוג והשפעות טובות מה' ויתברך על זרע ישראל גם כן בדרך צדקה וחסד".

כתב בספר הקדוש: "בת עין" (פר' ויחי): "העיקר הוא להאמין באמונה שלמה שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס"ג), ולברך לבורא עולם ברוך הוא על הרעה בשמחה ובטוב לבב ממש, כשם שמברך על הטובה (שם נד), ואפילו חס ושלום כשהאדם הוא מחוסר ממשאלות לבו, אף על פי כן יהיה אשוריו ותהילותיו של אדם לבורא עולמים ברוך הוא, על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך... אף על פי כן יאמין באמונה שלמה שכלול בזה חסד ה' באתכסאי, בכדי לברך על זה בשמחה ממש, ובזה האמונה והתהילה גורם שנמתקים הדינים בשורשם... ויהיה כל השפעות טובות ומעדני מלך באתגליא על כל העולם".

פעם ניגש נכדו של הרב אביגדור מילר זצ"ל אליו באמצע חתונה משפחתית עם רשימת שאלות שהכין להציג בפניו כאשר יושב ללא תעסוקה במהלך הסעודה. כאשר ניגש אליו עם השאלות, שאל אותו הרב אם השאלות סובלות דיחוי. אם כן, הוא מבקש לדחותם להזדמנות אחרת. והסביר, שבחתונות נכדיו יש לו קביעות להודות לה' על חסדיו הגדולים שזכה לדורות ישרים עובדי ה', ואם השאלות סובלות דיחוי חבל לבטל קביעות... II

שמחת פורים - הכרת טובה

היא לשים לב שאנו נהנים יום יום, כל רגע מחיינו, מחסדים וטובות לא פחותים מאלו. באותו ליל הסדר שערכו ישראל בימי סיפור המגילה נתעוררה הזכות של הכרת הטובה של כלל ישראל ופעלה פעולתה לשלוח "מלאך של הכרת טובה" מן השמים לעורר גם את המצפון של אחשורוש, שעד עכשיו עמד לצד המן ולא הכיר טובה למרדכי, לשנות את גישתו ולהפוך להיות מכיר טובה למרדכי היהודי.

העבודה המשותפת של כלל ישראל להפנים את הכרתם בטוב ה' בתוך חייהם האישיים (שהוא כנ"ל מטרות ליל הסדר וקורבן העומר) היא שהביאה את הישועה. כך מפורש במדרש רבה (ויקרא כ"ח, ו'): "לעולם אל תהי מצות העומר קלה בעיניך, שהיא שעמדה להם בימי המן. אמר להם המן: קומו מן העפר, שניצח קורבן העומר שלכם (שהייתם מקריבים בזמן בית המקדש ושאתם עוסקים עתה בהלכותיהם), את עשרה ככרי כסף שלי שנתתי לאחשורוש להשמידכם.

השמחה מכאן רואים, עד כמה הכרת טובה לה' היא ציר מרכזי שעליו נבנה כל ההיסטוריה של העולם, מאז ניסיונו של אדם הראשון בגן עדן, והיא הקובעת את כוחו של עמלק בבריאה ואת הצלחתו בכל דור ודור. ואכן בסוף סיפור המגילה, במקביל לניצחונם של עם ישראל את עמלק, הם הגיעו להכרה חדשה בטוב ה', כמו שכתוב בגמרא שבת (פ"ח ע"א), שקיבלו את התורה מחדש מתוך שמחה ורצון "מאהבת הנס שנעשה להם". כלומר, בעקבות כל הניסים שכלל ישראל ראו וחוו, הם קבלו הכרה חדשה בטוב ה', שהאיר את לבם לחוש אהבה נפלאה להשי"ת עד שחשו שמחה גדולה לקבל את רצונו ולעשות נחת רוח לפניו. זו היתה המטרה האמיתית של כל התרחשויות המגילה, ושמחה זו היא השמחה שעלינו להשתדל לעורר ולהשיג בפורים. עלינו למלאות את כל מהותנו ברגשי הכרת טובה ושמחה נלהבת לאבינו הטוב והמטיב על חסדיו הבלתי פוסקים - "אשרי העם שככה לו, אשרי העם שד' אלוקיו".

במכילתא פ' בשלח מובא: "ויבא עמלק - יבוא עמלק כפוי טובה ויפרע מן העם כפוי טובה". ממדרש זה רואים, שמהותו של עמלק היא כפיות טובה, ושהרשעות שלו נובעת מחוסר ההכרה בחסד ה' המושפע אליו ביחוד ולעולם כולו. ואכן גילוי זה של חז"ל מתאים לדברי ה"חובות הלבבות" (שער עבודת אלוקים), שהיסוד של כל עבודת ה' הוא הכרת טובה להשי"ת - ועל כן מובן, שעמלק שהוא המוקד של הרע בבריאה, המתנגד לעבודת ה' "ולא ירא א-להים", מידתו המאפיינת העיקרית היא כפיות טובה. מערכה מוסתרת במגילה לפי מדרש זה מתגלה מערכת מופלאה המסתתרת מאחורי הסיפור של מגילת אסתר. כוחו של עמלק יוחסו לעם ישראל נקבעים לפי מידת הכרת הטובה הקיימת בתוך עם ישראל. המתבונן בסיפור המגילה יראה, שכל המנגנון של הישועה התחיל לפעול בעת שאחשורוש הכיר טובה למרדכי, שעל ידי זה מרדכי קיבל את מעמדו והמן את מפלתו.

במדרש (ילקוט אסתר פרק ו') מובא שהכרת טובה זו של אחשורוש סודרה מן השמים: הקב"ה שלח את המלאך הממונה על השינה לאחשורוש, והיה עומד על גבו ואומר "כפוי טובה! כפוי טובה! עמוד ועשה טובה למי שעשה אתך טובה!". מיד "ויאמר להביא את ספר הזכרונות" - היינו שהמלאך הגיע עם שלוחות לעורר את אחשורוש להכרת טובה, כדי להתחיל את מפלתו של עמלק שכל מהותו כפיות טובה. לילה זה שבו נדהה שנת המלך היה ליל הסדר, הלילה אותו כלל ישראל מקדישים באופן ממוקד להכרת טובה להשי"ת שהוציאנו ממצרים. ליל הסדר מיועד כולו לזכור ולהודות לה' על חסדו וטובו שהתגלו בשעת יציאת מצרים. למחרת מקריבים את קורבן עומר שגם הוא קרבן תודה על החסד שמשפיע עלינו הבורא בלחם שאנו אוכלים יום יום. בהקרבנות קורבן זה מסיקים את המסקנה מההכרה בחסד של יציאת מצרים, כמו שכתב הרמב"ן (סוף פ' בא) "מן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים... שכולם נסים אין בהם טבע ומנהג של עולם". מטרת סיפור הניסים הגדולים של יציאת מצרים

ברכת "אשר יצר" מבוארת בגודל כיס
מזכרת לכל שמחה
בעמדות "לעולם אודך" (ראה עמוד אחורי)

העלון מוקדש ל:

- להנצחות או הקדשות: 055.6789852
- הדסה בת גילה לרפואה שלמה ובריאות איתנה
- אהרון יוסף בן מלכה ומרים בת חנה נעשה לזש"ק בקלות ובשמחה
- לעילוי נשמות מטילדה בת אמיילי

טובה התודה לכל

אני גר בקרבת מקום לציון הקדוש של אחד התנאים הקדושים, ומרבה לבקר ולהתפלל שם על בסיס יומי. מזה תקופה ששמתי לב, שמגיעים לציון כמה עובדים מבית המשפט המחוזי הקרוב לציון, רובם חילונים או מסורתיים. אחד מאותם העובדים, ושמו דוד, התעניין מאוד בתפילות הנאמרות וניגש אליי לשאול מה אומרים ואיך אומרים... מטבע הדברים נוצר בינינו קשר די קרוב עם הזמן. יום אחד סיפר לי דוד, שהבת הנשואה שלו רבה איתו, ולא מוכנה שיבוא אליה. הוא היה שבור מאוד, שכן משמעות הדבר, שגם לא יוכל לראות את שני נכדיו האהובים, שהיה קשור אליהם מאוד. כמובן שהשתתפתי בצערך, ניחמתי אותו שהכל מאת ה' והכל לטובה, ואמרתי לו: "אתה יודע מה? בוא נתחיל רק להודות להשם!" כדי להסביר ולאמת את הדברים, הראיתי לו את מחברת ההודיות שלי: "כל בוקר אני בא לכאן וכותב תודות להשם ויתברך. בלי זה אני לא מתחיל את היום!" שיתפתי אותו. הראיתי לו דוגמאות של תודה מהמחברת, וסיפרתי לו שרק התודה יכולה לבטל את הגזירה ולהביא לשינוי מבורך לטובה. הוא התלהב מאוד:

"אתה יודע מה... עוד היום אני הולך לקנות מחברת, ואתחיל לכתוב תודות!" הדרכתני אותו לכתוב תודה גם על כך שהבת לא מדברת איתו, תודה שהוא לא רואה את הנכדים, וכן הלאה גם על הדברים שנראים כרעים. הוא הסכים בכל לב, והיה תלמיד טוב ונאמן. תאמינו או לא, לאחר תקופה קצרה מאוד דוד הגיע לציון שמח ומאושר. הבת שלו התקשרה אליו, ומוכנה ליצור קשר מחודש. היא הודיעה לו שהוא יכול לבוא ולקחת את הנכדים. התלהבותו היתה כה גדולה, עד שהוא פשוט בא וחיבק אותי: "אתה לא יודע מה עשית לי עם התודה הזאת!! איזה דבר נפלא זה התודה!" דבר נוסף, ומרגש לא פחות: עם הזמן התחלתי לשים לב שדוד פתאום לובש כיפה קטנה על ראשו, ולאט אף החל לגדל זקן. הוא סיפר לי שהוא מודה לה' על הכל, ומבקש שה' יחזק אותו בשמירת תורה ומצוות. הוא הראה לי את מחברת התודה שלו, ושיתף אותי שהוא מרגיש שנהיה אדם אחר: רגוע יותר, פשוט שמח! אפילו בתו החלה לשים לב לשינוי שחל בו, ואף היא... התחילה לשמור שבת. ישבתח שמו לעד... ראו מה יכולה התודה לחולל! לאחד משפחה, להחזיר בתשובה, בעצם, מה לא ?? מודים לה' ורואים ישועות! יהי רצון שכל עם ישראל יזכה לחזור בתשובה במהרה מתוך הודיה ושמחה. ■

אלף-בית של הודיה

בני בן העשר הוא ילד חמד חכם ונבון, ברוך השם, אך התקשה מאוד בקריאה. כל מי שעבר נסיון דומה עם ילד יכול להבין עד כמה זה לא פשוט. ניסיונו שיטות רבות ושונות, טיפולים שונים ומשונים, השקענו ולא חסכנו הון והון על מנת שבננו יצליח לקרוא כראוי, אך עדיין הילד לא הגיע לקריאה מדויקת כנדרש. במשך כל השנים השתדלנו להתחזק בתפילה ובתחנונים, בקבלות טובות באמירת תהלים וכו'. אך אני חושב שמאז שהתחברתי ל"קול תודה" לפני כחצי שנה - נפתח לי פתח חדש בהסתכלות על מצבו של הילד, ובכלל על החיים. התחלתי להודות לה' על הטובות המרובות הנראות והנגלות: תודה לה' שנתן לנו את הבר המיוחד הזה, תודה על מידותיו הטובות, תודה על בריאותו האיתנה,

וכל. וכן ניסיתי למצוא נקודות אור בקושי, ומצאתי כל כך הרבה: תודה שהבעיה שלו מזכה אותנו להתפלל עליו הרבה, תודה שבזכות הקושי שלו התקרבת אל התודה ואל האמונה, ועוד ועוד... לפני זמן מה שמעתי על סגולה לומר פרק תהילים **515 פעמים**, כמנון ואתחנן, על מנת לזכות לישועה. החלטתי שאומר את הפרק **"מזמור לתודה"** כדי להודות לה' על הקושי וגם על הישועה הבטוחה שיביא לנו בע"ה. סימתי לומר את הסגולה עם הרגשה נפלאה ומרוממת, ועם בטחון מלא ומוחלט שהקב"ה בודאי ישלח לנו בקרוב את הישועה. **באותו שבוע ממש**, נודע לנו על רופא עיניים מומחה. (בכלל לא חשבנו לפנות לכיוון שכזה). שמעתי על

אותו רופא מחבר, שאמר לנו שצריך להמתין לפחות חצי שנה לתור אצל הרופא הזה. התחזקתי בבטחון: "הקב"ה, אתה יכול לקבוע לי תור קרוב, אני מאמין ובטוח בכך!" פתחתי את יומני, וכתבתי לי שני תאריכים: אחד, ביום שלישי הקרוב, תור לרופא עיניים המומחה, והשני, שבועיים לאחר מכן - כאן אפרסם את סיפור הישועה שלנו. ואכן, ב"ה למחרת התקשרו אלי מהמרפאה לומר לי שיש תור פנוי ב... יום שלישי! הרופא עלה מייד על בעיית מיקוד שהפריעה לילד בקריאה, והתאים לו משקפיים מיוחדות, שהיו שלוחות נאמנות לעזור לילד לקרוא מדויק וברצף. וכעת, בתאריך השני המיועד, אני זוכה גם לממש את הבטחתי ולפרסם את ישועתנו. תודה לה'! חסדי ה' כי לא תמנו, כי לא כלו רחמינו! ■

המתקיים שישמחו את משלוח המנות שלכם !!

מבצע 5 מאי-10 אור פרטים בעמדות

דיסק "קול תודה" מבחר שיעורים, סיפורים ושירים מתוך הקו הנפלא

מבחר מגנטים של "מזמור לתודה" מחזקים ומשמחים!

פנקס הפלא החדש - לרשום הודאות ולראות ישועות!

"הכל לטובה" - שיר מחזק ומשמח לכל המשפחה על הסיפור של ר' עקיבא ונחום איש גמזו

לברור עמדת המכירה הקרובה אליכם חייגו: **079-5420539** שלוחה 22

חדש לנשים!
לאור הביקוש, ארגון "לעולם אודך" פותח את שעריו בפרויקט מיוחד המאפשר לקיים ערבי הודיה לה' עם מבחר המרצות המיוחד של "קול תודה" בעלות מסובסדת. לתיאום תאריך התקשרי: **054-8455935** 7 לטל בין השעות 10ל 8 בערב או להשאיר הודעה בטל' **077.3137119** שלוחה 5

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

תרומה

גליון מס' 573

יציאת שבת: י"ם 18:12, ת"א 18:14

כניסת שבת: י"ם 17:00, ת"א 17:16

נלמד מהפרשה

משל לשלשה בני אדם שהלכו בספינה דרך הים למדינה רחוקה אשר שם הבדולח ואבן השוהם כדי לעשות מסחר ולקנות משם אבנים טובות ומרגליות, והמנהג היה שהם היו שבים אל ארצם באותה ספינה שבאו בה, וראשי המדינה לא היו מסכימים שהספינה תשהה שם זמן רב אלא רק זמן מסוים, כגון חודש או חודשיים, ולאחר מכן בהגיע הזמן צריכים הסוחרים לחזור למקומם תיכף ומיד. והנה במדינה ההיא היו בתי שעשועים ומקומות שונים שיש שם מיני זמר שונים אשר נפש האדם מתאוה להם. וכאשר יצאו שלושת האנשים מהים ליבשה לשוט במדינה ההיא, ולהתהלך בה כדי לסחור באבנים טובות ומרגליות אשר שם, ראו בדרכם את בתי השעשועים ומיני השמחה, והסתפקו אם ילכו אחר הסחורות או אחר השעשועים, החכם שבהם חשב לעצמו שמכיון שבא בעיקר לקנות סחורה, וצריך הוא לפרנס את בני ביתו, עזב את בתי השמחה והלך רק לעסקו ולסחורתו, הבינוני שבהם הלך פעם לסחורה ופעם לשמחה, והאדם השלישי הלך רק אחר השמחות ואיבד כל זמנו בהם. כשהגיע היום שהספינה צריכה לשוב למקומה, שמעו את שריקת רב החובל, ואז שלשתם מיהרו להגיע לספינה, החכם בא עם שקים מלאים אבנים טובות ומרגליות, ושם שמחה גדולה בסחורה שהביא עמו, הבינוני גם הביא כמה אבנים טובות ומרגליות, אך הצטער שאיבד חצי מזמנו בשמחות, והשלישי בא ריק לגמרי מבלי כל סחורה, והיה צועק צעקות גדולות ומרות על שכילה כספו וזמנו בהבלים ואין לו במה לפרנס את בני ביתו. והנמשל אדם בא לעולם הזה לסגל לעצמו תורה ומצוות ומעשים טובים, וכמו אשר הם יקרים יותר מאבנים טובות ומרגליות, וכמו שכתוב "הנחמדים מזהב ומפז רב", ובעולם הזה התורה והמצוות הם בזל כי יכול לקנות מרגלית אחת בפרוטה אחת, כגון הנותן פרוטה לעני שקיים בזה מצות צדקה, וכן יכול לקנות מרגליות בחינם כגון לעשות שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, או להוציא דברי תורה מפיו וכיוצא"ב, מה שאין כן בעולם הבא אין לו אפשרות לרכוש תורה ומצוות. ולכן החכם עיניו בראשו שאינו מאבד זמנו להבל ולריק כי יודע שלאחר כלות ימי ישיבת הספינה בארץ, אשר הוא כלות ימי קצו לא יתנו לו אפילו רגע אחד לעשות בו מצוה, אפילו אם ישלם כל הון שבעולם, ולכן מנצל הוא את כל זמנו לרכוש סחורה רוחנית בעולם הזה.

אוהב את התוכחות

"ועשית שניים כרובים זהב" - פירוש "כרוב" דמות של מלאך בעל פני תינוק.

ולכאורה יש להבין מדוע היו לכרובים פני תינוק דווקא ולא פני אדם גדול? הגאון ר' ישראל סלנטר מייסד תנועת המוסר מבאר ע"פ הפסוק בהושע: "כי נער ישראל ואוהבהו" - פירושו שהקב"ה אוהב אדם שמחזיק בנערותו, ומשמע שמי שמחזיק עצמו למבוגר או גדול, אין הקב"ה אוהבו. וביאור הדברים: יש להתייחס לתכונה המיוחדת של הנערות והיא - הגמישות. אדם צעיר הוא כמו נייר חלק. אפשר לכתוב עליו כל דבר, והוא יקבל זאת וישנה את התנהגותו בהתאם. לכן ה' מצווה את משה להציב דמות עם פני תינוק מעל לארון הקודש - כדי שכלל ישראל גדולים וקטנים, ילמדו לראות עצמם כצעירים, ולשמור על מידה זו של נכונות וגמישות, לשנות הרגלים רעים ולפתח במקומם הרגלים טובים, להיות רך כקנה, ותמיד לצמוח ולעלות למדרגות גבוהות יותר בתורה.

דוגמא לכך מצאנו בפרשת כי-תשא כשהפסוק מכנה את יהושוע בתואר "נער". ובן כמה היה אז? לפי חישובו של הרמב"ן הוא היה בן 56 שנה. זה ודאי לא גיל צעיר, אלא משום שיהושוע תמיד היה מוכן לשמוע למורה - משה רבנו ולקבל תוכחתו. וכך היה תמיד נער.

המשנה בפרקי אבות מונה מ"ח קניינים שהתורה נקנית בהם. ואחד הדרכים הוא - "אוהב את התוכחות". דהיינו שהאדם יהיה מוכן לקבל ביקורת באהבה, כיון שאהבת הביקורת מהווה כלי חשוב להתעלות רוחנית. כשאנו מתבוננים בתוצאותיה החיוביות של הביקורת, אנו מגיעים בעצם לאהבת התוכחה.

נניח שאדם שכח את ארנקו בדואר, ומישהו צועק אחריו: שכחת את הארנק! במקום להתחיל להתגונן מהביקורת, הוא יגיד תודה רבה. אחת הסיבות שבגללה אנו מתקשים בקבלת ביקורת, היא שההערות מגיעות לעיתים קרובות כאשר אנו לא מוכנים לקראתן מבחינה רגשית. הביקורת תופסת אותנו בלתי מוכנים. לעומת זאת כאשר אתה מבקש שיעירו לך, אתה נמצא במצב נכון להתמודד עם הערות בקור רוח - לבדוק, לקבל או לדחות את המידע.

אדם ממוצע אינו מסוגל לספוג ביקורת רבה, ולכן נשאר ממוצע כל ימי חייו. אבל אם נלמד איך להתמודד עם ביקורת, נלמד משהו בעל ערך שילווה אותנו כל החיים ע"י הביקורת נלמד את החסרונות שלנו וכיצד להתמודד עימם, ואיך לתקן אותם, ולהגיע לשלמות אמיתית.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

כח התפילה והאמונה

שבה הוא מורה להוריש לו חלק נכבד מירושתו, העומד על סכום של מיליון ש"ח טבין ותקילין. 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' - בקעה ההודאה מאליה מפי ראש הישיבה משסיים את השיחה עם עורך הדין. הנה שמע ה' לתפילתו ובדיק בזמן שבו היה כה זקוק לכך, שלח לו במפתיע סכום נכבד שכיסה את עלות הדירה ואף הותיר בידיו סכום נכבד ביותר. אלא ששעות ספורות לאחר מכן חל מהפך מפתיע. שוב צלצל הטלפון בביתו של ראש הישיבה, ומעבר לקו נשמע קולו הרשמי של עורך הדין: "ברצוני לעדכןך כי זה עתה הופיעה במשרדי אחיינית המנוח, אשר החליטה לערער על צו הירושה בטענה כי הוצאת את הצוואה מידי במרמה ובלשון חלקקות, תוך הפעלת לחץ נפשי וכדו". מעבר לקו השתררה שתיקה של הלם. מיותר היה לומר כי לדברים לא היה כל שחר, וכמו קרא את מחשבותיו המשיך עורך הדין: "הבהרתי לאחיינית כי אין כל ממש בדבריה, הלא בפני חתם המנוח על הצוואה. כמו כן הוספתי שבאפשרותי להעיד בכל בית משפט שתדרוש, כי דבר הירושה נפל עליך כרעם ביום בהיר, וניכר היה שלא ציפית לו. אלא שהיא מתעקשת כרגע להקפיא את צו הירושה, ונראה כי לא יהיה מנוס מלהמתין לצו מחודש מבית המשפט. מכל מקום", הרגיע עורך הדין את ראש הישיבה, "למרות שיתכן שהתהליך יקח זמן רב, ברור לי כשמש כי לבסוף בית המשפט לא יקבל את טענת האחיינית וכי יורה להותיר את צו הירושה על כנו". דבריו הנחרצים של עורך הדין הניחו במעט את דעתו של ראש הישיבה, אלא שדקה קצרה לאחר שהסתיימה השיחה החלו לקנן בלבו חששות אחרים מהסוג שעורך הדין לא היה מסוגל להבין. לנגד עיניו חלפו סוגיות שונות בהלכות קניינים. מן הסוגיות עלה בלבו החשש כי כיון שכמסתבר, קרובו שלא היה שומר תורה ומצוות לא חתם על הצוואה ב'קנין' כדת, לפיכך יתכן שאין לצוואה תוקף הלכתי, ועל הירושה לעבור אפוא לידי האחיינית, שדרגת קרבתה למנוח היתה גבוהה בהרבה משלו. את הימים הבאים העביר ראש הישיבה בעיון מעמיק בספרי הלכה ושו"ת, כאשר אחר העיון הגיע למסקנה כי אמנם לדעת רוב הפוסקים אין כל חשש בצוואה, אולם לדעת הגרי"ש אלישיב, שאותו החשיב למורו ורבו, יש חשש בדבר.

ראש הישיבה שקע בהרהורים, ובסופם החליט באומץ ובביטחון שלא להיכנע לפיתוי הכספי. אין הוא מעוניין להיכנס אף לחשש קל של גזל, וליבו בטוח בה' כי ימציא לו את הכסף הנדרש לו בדרכים כשרות יותר. בטרם יפוג תוקפה של ההחלטה, מיהר להתקשר לעורך הדין כדי להודיע לו כי בשל חששות הלכתיים הוא מוותר על חלקו בירושה. אלא שלא הספיק הוא לפצות את פיו, וכבר נשמע מעבר לקו קולו הצוהל של עורך הדין: "כבוד הרב, אינך צריך לדאוג. העניינים סודרו. אמש נפגשתי מדעתי עם האחיינית, הבהרתי לה שוב תוך שאני מגבה את דברי במסמכים ובפסקי דין תקדימיים, כי לבקשתה אין כל סיכוי להתקבל. היא שמעה והשתכנעה ולבסוף החליטה להגיע עמך לפשרה. בפניך עומדות עתה שתי אפשרויות: או להסכים לפשרה, או להמתין עד שבית המשפט יאמר את דברו, וכאמור הדבר יכול להימשך זמן רב". כצפוי, בחר ראש הישיבה בדרך הפשרה. הוא נפגש עם האחיינית והציע לה להחליט בעצמה על גובה הסכום שאותו היא מבקשת כפיצוי על הסרת התביעה. האישה הרהרה לרגע, ולאחר מכן שטחה בהיסוס את הצעתה: "אם תסכים, אטול לעצמי עשרים אחוז, ושמונים אחוז יותרו בידך". מבחינתה הייתה זו הצעה לשם התמקחות גרידא, בטוחה הייתה שהרב יתעקש או ידרוש אחוזים גבוהים יותר, אך מה רבה הייתה הפתעתה כאשר ראש הישיבה הסכים מיד להצעתה. הפעם היה זה בגדר 'מתנה', ולא בגדר 'ירושה'. ההסכם נחתם במשרדו של עורך הדין, והכסף שהיה בו לכסות ברווח את חלקו של ראש הישיבה בדירה, הועבר מיד לחשבון הבנק של ראש הישיבה, ומשם להחזר החובות שזה עתה נלקחו לשם רכישת הדירה המכובדת לזוג הצעיר.

הסיפור ארע בשנים האחרונות בביתו של אחד מראשי הישיבות המפורסמות, אשר נפטר לאחרונה במיטב שנותיו, וסופר מפי בני המשפחה במהלך ימי השבעה. שנים מספר קודם פטירתו עמד ראש הישיבה להשיא את בתו הצעירה לחתן בן תורה מופלג ובר אוריין. כמנהגו של עולם, הוצרך הוא להתחייב על סכום גדול בעבור רכישת דירה לזוג הצעיר למען יוכל החתן המופלג לשבת על התורה ועל העבודה מתוך נחת והרחבת הדעת. קשה היה הדבר עד מאוד לראש הישיבה, בהיות שכל ימיו ואף לאחר שזכה לחתן כמעט את כל ילדיו, הקפיד הוא שלא להיות חייב דבר לאיש. אולם מה לא עושים כדי לזכות בחתן בן תורה? ראש הישיבה לא התחייב אפוא, בטרם ערך תכנית כלכלית ברורה שבאמצעותה קיווה לממן את חלקו בדירה לזוג הצעיר. הרעיון שמאחורי התכנית היה פשוט: למכור את הדירה שבה דר עד עתה, ולרכוש תחתיה דירה בעיר מרוחקת. הפרש המחיר שבין שתי הדירות אמור היה להותיר בידיו סכום נאה שהיה בו כדי לכסות את כל חלקו בדירה המיועדת לזוג הצעיר בלא ליטול חובות כלל. התכנית הייתה נפלאה, אלא שזמן קצר לאחר החתונה שנחוגה בשעה טובה ומוצלחת, התברר כי בשל הצטברות של כמה עניינים בירוקרטים, לא היה ניתן להוציאה אל הפועל. היה אפוא על ראש הישיבה למצוא דרך אחרת לגייס את הסכום הנדרש. נראה היה כי אין לו מנוס אלא להתחיל 'לגלגל' חובות' כלשון העם, אולם ראש הישיבה החליט שלא להתייאש. בני הבית היו מודאגים ואף הביעו את חששם לפני ראש הישיבה שהרגיעם בתשובה ובהוראה ברורה: "התפללו!". דבריו לא הפתיעו את בני המשפחה. הן משחר טל ילדותם לימדם אביהם כי אין דבר שאי אפשר לבקש מריבון העולמים, אף מאז ומתמיד נודע אביהם בקרב תלמידיו ומכיריו הרבים כ'עמוד התפילה', ורבים מאלו שזכו לשמוע את תפילתו היו מציינים בהתפעלות, כי די בשמיעת ניגון תפילתו כדי להבין מתוכו בנקל את פירוש המילים. אלא שהפעם בכל זאת התגנבה לליבם התחושה, כי מי יודע, אולי דווקא עכשיו בגילו המבוגר יחסית, יצטרך אביהם 'לגלגל' כספים בהלוואות כשבדרך הטבע אין לו היכולת להיחלץ מכך. וכי מהיכן 'יפול' עליהם בפתע פתאום סכום כה גדול? לעומת זאת, לראש הישיבה, בביטחונו החזק בבוראו, לא היה כל ספק כיצד לפעול. הוא הורה מיד לבני המשפחה לפתוח במסע חיפושים אחר דירה מתאימה לרכישה. כאשר לשאלות שחזרו על עצמן "כסף מנלן?" השיב ראש הישיבה בביטחון: "מתפללים". כשסוף סוף נמצאה הדירה המיוחלת, דירה נאה וצנועה באחת הערים החרדיות, לא נרתע ראש הישיבה מלחתום על חוזה הרכישה, מתוך ביטחון מוחלט בריבון העולמים שישמע תפילתו ויסייע בידו להמשיך לשבת על התורה ועל העבודה כשאירתו הטהורה מבלי כל מפריע. לשם השלמת תהליך הרכישה נאלץ הוא ליטול 'משכנתא' גדולה מהבנק, ואף לפנות לכמה וכמה גמחי"ם לבקשת הלוואה, כדי להשלים את הסכום הדרוש. אולם במקביל הוא לא פסק מלהתפלל לפני ה'. בתפילתו ביטא את שאיפתו של דוד המלך עליו השלום: 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי' - מבלי שיאלץ להיטרד מלימוד התורה בגלגול חובות שאין לו מושג כיצד לפורעם.

אך חלפו כמה ימים, והנה התרחש הלא יאומן. בשעת צהריים, עת שב ראש הישיבה לביתו לאחר בוקר גדוש בהרצת תורה, נשמע לפתע צלצול טלפון. הדובר שמעבר לקו הזדהה כעורך דין תל אביבי אשר הופקד כאחראי על ירושתו של נפטר פלוני, קרוב משפחה רחוק של ראש הישיבה. איש זה היה זקן וגלמוד, ובמשך עשרות שנים השתדל ראש הישיבה לקרבו, כשמפעם לפעם ובפרט בערבי חגים היה מתקשר אליו לאחל לו שנה טובה וכיוצא בזה. זה עתה נפטר האיש, וראש הישיבה השתתף בהלווייתו והספידו נרגשות. אולם למרות הקשר הנעים שהיה לו עם המנוח, הופתע לחלוטין לשמוע מפי עורך הדין כי האיש חתם בפניו על צוואה

פרפראות לתורה

התפילין של המגיד הקדוש ממעזריטש מסופר: לאחר הסתלקותו, הותיר אחריו הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, זוג תפילין שעבר אליו בירושה מאבי סבו, המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. כל אחד מששת בניו הקדושים של הצדיק, היה חפץ בתפילין הקדושות, אולם נראה כי הרה"ק רבי דוד משה הצעיר שבחבורה, השתוקק לכך יותר מכולם, לשם כך אף הסכים לוותר לאחיו על חלקו בכל שאר הירושה שהניח אביהם, לאחר דיון בנושא החליטו האחים להטיל גורל ולמסור את ההחלטה בעניין בידי שמים, בגורל שערכו עלה שמו של רבי דוד משה זיע"א לימים הרבי מטשארטקוב. חלפו שנים, ערב אחד ישב הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא זיע"א בנו הבכור של הצדיק מרוזין עם קבוצה מחסידיו, סיפר הרבי על סבו המגיד ממעזריטש זיע"א, ובתוך כך עלה גם עניין התפילין של המגיד שהניח אביו הצדיק, ושעלו בחלקו של אחיו רבי דוד משה, הוא תיאר באוזני החסידים כמה השתוקק כל אחד מהאחים לזכות בתפילין הללו, שהוא אכן הראוי להן מכולנו", אמר.

חדי העין בחבורה יכולים היו להבחין בחילופי מבטים בין שניים מהיושבים סביב השולחן, לפתע קם אחד מהם על רגליו ובקול רועד החל להתוודות ולספר: "רבי, חברי ואני החלטנו כי הגיעה השעה לגלות סוד ששמרנו בליבנו זמן רב, מעשה שלא ייעשה עשינו אף כי כוונותינו היו רצויות, סברנו שאנו עושים דבר טוב למען רבנו." לשמע דבריו המסתוריים והמסקרנים של החסיד, רכנו החסידים קדימה והמתינו להמשך דבריו, החסיד נטל נשימה עמוקה לריאותיו והמשיך: "כבר זמן רב שכליותינו מייסרות אותנו על המעשה שעשינו, אך הערב לאחר דברי הרבי על התפילין ועל הגורל החלטנו לשים לכך קץ ולבקש מחילה על הדבר". ואז כמו לפי אות מוסכם מראש, קם גם החסיד השני והחל לספר: "יום אחד ישבנו חברי ואני ודיברנו על כך שרבנו כה רצה את התפילין של המגיד הקדוש, סברנו שהיות והוא הבכור בבניו של הצדיק מרוזין, הרי שלו מגיע משפט הבכורה וראויות התפילין להיות שלו." באחד הימים התגבנו לביתנו ולחדרו של רבי דוד משה פתחנו את הבתים של התפילין, בחיל ורעדה הוצאנו את הפרשיות והכנסנו במקומם פרשיות אחרות כשרות ומהודרות, תפרנו מחדש את הבתים ויצאנו מהבית, "רק לאחר מכן קלטנו את חומרת המעשה שעשינו". קולו של החסיד הפך ליבבה דקה, אף חברו דמע ונראה היה אפוף בושה וכלימה, "לא ידענו מה לעשות בפרשיות הקדושות, להחזירן למקומן חששנו שמא יתפסו אותנו בקלקלתנו, אך גם להביאן אל הרבי חששנו, עתה כשהחל הרבי לדבר בעניין, ראינו בכך את משמים כי עלינו לחשוף את חטאנו ולבקש עליו כפרה". בתוך כך הוציא חברו חבילה קטנה מכיס מעילו ובידיים רועדות הניחה על השולחן ליד הרבי. לא רק ידי החסיד רעדו, גם החסידים שהיו עדי שמיעה למעשה נרעדו, הם התקשו להאמין כי שני אברכים יראי שמים אכן מסוגלים היו לבצע מעשה כה חמור, מאידך חשבו כמה מהם, אם רבי דוד משה המשיך להתפלל באותן התפילין ולא חש אפילו בהחלפת הפרשיות, ייתכן כי יש לראות בכך סימן שתפילין של המגיד ממעזריטש אכן אינן מגיעות לו. כל העיניים נישאו אל הרבי וכל האוזניים היו כרויות למוצא פיו, הרבי פתח באיטיות את החבילה והוציא ממנה את הפרשיות, בריכוז עצום התבונן בהן שורה אחר שורה מילה אחר מילה, ואז עטף בחרדת קודש את הפרשיות במטפחתו נשק להן והכניסן לכיס הפנימי של מעילו. הרבי ישב אחוז בשרעפים ומחשבותיו נשאוהו למחוזות אחרים, לפתע אמר: "אבקש מכל הנוכחים כאן לשמור על סודיות מלאה על כל מה שראיתם ושמתם פה הערב אודות הפרשיות, בעוד ימים אחדים אצא ברצות ה' לדרך אל אחי רבי דוד משה היושב בטשארטקוב, ואם מישהו מכם חפץ להצטרף אליי, הרשות נתונה". בהגיע הרבי מסדיגורא בלוויית חסידיו לטשארטקוב, יצא רבי דוד משה לקבל את פני אחיו הבכור בכבוד ואהבה, האחים התחבקו ונשקו זה לזה, וכך כשזרועו של האח הבכור מונחת על כתפי אחיו הצעיר, נכנסו אל הבית פנימה, שעה שכל יהודי העיירה נכנסים אחריהם לתוך הבית, אווירת יום טוב הורגשה כעיירה, לא בכל יום נפגשים שני אחים צדיקים אלה. למחרת בבוקר הכניס רבי דוד משה את אחיו לחדר שבו נהג להתכונן לתפילת שחרית טרם כניסתו לבית המדרש, על השולחן היו מונחים שלושה זוגות תפילין רש"י, רבנו תם ושימושא רבא, במרחק מה מזוגות תפילין אלו עמדה שקית נוספת, שאותה הכיר הרבי מסדיגורא מיד, כשקית התפילין של המגיד התפילין שאביהם נהג להניח, הרבי מסדיגורא עקב בעניין רב אחר מעשי אחיו הצעיר, רבי דוד משה הוציא את התפילין של המגיד מהשקית שלהן ואחזן בשתי ידיו, הוא עצם את עיניו ומצחו נחרש קמטים של דביקות, לאחר כמה שניות פקח את עיניו והוא נאנח עמוקות, הניח מידי את התפילין והחזירן לשולחן, לקח את התפילין שלו והניחן.

תפילת שחרית תמה ושני האחים שבו לחדר לחלוץ את התפילין ולהניח את שני הזוגות הנוספים כמנהגם, בעודם גוללים את רצועות התפילין, שאל הרבי מסדיגורא את אחיו הצעיר על התפילין הקדושות של המגיד, פניו של רבי דוד משה עטו ארשת צער וקולו הסגיר שברון לב, "מה אומר לך אחי היקר, כואב לי מאוד, בוקר אחד לפני זמן רב רציתי להניח תפילין כבכל יום, והנה לפתע חשתי כי דבר מה השתנה ואיננו עוד כתמול שלשום, תמיד כאשר אך נטלתי בידי את התפילין הקדושות של המגיד, הייתי חש רטט של קדושה, אך באותה פעם לא רעדתי נדמה היה לי כאילו הקדושה נסתלקה מהתפילין חס ושלום, "ברור לי שהחיסרון איננו בתפילין כי אם בי, כנראה שנכשלתי בחטאי, ושוב איני ראוי להניח את התפילין של סב סבנו. מאותו יום אני מפשפש במעשיי בכל יום ומשתוקק לדעת במה חטאתי, וכיצד אוכל לתקן זאת, בכל בוקר אני נוטל בידי את התפילין כשליבי שבור. אולי יכול אתה אחי היקר לתת לי עצה או תיקון". הרבי מסדיגורא היה נרגש מאוד "אחי האהוב" אמר לרבי דוד משה "יודע אני כי לחינם חושד אתה בעצמך, ובטוחני כי אין אדם הראוי ממך להניח, ואכן בשל כך הגעתי לכאן, אנא האזן לי ואגלה לך את סודן של התפילין". או אז גילה הרבי מסדיגורא לאחיו את המעשה לפרטיו, הוא פירט כיצד פרשיות התפילין של המגיד הוחלפו בפרשיות אחרות, הוא סיפר לאחיו על חרטתם של החסידים, וכאשר הוציא מכיסו הפנימי את הפרשיות היקרות הוסיף "בעצמי הגהתי את הפרשיות והן שלמות כפי שהיו אצל סב הסבא הכנס אותן שוב לתוך הבתים ואני בטוח שאותם רגשות נעלים ישוּבו אליך כבראשונה". את שמחתו של רבי דוד משה אין צורך לתאר, זו הייתה שמחה כפולה על שובן של התפילין ועל ביטול תחושת האשם שייסרה אותו.

הדלקת נרות: 17:15

יציאת השבת: 18:15

רבינו תם: 18:52

ד' באדר התש"פ

טוב להסות בה'

674

סוכריות משמים

תרומה התש"פ

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפוריה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה וב"ב וצאצאיהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה, חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארין.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-גשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחיה בת טובה. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יחיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן טובה. מנשה בן יקוט.

רוצים הקדשה

שנתית להצלחה / פרנסה / זיווג או לע"ג? ...
בתרומה שלכם זיכיתם אלפי משפחות!

העלון מוקדש לעילוי נשמת התלמיד היקר, דניאל כהן בן שלום

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים, אמנו!

אחשוורוש הרשע עורך משתה ומבקש להביא את ושתי לפניו, על מנת להראות לכל העמים את יופיה. כשמסרבת ושתי להגיע, רוצה אחשוורוש להעניש אותה ומתייעץ עם שריו ועבדיו מה לעשות במלכה.

הכל חוששים מלתת עונש למלכה, ורק אדם אחד – המן הרשע לא מפחד ומורה להורגה. ומדוע?...

אומר המדרש כי בכל עת שהיה המן מגיע לארמון היתה ושתי זורקת עליו את נעלי הבית שלה, עקב הגאווה והכבוד שהיה דורש. המן התבזה ולא הגיב, ובזכות כך זכה לעלות לגדולה ולהיות כמשנה למלך אחשוורוש. ללמדך, שאפילו רשע העובר ביוזנות – מנקים אותו בשמיים ומעלים אותו לגדולה.

לפני כשבועיים, ביום רביעי יח' שבט התש"פ, מסר הגאון הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א שיחה בשיבת 'ישועות משה' בעיר 'ברכפלד'. והנה, בסיום השיחה, ניגש אליו אברך ירא שמיים וסיפר בפניו את המעשה המופלא והמרגש הבא: "אחי התחתן בדיוק לפני שנה, בחודש שבט התשע"ט. כאשר שבת העליה לתורה שלו כחתן היה ממש כמו בתאריך של היום יח' שבט. העליה לתורה היתה בבית המדרש הגדול בקרית ויזניץ, אלא שבאותה השבת היו בבית הכנסת 10 חתנים!

מה שאומר, כי כל עשרת החתנים אמורים לעלות לתורה באותה שבת, ב"ה כן ירבו.

המנהג בחסידות שלנו הוא, כי כאשר יש חתן המתכוונן לעלות לתורה, מודיעים לו איזה עליה הוא עתיד לעלות, כדי שבעזרת –

הנשים יוכלו להתכוונן כראוי, על מנת לשמוח ולזרוק סוכריות ופקעאלך' על החתן. או אז ממשיך האברך ומספר לרב אלימלך בידרמן שליט"א: "העליות לתורה החלו, כשמכריזים על עליית החתן הראשון לתורה. בית הכנסת כולה געשה משמחה ומעזרת

הנשים נזרקו סוכריות לרוב על החתן הנרגש, שעלה לתורה ובירך בשמחה.

אחריו עלה החתן השני, לקול ניגוני השמחה של המתפללים, ואיך לא, לקול עשרות הסוכריות הניתכות ארצה ממרומי העזרה. השמחה היתה בשמיים, כשילדים רכים רבים משתרעים על הרצפה על מנת לאסוף את השלל הרב הנזרק ממרומים. ואז, הגיע רגע העליה של אחי לתורה. הגבאי הכריז על עלייתו, אלא שאז אירע דבר לא נעים. נשות המשפחה שלנו ששהו בעזרת הנשים, לא היו מוכנות דים, ולא ידעו כי כל כך מהר

יגיע רגע עליית אחי החתן לתורה. מכיוון שכך, הם ניסו לחפש את הסוכריות על מנת לזרוק עליו, אך בינתיים אחי החל לעשות את דרכו אל הבימה, כשאף סוכריה לא נזרקת לעברו. אחי שלא הבין מה קורה – מדוע לא נשמעת השמחה מעזרת הנשים ואף סוכריה לא מושלכת לעברו, ניסה להרים ראשו מעלה, בכדי לסמן כי הוא עולה לתורה, אך הבושה היתה גדולה. אף סוכריה או קולות של שמחה לא נשמעו מעזרת הנשים. היה נראה כאילו הוא חתן מנודה חלילה. אחי התמלא בבושה נוראה, ומרב הצער שהיה לו, בעודו פוסע לעבר ספר התורה, כיסה את ראשו מאי נעימות והביזון שחש.

מתח אדיר שרר בבית הכנסת, כשכולם מרגישים את הביזון הנורא שעבר אחי. לאחר התפילה, נגשה אחותי אל אחי החתן והתחננה בפניו: "אנא ממך אחי היקר, תמחל לכל הנשים בעזרה שלא שמחו בשמחתך ולא זרקו עליך סוכריות, ותברך אותי. הרי אתה יודע כי הרופאים קבעו שלעולם לא אזכה בפרי בטן. אנא ממך, עשה למעני לפחות, מחל להם וברך אותי", היא התחננה בבכיות. אחי התרגש מדבריה, מחל לכל הנשים ובירכה בלב שלם. רבותיי, לפני כשבועיים, ביח' שבט התש"פ, יום רביעי – לאחותנו נולד בן – בדיוק באותו תאריך של הביזון לפני שנה! לא יאומן! כנגד כל דברי הרופאים!.

חוק וכלל הוא בטבעו של עולם – אין ניקיון וכפרה גדולה יותר מביזונות ובושות שעובר האדם, אשר הוא שעת רצון גדולה ונוראה עם מוחל לאלו הפוגעים בו, וכל אשר יבקש אז – יתקבל במרומים!.

נא לא לעיין בזמן התפילה – למנוע יצא שכרו בהפסדו – שכר לימוד תורה בשבת פי אלף מלימוד תורה ביום חול – טעון גניזה!

המספר החם אורות אליהו
מיוזמתו של הרב א"י שחר
03-5791126

הרב א"י שחר

נמצאים אנו שעות ספורות לפני מערכת בחירות שלישית תוך שנה, ואולי הגורלית ביותר. מערכת בחירות שתקבע האם יוכלו יהודים לקיים אורח חיים דתי בארצם? ... האם נסתובב בשבתות כשלא נגד עינינו עשרות חנויות ומרכולים פתוחים חלילה, הסעות בחינם לכל דורש, ואף אם יהיה גם איסור להניח תפילין בחוצות קריה? ... אמת, כי הייאוש מכרסם בליבם של רבים מאיתנו המנבאים כי אין מה ללכת ולהצביע, שהרי בעוד כחצי שנה שוב נעמוד לפני בחירות – אך זוהי טעות, וכי יש דבר אחד שרבים מאיתנו לא יודעים!

לפניכם הסוד שיחשוף בפניכם מה על כל אחד לעשות בבחירות הקרובות שיחולו ביום שני הקרוב: הכל התחיל ממצרים. עם ישראל שהו במצרים והגיעו עד ל – מט' שערי טומאה, רגע לפני שער ה-50, ממנו לא ניתן לצאת לעולם. כלומר, שמצבם הרוחני של ישראל היה כמעט הגרוע מכל, אשר לא מאפשר לו להיגאל ממצרים.

אם כן, שואל האדמו"ר מסוכוטש'וב זצ"ל, כיצד זכו ישראל להיגאל? ומה הדבר הגורם לאדם לצאת מכל השעבודים והצרות לגאולה השלימה? את התשובה לכך מגלה לנו האדמו"ר הקדוש, רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א המגלה: רגע לפני המכה העשירית, מכת בכורות, מבקש ה' מישראל: "קחו לכם שיהיה לבית אבות" – קחו שיהיה וקשרו אותו למיטה. 'מדוע דוק שיהיה? שואל רבי אלימלך, 'מדוע לא יונה או פר?'. אלא שסלל ה' דרך לעם ישראל כיצד יצאו במכה הבאה מעבדות לחירות, והוא על ידי שיתנהגו כמו השה, שכידוע, כי חיה זו היא היחידה מכל בעלי החיים הכנועה ומשפילה עצמה בפני כל. אפילו אם יעבור גזק ליד השה, השה לא ינסה להרוג אותו ולרדוף אחריו, אלא הוא ילך לצד ויתן

לו לעבור. החתול, לדוג', נכנע לכלב, אך מיד כשיראה עכבר, הוא ילמד אותו בדיוק היכן אסור לו להסתובב. וכך בכל בעלי החיים, הם נכנעים בפני הגדול מהם, אך שולטים ורומסים את אלו שתחתיהם. הבעל חי היחיד שנכנע בפני הכל, הוא השה. אומר לנו רבי אלימלך מליז'ענסק כי פנה ה' לישראל ואמר להם רגע לפני הגאולה שיקחו את השה ויקשרו למיטה, על מנת שילמדו להיות כמוהו, כנועים ובעלי התבטלות. וכניעה והתבטלות למי? ... לה' ולצדיקים. שאף אדם הנמצא בתוך מט' שערי טומאה, אך יש לו התבטלות וכניעה לה' ולחכמים, מיד יכול הוא לצאת לגאולה

הגדולה, ולהפוך להיות טהור בן רגע. חותם האדמו"ר מסוכוטש'וב ואומר: "ובשביל זה לבד יזכו לכל הגאולה". ההתבטלות לגדולי הדור ולחכמים, הם כל מה שה' דורש מהיהודי, וכל השאר יבוא ממילא.

ישנו יהודי יקר העומד לפני הבחירות כעת, ואומר לעצמו: אולי כדאי לי להצביע למפלגה שתטפל בפלשת'ינים שעושים לנו צרות? ... בעוד האחר אומר: אני אצביע אחרת על מנת להציל את גוש 'הימין'... ואולי יש המון היגיון בדבריהם, אך הקב"ה בכבודו ובעצמו לימד אותנו כי רצונו הוא שנבחר בהוראת גדולי ישראל שלנו. אם גדול הדור שלך והרב שלך אמרו להצביע למפלגה מסוימת – זה רצון ה' ממך, ובוזה תלויה כל הגאולה שלך! עם ישראל התבטלו לרצון ה' במצרים ולקחו שיה, ובזכות זה זכו להיגאל. אזי גם כעת, למרות שנראה לך שצריך להצביע אחרת, אם אתה מתבטל לרצון

החכמים ומצביע למפלגה שלהם – תזכה להיגאל בשמיים, ותקבל ברכות גדולות ועצומות, כי אתה עושה את רצון הבורא שביקש: "ועשית ככל אשר יורוך".

אנו לא מתחכמים, אלא שומעים לחכמי התורה בלי שאלות!.

מסופר כי המשגיח הגדול, רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה אומר כי יום הבחירות הוא ממש כמו יום ראש השנה בשמיים, בו ה' דן את כל העולם כולו, ובו הוא בודק דבר אחד: 'מי לה' אליי'. ממשיך רבי יחזקאל ואומר כי בשמיים כבר נקבע ונגזר מי ינצח בבחירות ומי לא. תוצאות הבחירות כבר נקבעו בראש השנה האחרון בשמיים, אך ה' מעמיד כל אחד מאיתנו בניסיון אחד ויחיד – מי הולך איתי ובוחר בקדושה, ומי הולך ע"פ רצונו האישי ועושה כרצונו. מי מקשיב לגדולי הדור ומי הולך נגד רצון גדולי הדור.

מספר הרה"ג אייל עמרמי שליט"א: "לפני זמן מה, יום לפני הבחירות, התקשר אליי חייל אחד ותינה לי בצער כי נגזר עליו עונש ריתוק למחנה עד אחרי החגים, וכי הוא לא יודע מה לעשות עם בשורת האויב הזו. פניתי אליו ואמרתי לו: "ראה יקירי, מחר הוא יום הבחירות. אם תקשיב לי ותרצה לפעול ישועה לבעייתך – תצביע מחר "שס", ובטוחני כי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל יפעל בשמיים להוציא אותך לביתך לחג הקרוב. אלא לפני שתצביע תישא תפילה ותאמר: "רבנו של עולם, אני עוזר לרב עובדיה – תאמר לו שיעזור לי". ואכן זכה הוא לפלא מעל הטבע. מפני שיום הבחירות הוא יום ראש השנה, בו בוחן ה' האם הולך האדם ע"פ החכמים או לא.

ולא לה החושבים כי אומנם איני הולך נגד גדולי הדור ואיני מצביע למפלגה אחרת, אך איני מצביע גם למה שביקשו. אלא מעדיף אני שלא להשתתף כלל בבחירות ולא להצביע, הלא גם ככה יהיו בחירות רביעיות. ראו מה פסק החזון איש'... – המשך בעמוד 4 –

"ועשית ככל אשר יורוך", מצווה הבורא בתורתו, שאפילו יאמרו לך על הימין שהוא שמאל, ועל שמאל שהוא ימין – ציית להם". לא בכל יום יש לנו את ההזדמנות להוכיח שאנו נאמנים לבורא, הגם שלפעמים הוא נגד שכלנו. כעת ביום שני, ע"י הצבעה כפי שהורו גדולי ישראל – ניתן לזכות בגאולה ושכר אין סופי!

פתק הבחירות

החשבון החדש אורות אלוהי'
מיוזמתו של הרב ארי' שניאורסון
03-5791126

הרב אלוהי מוסתרי

– המשך מעמוד 3 –

החזון איש זצ"ל פסק ואמר כי אדם שיש בפניו שתי אפשרויות: להתפלל ולהניח תפילין טרם תשקע השמש, או להצביע בבחירות אלא שאז יתבטל מהנחת תפילין ותפילה – ילך להציע גם בחשבון הפסד מצות התפילין!
ומדוע? כי תפילין היא מצוה אחת יקרה וחשובה, אך לא להצביע בבחירות למפלגה תורנית – זה לתת כח לסטרא אחרא שיפגום ויהרוס לנו את כל המצוות, שלי ושל כל עם ישראל גם יחדיו!

מפני שאם בזכות המפלגה התורנית יבנו בהמשך כולל או ישיבה בערד, דימונה או בירושלים, בהם ילמדו תורה כל היום – כל השכר של אותו בית מדרש לכל הדורות נזקף לאותו יהודי שהצביע לאותה מפלגה.

אפילו אם אותה מפלגה תעמיד פעוטון דתי בעיר אילת בו הגנת תלמד 'משה קיבל תורה מסיני' – כל השכר והזכות נזקפים לזכות זה שהצביע למפלגה התורנית.

פעם אחת, פנה רבי נחמן מברסלב לתלמידו וסיפר לו: "באחד הימים, הגיע יהודי קשה יום אל רבי מרדכי מנשכיז' ותינה בפניו בצער: "כבוד הרב, מצבי עגום, אין לי דירה משלי ולא פרנסה. מה עליי לעשות?"

הביט בו הרב במבט חם ואוהב ואמר לו: "אל תדאג, בקרוב מאד הבניין בו אתה מתגורר בשכירות, יהיה כולו שלך! לא תקבל דירה אחת, אלא את כל הבניין!"

אותו יהודי לא הבין כיצד יכול דבר כזה להתרחש, אך אמונה תמימה בדברי חכמים כן היתה לו!

לאחר תקופה, בעל הבית של הבניין נפטר, והיורשים החלו לריב ביניהם מי

ייתול את הירושה הגדולה של כל הבניין. בינתיים, בעודם רבים על הירושה, לא הצליחו להשכיר את הדירות הרבות שהיו בבניין, והבניין עמד שומם זמן רב. העוברים והשבים תמהו מאד כיצד בניין שכזה עומד שומם, והחלו להפיץ כי הבניין מלא ברוחות רפאים.

היורשים שראו כי כל חודש הם מפסידים כסף רב על הבניין הריק, החליטו למכור את הבניין במחיר הפסד.

ורק אותו יהודי, שהיה השוכר היחיד בבניין

הסכים לקנות את הבניין, מפני שכולם חששו מעסקה זו.

היהודי קנה את כל הבניין במחיר מצחיק! חזר היהודי אל רבי מרדכי ואמר לו: "תודה כבוד הרב, זכיתי בכל הבניין כמו שאמרת לי. נהייתי מיליונר!"

שמח הרב ואמר לו: "כעת מבקש אני ממך שלא תחזור לעולם לעיר הולדתך, אלא רק כאשר אומר לך 'שלום'."

לא הבין היהודי את דברי הרב, אך המשיך ללכת בתמימות אחר דבריו.

מספר רבי נחמן מברסלב: "במשך 13 שנה אותו יהודי בא לרבי מרדכי, ורבי מרדכי לא אומר לו את המילה 'שלום', ולכן היהודי לא שב לעיר מולדתו, למרות רצונו העז בכך.

רק לאחר 13 שנה כאשר נפטר רבי מרדכי, חזר היהודי לעיר הולדתו ו... נפטר הוא באותו יום שהגיע לעיר הולדתו.

חתם רבי נחמן ואמר: "13 שנה זכה היהודי לחיות כיוון שהקשיב לרב שלו. הוא לא שאל למה ולא עשה חשבונות. אם היה עושה היהודי חשבונות ואומר כי הרב לא מבין את המצב כראוי, ולרב חסר ידיעות שיש לו", הרי שמיד היה מפסיד את כל חייו!"

כך ישנם החושבים כי הם יותר חכמים מגדולי הדור, וכי גדולי הדור אינם חלילה מבינים בכל העומק של הפוליטיקה, ועוד שהם אינם כמו גדולי הדור של פעם – כל זה הוא עצת היצר, כי ה' נותן לכל חכם וצדיק בכל דור את רצונו בפיו, וכי מה שאומר החכם – כך מבקש ה'!

למה יאמרו הגויים", אך אנו מצייתים לגדולי הדור שלנו, שרואים למרחקים יותר מאיתנו.

על כן חותם רבי נחמן מברסלב ואומר: "ואי אפשר להאמין בה', כי רק אם מאמינים במשה עבדו – בהוראת החכמים וגדולי הדור!"

על כן, ביום שני הקרוב, ויום הבחירות, עלינו לדעת כי הוא יום המבחן בשמיים, האם מצייתים אנו לגדולי הדור, כל אחד לפי רבותיו, והאם אנו מאמינים בה' שאמר לנו: "ועשית ככל אשר יורוך – אפילו יאמר לך על הימין שהוא שמאל, ועל שמאל שהוא ימין!"

בפתק אחד שלנו אנו יכולים לזכות בכל השכר והברכה, וחלילה בבחירה אחרת מרצון החכמים. כותב הרב דסלר ב'מכתב מאליהו' כי כל הזכויות שיעשה האדם בכל ימי חייו, לא יועילו לו לכפר על העוון הזה שיכול לגרום להרס רב לכל עם ישראל.

אז גם אם יהיו בסוף בחירות רביעיות או חלילה המפלגות התורניות לא יצליחו כפי שרצו – אנו את שלנו עשינו ועמדנו במבחן בשמיים שיזכה אותנו בגאולה האמיתית כמו בתמימות של לקיחת השה.

אז קדימה – מי לה' אלינו!

אז קדימה – מי לה' אלינו!

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לבריאות, הצלחה, פרנסה: אבשלום בן ויולט, אליעזר בן ברכה מוטי אטדג'י וב"ב, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, ניסים רוקח וב"ב. זיווג: רב"ח"ש, מול בת תמי תמר. לע"נ: יוריק בן אסנת, טובה בת עיישה, בוריס בן ברכה, מטוב בת יוכבד, אסתר אסתר בת מלכה, בכור יעקב בן אסנת. זש"ק: חגית בת תמי תמר.

במדרשיית 'מעין הטמחה'

מתקיימים שיעורי תורה, טענה, גמרא והלכות יחד עם אברכים בימי רביעי מ 19.15-20.30
בביה"ט 'יוסף הצדיק' רח' חיים בר לב 124 ת"א

העלון מוקדש לע"נ תמר בת מלכה ויוסף ענבל"ע בע" בתשרי תשע"ז ת.נ.צ.ג.ה.

בשורה משמחת!!!

גמ"ח תחפושות לכל המשפחה בבית מספ' זא"ר, רחוב מפעילי אגוז 91 מאחורי הבנין, ת"א בימים ב', ד' 20:30-22:00 ובמוצ"ש 19:30-21:30 לפרטים: 053-139866-3

לתגובות: 052-7151858

רחוב מעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

באיזו מצווה אדם יכול להוציא ידי חובה את אחרים, אך הוא אינו יכול לצאת בה י"ח?
על כל מצוה שצוה ה' לאדם לא יעשה אותה האדם וחי ולא יעשה אותה האדם וחי ולא יעשה אותה האדם וחי
על כל מצוה שצוה ה' לאדם לא יעשה אותה האדם וחי ולא יעשה אותה האדם וחי

העלון מודפס בחסות דפוס אפי

כל אדם זוכה לשני שולחנות:

שולחן השבת ושולחן המידות

בעידן של ימינו, כאשר כמעט כל ספר חדש שיוצא לאור זוכה לכותרת רעשנית בנוסח "ראה זה חדש", ו"לא כבושם הזה", קשה למצוא את ההגדרה הנכונה ליצירה החדשה "מידות טיש" שזה עתה יצאה ממכבש הדפוס, שכן היא הרבה מעבר לסיסמאות מוכרות וכותרות שגורות, ומהווה יצירת פאר שדוגמתה לא נראה.

החל ממרצים ומגידי שיעורים, מורים ומורות ואנשי חינוך, תלמידים שהוטל עליהם להכין עבודה בנושאים נבחרים, ויכולו מעתה למצוא חומר רב בפונדק אחד בלי טרחה יתירה, אב שמבקש להעביר לילדיו מסרים חינוכיים חשובים, וכזה שמבקש לחזק אצל שומע לקחו עניין הדרוש חיזוק, וכאן ימצא את אשר איוותה נפשו.

היצירה החדשה "מידות טיש", באה בעקבות היצירה הפופולארית "שבת טיש" בת חמשת הכרכים, שקנתה לה את שמה הטוב זה שנים מספר, וכבר שוכנת כבוד בעשרות אלפי בתים תהילה לדי, כאשר תוכן הספרים מענג את שולחנות השבת בארץ ובעולם.

הפעם עולה שולחן השבת דרגה נוספת, עם היצירה החדשה "מידות טיש", ועמה יוכל אב המשפחה להעביר למסובים הגדולים והקטנים יחד, מסרים חשובים וערכיים על מידות והליכות בחיי בן ישראל, להביא בפניהם משלים קולעים בעלי תובנות ומוסרי השכל, לספר להם על גדולי ישראל מתקופות חז"ל ועד ימינו אנו, אשר הצטיינו במידה הנבחרת, ולהעביר אליהם באמצעות החומר המרתק והערוך להפליא, את היסודות הנחוצים לבניין אישיותו של הצאצא והתלמיד, תוך העשרת עולמו במקורות קודש.

היצירה החדשה, שההשקעה האדירה בה ניכרת כבר מהמבט הראשון והיא מקסימה את המעיין בה אף לרגע קט, ניתנת לרכישה בחנויות הספרים המובחרות במחיר מיוחד לדרגל ההוצאה. היא תהווה בע"ה ללא ספק נכס צאן ברזל לכל הורה ומחנך, ותשכון כבוד בכל בית כנסת ובית מדרש, בית חינוך והוראה, ובכל בית יהודי.

הנבחר, הגדרת המידה וקווים למהותה, ובייחוד - לקט נבחר של סיפורי חז"ל אודות הנושא המרכזי, יחד עם אוסף נרחב ועשיר של סיפורי צדיקים מאלפים ומחזקים, הסובבים סביב המידה הנבחרת, בצירוף מדור של אמרי שפר וסיפורים משעשעים סביב הנושא המרכזי.

צמד הכרכים של "מידות טיש", המכילים יחד למעלה מאלף ומאתיים עמודי כרומו משובחים, עשויים בטוב טעם, ערוכים בסדר מופתי ובעיצוב מרשים במיוחד. הכל ערוך ומוגש להפליא, הקריאה בו נעימה וסוחפת, הנוסח אחיד ומרתק, הטקסט כולו מנוקד בדייקנות, העיצוב בצבעוני ומושך עין, והמדורים מעוטרים בתמונות רבות ומיוחדות, שחלקן נדירות ומעוררות עניין רב. הסט ארוז בתוך מארז מרהיב ומיוחד, המעניק ליצירה מושלמות מוקפדת, והיא הופכת למתנה האידיאלית ביותר לכל בית, למחנכים ומרצים, למגידי ומורים, לזקנים ובני תשחרות, ובעצם לכל יהודי באשר הוא מקטן ועד גדול.

ליצירה מצורף 'צדור מפתחות' מיוחד, בו ניתן למצוא בנקל את שמם של אישי ישראל הנודעים בדורות עברו, ואת מספרי העמודים בהם הם נזכרים ומסופר עליהם, כך שניתן להשתמש בספרים גם כמקור נרחב לאזכור אישים נודעים שונים, בנוסף לשימוש על פי נושאי המידות. בנוסף מצוי בו גם מפתח ימי הילולא, כאשר ניתן למצוא על פי התאריך היומי מי הוא אשר נסתלק ביום זה, ולמצוא עליו סיפורים ועובדות. בכך מקבלת היצירה שימוש נוסף, של לוח שנתי להנצחת גדולי הדורות לדורותיהם.

קשת המשתמשים בספרים הוא נרחב ביותר,

"מידות טיש" - מידות והליכות בראי הפרשה, היא יצירה בת שני כרכים עבי כרס ורבי תוכן, בה הובאו 54 נושאים מרכזיים המלווים את חיי היהודי, בינו לקונו ובינו לרעהו, בהתאמה לפרשות השבוע לאורך מעגל השנה, ומהווה את השולחן הערוך של המידות לכל בית יהודי.

בכל שבוע נבחרה מידה אחת העוסקת בעניינים שבין אדם לחברו, בהן: רחמנות, תיקון המידות, ותרנות, מעביר על מידותיו, ביקור חולים, כבוד הזולת, הנעלבים ואינם עולבים, אחדות, אמת, נושא בעול עם חברו, כבוד חכמים, כעס, נקי כפיים, ענווה, זריזות, גמילות חסדים, עין טובה, לשון הרע, הסתפקות במועט, לימוד זכות, אהבת ישראל, סדר וניקיון, הכרת הטוב, הרחק משכונ רע, בקש שלום ורדפהו, כיבוד הורים, הדיבור, הזמן, שמירת הגוף והנפש, ועוד; וכן בין אדם למקום, בהן: שבת קודש, אמונה, תפילה, כשרות המאכלים, זיכוי הרבים, ציפייה לגאולה, השגחה פרטית, מורא מקדש, בטחון, עמל התורה, יתגבר כארי, שכר מצווה, תוכחת אהבה, ברכת המזון, אמונת צדיקים, תמים תהיה, שמחה, תשובה, אמן, ועוד.

על כל נושא מרכזי, המשתרע על פני 20 עמודים מלאי תוכן, נלקטו ביד אומן: מאמר הגות ראשי, לקט אמרות ופתגמים ממקורות חז"ל ומספרי הקדמונים על הנושא הנבחר, משל קולע עם מוסר השכל, לקט הלכות והליכות מעשיות ב נושא

קשת המשתמשים בספרים הוא נרחב ביותר, החל ממרצים ומגידי שיעורים, מורים ומורות ואנשי חינוך, תלמידים שהוטל עליהם להכין עבודה בנושאים נבחרים, ויכולו מעתה למצוא חומר רב בפונדק אחד בלי טרחה יתירה, אב שמבקש להעביר לילדיו מסרים חינוכיים חשובים, וכזה שמבקש לחזק אצל שומע לקחו עניין הדרוש חיזוק, וכאן ימצא את אשר איוותה נפשו.

מאמרי הגות, משלים עם מוסרי השכל, לקט אמרות ופתגמים, מקבץ הלכות והלכות מצויות, ללימודם ולקטן שמתחיל ללמוד הלכות, ולבני תורה וצדקה, ולבני אמונה ושלום.

הבנתה ולימודה של משנתו של פורת יוסף?

הדש מבית היוצר של רב המזכר "שבת טיש"

מגדלת טיש

מידות והליכות בראי פרשת השבוע

• ב' כרכים •

- מזורים שלל גדושים בתוכן חינוכי בעיצוב מרהיב עין ומשובב לב
- 1240 עמודי כרוז צבעוניים 900 תמונות נדירות ומסומכים
- מפתח ערכים מורחב נשאים: אישים ימי הילולא

מגדלת טיש
מדות והליכות בראי הפרשה

מאת: רבנים
באתר: 2 כרכים

בראשית • שמות • ויקרא
קאמרים ומשלים עבודת ופנים
הלכות והלכות פתגמים ואמרות
לקוחות מפרשת בראשית לקבוצת וקמו

לוגו ומסומכים ב' אישים ופנים

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה לאור

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות

לפרטים והזמנות מרוכזות במחיר מיוחד: 02-5806777 ♦ דוא"ל: 5806777@gmail.com

אויפרוף?

מזמינים "פעקאלאך"?

יש לכם הזדמנות לשמח ילדים חולים ולעשות אתם מעשה חסד מיוחד, שוודאי יהיה לזכות החתן והכלה!

בשיתוף פעולה ייחודי של פעקאלאך נברוצקי ו"מאוחדים" בעלי השמחה יכולים להקדיש כמות פעקאלאך בעת ההזמנה, והם יועברו בעז"ה לילדים בבתי חולים, ובכך נשמח אותם ונשכיח מהם ולו לכמה דקות את הכאב ואת הצער.

אתם אכאיניק
אצם נברוצקי
והפעקאלאך
אזיניק לבתי
החוליקי!!!

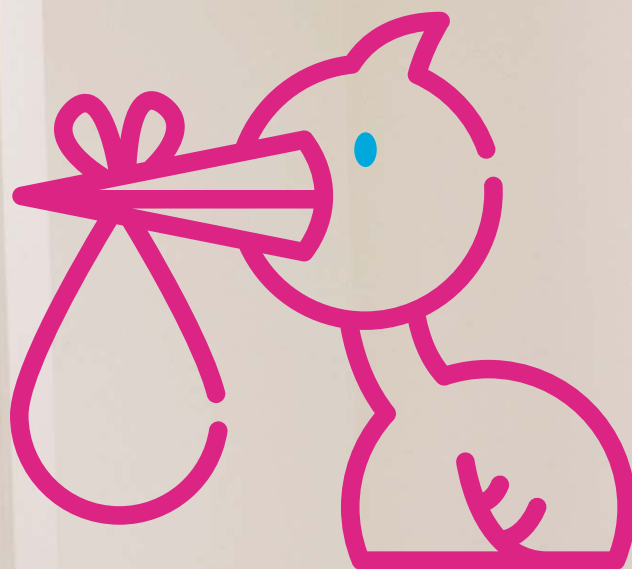
מאוחדים
יחד למען עם ישראל

זיינו ההזמנה כאה פעקאלאך להעביר לבתי החוליקי
להזמנת פעקאלאך לשבת אויפרוף - נברוצקי:

02-9999968

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

אין כמו הרגע
הזה שהעבודה
המוכנה נוחתת
אצלך בבית
במשלוח ישיר
ומהיר

לקוחות גרפומט

נהנים גם משירות משלוחים מהיר

בנוסף לשירות והיחס האישי
יש לכם אפשרות לקבל את החומרים
במשלוח מהיר עד הבית

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

גרפומט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00